

המכתב

לספר הקדוש

לקוטי מוהר"ן

על התורה ומועדי השנה

עם לקוטי התפלות

גליון 147

פרשת בשלח-שירה

שנת תשפ"ב לפ"ק

'שבת שירה' אצל רבנו ז"ל | המשך עשר בשבת

האודות

רבינו נחמן מברסלב
זיע"א

הוצאות הגליון נתנדב
ע"י אנ"ש היקרים

לע"נ הרה"ג איש צדיק תמים
מוהר"ר אהרן גרשון מנחם
ב"ר אפרים שמואל זצ"ל

נלב"ע ח' אלול תשע"ח
תנצב"ה

לרפואת
מלכה בת ברכה אסתר
לרפואה שלימה בקרוב

לְחִיּוֹת
בְּאוֹר הַפְּרָשָׁה

עִם תּוֹרָה
דְּעִתִּיקָא סְתִימָא

דְּעִתִּידָא
לְאַתְגְּלִיָּא
לְעִתִּיד-לְבָא

יו"ל בעז"ה ע"י

מכון אור האורות
רבינו נחמן מברסלב זיע"א

052.763.1800

B48148@gmail.com

פְּרַשְׁתַּת בְּשַׁלַּח

"וְלֹא נָחַם אֱלֹקִים דֶּרֶךְ אֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים"
(שְׁמוֹת יג, יז)

א.

(חיי-מוהר"ן תכט)

הַלְצָה עַל הַחֲזוֹן דְּפַה בְּרַסְלָב: שְׁנַסַּע
לְטוֹמְשְׁפִיל' עַל 'שְׁבַת־שִׁירָה', וְלֹא
הִגִּיעַ לְשֵׁם, וְשִׁבַת בְּכַפֵּר אֶחָד. וּמַחֲמַת
שֶׁהָיָה הַפְּרָשָׁה 'בְּשַׁלַּח' - אָמַר: "וְלֹא נָחַם
אֱלֹקִים דֶּרֶךְ אֶרֶץ תּוֹמְשְׁפִי"ל".

רַק ה'אֲכִילָהּ, צָרִיךְ לִהְיוֹת מְאָכֵל אַחַר
שְׁנַת־בְּרַר, וְאֵין בּוֹ שׁוּם תַּעְרוּבוֹת, כִּי
עַל־יְדֵי מְאָכֵל שֵׁשׁ בּוֹ תַּעְרוּבוֹת, יוֹכֵל הָאָדָם
לְחַטֵּא.

וְה'בְּרוּר' שֶׁל ה'מְאָכֵלִים, הוּא עַל־יְדֵי
'אֲמוּנָה' וְכוּ'. וְכַשִּׁישׁ לוֹ 'אֲמוּנָה'
בְּשַׁלְמוֹת - יוֹכֵל לִהְיוֹת עַל־יְדֵי 'אֲכִילָתוֹ',
יְחוּד קַדְשָׁא־בְּרִיךְ־הוּא וְשִׁכִּינְתָהּ, בְּחִינַת
(תְּהִלִּים לז, ג): "וְרַעַה אֲמוּנָה" - הֵינּוּ בְּחִינַת
'אֲכִילָה' עַל־יְדֵי 'אֲמוּנָה'.

וְעַקֵּר שְׁלֵמוֹת וְקִשּׁוּטֵי אֲמוּנָה - הֵינּוּ
לְקִרְבַּ וְדוּקָא הַמְרַחֲקִים, בְּחִינַת
(צְפַנְיָה ג, ט): "לְקַרְא כָּלֵם בְּשֵׁם ה'" - אֶפְלוֹ
'עֲבוּ"ם' יִקְרְבוּ ל'אֲמוּנוֹת יִשְׂרָאֵל, ו"לְעַבְדוֹ
שְׁכֵם אֶחָד" (שם).

וְלִהְיוֹת שְׁלֵמִים ה'אֲמוּנָה', הֵינּוּ לְקִרְבַּ
הַרְחוּקִים - צָרִיךְ מִתְחַלָּה
לְהַעֲלוֹת 'נִיצוּצֵי אוֹתִיּוֹת הַדְּבּוּר'.

וְכַשִּׁנְת־בְּרַרו 'אוֹתִיּוֹת הַדְּבּוּר' - אֲזִי הוֹפֵךְ
עֲצָמוֹ הַדְּבּוּר, וּמְלַקֵּט
ה'נִיצוּצוֹת הַקְּדוּשָׁה' מִבִּיּוֹן ה'קְלָפוֹת',
וְנִשְׁאָרִים ה'קְלָפוֹת' בְּלֹא 'חִיוּת'.

וְאֲזִי: ה'עֲבוּ"ם' שֶׁיִּנְיָקְתֶם מִה'קְלָפוֹת',
כְּשֶׁרוֹאִים שֶׁאֵין לָהֶם 'חִיוּת' -
מְשַׁלְּכִים אֲמוּנָתָם, וּמְדַבְּקִים עֲצָמָם
ל'אֲמוּנַת יִשְׂרָאֵל'.

וְזֶה בְּחִינַת (צְפַנְיָה שם): "אֲזִי אֶהְפֵּךְ אֶל
הָעַמִּים שְׁפָה בְּרוּרָה". "שְׁפָה בְּרוּרָה"
- הֵינּוּ ה'דְּבּוּר' שְׁנַת־בְּרַר מִבִּינֵיהֶם - הוּא

ב.

(ח"א לא, בסוף)

זֹאת הַתּוֹרָה נֶאֱמָרָה עַל פְּסוּק (שְׁמוֹת יג, יח):
"וַיִּסַּב אֱלֹקִים", "אֵין הַסֵּבָה אֶלָּא
סְעָדָה" (שְׁמוֹת־דְּבָרָה כ, יח) - הֵינּוּ בְּחִינַת
'פְּרִנְסָה', בְּחִינַת 'בְּר' ו'מְזוּן', שֶׁהוּא בְּחִינַת
'בִּירָא' ("אֵית לָן בִּירָא בְּדְבָרָא". בְּכוֹרוֹת ח:). (עֵינ
בְּפָנִים).

ג.

(ח"א סב, א-ב-ג-ד-ה-בסוף - נֶאֱמַר
ב'שְׁבַת־שִׁירָה' שְׁנַת תַּקַּס"ה)

דַּע: שֶׁעַל־יְדֵי 'אֲכִילָתָם' שֶׁל יִשְׂרָאֵל,
נַעֲשֶׂה יְחוּד קַדְשָׁא־בְּרִיךְ־הוּא
וְשִׁכִּינְתָהּ אִפִּין בְּאִפִּין וְכוּ'.

הוֹפֵף עֲצָמוֹ אֶל הָעַמִּים, בְּדִי לִלְקֹט מֵהֶם
שְׂאֵרֵי נִיצוּצוֹת הַקִּדְשָׁה.

וְאִזּוּ נִתְקַיֵּם (שם): "לְקַרְא כֻּלָּם בְּשֵׁם ה'" -
שְׂיִדְבְּקוּ בְּכֻלָּם בְּאֱמוּנַת יִשְׂרָאֵל.

וְלִהְעֵלוֹת נִיצוּצֵי הַדְּבוּר - צְרִיף
לְתַעֲנִית. פִּי עֵקֶר תִּקְוֶה

הַדְּבוּר, הוּא עַל-יְדֵי הַתַּעֲנִית' - פִּי עֵקֶר
יְנִיקַת הַקְּלֵפוֹת, אֵינּוּ אֶלָּא מְאַחֲרֵי הַקִּדְשָׁה.
וְכַשְׁמִתְגַּבְּרִים הַתְּאוּזוֹת' עַל הָאָדָם, הוּא
הַתְּגַבְּרוֹת הַקְּלֵפוֹת' עַל הַקִּדְשָׁה.

וְרֵאשֵׁי-הַתְּאוּזוֹת' - הֵם הַשְּׁלֹשׁ
הַקְּלֵפוֹת, שְׁלֹשָׁה

שְׂרֵי פִרְעָה: 'שֵׁר הָאוֹפִים', וְ'שֵׁר הַמְּשָׁקִים',
וְ'שֵׁר הַטְּבָחִים' (בְּרֵאשִׁית מ, ב-ג) - שְׁהֵם: 'קִנְהָ,
וְיֹשֶׁט', וְ'וִרְדִּין' (שְׁעַר-הַפְּסוּקִים וַיִּשָּׁב) - שְׁהֵם
בְּחִינַת 'תְּאוּזוֹת אֲכִילָה וְשִׁתְיָה', שְׁהֵם
'רֵאשִׁים' - שְׁכָל הַתְּאוּזוֹת' נִמְשָׁכִים אַחֲרֵיהֶם.

וְיִנְיֻקְתָּם: מְפִרְעָה' שֶׁהוּא אוֹתִיּוֹת
'הַעֲדָה', הֵינּוּ 'אַחֲזָרִים' (שְׁעַר-
הַפְּסוּקִים שם).

וְעֵקֶר יְנִיקְתָּם: מֵהַדְּבוּרִים, בְּחִינַת (בְּרֵאשִׁית
מ, א): "אַחַר הַדְּבָרִים וְכוּ' - פִּי קִנְהָ'
וְיֹשֶׁט' וְ'וִרְדִּין, הֵם סְמוּכִין לְחֻמְשַׁת
מוֹצָאוֹת הַפֶּה. וְעֵקֶר יְנִיקְתָּם: מֵהַדְּבוּרִים'
שְׂאֵינָם זָכִים כָּל-כֶּף.

וְכַשְׂרֵאשֵׁי-הַתְּאוּזוֹת' שְׁהֵם הַקְּלֵפוֹת'
מִתְגַּבְּרִים - צְרִיף
לְהַדְּבִיק וְלְהַסְתִּיר 'אַחֲזָרֵי הַקִּדְשָׁה, שְׁלֹא
יִינְקוּ. וְדַבְּקוֹת 'אַחֲזָרֵי הַקִּדְשָׁה, הִיא עַל-יְדֵי
הַתַּעֲנִית' (עֵינַן בְּפָנִים).

וּמַחְמַת שְׂאֵלוֹ הַשְּׂרִים' הַנִּלְכָּה, הֵם סְמוּכִים
לְהַדְּבוּר, וְכַשְׁמִתְגַּבְּרִים, תּוֹפְסִין
הַדְּבוּר' לְהַעֲרִף, וּמִמְשִׁיכִין הַדְּבוּר' לְגֵלוֹת-

מְצָרִים, בְּחִינַת "מְצַר הַגְּרוֹן" (שְׁעַר-הַכְּפֻנּוֹת
פְּסַח), בְּחִינַת (תְּהִלִּים סט, ד): "נִחַר גְּרוֹנִי", וְאֵינּוּ
יָכוֹל לְדַבֵּר שׁוֹם 'דְּבוּר' לְפָנָי הַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ.
אִזִּי עַל-יְדֵי הַתַּעֲנִית' שְׁמֹרְעֵיב עֲצָמוֹ -
מִמְשִׁיף 'מִימֵי הַחֲסָדִים' לְלַחֵלַח הַגְּרוֹן, וְאִזּוּ
יּוֹכֵל לְדַבֵּר (עֵינַן בְּפָנִים: פֶּאן, וּבִכְתָּבִיד רַבְּנוֹ ז"ל הַשִּׁיף
לְתוֹרָה הַזֶּה שֶׁנִּדְפַס בְּסוֹף הַסֵּפֶר; וּבַח"א קסג).

וְכַשְׂהִיא מוֹצִיאָה כָּל חֵיוֹתָהּ מִבֵּין
הַקְּלֵפוֹת' - אִזִּי מְשֻׁלְכִין כָּל
הָעִפּוֹ"ם' אֶת אֲלֵילֵיהֶם, וּפּוֹנִים בְּכֻלָּם
לְאֱמוּנַת יִשְׂרָאֵל, "לְקַרְא כֻּלָּם בְּשֵׁם ה'". וְזֶה
עֵקֶר 'קְשׁוּטֵי הָאֱמוּנָה, שְׂיִקְרְבוּ אַחֲרֵים
לְאֱמוּנָתָהּ.

וְזֶה בְּחִינּוֹת (זֶהר מְשַׁפְּטִים צה): "עוֹלָמְתָא
שְׁפִירְתָא דְלִית לָהּ עֵינַן, גּוֹפָא
טְמִירְתָא וְאַתְגְּלִי, נִפְקַת בְּצַפְרָא וּמִתְבַּסְיָא
בִּימְמָא, מִתְקַשְׁטַת בְּקְשׁוּטִין דְלֵא הוּוּ".

"עוֹלָמְתָא שְׁפִירְתָא" - זֶה בְּחִינַת
'אֱמוּנָה', בְּחִינַת (שִׁיר-הַשִּׁירִים ו,
ד) "יָפָה אֶת רַעֲיָתִי", בְּחִינַת (תְּהִלִּים לז, ג):
"וִרְעָה אֱמוּנָה".

"דְּלִית לָהּ עֵינַן" - הֵינּוּ הַקְּשִׁיוֹת' (עַל
הָאֱמוּנָה, הַמְּבָאָר שֶׁם בְּהַתּוֹרָה), שְׂאִין
לְעֵינַן בְּהֵם, וְצְרִיף לְחֹזֵק בְּאֱמוּנָתוֹ.

"גּוֹפָא טְמִירְתָא וְאַתְגְּלִי" - פִּי הִיא
"טְמִירָא" - פִּי אִם תִּשְׁאַל אֶת
הַמְּאֲמִין' אֵיזָה טַעַם בְּאֱמוּנָה, וְדַאי אֵינּוּ
יּוֹדְעֵי לְהַשִּׁיב לָךְ טַעַם, פִּי 'אֱמוּנָה' אֵינּוּ שִׁיף
אֶלָּא בְּדָבָר שְׂאֵינּוּ יּוֹדְעֵי טַעַם.

וְאַף-עַל-פִּי-כֵן: "וְגִלְיָא" - הֵינּוּ: שְׂאֵצֵל
הַמְּאֲמִין, הַדְּבָר גְּלוּי,
כְּאֵלוֹ רוֹאֵה בְּעֵינָיו אֶת הַדְּבָר שֶׁהוּא מְאֲמִין
בוֹ, מַחְמַת גְּדֹל אֱמוּנָתוֹ הַשְּׁלֵמָה.

"נפקת בצפרא ומתכסיא ביממא" - כי האמונה מתחדשת אצל האדם בכל בקר, בחינת (איכה ג, כג): "חדשים לבקרים רבה אמונתך".

"ומתכסיא ביממא" - מחמת טרדת עסקי עולם, נתכסה האמונה.

"מתקשטת בקשוטין דלא הוו" - הינו: עקר קשוטי האמונה, כשמקרבין אצלה בני-אדם שלא היו מקרבין לה.

וזהו (שמות יג, יח): "ויסב אלקים את העם דרך המדבר ים סוף, וחמשים עלו בני ישראל מארץ מצרים".

"ויסב אלקים" וכו' - איתא במדרש (שמות רבה כ, יח): "ויסב" לשון סעדה, הינו לשון הסבה".

"וחמשים", "אחד מחמשה" (רש"י; תנחומא בשלח א) - הינו: חמשת מוצאות הפה, שעלידם כל העכו"ם פונים לאמונת ישראל "לעבדו שכם אחד" (צפניה ג, ט - מוצא לעיל), כמו שכתוב (שם): "אז אהפוך אל כל העמים שפה ברורה וכו'".

"עלו בני ישראל מארץ מצרים" - ממצר-הגרון. הינו: עלידי עלות בני ישראל מראשי התאוות הנ"ל - אזי עלי ידי הדבור, מחזיר את העכו"ם לאמונת ישראל.

וזה עקר קשוטי האמונה, בחינת "מתקשטת בקשוטין דלא הוו" (זהר שם). עלידי אמונה בשלמות, אזי התרה אכילה, בחינת "ויסב".

ד.

(חיי-מוהר"ן תעט)

בין התורות שאמר קדם שהיה בארץ-ישראל, שנמצא אצל החברים - אמר תורה על הפסוק (שמות יג, יח): "ויסב אלקים את העם דרך המדבר ים סוף".

אבל מחמת ששמעתי מפיו הקדוש שאין ברצונו שיִדפסו התורות שאמר קדם ארץ-ישראל וכו' - על-כן אין רצוני להעתיקם.

ה.

(חיי-מוהר"ן תרט)

רבנו ז"ל היה בחרף אצל המגיד מטירהאוויעע. ועמד אצל הפירה (שקורין ריבע). והמגיד לא היה בביתו, ואנשיו עמדו אצלו. ואמר להם רבנו ז"ל: תפרסו בשלום המגיד עבורי.

ותגידו לו: "ויסב אלקים את העם דרך המדבר ים-סוף" (שמות יג, יח).

"ויסב אלקים" - כש"דינין" [אלקים' הוא מדת-הדין] חסוֹשְלוֹם "מקיפין" את האדם.

"דרך המדבר מיוסף" [אותיות ים-סוף] - הינו: צריכין לדבר מה'צדיק' הנקרא 'יוסף'.

"וחמשים עלו", פרש רש"י: "מחמשים" - הינו: עלידי חמשה מוצאות הפה, שהוא הדבור.

"עלו בני ישראל ממצרים" - הינו: מכל המצר.

"ויקח משה את עצמות יוסף עמו" (שמות יג, יט)

רק שִׁבְכָאן בְּסִימָן רִי"א, מְרַמֵּז גַם מַעֲנִין
נְסִיעָה עַל קַבְרֵי צַדִּיקִים, בְּבַחֲיִנַת:
"וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶת עֲצָמוֹת יוֹסֵף" וְכוּ' (שְׁמוֹת יג,
יט).

ח.

(לקוטי-הלכות, חובל-בתברו ג, יג)

וְזָהוּ בַחֲיִנַת מַה שֶּׁהִזְהִיר 'יוֹסֵף הַצַּדִּיק' אֶת
אָחָיו (בְּרֵאשִׁית נ, כה): "פָּקֵד יִפְקֵד
אֲלֵכֶם אֶתְכֶם, וְהֵעֵלְתֶם אֶת עֲצָמֹתַי מִזֶּה
אֶתְכֶם" וְכוּ'.

וְכֵן עָשׂוּ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שְׁמוֹת יג, יט): "וַיִּקַּח
מֹשֶׁה אֶת עֲצָמוֹת יוֹסֵף עִמּוֹ, כִּי
הִשְׁבַּע וְכוּ' לֵאמֹר פָּקֵד יִפְקֵד וְכוּ'".

וְאֵיךְא בְּזִהְרֵי-הַקְּדוּשׁ (בְּשַׁלַּח מו,): "שֶׁעָקַר
הַגָּאֵלָה הָיָה, עַל-יַדֵּי עֲצָמוֹת
יוֹסֵף שֶׁלְקַחָם מֹשֶׁה, וְהִתְקַשֵּׁר עֲלֵיהֶם".

זָהוּ בַחֲיִנַת: עֲצָם הַפְּלִגָּת מַעֲלַת 'קַבְרֵי
הַצַּדִּיקִים' - שְׁמוּעֵיל לְהֶאָדָם מְאֹד
לְתַקּוֹן נַפְשׁוֹ, לְהוֹצִיא אוֹתוֹ מִגְּלוּתוֹ הַכְּבֵד,
דְּהֵינּוּ 'גְּלוּת־הַנַּפְשׁ', שֶׁהוּא עָקַר הַגְּלוּת,
שֶׁהוּא בַחֲיִנַת 'גְּלוּת־מִצְרַיִם', "שְׁכוּלָל כָּל
הַגְּלִיּוֹת" (בְּרֵאשִׁית־רַבָּה טז, ד).

בְּבַחֲיִנַת: "וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶת עֲצָמוֹת יוֹסֵף
עִמּוֹ" - שֶׁעָקַר 'גָּאֵל־מִצְרַיִם'
הָיָה, עַל-יַדֵּי עֲצָמוֹת יוֹסֵף, שֶׁלְקַחָם לְקַבְּרָם
בְּאֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל. כִּי אֲרוֹנּוֹ שֶׁל יוֹסֵף שֶׁנִּשְׁאָו
בַּעַת 'יְצִיאַת־מִצְרַיִם', זָהוּ בַחֲיִנַת 'קַבֵּר
הַצַּדִּיק', שֶׁעַל-יַדֵּי־זֶה הָיָה עָקַר גָּאֵלְתָם וְכוּ'
(עֵין בְּפָנִים).

כִּי אֲרוֹנּוֹ שֶׁל יוֹסֵף, שֶׁהוּא בַחֲיִנַת 'קַבֵּר
הַצַּדִּיק' - שֶׁם עָקַר הַכְּבוֹד, בְּבַחֲיִנַת
(יִשְׁעִיָּה נח, ח): "כְּבוֹד ה' יֹאסְפֶךָ" וְכוּ', וְזֶה
הַכְּבוֹד הַקְּדוּשׁ הַלֵּךְ לְפָנֵיהֶם, וְכָל נַפְשׁוֹת

ו.

(ח"אריא)

מַה שֶּׁהָעוֹלָם נוֹסְעִין עַל 'רֵאשֵׁי־הַשָּׁנָה'
לְצַדִּיקִים - כִּי עָקַר 'הַמְתַקֵּת־הַדִּינִין',
אֵינּוּ אֶלָּא עַל-יַדֵּי 'קִדְשָׁת וְטָהֳרַת
הַמַּחְשְׁבוֹת', כִּי שֶׁם שָׁרְשָׁם, כְּמוֹבָא בְּזִהְרֵי (זִהְרֵי
פְקוּדֵי רַנְדֵי): "כֹּלָּא בְּמַחְשְׁבָה אֲתַבְּרִי".

וְאֵי־אֶפְשָׁר לְבוֹא לְמַחִין זְכִים, אֶלָּא
עַל-יַדֵּי 'הַתְקַשְׁרוֹת
לְצַדִּיקִים, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שְׁמוֹת יג, יט): "וַיִּקַּח
מֹשֶׁה אֶת עֲצָמוֹת יוֹסֵף" - 'מֹשֶׁה' הוּא
בַחֲיִנַת 'מַחִין', וְ'יוֹסֵף' הוּא בַחֲיִנַת 'צַדִּיק'.

הֵינּוּ: שְׂאִין שְׁלֵמוֹת לְמַחִין, אֶלָּא עַל-יַדֵּי
'הַתְקַשְׁרוֹת לְצַדִּיקִים, וְרֵאשֵׁי־הַשָּׁנָה'
הוּא 'מְקוֹר הַדִּינִים' שֶׁל כָּל הַשָּׁנָה, וְצָרִיךְ
לְטַהֵר אֶת מַחְשְׁבֹתוֹ כְּדִי לְהַמְתִּיקָם. וּבְשִׁבְלֵי־
זֶה נוֹסְעִין לְצַדִּיקִים, כְּדִי לְזַכּוֹת לְקִדְשָׁת
הַמַּחְשְׁבָה.

[בְּרַפְרָאוֹת־לְחֻכְמָה ח"א סא, יד: בְּתוֹרָה רִי"א גְּלָה
דַּעְתּוֹ בְּפִרוּשׁ: שֶׁכּוֹנְנָתוֹ לְהַתְאִסֵּף יַחַד גַּם עַל קַבְרֵי ז"ל
לְהַתְפַּלֵּל שָׁם - כִּי "עֲצָמוֹת יוֹסֵף" הוּא בַחֲיִנַת 'קַבֵּר
הַצַּדִּיק' מִמָּשׁ].

ז.

(ח"י-מוהר"ן נט)

מֵאֵמֶר "מַה שֶּׁהָעוֹלָם נוֹסְעִין עַל רֵאשֵׁי־
הַשָּׁנָה", סִימָן רִי"א - נֶאֱמַר סְמוּךְ
לְרֵאשֵׁי־הַשָּׁנָה תַקַּס"ח.

וּבְרֵאשֵׁי־הַשָּׁנָה נֶאֱמַר מֵאֵמֶר "חֲדֵי רַבִּי
שְׁמַעוֹן", סִימָן ס"א -
וְשֶׁם מְבֹאָר בְּיוֹתֵר עֲנִין זֶה "שְׁנוֹסְעִין עַל
רֵאשֵׁי־הַשָּׁנָה לְצַדִּיקִים", וְעֲנִין "כֹּלָּהוּ
בְּמַחְשְׁבָה אֲתַבְּרִי".

”ופרעה הקריב וגו’ – וייראו מאד,
ויצעקו בני ישראל אל ה’” (שמות יד, י)

יא.

(ח"ב יג)

בשחולקין על האדם, נמצא שרודפין אותו, והוא בורח בכל פעם להשם-יתברך, וכל מה שחולקין עליו יותר, מקרבין אותו יותר להשם-יתברך.

כי השם-יתברך בכל-מקום, בבחינת (תהלים קלט, ח): **”אם אפק שמים שם אתה, ואציעה שאול הנד”**. נמצא: שבכל-מקום בורח להשם-יתברך.

וזו בחינת (שמות-רבה כא, י – על שמות יד, י): **”ופרעה הקריב”** – **”שהקריב את ישראל לאביהם שבשמים”** – שעל-ידי רדיפתו אותם, נתקרבו יותר להשם-יתברך, כנ”ל.

יב.

(ח"ב עט – ראשי-פרקים של רבנו ז"ל, בראשי-פרקים של פרשת בא)

”אני הכבדתי את לבו, למען שתי אתתי”
(שמות י, א). **”אם לא יאמינו ל’קול’ האות”** (שמות ד, ח). **”בקרבו”** (שמות י, א). **”הכבדתי שהכביד על ישראל פדי לעוררם בתשובה – ופרעה הקריב”** (שמות יד, י; שמות-רבה כא, ה).

[עין בפנים, באור מוהרנ”ת ז”ל על הראשי-פרקים של הפרשיות לתולדות-ניצא].

ישראל נמשכו אחר הכבוד הזה ויצאו משם בחיים ושלוים.

וזו בחינת יציאת נפשות ישראל ממצרים על-ידי עצמות יוסף, שהוא בחינת קבר הצדיק, בחינת כבוד-דקדושה, שעל-ידי-זה יוצאין הנפשות מגלותם לחיים ולשלוים.

ט.

(בוכבי-אור, שיחות-וספורים לז)

מבאר מצרופי דברי מוהרנ”ת ז”ל:
שבהכרח השנויים, נשתנה פמו-כן הברה התקשרות נפשות ישראל ל”עצמות יוסף” (שמות יג, ט).

כי בגאולה הראשונה – היתה התקשרותם אליו, על-ידי קיחת עצמותיו.

ועתה יזכו מדור לדור, אלפים נפשות ישראל, להתקשר לעצמותיו – על-ידי ההשתטחות על קבורת עצמותיו. ושזה מה שהבטיח רבנו ז”ל בהבטחה גדולה לכל הבאים על קברו הקדוש – כי גם זה מעקרי אתחלתא-דגאולה.

”ובני ישראל יצאים ביד רמה” (שמות יד, ח)
– ענין י”ד הרמה –

י.

(ח"א מא; ח"א מו; ח"א קא; ח"א קפ)

נמצאים להלן בפסוק (שמות יד, לא): **”ויירא ישראל את היד הגדלה”**.

"ה' ילחם לכם ואתם תחרשון" (שמות יד, יד)

יג.

(ח"א רנא)

על-ידי 'מלחמות', הינו 'מחלקת' - על-ידי זה נופלים 'מחשבות של רשעים' על 'אנשים פשרים', הינו 'מחשבות של כפירות'.

והתקון לזה: למסר המלחמה להשם, שהשם ילחם המלחמה. וזה בחינת 'שתיקה', הינו שצריך לשתק להם, רק לסמוך על השם שהוא ילחם בשבילנו.

וזה בחינת (שמות יד, יד): **"ה' ילחם לכם, ואתם תחרשון"**.

ועל-ידי ה'שתיקה' זו - נתעלה ה'מחשבה', כי נתבטל 'מחשבות רעות' של 'כפירות'.

אך בשגם הם, שותקים - אזי יכולים חס-ושלום לקלקל התקון שנעשה על-ידי 'שתיקתו'.

הינו: שעל-ידי ה'צדקה' שלהם, הם יכולין להתגבר ששתיקתם יעלה על שתיקתנו.

ומחמת-זה אין מועיל העצה הנ"ל למסר המלחמה להשם, שהוא בחינת: **"ה' ילחם לכם ואתם תחרשון"**.

אך האישי-האמת, מושך לעצמו כל ה'צדקות', ונתבטל 'כח הצדקה' שלהם - ואזי מפילא נתבטל 'מחשבתם הרעה', ונתבטל כל ה'כפירות'.

"מה תצעק אלי, דבר אל בני ישראל ויסעו"

(שמות יד, טו)

למדנו שהיה משה עומד ומתפלל, אמר לו הקדוש ברוך הוא: לא עת עתה להאריך בתפלה שישראל נתונין בצרה. אין להם אלא לסע, שאין היים עומד בפניהם. פדאי זכות אבותיהם, והם והאמונה שהאמינו בי ויצאו - לקרע להם היים. (רש"י: מכילתא בשלח ג)

יד.

(ח"א קצח)

כשאחד צועק להשם-יתברך, אומרים לו: **"לסע"**! כמו שכתוב (שמות יד, טו): **"מה תצעק אלי, דבר אל בני ישראל ויסעו"**.

[הנה כמה באורים על התורה הנ"ל:]

מהרנ"ת ז"ל: שבעת שצועק האדם להשם-יתברך באמת - אזי מהשמים מרמזים לו: "שיסע הלאה לדרכו"! - וכשמנהשמים אומרים לו לאדם לסע, הרי שדרכו כבר צלחה, ואין לדאג אף יצליח. כי כשאומרים לו לסע - יסע ויגיע למבקשו - מאחר שפעל זאת בדרך תפלה וצעקה, אף-על-פי שאי-אפשר להבין אף יבוא ויקרה הדבר, כי אי-אפשר להסביר אף - אם מחמת שעדין אין לו זכות לזה, אם לסבה אחרת. (שיח-שפירקדש הקדוש ח"ג תרנז)

רבי נחמן מטולטשין ז"ל: כשאומרים מן-השמים לנסע - אז כבר נוסעים בגשמיות ורוחניות. (והלכתא-כנחמני, עמוד רצד)

רבי אפרים מפשעודבור ז"ל: לפעמים יש שהאדם בצרה חס-ושלום, אף יש עצות אף להמלט. אבל כשאחד בצרה רחמנא-לצלן, שאין לו שום עצה אף להמלט - ועל-ידי זה צועק להשם-יתברך - "אומרים לו: לסע הרצון מה לעשות" - הינו: לסע מהצרה! ומה שיעשה יהיה טוב. (ענג'שבת, עמוד פח)

רבי אפרים מפשעודבור ז"ל: "כשאחד צועק להשם-יתברך" - "אומרים לו לסע" על ראשה-השנה לצדיקים-אמתיים, פידוע מדברי רבנו ז"ל (תוי-מותר"ן רכ): "גאר מין זאף איז ראשה-השנה" (כל עניני הוא ראשה-השנה). (ענג'שבת, עמוד תקח)

רבי לוי יצחק בענדער ז"ל בשם אנשי-שלומנו: בא לומר לאדם: שאחר שכבר צעק להשם-יתברך - תכף ומיד יזדרז, ויתחיל כבר לנסע ולילך, ולקיים דברי בקשתו.

לְמַשְׁלָה: שְׂאֵם הַתְּפַלֵּל שִׁזְכָּה לַתְּפִלָּה כְּרֵאוּי - תַּכְפֹּף אֶבֶן יִתְחַיֵּל לְהַתְּפַלֵּל, וְיִזְצִיא בְּקִשּׁוֹתָיו מִכַּח אֶל הַפֶּעַל, וְיִשׁוּעַת-הַשֵּׁם תִּלְוֶנּוּ, אָמֵן. (מַעֲדֵי-מִלֵּךְ עַל הַתּוֹרָה הַנִּלְ; שִׁיחֵי-שְׂרָפִי קִדְשׁ הַקֹּדֶשׁ ח"ג תרנז, הָעֵרָה קִיט)

אֲנִשֵׁי-שְׁלוֹמֵנו: "בְּשֹׂאֶהָד צוֹעֵק לְהַשְׁמִי-יִתְבָּרֵךְ" לְרֹזֵב הַמְּנִיעוֹת - "אֹמְרִים לוֹ: לִפְעֵ הַלְּאָה" וְלְרוֹץ בְּמַהִירוֹת שׁוֹב לַתּוֹרָה וְעֹבֹדָה - עַד שֶׁבָּרַב הַיָּמִים יִזְכָּה שִׁילֵךְ לוֹ כְּסֹדֵר כְּחֻפְצוֹ בְּאַמְת. (שִׁיחֵי-שְׂרָפִי-קִדְשׁ ח"ד מו)

"וַיִּשְׂם אֶת הַיָּם לְחֶרְבָּה, וַיִּבְקְעוּ הַמַּיִם"
 (שְׁמוֹת יד, כא)
- עֲנִינֵי קְרִיעַת יַם-סוּף -

טו.

(ח"א ט, ב - נֹאמַר בְּשִׁבְת־שִׁירָה' שְׁנַת תַּקַּס"ג)

"קָשִׁין מְזוֹנוֹתָיו בְּקְרִיעַת יַם-סוּף"
 (פְּסָחִים קיח.), **"וְקָשָׁה זְיוֹגוֹ בְּקְרִיעַת יַם-סוּף"** (סוּטָה ב.).

כִּי "הַיָּם-סוּף" נִקְרַע לְשָׁנִים-עֶשְׂרִי קְרָעִים, כְּנֶגֶד שְׁנַיִם-עֶשְׂרֵי שַׁבָּתִים (פְּרָקִי-דְרַבִּי-אֱלִיעֶזֶר מֵב; תַּקוּנֵי-זֶהַר נח:), וְ"בְנֵי-יִשְׂרָאֵל בְּתַפְלָתָם, גִּזְרָמִים זְיוּגָא דְקִדְשָׁא-בְרִיךְ-הוּא וְשְׁכִינְתָהּ" (זֶהַר; פְּרִיעֵץ-חַיִּים קְרִיאַת-שְׁמַע פ"ד; שְׁעַר-הַכּוֹנְנוֹת שַׁבָּת, הַקְּדָמָה; וְעוֹד).

וּלְפִי הַזְיוּג שְׁגוּרָם בְּתַפְלָתוֹ, בֵּן זֹכָה לְזוּגוֹ. וְ"הַתְּפִלָּה הֵם שְׁתֵּי-עֶשְׂרֵה נִסְחָאוֹת" (שְׁעַר-הַכּוֹנְנוֹת, דְּרוּשֵׁי עֲלִינוּ לְשַׁבָּח א.). **לְפִיכֵן הַזְיוּג בְּקְרִיעַת יַם-סוּף, שֶׁהֵם שְׁנַיִם-עֶשְׂרִי.**

וְגַם "יִשְׂרָאֵל מְפָרְנָסִים לְאֲבֵיהֶם שְׁבַשְׁמִים בְּתַפְלָתָם" (זֶהַר וַיִּקְרָא ז:), וְכִפִּי שְׁמִפְרָנָס לְאֲבֵיו שְׁבַשְׁמִים בְּתַפְלָתוֹ, בֵּן נוֹתַנִּין לוֹ פְּרָנְסָתוֹ.

וְזֶה: "קָשִׁין מְזוֹנוֹתָיו בְּקְרִיעַת יַם-סוּף" - הֵינּוּ: 'מְזוֹנוֹת' נִתְחַלַּק לְשָׁנִים-

עֶשְׂרֵי שַׁבָּתִים, לְפִי שְׁתֵּי-עֶשְׂרֵה שַׁבָּתֵי יָה.

טז.

(ח"א כא, ט)

אֲנַחְנוּ נִקְרָאִים (דְּבָרִים ז, ו): "עַם סִגְלָה" - כְּמוֹ 'סִגְלָה' שְׁעוֹשִׁין לְרַפּוּאָה, אֲהִי-עַל-פִּי שְׂאִין הַטָּבַע מְחַיֵּב שִׁיחֵיהָ זֶה לְרַפּוּאָה, אֲהִי-עַל-פִּי-כֵן הַדָּבָר הַזֶּה מְסַגֵּל לְרַפּוּאָה, וְזֶה 'לְמַעַלָּה מֵהַטָּבַע' שְׂאִין הַשֶּׁכֶל הָאֲנוּשִׁי מִבֵּין זֶה.

כְּמוֹ-כֵן אֲנַחְנוּ לָקַח אוֹתָנוּ הַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ לְעַם סִגְלָתוֹ, אֲהִי-עַל-פִּי שְׂאִין הַשֶּׁכֶל הָאֲנוּשִׁי מִבֵּין אֶת כָּל זֶה, אִיךָ לָקַח עִם מֵתוֹךְ עַמִּים.

כְּמוֹ "בְּשַׁעַת קְרִיעַת יַם-סוּף, שְׁקַטְרַג מִדַּת-הַדִּין: הִלְלוּ עוֹבְדֵי עֲבוֹ"ם" וְכוּ' (זֶהַר תְּרוּמָה קע:), - אֲהִי-עַל-פִּי-כֵן הַקְּדוּשָׁה-בְּרוּךְ-הוּא לָקַח אוֹתָנוּ לְעַם קְדוֹשׁ.

נִמְצָא: שֶׁזֶה הַדָּבָר כְּמוֹ 'סִגְלָה', שֶׁהוּא 'לְמַעַלָּה מֵהַטָּבַע', לְמַעַלָּה מִשֶּׁכֶל אֲנוּשִׁי, וְזֶה בְּחִינַת 'מְקִיפִין'.

יז.

(ח"א לז, ו)

עֵקֶר 'חֶסְרוֹן הַפְּרָנְסָה' שְׁנַתְּמַעַט בְּדוֹרוֹת הִלְלוּ, אִין זֶה אֵלָּא עַל-יַדֵּי הַשׁוֹחֲטִים שְׂאִינָם מֵהַגָּנִים.

וְזֶה שְׂאֵמְרוּ חז"ל (פְּסָחִים קיח.): "קָשִׁין מְזוֹנוֹתָיו שֶׁל אָדָם בְּקְרִיעַת יַם-סוּף" - כִּי **"יַם-סוּף נִקְרַע לְשָׁנִים-עֶשְׂרִי קְרָעִים"** (פְּרָקִי-דְרַבִּי-אֱלִיעֶזֶר מֵב; תַּקוּנֵי-זֶהַר נח:), כְּנֶגֶד **"שְׁתֵּי-עֶשְׂרֵה בְּדִיקוֹת הַסְּפִינ"** (רא"ש חולין פ"א כד), שְׁעַל-יַדֵּיהֶם **"קָשִׁים מְזוֹנוֹתָיו שֶׁל אָדָם" וְכוּ'.**

וְזֶה שְׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ זְכוּרֵנוּם לְבִרְכָה (בְּרִכּוֹת נה.): "שְׁלַחַן דּוֹמָה לְמִזְבֵּחַ", כִּי "שְׁעוֹר פְּגִימוֹת הַחֲלִיף, כְּשֶׁעוֹר פְּגִימוֹת הַמִּזְבֵּחַ" (חֲלִין יז:).

וּשְׂאֵלוֹ הָאִישׁ: "לָמָּה זֹאת? הֲלֹא הֲדַג שְׂפִיָּם יוּכַל לְבַלְעַ אֹתָנוּ בְּלֹא הַמְּעוֹת!"

הַשִּׁיב לוֹ: "עֲשֵׂה כָּךְ כְּמוֹ שְׂאֵנִי אֹמֵר לָךְ, יִשְׂרָאֵל הָיוּ עַל הַיָּם וְלֹא טָבְעוּ, וְאַנְחֵנוּ עַדִּין בְּסַפִּינָה!"

יח.

(ח"ב ח, ג)

'עַמְלֵק' טָמֵא אֶת יִשְׂרָאֵל בַּפָּגָם 'תַּאֲוֹת-נְאוּף', כְּמוֹ שְׂכֵתוֹב (דְּבָרִים כה, יח): "אֲשֶׁר קָרָךְ בַּדֶּרֶךְ", בַּחֲיִנַּת 'מְקַרְה־לִּילָה'. כִּי 'עַמְלֵק' יוֹנֵק מִבְּחִינַת ה'דַּעַת', בְּבַחֲיִנַּת (בַּמִּדְבָּר כד, כ): "רֵאשִׁית גּוֹיִם עַמְלֵק". וְזֶה בַּחֲיִנַּת 'מְלַחֶמֶת עַמְלֵק'.

כא.
(שיחות-ה'ר"ן קמא)

מִסְתָּמָא הֵייתִי רוֹצֵה לְבַטֵּל זֹאת לְגַמְרִי (עֲנִין פָּגַם-הַבְּרִית, מְקַרְה־לִּילָה וְכו'). אִךְ אִי-אֶפְשָׁר זֹאת לֹא בְּגַשְׁמִיּוֹת וְלֹא בְּרוּחָנִיּוֹת.

בְּגַשְׁמִיּוֹת אִי-אֶפְשָׁר - כִּי הִיא צָרִיף לְבַטֵּל וּלְשַׁנּוֹת הַטָּבַע שֶׁל כָּל־לֵיּוֹת בְּנֵי-הָאָדָם בְּתַמִּידוֹת - וְזֶה דְּבַר שְׂאֵי-אֶפְשָׁר.

כִּי אֶפְלוּ מֹשֶׁה רַבְּנוּ עָלֵינוּ-הַשְּׁלוֹם וְכִיּוֹצֵא, שְׂבַטֵּל הַטָּבַע - הִיא רַק לְפִי שְׁעָה וּבְדָבַר פְּרָטִי, כְּגוֹן 'קְרִיעַת יַם-סוּף', אוּ 'בְּקִיעַת הַיַּרְדֵּן', וְכִיּוֹצֵא, שְׁהִיא רַק לְפִי שְׁעָה.

אָבֵל לְבַטֵּל הַטָּבַע שֶׁל כָּל־לֵיּוֹת בְּנֵי-אָדָם, כִּי כָּל אֶחָד וְאֶחָד בְּהִכְרַח לְבַטֵּל וּלְשַׁנּוֹת הַטָּבַע אֶצְלוֹ, וְגַם צָרִיף לְבַטֵּל וּלְשַׁנּוֹת הַטָּבַע תַּמִּיד - זֶה דְּבַר שְׂאֵי-אֶפְשָׁר. וְגַם בְּרוּחָנִיּוֹת אִי-אֶפְשָׁר וְכו'.

אך ה'עֲשֵׂרָה קַפִּיטָל' [אֲמִירַת 'תַּקוּוֹת-הַכָּלִיל'] - הֵם דְּבַר נִפְלָא וְיִקָּר וּמוֹעִיל מְאֹד.

כב.

(שיחות-ה'ר"ן קנא)

סְפוּר הַמְּעֻשָׂה שֶׁל יוֹם-הַשְּׁשִׁי שֶׁל ה'שְׁבַע־הַבְּעִטְלָעֵרִם' - מְרָמֵז שֵׁם 'סוּד קְרִיעַת יַם-סוּף', בְּעֲנִין ה'עֲשֵׂר הוֹמוֹת שֶׁל מִים'. וְעֵין בְּלִקוּטֵי-הַלְכוֹת בִּיּוֹרְה־דַעָה הַלְכוֹת תּוֹלְעִים (הַלְכָה ד) שֵׁם מְבֹאֵר הָעֲנִין מַה שְּׁהָאִיר הַשֵּׁם עֵינֵי בְּזָה.

וְהַתְּקוּן לָזֶה: הוּא בַּחֲיִנַּת 'קְרִיעַת יַם-סוּף', בַּחֲיִנַּת (תְּהִלִּים עד, יג): "אַתָּה פּוֹרְדָתָ בְּעֶזְדֵּי יָם, שְׁבַרְתָּ רֵאשֵׁי תַנִּינִים עַל הַמַּיִם".

הֵינּוּ בַּחֲיִנַּת "מִטָּה עִז" (תְּהִלִּים קי, ב) [תְּפִלָּה בְּבַחֲיִנַּת דִּין שֶׁל ה'פַּעַל-כַּח', שְׁעַל-יְדֵי-זֶה מוֹצִיאִין מִמֶּנּוּ 'מִימֵי הַדַּעַת' שְׂבַלְע מִן הַקֶּדְשָׁה.

יט.

(סְפָר־הַמִּדּוֹת, מְמוֹן כ)

קָשִׁים מְזוֹנֹתָיו שֶׁל אָדָם כְּקְרִיעַת יַם-סוּף, וְיוֹתֵר מִן הַגְּאֻלָּה, וְכַפְּלִים כִּיּוֹלָדָה.

כ.

(שְׁבַח־ה'ר"ן ח"ב כא)

אָמַר לוֹ רַבְּנוּ ז"ל (לְמַלְחוֹהוּ וּמִשְׁמֹשׁוּ, כְּשֶׁהָיוּ עַל הַסְּפִינָה בְּחִזְרוֹתָם מֵאֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל - וְהָיוּ שָׁם בְּסַפְּנָה גְדוּלָה מְאֹד): "קַח כָּל הַמְּעוֹת עַד פְּרוּטָה אַחֲרוֹנָה, וְתַחֲלֵק לְשָׁנִים, מִחֲצָה תִקְשֹׁר אֶצְלָךְ עַל גּוֹפְךָ, וּמִחֲצָה אֶקְשֹׁר עַל גּוֹפִי!"

רוֹדְפִין אוֹתוֹ מִכָּל הַצְּדָדִין, בְּכַמָּה מִיָּנִי
מְנִיעוֹת וְעוֹבְרִין וְיִסּוּרִים וּבְלִבּוּלִים רַבִּים.

וְהוּא מִמָּשׁ כְּמוֹ שֶׁהָיָה 'יְצִיאַת־מִצְרַיִם' -
שְׁמֵאֲחֻרֵיהֶם רָדְפוּ הַמִּצְרַיִם
אֲחֵרֵיהֶם, וּמִלִּפְנֵיהֶם הָיָה הַיָּם סוֹעֵר,
וּמִצְדָּדֵיהֶם חֵיוֹת רָעוֹת, עַד שֶׁלֹּא הָיָה מְקוֹם
לָנוֹס בְּשׁוֹם צַד, כְּמוֹ יוֹנָה שֶׁבוֹרַחַת מִפְּנֵי הַנֶּץ
וְכוּ'.

וּמִמָּשׁ בְּחֵינּוֹת אֵלוֹ, עוֹבְרִים עַל כָּל אָדָם
הַרוֹצֵה לְכַנֵּס בְּעִבּוֹדַת הַשֵּׁם -
יִתְבָּרַךְ, כִּי מִי שֶׁרוֹצֵה לְכַנֵּס לְעִבּוֹדַת הַשֵּׁם -
יִתְבָּרַךְ, הוּא בְּחֵינַת 'יְצִיאַת־מִצְרַיִם' מִמָּשׁ.

כִּי עֵקֶר 'יְצִיאַת־מִצְרַיִם', הוּא מֵה שִׁיּוּצָאִין
מִטְּמָאָה לְטַהָרָה, מִטְּמָאָת וְזַהְמַת פְּרַעַה
וּמִצְרַיִם, לְקַדְשֵׁת וְטַהָרַת יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ
שֶׁכְּתוּב (שְׁמוֹת ג, יב): "בְּהוֹצִיאֶךָ אֶת הָעָם
מִמִּצְרַיִם תַּעֲבֹדוּן אֶת הָאֱלֹהִים" וְכוּ'.

וְזֶה מְכַרַח לְעֵבֶר עַל כָּל אָדָם בְּכָל זְמַן
בְּכָל דּוֹר וְדוֹר, וְכִמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל
(פְּסָחִים קטז:): "בְּכָל דּוֹר וְדוֹר חַיֵּב אָדָם לִרְאוֹת
אֶת עַצְמוֹ כְּאִלּוּ הוּא יֵצֵא מִמִּצְרַיִם".

וּכְשֶׁבְּחֵינַת 'פְּרַעַה וּמִצְרַיִם', שֶׁהֵם
ה'סְטְרָא־אֲחֵרָא' וְחִילוֹתָיו,
רוֹדְפִין אַחַר הָאָדָם בְּבִלְבּוּלִים וּמַחֲשָׁבוֹת
רָעוֹת רַבּוֹת מְאֹד, וְאִין לוֹ מְקוֹם לָנוֹס, לֹא
לִפְנֵיו וְלֹא לְאַחֲרָיו וְלֹא מִן הַצְּדָדִין, כִּי מִכָּל
צַד מְסַבֵּבִין אוֹתוֹ בְּכַמָּה מִיָּנִי בְּלִבּוּלִים
וּמְנִיעוֹת וְיִסּוּרִין - אַזִּי אִם יִרְצֶה לְהִסְתַּכֵּל
לְאַחֲרָיו - בּוֹדָאֵי יִתְגַּבְּרוּ חֲסִי וְשָׁלוֹם יוֹתֵר
כַּנ"ל.

עַל־כֵּן אִין תְּקַנְהָ - כִּי אִם שִׁיּוּצֵק אֵל
הַשֵּׁם מִמְּקוֹם אֲשֶׁר הוּא שֵׁם, וְלֹא
יִפְנֶה וְיִסְתַּכֵּל לְאַחֲרָיו כְּלָל, וְכַנ"ל.

כג.

(חֵי־מוֹהַר"ן הַשְּׁמָטוֹת)

עַל 'שְׂדוּךָ יְדוּעָ' אָמַר: "קָשָׁה לְזוּגָן
בְּקָרִיעַת יַם־סוּף" (סוֹטָה ב.) - כִּי שֵׁם
הָיָה קָשָׁה לִפְנֵיו, כִּי הָיָה "הַלְלוּ עוֹבְדֵי
עִבּוֹדֵה־זָרָה וְהַלְלוּ עוֹבְדֵי עִבּוֹדֵה־זָרָה" (זֹהַר
תְּרוּמָה קע:).

כד.

(לְקוּטֵי־הַלְכוֹת שְׁלוּחֵי־הַקָּהָן ד, ה'רז)

וְזֶה בְּחֵינַת (שִׁירֵי־הַשִּׁירִים ב, יד): "יִזְנֵתִי בְּהַגְוִי
הַסֵּלַע בְּסֵתֵר הַמְּדַרְגָּה" וְכוּ'. וּפְרַשׁ
רש"י: "זֶה נֹאמַר עַל אוֹתָהּ שֶׁעָה שְׂרָדָה
פְּרַעַה אֲחֵרֵיהֶם, וְהַשִּׁיגָם חוֹנִים עַל הַיָּם,
וְאִין מְקוֹם לָנוֹס לִפְנֵיהֶם מִפְּנֵי הַיָּם, וְלֹא
לְהַפְנוֹת מִפְּנֵי חֵיוֹת רָעוֹת.

לְמַה הָיוּ דוֹמִין בְּאוֹתָהּ שֶׁעָה? - לְיוֹנָה
שֶׁבוֹרַחַת מִפְּנֵי הַנֶּץ, וְנִכְנְסָה לְנִקְיָקִי
הַסֵּלַעִים, וְהָיָה הַנְּחָשׁ נוֹשֵׁף בָּהּ, תִּכְנַס
לִפְנֵיהֶם? - הָרִי הַנְּחָשׁ! תִּצַּא לַחוּץ? הָרִי הַנֶּץ!

אָמַר לָהּ הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא: 'הֲרֵאִינִי אֶת
מְרֵאִיךָ' (שִׁירֵי־הַשִּׁירִים שם) - אֶת כְּשֵׁרוֹן
פְּעֻלָּתְךָ, לְמִי אַתְּ פּוֹנֶה בְּעַת צָרָה? -
'הַשְּׁמִיעֵנִי אֶת קוֹלְךָ' (שם) - 'וַיִּצְעֲקוּ בְנֵי
יִשְׂרָאֵל אֶל ה', כַּנ"ל. [עַד־פֶּאֶן־לְשׁוֹן רש"י].

וְכָל עֵינָן זֶה עוֹבֵר עַל כָּל אָדָם בְּעַת
שְׂרוּצָה לְכַנֵּס בְּעִבּוֹדַת־הַשֵּׁם -
שֶׁהִי צְרָה וְחִילוֹתָיו, שֶׁהֵם בְּחֵינַת 'פְּרַעַה
וּמִצְרַיִם', רוֹדְפִים אַחֲרָיו בְּכַמָּה מִיָּנִי רְדִיפוֹת.

וְכָל כַּחַם, מַחֲמַת הַדֵּינִים שִׁיּוּנְקִים מֵהֶם.
וּמִתְקַף הַתְּעוֹרְרוֹת הַדֵּינִים
שֶׁנִּתְעוֹרְרִים עָלָיו, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (תְּעִנִּית
ח.): "כָּל הַמִּצְדִּיק אֶת עַצְמוֹ מִלְּמַטָּה,
מִצְדִּיקִין עָלָיו מִלְּמַעְלָה" וְכוּ' - עַל־יְדִיעָה

כִּי כָל מַה שְּׁעֵבַר עַל יִשְׂרָאֵל בִּיציאת-
מִצְרַיִם וּמִקְבַּל־הַתּוֹרָה וְאַחֲר־כֵּן, וְכָל
הַמְלַחְמוֹת לִכְבֹּשׁ אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל, וְכָל מַה
שְּׁעֵבַר עָלֵינוּ אַחֲר־כֵּן - הַכֹּל בְּאִשְׁר לְכַל,
עוֹבֵר עַל כָּל אָדָם שְׂרוּצָה לְזָפוֹת לְחֵי־עוֹלָם
- שְׂבָה־כְּרַח שְׁיַעֲבֹר עָלָיו כִּפְמָה מִיַּי מְלַחְמוֹת
בְּלִי שְׁעוֹר.

וּבְכָל־עֵת שְׂרוּצָה לְהַתְּעוֹרֵר וְלְהַתְּחַזֵּק
בְּעִבוּד־הַשֵּׁם, מִתְּגַבְּרִים בְּכָל
פַּעַם יוֹתֵר, וּבְפָרֵט בְּהַתְּחַלָּה.

כְּמוֹ שֶׁהָיָה בִּיציאת־מִצְרַיִם - שְׂתַכַּף
בְּשָׂבָא מִשֶּׁה אֶל פְּרַעֲה לְהוֹצִיא אֶת
יִשְׂרָאֵל - הַתְּגַרָּה בָּהֶם בְּיוֹתֵר וְאָמַר (שְׁמוֹת ה',
ט): "תִּכְבַּד הָעִבוּדָה" וְכוּ'.

כִּי הַסְּטֵרָא־אַחֲרָא כְּשֵׁרוּצָה שְׂבָא 'צִדִּיק־
אִמְתִּי' בְּחִינַת 'מִשָּׁה', וְרוּצָה לְהוֹצִיא
אִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי מִגְּלוּת נַפְשׁוֹ - הוּא מִתְּגַרָּה
וּמִתְּגַבֵּר עָלָיו יוֹתֵר וְיוֹתֵר, וּמְכַבֵּיד עָלָיו עַל
הָעוֹלָם־הַזֶּה וְהַתְּאֹת וְהַפְּרָנְסָה, עַד שֶׁקָּשָׁה
עָלָיו לָזוּז מִמְּקוֹמוֹ לָשׁוּב לְהַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ.

אַבְל דָּרַךְ יִשְׂרָאֵל עִם קְדוּשָׁה, שֶׁהֵם תּוֹפְסִין
אִמְנוֹת אֲבוֹתֵיהֶם בְּיַדֵּיהֶם, וּבְכָל פַּעַם
הֵם צוֹעְקִים אֶל הַשֵּׁם, וְעַל־יַדֵּי־זֶה הֵם
מְכַנְיַעִין בְּכָל פַּעַם פְּרַעֲה וְחִילוּתָיו, שֶׁהֵם
הַסְּטֵרָא־אַחֲרָא וְכַתּוּתֵיהֶם.

אַבְל אַף־עַל־פִּי שְׂמִכְנִיעִים - הֵם חוֹזְרִין
וּמִתְּגַבְּרִין בְּכָל פַּעַם, וְכֵן פַּעַם אַחַר
פַּעַם כִּפְמָה פְּעָמִים וְכוּ'.

וְזֶה בְּחִינַת 'קְרִיעַת יַם־סוּף', בְּחִינַת (שְׁמוֹת
י"ד, טז): "וַיִּבְּאוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּתוֹךְ הַיָּם
בִּיבֻשָׁה".

הֵינּוּ: כְּשֵׁ"מִים הַיִּזְדוּנִים" (תְּחִלִּים קכ"ד, ה)
מִתְּגַבְּרִים חֲסוּשָׁלוֹם, שֶׁהֵם בְּחִינַת

הַהֲרַהוּרִים רַבִּים וּבְלָבוּלִים וְכוּ', שֶׁהֵם בְּחִינַת
מְצוּלוֹת יָם, וְאִין מְקוֹם לְבָרַח לֹא לְפָנִים
וְלֹא לְאַחֹר וְלֹא מִשׁוּם צַד.

שָׂאז הַנֶּפֶשׁ יִשְׂרָאֵלִי בְּצָרָה וּבְמִצּוּקָה
גְּדוּלָּה, בְּבְחִינַת (שִׁיר־הַשִּׁירִים ב, יד):
"יוֹנְתִי בְּחֻגֵי הַסֶּלַע בְּסִתְרַת הַמַּדְרָגָה" וְכוּ'
כַּנֶּ"ל.

אִזִּי אִין תִּקְנָה - בִּי־אִם שִׁיִּסִּיחַ דַּעְתּוֹ, וְלֹא
יִסְתַּכַּל לְאַחֲרָיו כְּלָל. רַק יִזְדַּרְז "כְּגַבּוֹר
לְרוּץ אַרְחָ" (תְּחִלִּים י"ט, ו), לַעֲבֹר עַל כָּל
הַמְּחַשְׁבוֹת וְהַבְּלָבוּלִים, וְלִילֵךְ בְּדַרְךְ שֶׁהוּא
עוֹסֵק בּוֹ בְּתוֹרָה וּתְפִלָּה וְכוּ', וְלֹא יִסְתַּכַּל
לְאַחֲרָיו כְּלָל כַּנֶּ"ל, רַק יַעֲשֶׂה אֶת שְׁלוֹ כַּנֶּ"ל.

וְזֶהוּ בְּחִינַת (שְׁמוֹת י"ד, טו): "דִּבֶּר אֶל בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל וַיִּסְעוּ" - שִׁילְכוּ לְדַרְכְּכֶם,
וַיִּקְפְּצוּ לְתוֹךְ הַיָּם, וְלֹא יַחֲשְׁבוּ וְלֹא יִסְתַּכְּלוּ
לְאַחֲרֵיהֶם כְּלָל.

וְכֵן עָשׂוּ - שֶׁקָּפְצוּ 'נַחֲשׁוֹן' לְתוֹךְ הַיָּם,
וְאַחֲרָיו כָּל יִשְׂרָאֵל, וְהִלְכוּ בַּיָּם עַד
חֲטָמָם, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (סוֹטָה לז.).

הֵינּוּ: שֶׁלֹּא הִסְתַּכְּלוּ עַל הַמַּיִם
הַשׁוֹטְפִים, 'מַיִם הַיִּזְדוּנִים', בְּחִינַת
מְצוּלוֹת יָם, שֶׁהֵם הַבְּלָבוּלִים וְהַהֲרַהוּרִים־
הָרַעִים וְהַמְּחַשְׁבוֹת רַבּוֹת הַמְּבַלְבְּלוֹת אוֹתָם
בְּעִבוּדָתָם, וּבְפָרֵט בְּתַפְלָתָם,

רַק קָפְצוּ לְתוֹךְ הַמְּצוּלוֹת־יָם, וְהִלְכוּ לְכַבֵּט
דַּרְכָּם, וְעָסְקוּ בְּעִבוּדָתָם בְּתוֹרָה וּתְפִלָּה
וְכוּ' בְּתוֹךְ הַתְּגַבְּרוֹת שְׁאוֹן גְּלִי הַיָּם, שֶׁהֵם
הַמְּחַשְׁבוֹת וְהַבְּלָבוּלִים, וְלֹא הִסְתַּכְּלוּ
לְאַחֲרֵיהֶם כְּלָל, רַק עָשׂוּ אֶת שְׁלָהֶם.

וּבּוֹדָאִי כָּל מַה שֶׁהַתְּגַבְּרוּ לְבְּלִי לְהִסְתַּכַּל
עֲלֵיהֶם וְלִילֵךְ בְּתוֹכָם - בּוֹדָאִי
הַתְּגַבְּרוּ הַמְּצוּלוֹת יָם' כַּנֶּגְדָם יוֹתֵר וְיוֹתֵר -
כְּמוֹ שְׁנֵי אֲנָשִׁים הַנִּלְחָמִים זֶה עִם זֶה.

ואם מצא שהוא חייב לאדם, כובשו ואינו מוציא. אבל הקדוש-ברוך-הוא אינו פן, מצא שאנו חייבין לו, הוא כובשו וכו', ואם מוצא לנו זכות, הוא מוציא וכו'.

"וַיְהִי בְּאַשְׁמֹרֶת הַבֹּקֶר" (שמות יד, כד)

נו.

(ספר-המדות, אכילה ח"ב ה;
למוד ח"ב ד; מריבה ח"ב ח)

מי שלמודו בתורה במחין זפים,
שאכילתו כל-כך בקדשה, שנזון
ממזון שהמלאכים נזנין ממנו, על-ידי-זה
שונאיו נזנין בהנקה.

וסימן לדבר: "וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי בַּהֵיטָב
הַבֹּקֶר" (שמות יט, טז), "ובבקר היתה
שכבת הטל" (שם טז, יג), "וַיְהִי בְּאַשְׁמֹרֶת
הַבֹּקֶר" (שם יד, כד).

(פרוש סימן זה שמעתי מפיו הקדוש: כי וַיְהִי
ביום השלישי בהית הבקר" - נאמר ב'מתן-תורה', שזהו
בחינת: "מי שלמודו במחין זפים". "ובבקר היתה שכבת
הטל" - נאמר במקו, שהוא מזון שהמלאכים נזנין ממנו,
כמו שאמרנו חז"ל (יומא עה:). "וַיְהִי בְּאַשְׁמֹרֶת הַבֹּקֶר" -
נאמר בקריעת ים-סוף, שנטבעו המצרים בים, שזהו
בחינת 'הנקה', כמו שאמרנו חז"ל (פתיחות ל:). ולמד בקר
מבקר, על-ידי-זה מצא השגה הנ"ל בתוך התורה).

**"וַיִּשְׁקֶף ה' אֶל מַחֲנֵה מִצְרַיִם בְּעֵמֹד
אֵשׁ וְעָנָן, וַיִּהְיֶה אֵת מַחֲנֵה מִצְרַיִם" (שמות יד, כד)**

נד.

(ח"ב עט - ראשי-פרקים של רבנו ז"ל, בראשי-
פרקים של פרשת יתרו, עם באור מזהרנ"ת ז"ל)

**"וַיִּשְׁמַע יְתֵרוֹ" (שמות יח, א). "קריעת ים-
סוף ומלחמות עמלק" (רש"י שם;**

**אבל ישראל עם קדוש לא הסתכלו על-
כל-זה, וקיומו עצה הנ"ל - להתחזק
לבלי להסתכל עליהם כלל, רק לילך דרכם
הקדש בתוכם, בתוך שטיפת הים עד שבאו
עד חטמם.**

ואז פשראה השם-יתברך חזק לבכם,
שאינם מניחים עבודתם בשום בלבול
שבועולם - אזי חמל עליהם ובקע הים
מפניהם, "ויבאו בני ישראל בתוך הים
ביבשה.

כי כן הדבר: בשמתחזקים בהתחזקות
גדול לילך דרכו בתפלתו ועבודתו
ולבלי להביט לאחוריו ואינו מסתכל אחריהם
כלל - אזי פתאם הם נתבטלים לגמרי
ממש, כמו הים שנתבטל לפני בני ישראל
ונתהפך ליבשה, וכו"ל.

**- שאר עניני 'קריעת ים-סוף' -
נמצאים על סדר הפסוקים**

**"וַיְבֹאוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּתוֹךְ הַיָּם בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי, וְהַיָּם
לָהֶם חֹמָה מִיַּמִּינָם וּמִשְׁמָאלָם" (שמות יד, כב)**

נה.

(ספר-המדות, תשובה ח"ב ח)

הקדוש-ברוך-הוא עושה 'שבילין'
בים, כדי לכבש
עוזנותינו ולהוציא צדקותינו.

והרב מטשעהרין ז"ל ציין לשמות-רבה כה, ו:
הקדוש ברוך הוא עושה לו שביל בתוך הים שנאמר
(תהלים עז, ט): 'בַּיָּם דָּרַכָה וּשְׁבִילָהּ בַּיָּם רַבִּים וְעַקְבוֹתֶיהָ
לֹא נִדְעוּ. בְּשֹׁרֶתָם מִפְּשֵׁשׁ שְׁטֵרוֹתָיו, אִם מִצָּא
שְׁמַתְחִיבִים לוֹ בְּנֵי-אָדָם, הוּא מוֹצִיא שְׁטֵרוֹתָיו וְגוֹבֵה מֵהֶם.

זבחים קטז). 'קריעת ים-סוף' - זה 'בטול הזמנים'.

"וישקף ה' אל מחנה מצרים בעמוד אש וענן ויהם" (שמות יד, כד).
"עמוד-אש" - זה 'לילה' (שם יג, כב), ו"ענן" - זה 'יום' (שם) - "והקדוש-ברוך-הוא ערבבם, ובטל הזמנים".

[**'חזקוני'** על הפסוק (שמות יד, כד): **"וישקף ה' אל מחנה מצרים בעמוד אש וענן, ויהם את מחנה מצרים"** - בשעה שעמוד-האש מסתלק ועמוד-הענן בא, באותו זמן נתערבו יחד זה בזה לפני מחנה מצרים, ומצרים לא הרגלו לראות 'עמוד-אש', רק 'עמוד-הענן', ו'חשף' בלילה. וכשראו כן, נתהקמו בקול גדול, שהיו צועקים להשיב את המרכבות וכו'].

"מלחמת עמלק" - זה 'תשובה'. "משה אהרן וחור" (שם יז, י), פירש רש"י: "בתענית היו שרויים". על-ידי-זה: "וישמע יתרו" - שמע ה'קול'. (עדי-כאן לשון רבנו ז"ל).

באור מוהרנ"ת ז"ל: כל-זה מצאנו מפתב-יד רבנו ז"ל, כתבם בדרך 'ראשי-פרקים' ברמז בעלמא לזכרון וכו'. מה שאפשר להבין מעט על-פי ההקדמה שהבנתי מדבריו, אמרתי לבאר מה שבדי וכו'.

והנה מה שהאיר השם עיני הוא: כי רבנו ז"ל רוצה לגלות: ש'תשובה' ובחינת למעלה מהזמן, דהינו 'בטול הזמנים', הם בחינה אחת, ועל-ידי-זה זוכין לשמע ה'קול דקדשה, ולהכניע ה'קול דסטרא-אחרא'.

וכן מבאר בה'אלף-בית החדש' (ספר-המדות, תשובה א): **"יום שהאדם עושה תשובה הוא למעלה מהזמן, ומעלה כל הימים למעלה מהזמן". נמצא מבאר: ש'תשובה' הוא 'למעלה מהזמן'. וכו'.**

ועתה בוא וראה, ותבין מעט מדבריו. ונתחיל לדגמא מסוף דבריו הקדושים, והוא: **"וישמע יתרו, קריעת ים-סוף" וכו' פנ"ל. "קריעת ים-סוף" - זה 'בטול הזמנים'. "וישקף ה'" וכו'.**

פירוש: בזה רוצה לבאר ולהוכיח בקצור נפלא: ש'קריעת ים-סוף' הוא בחינת 'בטול הזמנים' - כי ב'קריעת ים-סוף' כתיב (שמות יד, כד): **"וישקף ה' אל מחנה מצרים בעמוד אש וענן ויהם". "עמוד אש" - זה 'לילה'. ו"ענן" - זה 'יום'. והקדוש-ברוך-הוא ערבבם, ובטל הזמנים.**

והולך ומבאר ההקדמה הנ"ל: ש'בטול הזמנים' ו'תשובה', הוא בחינה אחת וכו'.

וזה שכתב: **"מלחמת עמלק" - זה 'תשובה'. "משה אהרן וחור" - פירש רש"י: "בתענית היו שרויים".**

פירוש: שמביא ראיה ש"מלחמת עמלק" זה 'תשובה' - כי אז היו שרויים בתענית 'משה אהרן וחור', שזהו בחינת 'תשובה'.

נמצא: ש'קריעת ים-סוף' ו'מלחמת עמלק' - זהו בחינת 'בטול הזמנים' ו'תשובה', שהם תלויים זה בזה.

ועל-ידי-זה: **"וישמע יתרו", שמע ה'קול' - הינו פנ"ל: כי על-ידי 'תשובה' שהוא 'בטול הזמנים' - על-ידי-זה שומעין ה'קול דקדשה' פנ"ל.**

"וַיֵּשֶׁב הַיָּם לַפְּנוֹת בְּקֹר לְאִיתָנוּ" (שְׁמוֹת יד, כז)

כח.

(ח"א ה,ה)

וַתִּדְעַ: שְׁצָרִיךְ לְשִׁתּוֹף הַגְּבוּרוֹת ב'חֲסָדִים', שְׁמָא לֹא בִימִינָא, כְּמוֹ שְׁכַתּוּב (תְּהֵלִים כ, ז): "בְּגְבוּרוֹת יִשַׁע יְמִינֹו".

כִּי עֵקֶר הַתְּגַלּוֹת עַל־יַדִּי ה'חֲסָדִים', כְּמוֹ שְׁכַתּוּב (שָׁם קי, א): "שֵׁב לִימִינִי".

וְכֵן צָרִיךְ לְשִׁתּוֹף ה'אֱהָבָה' עִם ה'יִרְאָה', כְּדִי שְׁיִתְעַבֵּד רְעָמִים'.

וְזֶה (תְּקוּנֵי־זֶהֶר קכט.): "מִסְטָרָא דִימִינָא, מְחָא חוּרָא בְּכַסְפָּא".

וְזֶה (שְׁמוֹת יד, כז): "וַיֵּשֶׁב הַיָּם לַפְּנוֹת בְּקֹר לְאִיתָנוּ".

"וַיֵּשֶׁב הַיָּם" - הֵינּוּ יָם הַחֲכָמָה'.

"לַפְּנוֹת בְּקֹר - דָּא בְּקֹר דְּאַבְרָהָם" (זֶהֶר תְּרוּמָה קעז), בְּחִינַת (יִשְׁעִיהָ מֵא, ח): "אַבְרָהָם אֱהָבִי".

"לְאִיתָנוּ" - דָּא גְבוּרוֹת, הֵינּוּ בְּחִינַת (תְּהֵלִים עז, יט): "קוֹל רַעְמֵךְ בְּגִלְגָּל".

וְזֶהוּ (שִׁירֵי־הַשִּׁירִים ח, ז): "מִיָּם רַבִּים לֹא יוּכְלוּ לְכַבּוֹת אֶת הָאֱהָבָה" - כִּי עֵקֶר ה'הַתְּגַבְּרוֹת' עַל־יַדִּי ה'אֱהָבָה', כְּמוֹ שְׁכַתּוּב: "שֵׁב לִימִינִי וְכוּ'".

כט.

(ח"א רי)

עַל־יַדִּי 'מִשָּׂא־זִמְתָּן בְּאִמּוּנָה', הוּא מְקַיֵּם (דְּבָרִים ו, ה): "וַאֲהַבְתָּ" [אֵת ה' אֱלֹקֶיךָ] - כְּמוֹ שְׁאִמְרוּ חֲז"ל (יוֹמָא פו.): "וַאֲהַבְתָּ" - "שִׁיְהָא שְׁמֵי־שָׁמַיִם מִתְּאַהֵב עַל־יַדִּיךָ" וְכוּ'.

וּכְשִׁמְקִים "וַאֲהַבְתָּ" - עַל־יַדִּי־זֶה יְהִיָּה לוֹ 'פְּרִנְסָה' בְּלֹא יְגִיעָה וְטִרְחָ.

כִּי אָמְרוּ חֲז"ל (פְּסָחִים קיח.): "קָשִׁין מְזוֹנוֹתָיו בְּקָרִיעַת יַם־סוּף" - וְקָרִיעַת יַם־סוּף הָיָה עַל־יַדִּי זְכוּת 'אַבְרָהָם', בְּחִינַת "וַאֲהַבְתָּ", כְּמוֹ שְׁאִמְרוּ חֲז"ל (זֶהֶר תְּרוּמָה קע: עַל שְׁמוֹת יד, כז): "וַיֵּשֶׁב הַיָּם לַפְּנוֹת בְּקֹר, דָּא בְּקֹר דְּאַבְרָהָם".

נִמְצָא: כְּשֶׁהִגִּיעַ 'עַת הַבְּקָר', בְּחִינַת 'אַבְרָהָם' - אָזִי יֵצֵא מְקַשׁוּי לְקַל - כִּי עַד הַבְּקָר הָיָה קָשָׁה לְפָנָיו 'קָרִיעַת יַם־סוּף'.

נִמְצָא: עַל־יַדִּי 'מִשָּׂא־זִמְתָּן בְּאִמּוּנָה', אַחוּז בְּבְחִינַת: "וַאֲהַבְתָּ", בְּחִינַת 'אַבְרָהָם' - אָזִי אֵין קָשִׁין לוֹ מְזוֹנוֹתָיו.

"וּמְצָרִים נָסִים לְקִרְאָתוֹ" (שְׁמוֹת יד, כז)

ל.

(ח"א ז, א; ח"א ט, ה)

כְּשִׁפְגָם אַבְרָהָם בְּפִמָּה אַדְע" (בְּרֵאשִׁית טו, ח), וּבְזֶה פָּגַם ב'יִרְשַׁת אֶרֶץ', שְׁהִיא בְּחִינַת 'אִמּוּנָה', בְּחִינַת 'תְּפִלָּה' - הָיָה גְלוּת־מְצָרִים'.

וְדוּקָא "יַעֲקֹב וּבְנָיו יָרְדוּ מְצָרִים" (יְהוֹשֻׁעַ כד, ד - בְּהַגְדָּה שֶׁל פְּסַח) - כִּי "הֵם בְּחִינַת שְׁנַיִם־עָשָׂר גְּסָתָאוֹת הַתְּפִלָּה" (שְׁעַר־הַפְּנוּת, דְּרוּשֵׁי עֲלִינוּ־לְשַׁבַּח א)..

וְהוֹרִיד אוֹתָם ב'גְלוּת', ו'מְצָרִים' הוּא הַפֶּךָ ה'נְסִים', כְּמוֹ שְׁכַתּוּב (שְׁמוֹת יד, כז): "וּמְצָרִים נָסִים לְקִרְאָתוֹ" - שְׁאֵין שָׁם מְקוֹם הַנְּסִים, וְאֵין שָׁם מְקוֹם הַתְּפִלָּה, כְּמוֹ

שְׁפָתוֹב (שם ט, כט): "וְהָיָה כִּצְאָתִי אֶת הָעִיר אֶפְרַשׁ אֶת כַּפֵּי".

"וְכָל הַגְּלִיּוֹת מְכַנְּיָם בְּשֵׁם מִצְרַיִם, עַל שֵׁם שֶׁהֵם מִצְרַיִם לְיִשְׂרָאֵל" (בראשית-רבה טז, ד). וּכְשֶׁפּוֹגְמִין בְּאַמוּנָהּ, בְּתַפְלָהּ, בְּאַרְצֵי-יִשְׂרָאֵל - הוּא יוֹרֵד לַגְּלוּת.

"וַיִּנְעַר ה' אֶת מִצְרַיִם בְּתוֹךְ הַיָּם" (שמות יד, כז)

לא.

(ספורי-מעשיות, מעשה יב מבעל-תפלה)

וְשֵׁם בְּאוֹתוֹ הַיָּד רְאִיתִי: שְׁאוֹתוֹ הַמְּדִינָה הַנִּלְשָׁה לְשֵׁאתֵם אוֹמְרִים עֲלֵיהֶם שֶׁהֵם כָּלֵם אֶלְקוֹת, עִם כָּל הָאֲנָשִׁים הַבְּאִים אֲלֵיהֶם לְקַבֵּל עֵזֶר מֵהֶם - כָּלֵם יִהְיוּ נִכְלִין וְאוֹבְדִין. (פלגה השיב להם הבעל-תפלה, לאנשי המדינה של עשירות).

וַיִּתֵּר מִזֶּה: מָה שֵׁאתֵם בְּטוֹחִים בַּמְּדִינָה הַנִּלְשָׁה, שֶׁהֵם כָּלֵם אֶלְקוֹת, זֶהוּ שְׁטוּת, כִּי הֵם לֹא יוֹכְלוּ לְעֹזֵר לָכֵם; וְלִדְעוֹתִי, אִם תִּהְיוּ בְּטוֹחִים עֲלֵיהֶם אֲדַרְבָּא, זֶה יִהְיֶה מִפְּלָה שְׁלָכֶם.

עֵינֵי-שָׁם כָּל הַקַּאפִּיטָל (ישעיה לא) שְׁמַדְבָּר מַעֲנִין כָּל הַמַּעֲשֶׂה הַנִּלְשָׁה (של הבעל-תפלה). "הוֹי הַיִּרְדִּים מִצְרַיִם לְעֹזְרָה וְעַל סוֹסִים יִשְׁעֵנוּ, וּמִצְרַיִם אָדָם וְלֹא אֵל וְסוֹסִיהֶם בְּשׂוֹר וְלֹא רוּחַ" (ישעיה לא, אג).

הֵינּוּ: [ש'מצרים' הוא] בְּחִינַת הַמְּדִינָה, שְׁסִמְכוּ עָלֶיהָ הַמְּדִינָה שֶׁל עֲשִׂירוֹת שֶׁהֵם יוֹשִׁיעוּ אוֹתָם.

כִּי לְפִי טְעוֹתֵם סָבְרוּ שֶׁהֵם כָּלֵם אֶלְקוֹת, וְסוֹסִיהֶם הֵם מְלֹאכִים, כַּמְבָּאֵר לְעִיל בְּתוֹךְ הַמַּעֲשֶׂה עֵינֵי-שָׁם.

וְזֶה שְׁסִיִּם הַפְּסוּק: "וּמִצְרַיִם אָדָם וְלֹא אֵל וְסוֹסִיהֶם בְּשׂוֹר וְכוּ'. וְהִבֵּן. [עֵין לְקוּטֵי-הַלְכוּת, תַּפְלָה ד].

"וְה' יִטָּה יָדוֹ, וְכָשַׁל עוֹזֵר וְנִפְלַע עֲזָר, וַיַּחֲדוּ כָּלֵם יִכְלִיּוֹן" (סיום הפסוק הנ"ל בישעיה לא) - הֵינּוּ בְּחִינַת הַיָּד הַנִּלְשָׁה. כִּי עַל הַיָּד רָאוּ: שֶׁשְׁנֵיהֶם יִהְיוּ נִכְלִין, הָעוֹזֵר וְהָעֲזוּר, כַּנִּלְשָׁה.

"וַיִּרְא יִשְׂרָאֵל אֶת הַיָּד הַגְּדוֹלָה" (שמות יד, לא) - עֲנִין "יָד הַגְּדוֹלָה" -

לב.

(ח"א מא)

כְּשֶׁהֲצַדִּיק הָעוֹשֶׂה הַפְּדִיּוֹן מְנִיחַ יָדָיו עַל הַמְּמוֹן, יִכּוֹן: כִּי יֵשׁ יָד הַגְּדוֹלָה" (שמות יד, לא), וְהֵינּוּ שְׁלֹשׁ יָדוֹת (תְּקוּנֵי-זֶהַר ט).

וְ"שְׁלֹשׁ פְּעָמִים יָד גִּימְטְרִיא מ"ב" (שער-המצות, לך לך). וְ"שֵׁם מ"ב יֵשׁ בּוֹ שְׁבַע שְׁמוֹת" (זוהר בְּהַר קַח:), וְכָל שֵׁם יֵשׁ בּוֹ שֶׁשָּׂה אוֹתִיּוֹת. וַיִּכּוֹן וְכוּ' וְכוּ' (עֵין בְּפָנִים).

לג.

(ח"א מו)

עַל-יָדֵי מְחַאֲת-בַּף, נִמְתְּקִים הַדִּינִים.

כִּי יֵשׁ שְׁלֹשׁ הַיָּדוֹת, שֶׁהֵם בְּחִינַת שְׁלֹשׁ יָדִים. "יָד הַגְּדוֹלָה" (שמות יד, לא). "יָד הַחֲזָקָה" (שמות ג, יט; ג, יא; ג, ט; דְּבָרִים ג, כד; ד, לד; ג, יט; לד, יב; וְעוֹד הַרְבֵּה), "יָד הַרְמָה" (שמות יד, ח; בַּמְדָּבָר לֵג, ג).

וְיָד יָמִין - זֶה "יָד הַגְּדוֹלָה". וְיָד שְׂמֹאל - זֶה "יָד הַחֲזָקָה". וּבִשְׁעַת הַבָּאָה שְׁנַת-חֲבָרִים יַחַד - זֶה בְּחִינַת: "יָד רְמָה".

וְהַדְּבוּרִים הַיּוֹצְאִים, הֵם יוֹצְאִים
 מֵהַצְּרוּ"ן, גִּימְטְרִיא שְׁלֹשׁ
 פְּעָמִים 'אַלְקִי"ם' (עֲצָחִיִּים, שְׁעֵר־הַכְּלָלִים פִּי"ג;
 שְׁעֵר כַּח, ב; כַּח, ה), וְהֵם נִמְתְּקִים עַל יְדֵי 'שְׁלֹשׁ
 הַיּוֹ"ת".

כִּי יֵשׁ ג' יָדִים: "יָד הַגְּדוֹלָה", וְ"יָד
 הַחֲזָקָה", וְ"יָד הָרַמָּה". וְהֵן: יָד יְמִין,
 הוּא "יָד הַגְּדוֹלָה"; יָד הַשְּׂמָאל, "יָד
 הַחֲזָקָה"; וְעַל־יְדֵי 'חֲבוּקַת הַיָּדִים', נַעֲשֶׂה
 "יָד הָרַמָּה". וְעַל־כֵּן כְּשֶׁמֶכָּה בָּהּ אֶל בָּהּ
 וּמְחַבֵּר הַיָּדִים בַּתְּפִלָּה, נִמְתְּקִין הַדִּינִין (עֵינֵן
 בַּפְּנִים).

לד.

(ח"א סז, ז)

כְּשֶׁבָּא 'כְּבוֹד חֲדָשׁ' לְהָאָדָם, וּמְלַבֵּשׁ
 בְּתוֹכוֹ 'נֶפֶשׁ־דְּקֹדֶשׁה' - צָרִיךְ
 לָרְאוֹת לְהוֹלִיד הַ'נֶּפֶשׁ' בְּנִקְלָה, בְּלִי 'קִשּׁוּי־
 הוֹלָדָה'.

כִּי הַ'כְּבוֹד' הִיא "אִם כָּל הִי" (בְּרֵאשִׁית ג, כ),
 וְהַ'נֶּפֶשׁ' מְלַבֵּשֶׁת בָּהּ כְּעֶבֶר בְּמַעֵי אִמּוֹ.

וְלַפְּעָמִים כְּשֵׁי שׁ חֲסוֹן־שְׁלוֹם בְּחִינַת
 'קִשּׁוּי־לִילֵד', יְכוּלִין לְהִסְתַּלַּק
 שְׁנִיָּהֶם חֲסוֹן־שְׁלוֹם, הָ'אִם' וְהַ'זָּלָד', דְּהֵינּוּ:
 הַ'כְּבוֹד' וְהַ'נֶּפֶשׁ'. אוֹ לַפְּעָמִים אֶחָד מֵהֶם,
 כְּפִי עֲנִין הַ'קִּשּׁוּי־לִילֵד'.

וְאַחֲרֵי־כֵן כְּשֶׁנּוֹלָד הַ'נֶּפֶשׁ', צָרִיךְ לְגַדֵּל
 אֶת הַ'נֶּפֶשׁ'.

וּשְׁתֵּי בְּחִינּוֹת אֵלוֹ, הַ'הוֹלָדָה' וְהַ'צְּדוּלָה' -
 נַעֲשִׂין עַל־יְדֵי 'יְרָאָה' וְ'אַהֲבָה',
 שֶׁהֵם בְּחִינַת 'שְׁתֵּי יָדִים', "יָד הַגְּדוֹלָה"
 (שְׁמוֹת יד, לא), וְ"יָד הַחֲזָקָה" (שְׁמוֹת ג, יט; ו, א; יג,
 י; דְּבָרִים ג, כד; ד, לד; ז, יט; לד, יב; וְעוֹד תְּרַבֵּה).

כִּי הַ'הוֹלָדָה' נַעֲשִׂית עַל־יְדֵי הַ'יְרָאָה',
 בְּבְחִינַת (תְּהִלִּים מו, ז): "רַעְדָה אַחֲזַתֶּם
 שָׁם חֵיל כִּי־וֹלָדָה". וְאַחֲרַי שְׁנוֹלָד, 'מִגְדִּילִין
 אוֹתָהּ' עַל־יְדֵי הַ'אַהֲבָה' וְכו'.

וְזֶה בְּחִינַת (דְּבָרֵי־הַיָּמִים־א כט, יב): "וְאַתָּה
 מוֹשֵׁל בְּכָל" - הֵינּוּ: בְּחִינַת הַמְּמַשְׁלָה
 וְהַמְּלָכוּת, בְּחִינַת (תְּהִלִּים כד): "מֶלֶךְ הַכְּבוֹד",
 שֶׁשֵּׁם מְלַבֵּשׁ הַנֶּפֶשׁ.

"וּבִידָךְ כַּח וּגְבוּרָה, וּבִידָךְ לְגַדֵּל וּלְחַזֵּק
 לְכָל" (דְּבָרֵי־הַיָּמִים שָׁם) - הֵינּוּ
 בְּחִינַת: 'שְׁתֵּי הַיָּדִים' בְּנ"ל.

"וּבִידָךְ כַּח וּגְבוּרָה" - זֶה בְּחִינַת: "יָד
 הַחֲזָקָה".

"וּבִידָךְ לְגַדֵּל וּלְחַזֵּק" - זֶה בְּחִינַת: "יָד
 הַגְּדוֹלָה".

שְׁעַל־יְדֵי בְּחִינַת 'שְׁתֵּי הַיָּדִים' אֵלוֹ -
 מוֹלִידִין וּמְגַדִּילִין הַ'נֶּפֶשׁ'
 הַמְּלַבֵּשֶׁת בָּהּ 'כְּבוֹד', בְּנ"ל.

וְזֶה בְּחִינַת: "הַ'צְּדָקָה' שְׁנוֹתֵנִין (בַּתְּפִלָּת
 שְׁחֲרִית) אֵצֶל: 'וְאַתָּה מוֹשֵׁל בְּכָל'" (דְּבָרֵי־
 הַיָּמִים שָׁם) (שְׁעֵר־הַכְּנֻנוֹת, תְּפִלַּת־הַשְּׁחֵר א; פְּרִיעֵר־
 חַיִּים, שְׁעֵר־הַזְּמֵרוֹת פ"ה), כִּי עַל־יְדֵי הַ'צְּדָקָה',
 מוֹצִיאִין וּמַעֲלִין אֶת הַ'כְּבוֹד' וְהַ'מְּמַשְׁלָה'.

וְזֶה בְּחִינַת (אִיּוֹב כט, כ): "כְּבוֹדֵי חֲדָשׁ עִמָּדֵי,
 וְקִשְׁתֵּי בִידֵי תַחֲלִיף" - הֵינּוּ: כְּשֶׁמַּגִּיעַ
 'כְּבוֹד חֲדָשׁ' אֶל הָאָדָם, אֲזִי צָרִיךְ לְהַחֲלִיף
 וּלְהַעֲבִיר הַ'קִּשּׁוּי', עַל־יְדֵי בְּחִינַת 'יָדִים',
 שְׁעַל־יְדֵי הַ'יָּדִים', חוֹלְפֶת וְעוֹבֶרֶת הַ'קִּשּׁוּי־
 לִילֵד'.

לה.

(ח"א קא)

עֶקֶר בְּחִינַת 'אָדָם', הוּא בְּחִינַת הַ'שְּׂכָל־
 הָאִמְתִּי' שְׁזוֹכִין לְהַשִּׁיג, דְּהֵינּוּ:
 'חֲכָמוֹת הַתּוֹרָה־הַקְּדוּשָׁה'.

כִּי יֵשׁ שְׁלֹשׁ-שִׁבְלֵי־זוֹת: (א) שְׁכַל-פְּשׁוּט' -
 בְּחִינַת 'הַכְּמָה'. (ב) וּבְשִׁלּוּמֵד וּמִבֵּין -
 זֶה נִקְרָא 'בִּינָה'. (ג) וְאַחֲרֵיכֵן פְּשִׁיזְדַּע הַתּוֹרָה
 - זֶה נִקְרָא 'דַּעַת'.

וְשֵׁלֶשׁ שִׁבְלֵי־זוֹת אֵלוֹ' - הֵם בְּחִינַת 'יָדִים'
 לַתּוֹרָה, בְּחִינַת: "יָד הַגְּדוֹלָה"
 (שְׁמוֹת יד, לא), וְ"יָד הַחֲזָקָה" (שְׁמוֹת ג, יט; ו, א; יג,
 ט; דְּבָרִים ג, כד; ד, לד; ז, יט; לד, יב; וְעוֹד תְּרַבֶּה). וְ"יָד
 הַרְמָה" (שְׁמוֹת יד, ח; בַּמִּדְבָּר לג, ג) - שְׁבָהֶם
 מִתְקַבְּלַת הַתּוֹרָה.

וְאֵלוֹ הַשְּׁלֹשָׁה-שִׁבְלֵי־יָם' - הֵם בְּחִינַת
 שְׁלֹשׁ פְּעָמִים י"ה. כִּי י"ה הֵם 'הַכְּמָה
 וּבִינָה', שְׁכַלּוּלִים בְּכָל אֶחָד מֵהַשְּׁלֹשׁ-
 שִׁבְלֵי־זוֹת. וְשֵׁלֶשׁ-פְּעָמִים י"ה הוּא גִימְטְרִיָּא
 'אָדָם'.

נִמְצָא: שְׁעָקָר שֵׁם 'אָדָם', הוּא בְּחִינַת
 הַשְּׁכַל-הָאֲמִתִּי, דְּהִינּוּ 'הַכְּמוֹת-'
 הַתּוֹרָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת 'אֲנַפְי־נְהִירִין' -
 בְּחִינַת 'הִרְחַקַת וּשְׁבִירַת כָּל הַתְּאוּזוֹת וּמִדּוֹת-'
 רְעוֹת'.

לו.

(ח"א קפ)

בְּעֵינַי סִגְלַת הַפְּדִיּוֹן: מְעוֹת' הֵם בְּחִינַת
 'דִּינָיִן וְכוּ'. וְצָרִיךְ לְהַמְתִּיק הַדִּינָיִן
 בְּשִׁרְשׁוֹ, וְשִׁרְשׁ הַדִּינָיִן בְּבִינָה וְכוּ'.

וְעַל-כֵּן עַל-יְדֵי שְׁמַנִּיחִין הַיָּדִים' עַל
 הַמְּעוֹת, נִמְתְּקִין הַדִּינָיִן. כִּי יֵשׁ
 בְּבִינָה, 'שְׁלֹשׁ יָדִים'. הִינּוּ: שְׁיֵשׁ שֵׁם 'שְׁתֵּי
 יָדִים': "יָד הַגְּדוֹלָה" (שְׁמוֹת יד, לא), וְ"יָד
 הַחֲזָקָה" (שְׁמוֹת ג, יט; ו, א; יג, ט; דְּבָרִים ג, כד; ד, לד;
 ז, יט; לד, יב; וְעוֹד תְּרַבֶּה). וְכִלְכּוֹת הַיָּדִים' הוּא
 "יָד הַרְמָה" (שְׁמוֹת יד, ח; בַּמִּדְבָּר לג, ג).

וְעַל-כֵּן עַל-יְדֵי שְׁבָא הַמְּעוֹת' שֶׁהוּא
 הַדִּינָיִן, לְהַיָּדִים, שֶׁהֵם בְּחִינַת

שְׁלֹשׁ יָדִים' שְׁבִינָה' - נִמְתְּקִין הַדִּינָיִן
 בְּשִׁרְשׁוֹ - כִּי שִׁרְשׁוֹ הוּא 'בִּינָה', שְׁשֵׁם
 הַשְּׁלֹשׁ יָדִים' הֵנ"ל.

לז.

(ח"א רכא)

עַל-יְדֵי שְׁנוֹתַיִן מְעִשְׂר', נִצּוּל
 מ'שׁוֹנָאִים' - כִּי הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ
 מְכַסֶּה אוֹתוֹ בְּיָדוֹ וּמְצִילוֹ, כִּי "הַאֲלֹקִים יִבְקֹשׁ
 הַנְּרָדָף" (קִהְלֵת ג, טו), וְאֶפְלוֹ צְדִיק רוֹדֵף אֶת
 הַרְשָׁע" (וַיִּקְרָא-רַבֶּה כז, ה).

וְעַל-יְדֵי מְעִשְׂר', נַעֲשֶׂה בְּחִינַת "יָד
 הַגְּדוֹלָה" (שְׁמוֹת יד, לא) - כִּי "יָד
 הַגְּדוֹלָה" הוּא בְּחִינַת 'הַסְּתַפְּקוֹת', כְּמוֹ
 שְׁכַתּוּב (בַּמִּדְבָּר יא, כב): "הֲצֵאן וּבְקָר יִשְׁחַט
 לָהֶם וּמִצָּא לָהֶם, אִם אֵת כָּל דְּגַי הַיָּם וְכוּ'
 וּמִצָּא לָהֶם", וְתַרְגָּם אוּנְקְלוֹס: "הַיִּסְפֵּק
 לְהוֹן", וְהַשִּׁיבוֹ הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ (שָׁם יא, כג): "תִּיד
 ה' תִּקְצֹר".

נִמְצָא: שְׁבִינַת "יָד הַגְּדוֹלָה", הִיא
 יְכוּלָה לְהַסְפִּיקָם. נִמְצָא: שְׁבִינַת
 'הַסְּתַפְּקוֹת', הוּא בְּבִינַת "יָד הַגְּדוֹלָה".

וְעַל-יְדֵי מְעִשְׂר' הוּא בְּבִינַת
 'הַסְּתַפְּקוֹת'. כִּי "אֵין אָדָם מֵת
 וְחָצִי תְאוּזוֹתוֹ בְּיָדוֹ" (קִהְלֵת-רַבֶּה ג, יג), כִּי "יֵשׁ לוֹ
 מָנָה מְבַקֵּשׁ מְאֹתִים" וְכוּ' (שָׁם), וְכָל מָה שְׁיֵשׁ
 לוֹ אֵין מְסַפִּיק לוֹ.

אָבֵל בְּמְעִשְׂר' כְּתִיב (מְלָאכִי ג, י): "הִבִּיאוּ
 אֶת כָּל הַמְּעִשְׂר אֶל בֵּית הָאוֹצֵר,
 וּבְחֲנוּנָי נָא בִזְאת וְכוּ', עַד בְּלֵי דֵי", וְדָרְשׁוּ
 רַז"ל (שְׁבַת לב:): "עַד שְׁיִבְלוּ שְׁפָתוֹתֵיכֶם
 מְלוֹמַר דֵּי".

נִמְצָא: שְׁעַל-יְדֵי מְעִשְׂר', נַעֲשֶׂה בְּחִינַת
 'הַסְּתַפְּקוֹת', שֶׁהוּא בְּחִינַת "יָד

**"אֶז יִשִּׁיר מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַשִּׁירָה
הַזֹּאת לַה'"** (שְׁמוֹת טו, א)

תניא אמר רבי מאיר: מניין ל'תחית-המתים' מן התורה, שנאמר (שמות טו, א): **"אֶז יִשִּׁיר מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַשִּׁירָה הַזֹּאת לַה"**, 'שיר' לא נאמר, אלא 'ישיר', מכאן ל'תחית-המתים' מן התורה. (סנהדרין צא:)

לט.

(ח"א סד, ה)

"אֶז יִשִּׁיר מֹשֶׁה" (שְׁמוֹת טו, א). אָמְרוּ הַזֵּ"ל (סנהדרין צא:): **"שיר' לא נאמר, אלא 'ישיר', מכאן לתחית-המתים מן התורה"** - שעתיד 'משה' לשיר לעתיד-לבא גם-כן.

בי כל השירות - בין של עולם-הזה בין של לעתיד-לבא - הוא רק אצל 'משה', שהוא בחינת 'שתיקה', שזכה לומר ששירך לאמונה העליונה על הכל, ששם נכללין כל הזמירות, כי כלם נמשכים ממנה.

וזוה שפרש רש"י: **"ישיר, יו"ד על-שם המחשבה נאמרה"**. הינו: בחינות **"בך עלה במחשבה"** (מנחות כט:), בחינות **'משה', בחינות 'שתיקה'.**

ועל-כן על-ידי נגון של הצדיק, שהוא בחינות 'משה' - עולים ויוצאים כל הנשמות שנפלו בתוך ה'אפיקורסות' הזאת של חלל-הפנוי.

בי 'נגונו' הוא בבחינות ראש אמונה, הינו: 'אמונה העליונה' על הכל. שעל-ידי 'נגון' ו'אמונה' זו - נתבטלים כל ה'אפיקורסות', ונכללים ונתבטלים כל ה'נגונים' בתוך ה'נגון' הזה, שהוא למעלה מן הכל, שפמנו נמשכים כל ה'נגונים'.

הַגְּדוּלָּה", וְעַל-יְדֵי-זֶה הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ מוֹשִׁיט יָדוֹ וּמְכַסֶּה עָלָיו וְנִצּוֹל מִשׁוֹנְאִים.

"וַיֹּאמִינוּ בָהּ וּבַמֶּשֶׁה עַבְדּוֹ" (שְׁמוֹת יד, לא)

לח.

(ח"א קנג)

הַעֲקֹר וְהִסּוּד שֶׁהַכֹּל תְּלוּי בּוֹ: לְקַשֵּׁר עֲצָמוֹ לְהַצְדִּיק שְׂבִדוֹר, וּלְקַבֵּל דְּבָרָיו עַל כָּל אֲשֶׁר יֹאמֵר בִּי הוּא זֶה, דְּבַר קֶטֶן וְדַבַּר גָּדוֹל. וְלִבְלִי לְנִטּוֹת חֲסִיּוֹשְׁלוֹם מִדְּבָרָיו יָמִין וּשְׂמָאל, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (ספרי שופטים):
"אִפְלוֹ אוֹמֵר לָךְ עַל יָמִין שְׂמָאל" וְכו'.

וְלַהֲשִׁיךְ מֵאֲתוֹ כָּל ה'חַכְמוֹת, וְלִסְלַק דַּעְתוֹ כְּאִלוֹ אֵין לוֹ שׁוּם 'שְׂכָל' - בְּלַעֲדֵי אֲשֶׁר יִקְבַּל מֵהַצְדִּיק וְהָרַב שְׂבִדוֹר. וְכָל זְמַן שֶׁנִּשְׁאָר אֲצִלוֹ שׁוּם שְׂכָל עֲצָמוֹ - אֵינוֹ בְּשִׁלְמוֹת, וְאֵינוֹ מְקַשֵּׁר לְהַצְדִּיק.

וְיִשְׂרָאֵל בָּעֵת 'קִבְלַת-הַתּוֹרָה' הָיוּ לָהֶם 'חַכְמוֹת גְּדוֹלוֹת' - בִּי אֶז הָיוּ עוֹבְדֵי עֲבוּדָה-זָרָה שְׂבִימֵיהֶם, שֶׁהִיָּה טְעוּתָם עַל-פִּי חַכְמוֹת וְחִקְרוֹת גְּדוֹלוֹת בְּיָדוּעַ.

וְלוֹלֵי שֶׁהָיוּ מְשִׁלִּיכִין מֵעֲצָמָן הַחַכְמוֹת, לֹא הָיוּ מְקַבְּלִים הַתּוֹרָה, וְהַשְׁלִיכוּ הַחַכְמוֹת, ו'הָאֵמִינוּ בָהּ' וּבַמֶּשֶׁה עַבְדּוֹ" (שְׁמוֹת יא, לא), וְעַל-יְדֵי-זֶה קִבְּלוּ הַתּוֹרָה.

מ.

(ח"א עג)

הַמַּחֲשָׁבָה נִקְרָא 'יו"ד', כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב
(שְׁמוֹת טו, א): "אֲזַ יִשִּׁיר
מֹשֶׁה", וּפִרְשׁ רִש"י: "יו"ד עַל שֵׁם
הַמַּחֲשָׁבָה נֶאמְרָה".

מא.

(ח"א צד)

הַחֲכָמָה הִיא 'יו"ד', כְּמוֹ שֶׁפִּרְשׁ רִש"י
(שְׁמוֹת טו, א): "אֲזַ יִשִּׁיר" - שָׁר'
לֹא נֶאמַר אֶלָּא 'יִשִּׁיר', יו"ד עַל שֵׁם
הַמַּחֲשָׁבָה נֶאמְרָה".

מב.

(ח"א קפה)

הַשֶּׁכֶל נִקְרָא 'יו"ד', כְּמוֹ שֶׁכָּתַב רִש"י
(שְׁמוֹת טו, א): "אֲזַ יִשִּׁיר מֹשֶׁה" -
שָׂרְאוּי לְכַתֵּב שָׁר מֹשֶׁה, אֶלָּא יו"ד עַל
שֵׁם הַמַּחֲשָׁבָה נֶאמְרָה".

מג.

(ח"ב עא - נֶאמַר ב'שַׁבַּת-שִׁירָה')

וְדַע: כִּי מַחִין שֶׁל אֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל, הֵם
בְּחִינַת 'נַעַם'. וּמַחִין שֶׁל חוּץ-
לְאֶרֶץ, הֵם בְּחִינַת 'חֹבְלִים' וְכוּ'.

וְעַקֵּר ה'הוֹלְדָה', הוּא עַל-יַדֵּי בְּחִינַת 'נַעַם'
הָעֲלִיּוֹן וְכוּ'.

וְדַע: שְׁעַל-יַדֵּי 'צַדִּיקָה', נַעֲשֶׂה הַכְּלִי לְקַבֵּל
עַל-יַדֵּה מ'נַעַם-הָעֲלִיּוֹן, 'שְׁלֵחוֹבִין'
דְּרַחֲמוֹתָא' וְכוּ'.

וּכְלָל הַדְּבָרִים: כִּי כָּל הַנִּבְרָאִים וְכָל
הַהוֹלְדוֹת - בְּלֶם הֵם רַק בְּשִׁבִיל
'הַתְּגַלּוֹת כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ'. וְעַקֵּר ה'הוֹלְדָה', עַל-
יַדֵּי הַצַּדִּיקָה, שְׁעַל-יַדֵּה נַעֲשֶׂה כְּלִי לְקַבֵּל
מ'נַעַם-הָעֲלִיּוֹן' וְכוּ'.

וְזֶה בְּחִינַת ה'"שִׁירָה" (שְׁמוֹת טז) - בְּחִינַת
(שְׁמוֹאֵל-ב כג, א): "נַעַם זְמֵרוֹת יִשְׂרָאֵל"
(וְלֹא גָלָה יוֹתֵר). [כְּתוּב שֵׁם בְּהַתּוֹרָה: עַל 'דּוֹדֵהֶמְלִךְ'
שֶׁהוּא בְּחִינַת 'נַעַם'].

מד.

(סְפָר־הַמִּדּוֹת, חֲתוּן ח"ב א)

כִּי שֶׁקֶשָׁה לוֹ לְמַצֵּא זְיוּגוֹ, יֹאמַר בְּכּוֹנֵה
'שִׁירַת הַיָּם'.

מה.

(לְקוּטֵי-הַלְכוֹת, חֲכִירוֹת-זְמַבְלָנוֹת א, ה)

וְזֶה שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (מְדַרְשֵׁי-תַּהֲלִים יח): "כָּל
הָאוֹמֵר שִׁירַת הַיָּם בְּכּוֹנֵה, מוֹחֲלִין לוֹ
כָּל עֲוֹנוֹתָיו" - כִּי ה'שִׁירָה', הוּא בְּחִינַת
'בְּרוּר וְקַבּוּץ הַטּוֹב', בְּבְחִינַת 'שִׁירוֹת וְנִגּוּנִים'
- וְאֲזִי נִתְבַּטַּל הָרַע, שֶׁזֶה בְּחִינַת 'מַחֲלֵל־
עֲוֹנוֹת'.

"עֲזִי וְזַמְרַת יְהוָה וַיְהִי לִי לִישׁוּעָה, זֶה אֵלֵי
וְאֶנְוָהוּ, אֶלְקֵי אָבִי וְאֶרְמְמֶנְהוּ" (שְׁמוֹת טו, ב)

רִאֲתָה שֶׁפָּחָה עַל הַיָּם מֵה שְׁלֹא רָאוּ נְבִיאִים.
(רִש"י: מְכִילְתָא, שִׁירָה ג)

מו.

(ח"א כז, ג-ד-ה-ו)

'הַדְּרַת-פָּנִים' זֶה בְּחִינַת 'דְּרוּשֵׁי הַתּוֹרָה',
שֶׁהַתּוֹרָה נִדְרָשֶׁת בְּשִׁלְשׁ-
עֶשְׂרֵה מִדּוֹת, הַנִּמְשָׁכִים מִ"ג תְּקוּנֵי דְקִנְיָא
(זִהַר אַחֲרֵי סב), מְבַחֲינַת 'הַדְּרַת-פָּנִים', כְּמוֹ
שֶׁכָּתוּב (וַיִּקְרָא יט, לב): "וְהַדְּרַת פָּנֵי זָקֵן".

וּלְפִי הַזְדַּכְכוֹת 'חֲכָמָתוֹ' בִּי"ג מִדּוֹת אֱלוֹהִים,
כִּן הַזְדַּכְכוֹת 'קוֹל רִנְתוֹ' - בְּבְחִינַת
(קְדוּשִׁין לב: עַל וַיִּקְרָא יט, לב): "זָקֵן - זֶה קִנְיָה
חֲכָמָה", "הַקִּנְיָה מוֹצִיא קוֹל" (בְּרִכּוֹת סא.).

וּכְשֶׁנֶּזְדָּבַר 'קוֹלוֹ' - אִזְ עַל-יַדֵּי הַשְּׁמַעַת
 קוֹלוֹ לְבַד, בְּלֹא דְבוּר,
 הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מוֹשִׁיעוֹ בְּעַת צָרָתוֹ,
 בְּבַחֲיַנַּת (תְּהַלִּים קו, מד): "וַיֵּרָא בַּצַּר לָהֶם,
 בְּשִׁמְעוֹ אֶת רִנָּתָם". עַל-יַדֵּי שְׁמִיעַת קוֹלוֹ,
 הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא רוֹאֵה מִי שֶׁמַּצַּר לוֹ, אֵיזְהוּ
 עַבְדֵי מִצְרַיִם לָנוּ.

וּלְהַדְרֵת-פָּנִים' הַנִּלְ, אֵי-אֶפְשָׁר לְבוֹא
 אֶלָּא עַל-יַדֵּי 'תַּקְוָה'
 הַבְּרִית', בְּבַחֲיַנַּת (דְּבָרֵי-הַיָּמִים-א טז, כו): "הוֹד
 וְהָדָר לְפָנָיו", כְּשֶׁ"עוֹ וְחֻדוּהָ בְּמִקוֹמוֹ", שֶׁהוּא
 'בְּרִית' "הַנִּקְרָא 'בְּעִז'" (זֶהוּ תַצֵּא רַפָּא. תַּקוּנֵי-זֶהוּ
 עה): וְהוּא חֻדוּהָ דְמִטְרוּנֵיתָא.

וְזֶה (שְׁמוֹת טו, ב): "עֲזִי וְזִמְרַת יְהוָה וַיְהִי לִי
 לִישׁוּעָה, זֶה אֱלֹהֵי וְאֵנוּהוּ, אֱלֹהֵי אָבִי
 וְאֶרְמָנָהוּ".

"עֲזִי" - זֶה בְּחִינַת 'בְּרִית'.

"וְזִמְרַת" - זֶה בְּחִינַת 'קוֹל'.

"וַיְהִי לִי לִישׁוּעָה" - בְּבַחֲיַנַּת: "וַיֵּרָא
 בַּצַּר לָהֶם" וְכו'.

וְזֶה שְׁאֵמְרוּ חַז"ל (סוֹטָה ל:): "כְּשֶׁעָלוּ
 יִשְׂרָאֵל מִן הַיָּם נָתַנוּ עֵינֵיהֶם לְזִמְרַת
 שִׁירָה" - כִּי עַל הַיָּם נִתְגַּלָּה בְּחִינַת 'בְּרִית',
 כְּמוֹ שְׁאֵמְרוּ חַז"ל (בְּרָאשִׁית-רַבָּה פז, ח - עַל תְּהַלִּים
 קיד, ג; בְּרָאשִׁית לט, יב): "הַיָּם רָאָה וַיִּנָּס, [בְּזִכּוֹת]
 וַיִּנָּס וַיֵּצֵא הַחוּצָה".

"נָתַנוּ עֵינֵיהֶם" - זֶה בְּחִינַת 'הַדְרַת-פָּנִים',
 בְּחִינַת: "זָקוּ, זֶה קִנְיַת חֲכָמָה".

"לְזִמְרַת שִׁירָה" - זֶה בְּחִינַת 'קוֹל' שֶׁנִּתְגַּלָּה
 עַל-יַדֵּי הַחֲכָמָה'.

וְזֶה שְׁאֵמְרוּ (סוֹטָה שם): "עוֹלָלִים וַיִּזְנְקוּ
 אֲמָרוּ: 'זֶה אֱלֹהֵי וְאֵנוּהוּ'".

"זֶה" - בְּחִינַת 'בְּרִית', בְּחִינַת (שְׁמוֹת ג, יב):
 "וַיֵּזֶה לָךְ הָאוֹת".

"וְאֵנוּהוּ" - זֶה בְּחִינַת 'הַדְרַת-פָּנִים'.

וּמִבְּחִינַת 'קוֹל', זִוְכָה לְשָׁלוֹם, בְּבַחֲיַנַּת
 (שִׁירֵי-הַשִּׁירִים א, א): "שִׁיר הַשִּׁירִים
 אֲשֶׁר לְשַׁלְמָה", "לְמַלְךְ שֶׁהַשָּׁלוֹם שָׁלוֹ" (שִׁיר-
 הַשִּׁירִים רַבָּה א, יב).

וּבְשִׁבְלֵי-זֶה תִּכְף אַחַר 'קוֹל רִנָּה' שֶׁל
 'שִׁירֵת-הַיָּם', זָכוּ לְשִׁבְת-
 שָׁלוֹם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שְׁמוֹת טו, כג): "וַיִּבְאוּ
 מִרְתָּה", "וַיִּשְׁבַּת בְּמִרְתָּה נִצְטוּהָ" (סְנַהֲדְרִין נו:).

וְזֶה (שְׁמוֹת שם, כא): "וַיִּתְעַן לָהֶם מִרְיָם
 שִׁירָה לַה'" - רֵאשִׁי-תְבוּת 'שָׁלוֹם' -
 שֶׁעַל-יַדֵּי 'שִׁירָה' זָכוּ לְשָׁלוֹם'.

מז.

(ח"א קה)

עֵקֶר הַתְּשׁוּבָה, תְּלוּיָה בַּתּוֹרָה - הֵינּוּ:
 כְּשֶׁלּוּמַד תּוֹרָה וּמִתְיַגַּע בָּהּ, עַד
 שֶׁזוֹכָה לְהַבִּין דְּבַר מִתּוֹךְ דְּבַר, וּלְחַדֵּשׁ בָּהּ
 לְשֵׁם-שָׁמַיִם - זֶהוּ תְּשׁוּבָה גְּמוּרָה.

וְאִז מְחַזֵּר וּמְקַשֵּׁר כָּל הָאוֹתִיּוֹת וְהַצְּרוּפִים
 שֶׁבְּחֻלְקוֹ, מִכְּלָלוֹת הָעוֹלָמוֹת, אֶל
 שְׂרָשׁוֹן וְאֶל מְקוֹמָן - וּמְשִׁיב אוֹתָם כָּלָם, מְכַל
 הַמְּקוֹמוֹת שֶׁנִּדְּחוּ וְנִתְפָּזְרוּ לְשָׁם. וְנִעְשָׂה
 בְּרִיָּה חֲדָשָׁה. וְאִז הַדַּעַת מֵיִשָּׁב.

וְזוֹכָה לְעוֹרֵר רַחֲמִים אֲצִלוּ יִתְבָּרַךְ, עַד
 שֶׁזוֹכָה שֶׁהַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ בְּעֶצְמוֹ
 יִתְפַּלֵּל עָלָיו, דְּהֵינּוּ: שֶׁהַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ יַעֲזֹר
 בְּרַחֲמָיו הַפְּשׁוּטִים, אֶת רַחֲמָיו הַמְּרַבִּים
 וְהַגְּדוֹלִים, וְאִז יִהְיֶה לוֹ יְשׁוּעָה גְּדוֹלָה
 בְּשִׁלְמוֹת.

וְזָהוּ (שמות טו, ב): "עֲזִי וְזִמְרַת יְהוָה וַיְהִי לִי לִישׁוּעָה" - "עֲזִי, אֵין עִז אֲלֵא תוֹרָה" (מכילתא, שירה ג) - שְׁעַל־יַד־יְזָה זֹכִין לְתִשׁוּבָה, וּלְדַעַת, שְׁעַל־יַד־יְזָה מְעוֹרְרִים רַחֲמִים אֲצֻלוֹ יִתְבָּרֵךְ, עַד שֶׁהוּא בְּעֶצְמוֹ כְּבִיכּוֹל מִתְפַּלֵּל עֲלֵינוּ.

וְזָהוּ: "וְזִמְרַת יְהוָה" - זִמְרַת יְהוָה דִּיקָא, הֵינּוּ תְּפִלַּת הַשֵּׁם.

אָז: "וַיְהִי לִי לִישׁוּעָה" וְדַאי - כִּי עַל־יַדִּי "זִמְרַת יְהוָה", שֶׁהוּא תְּפִלַּת הַשֵּׁם, שְׁמֵת־פִּלֵּל בְּרַחֲמֵי הַפְּשׁוּטִים לְעוֹרֵר רַחֲמֵי הַגְּדוֹלִים, אֲזִי בּוֹדְאֵי יִקְבַּל 'ישועה שלמה' - כִּי רַחֲמֵי הַגְּדוֹלִים אֵינָם נִפְסָקִים לְעוֹלָם.

וּכְשֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ יִרְחַם עֲלֵינוּ בְּאֵלוֹ ה'רַחֲמִים' - בּוֹדְאֵי אֵין שׁוֹם עוֹזֵן וּפָגָם שִׁיחֵיהָ חוֹצֵץ בְּפָנָי אֵלוֹ ה'רַחֲמִים הַגְּדוֹלִים, וּבּוֹדְאֵי יְהִיה לָנוּ יְשׁוּעָה בְּשִׁלְמוֹת, אָמֵן וְאָמֵן.

מת.

(ח"ב לט)

וְעַל־כֵּן יֵשׁ לָנוּ לְכֶסֶף וּלְהַתְנַעֲנַע וּלְהַשְׁתַּוְּקֵק מֵאֵד: "מִי יִתֵּן וְהָיָה לָנוּ מְנַהֲיֵג־הַדּוֹר" רִוְעָה נְאֻמָּן - שִׁיחֵיהָ לוֹ זָה הַפֶּחַ, שִׁיּוּכַל לְהָאִיר אֲפֵלוֹ בָּנוּ בְּבַחֲיִנַת רַגְלֵינוּ - 'יְדִיעָה וְהַשְׁגָּה' שֶׁנִּזְכָּה לְבוֹא אֶל הַתְּכֵלִית

כְּמוֹ 'מִשָּׁה רַבֵּנוּ' עַל־יְהִי־הַשְּׁלוֹם, שְׁמִגְדֵּל עֶצֶם מְעַלְתוֹ, הָיָה יָכוֹל לְהָאִיר אֲפֵלוֹ ב'פְּחוֹת־שִׁבְפָחוֹתִים', אֲפֵלוֹ ב'שִׁפְחָה'!"

כְּמוֹ שְׁאֲמְרוּ חַז"ל (מכילתא, שירה ג): "רְאֵתָה שִׁפְחָה עַל הַיָּם, מַה שֶּׁלֹּא רָאָה יַחְזַקְאֵל־הַנְּבִיא". הֲרִי שְׁאֲפֵלוֹ 'יַחְזַקְאֵל'

שֶׁהָיָה נְבִיא גְדוֹל כְּזֶה, לֹא הָיָה רוֹאֶה מַה שְׁרָאָתָה 'שִׁפְחָה' בִּימֵי 'מִשָּׁה'.

וּכְלִי־זָה, מַחֲמַת גְּדֹל עֶצֶם מְעַלְת הַמְּנַהֵיג, שֶׁהָיָה 'מִשָּׁה־רַבֵּנוּ' הַמְּנַהֵיג, וְהוּא יָכוֹל לְהָאִיר אֲפֵלוֹ בְּבַחֲיִנַת רַגְלֵינוּ.

שְׁאֲפֵלוֹ ה'רַגְלֵינוּ' שְׂרַחֲוֹקִים מִה'מַח' - אֲדַי־עַל־פִּי־כֵן גַּם הֵם יוּכְלוּ לְהַשְׁיֵג וּלְדַעַת ה'תְּכֵלִית', עַל־יַדִּי "מְפַעְלוֹת הַשֵּׁם" (תְּהֵלִים מו, ט) אֲשֶׁר בָּרָא בְּעוֹלָם הַשְּׁפָל הַזֶּה. כִּי עַל־יַדִּי גְדֹלַת הַמְּנַהֵיג, יָכוֹל לְהַמְשִׁיךְ ה'מַח' אֲפֵלוֹ לְה'רַגְלֵינוּ.

"ה' איש מלחמה" (שמות טו, ג)

מט.

(ח"א כ, בסוף)

כְּשָׁבָא לְבַחֲיִנַת אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל, אָזִי נִקְרָא 'גָּבֵר תַּקִּיף'. כִּי קִדְּם שָׁבָא לְבַחֲיִנַת אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל, אָזִי "אֵל יִתְהַלֵּל הַגֵּר בְּמִפְתָּח" (מְלָכִים־א כ, יא). אָבֵל אַחֲר־כֶּךָ כְּשֶׁנּוֹצַח, אֲזִי נִקְרָא: "אִישׁ מְלַחְמָה" (שמות טו, ג).

"מרפבת פרעה וחילו ירה בים, ומבחר שלשיו טבעו בים־סוף" (שמות טו, ד)

נ.

(ח"א לח, בסוף - נאמר ב'שִׁבְת־שִׁירָה' שִׁנַּת תַּקַּס"ב)

וְזָה פְּרוּשׁ (שמות טו, ד): "מְרַפַּבַת פְּרַעָה וְחִילוֹ" - הֵינּוּ בַחֲיִנַת תְּפִלֵּינוּ, כְּמוֹבָא בַזְהַר (וַיִּגַּשׁ רִי): "שִׁפְרַעָה הִיא אֲמָא, דְּכָל נְהִירִין אַתְּפָרְעוּן וְאַתְגַּלְיוּ מִנָּה". וְתְּפִלֵּינוּ

"תהמת יכסימו ירדו במצולת כמו אבן"
(שמות טו, ה)

נא.

(ח"א ט, ה-בסוף - נאמר ב'שבת-שירה' שנת תקס"ג)
אלו בני-אדם המכחישים כל הנסים
ואומרים שהכל 'דרד-הטבע',
וכשרואים איזהו נס, הם מכסים אותו עם
'דרד-הטבע' - נמצא:

(א) שפוגמים ב'תפלה!' - פי ה'תפלה' היא
'נסים' שמשנה את ה'טבע'.

(ב) ופוגמים ב'אמונה!' - שאין מאמינים
בהשגחת הבורא-יתברך!

(ג) ופוגמים ב'ארץ-ישראל!' - שהוא מקום
הנסים, כמו שכתוב (שיר-השירים ב, יב):
"וקול התור נשמע בארצנו", וכמו שאמרו
(תענית י): "ארץ-ישראל שותה תחלה" - פי
שם ה'תהומות', מקום הנסים, כמו שכתוב
(רות א, יט): "ותהם כל העיר".

ועל-ידי-זה צריך לפל בגלות-מצרים'.
"וכל הגליות מכנים בשם
'מצרים', על שם שהם מצרים לישראל"
(בראשית-רבה טז, ד).

וזו פרוש: "תהמת יכסימו" - מי
שמכסה את הנסים, ומראה לכל-דבר
שהוא 'דרד-הטבע'.

"ירדו במצולת כמו אבן" - "משם רעה
אבן ישראל" (בראשית מט, כד),
תרגומו: "אב ובגן".

"מצולת" - זה בחינת 'מצרים', שנאמר
(שמות יב, לו): "וינצלו את
מצרים", כמו "אב ובגן" - הינו 'יעקב ובניו' -
שהם בחינת 'תפלה', בחינת 'נסים', בחינת
'ארץ-ישראל'.

נקרא 'מרכבות', כמו שכתוב (דברים לג, כו):
"רכב שמים". ו'שמים', 'אש ומים', בחינת
'גנין', פי 'תפלין' הם נהרין מ'אמא-עלאה'.

ועל-ידי מה תזכה לבחינת 'תפלין': "ירה
ביום". "ירה" - הם ה'גבורות'.
"ירה" עם-הכולל - גימטריא 'גבורה'.

"ביום" - הוא בחינת 'דבור', כשתקשר
ותעלה את ה'דבור' ל'שרשה'. ועל-
ידי מה תוכל להעלות ה'דבור' ל'שרשה': על-
ידי 'למוד התורה בלילה', שעל-ידי 'למוד
הזה' נמשך חוט של חסד" (תגינה יב: עבודת-הזרה
ג).

ואז: "הבקר אור" וכו' (בראשית מד, ג). ואז
ה'דבור' עולה ונעשה 'בת אברהם',
כמו שאמרו (בבא-בתרא טז): "בת היתה לו
לאברהם ובכל שמה", "ביום" גימטריא
'בכל'.

וזו: "ומבחר שלשיו טבעו בים" -
"התורה נקרא אוריתא תליתאי" (שבת
פח.). "ומבחר" - דא 'אברהם' כמו שכתוב
(נחמיה ט, ז): "אשר בחרת באברהם".

פרוש: על-ידי התורה, שעל-ידיה נתעורר
מדת אברהם, על-ידיה נתתקן
ה'דבור', ו"קץ כל בשר" (בראשית ו, ג), יטבע
ב'נקבא דתהומא-רבא'.

וזו: "טבעו בים סוף". "סוף" - הוא
בחינת "קץ כל בשר", שהוא דבוק
ב'ים הדבור' - יטבע ב'נקבא דתהומא-
רבא', על-ידי "בקר דאברהם" (זהר מקץ רג:
תרומה קע: ועוד), שנתעורר על-ידי ה'תורה'
בנ"ל. (עין בפנים).

"נהלת בעזף אל נזה קדשך" (שמות טו, יג)

נד.

(ח"א כב, ג-ד)

צָרִיךְ לראות למלאת את ה'ידיים', שהיא ה'אמונה', על-ידי הארה מ'שבעה רועים', שהם פלליות של כל 'מנהיגי-הדור'.

פי הם 'רועים' האמונה' לתקנה ולהשלימה, ועל-שם-זה נקראים 'רועים', על שם (תהלים לז, ג): "ורעה אמונה". וכל עקר 'אמונת ישראל' ממשיכין הם להדור.

ו'משה' שהוא אחד מ'שבעה רועים', נקרא על-שם-זה: "רעיא מהימנא".

ואי-אפשר לבוא לאלו ה'רועים', שהם 'פלליות של הקדשה' - אלא על-ידי 'עזות' - כמאמר רז"ל (אבות פ"ה מ"כ): "הוי עז כנמר".

כמו שכתוב (שמות טו, יג): "נהלת בעזף אל נזה קדשך" - הינו: על-ידי 'עזות', נכנסין לתוך ה'קדשה'.

כי יש 'רועים' של הסטרא-אחרא, והם גם-כן 'מפרסמי-הדור', וכופין אנשים לתחות שעבודיהו.

ועקר מלכותם הוא על-ידי 'עזות', פי "עזות, מלכותא בלא תגא" (סנהדרין קה.), והם ככלבים בעזותם, בבחינת (ישעיה נו, יא): "והכלבים עזי נפש הפה רעים", והן "פני הדור בפני הכלב" (סוטה מט:).

ועל-כן פדי להנצל מהם מתחת ממשלתם - אי-אפשר רק על-ידי 'עזות', לעמד נגד עזותם. ואז: "נהלת בעזף אל נזה קדשך" - שנכנס לתוך ה'קדשה'.

לפי ירדתם ולפי הפגם שפגם ב'תפלה' וב'אמונה' וב'ארץ-ישראל', כן צריך לירד לעמק הגלות של מצרים.

כמו שירדו יעקב ובניו למצרים, בשביל שאמר אברהם (בראשית טו, ח): "במה אדע" על 'ירשת ארץ'.

[עין חיי-מוהר"ן ג - המראה שהיה לרבנו ז"ל מהבעל-שם-טוב ז"ל השיך לתורה הזו].

"מי כמכה באלם ה'" (שמות טו, יא)

נב.

(ח"א ס, בסוף)

"כתיב (דברים לג, כט): **'אשריך ישראל מי כמוך',** ו**כתיב** (שמות טו, יא): **'מי כמוך באלים ה'"** (זהר נשא 'אדרא-רבא' קכח.).

זה בחינת 'אתערותא-דלתתא', שהוא 'שבח של ישראל' המתעוררים מלמטה, בחינת: **"אשריך ישראל מי כמוך"**.

ואחר-כך הוא 'אתערותא-דלעלא', שזהו בחינת: **"מי כמוכה באלים ה'"**.

"נורא תהלת עשה פלא" (שמות טו, יא)

נג.

(ח"ב ה, ב)

'תפלה' היא בחינת 'פלאות', בחינת (שמות טו, יא): **"נורא תהלת עשה פלא"**.

וְכָל הַקּוֹלוֹת' - הֵן שֶׁל 'צַעֲקָה, הֵן שֶׁל 'אֲנָחָה, הֵן 'קוֹל שׁוֹפָר, הֵן 'קוֹל זְמֵרָה' - כָּלֵם הֵם בְּחִינַת 'עִזּוֹת, בְּבַחֲיִנַת (תְּהִלִּים סח, לד): "הֵן יִתֵּן בְּקוֹלוֹ קוֹל עֵז".

"תַּפֵּל עֲלֵיהֶם אֵימָתָה וּפְחָד" (שְׁמוֹת טו, טז)

נה.

(סְפוּרֵי־מַעֲשִׂיּוֹת, מַעֲשֵׂה יב מִבְּעַל־תַּפְּלָה)

וְהַסּוֹחֲרִים שֶׁל הַמְּדִינָה שֶׁל עֲשִׂירוֹת, שֶׁהֵיוּ סוֹחֲרִים בְּמְדִינוֹת אַחֲרוֹת - בָּאוּ לְמְדִינַתְּם, וְסִפְרוּ מִהַגְּבוּר' - וְנָפַל עֲלֵיהֶם פְּחָד גָּדוֹל.

וְאֵה־עַל־פִּי שֶׁהֵיוּ מְרַצִּים לְהַכְנִיעַ עֲצָמָן תַּחֲתָיו, אֲךָ שִׁשְׁמָעוּ: "שֶׁהוּא מְמַאֵס בְּמִמּוֹן, וְאֵינוֹ רוֹצֵה מְמוֹן כָּלֵל!" - וְזֶה הָיָה הַפֶּה אֲמוֹנָתְךָ - עַל־כֵּן הָיָה בְּלִתי אֲפָשֶׁר אֲצַלֵּם לְהַכְנִיעַ תַּחֲתָיו, כִּי הָיָה אֲצַלֵּם כְּמוֹ 'שְׂמֹד', מֵאַחַר שֶׁאֵינוֹ מְאָמִין כָּלֵל בְּאֲמוֹנָתְךָ, דְּהֵינּוּ בְּמִמּוֹן!

וְנִתְיָרָאוּ מְאֹד מִלְּפָנָיו, וְהִתְחִילוּ לַעֲשׂוֹת עֲבוֹדוֹת וּלְהַקְרִיב קַרְבָּנוֹת לְאִלְקוּתָם וְכוּ'.

"תִּבְאָמוּ וְתִטְעַמוּ בְּהַר נִחְלָתְךָ, מִכּוֹן לְשִׁבְתְּךָ פְּעֻלַּת ה', מִקְדָּשׁ ה' בּוֹנְנוּ יְדִיד" (שְׁמוֹת טו, יז)

בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ שֶׁל מִטָּה, מִכּוֹן כְּנַגַּד בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ שֶׁל מַעֲלָה. (יְרוּשָׁלַיִם בְּרִכּוֹת פ"ד ה"ה; בַּמִּדְבָּר־רַבָּה ד, יג; שִׁיר־הַשִּׁירִים־רַבָּה ג, כג; ד, יב; תַּנְחוּמֵי אֲוִיָּה לז; פְּסוּדֵי א) גְּדוֹל מִקְדָּשׁ שֶׁנִּתְּנָן בֵּין שְׁתֵּי אוֹתִיוֹת, שְׁנַאֲמַר: 'פְּעֻלַּת ה' מִקְדָּשׁ ה'". (בְּרִכּוֹת לג. סְנֵהֲדָרִין צב.)

נו.

(ח"א נד, ד"ה)

עֵקֶר הַבְּרָכוֹת' מ'יָדִים'. וְעֵקֶר הַבְּרָכָה' שֶׁנִּשְׁפָּעִין מִה'יָדִים, הֵם 'שֶׁכָּל'. וְכִשְׁבָּאִים לְמִטָּה, נַעֲשִׂים לְכָל אֶחָד וְאֶחָד כְּפִי רְצוֹנוֹ, כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב (תְּהִלִּים קמה, טז): "פּוֹתַח אֶת יָדָךְ וּמִשְׁבִּיעַ לְכָל חַי רְצוֹן".

בְּכֵן מִי שֶׁהוּא 'בְּעַל־נַפְשׁ' - צָרִיךְ לְכוֹן רְצוֹנוֹ: שִׁימְשִׁיד בְּרַפְת שֶׁכָּל, בְּבַחֲיִנַת (בְּרַאשִׁית מח, יד): "שֶׁכָּל אֶת יָדָיו", וּבְבַחֲיִנַת (שְׁמוֹת טו, יז): "מִקְדָּשׁ ה' בּוֹנְנוּ יְדִיד".

נד.

(ח"א מט, ב"ד)

עֵקֶר הַתַּפְּלָה, תְּלוּי ב'לֵב', שִׁישִׂים כָּל לְבוֹ עֲלֵיהָ, דְּהֵינּוּ: שִׁיקָשֶׁר מִחֲשַׁבְתּוֹ הַיֵּטֵב לְדַבּוּרֵי הַתַּפְּלָה.

וְעַל־יְדֵי־זֶה נִתְגַּלָּה וְנִתְגַּדַּל מְלָכוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְנוֹפֵל מְלָכוּת־הַרְשָׁעָה'. וְאִזּוּ יֵשׁ עֲלֵיהָ לְבֵיתָא עֲלָאָה' וּבֵיתָא תַּתָּאָה' - "שֶׁנִּשְׁבַּע הַקָּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא: שֶׁלֹּא יִכַּנַּס בִּירוּשָׁלַיִם שְׁלֹמֶעֱלָה, עַד שִׁיבְנָה יְרוּשָׁלַיִם שְׁלֹמֶטָה" (תַּעֲנִית ה.). בְּחִינַת 'תַּפְּלָה', בְּחִינַת 'מְלָכוּת'.

נח.

(ח"א פא)

הַצַּדִּיק מְדַבֵּר 'שִׁיחַת־חֲלִין' - כְּדֵי לְקַשֵּׁר אֶת 'הַמּוֹן־עַם' אֶל ה'דַּעַת', שֶׁהוּא בְּחִינַת 'הַר' - דְּאֵיתָא בְּגִמְרָא (גִּיטִין נו:): "אֵין 'הַר' [לְבַנּוֹן] אֶלָּא 'בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ', שְׁנַאֲמַר (דְּבָרִים ג, כח): 'הָהָר הַטּוֹב הַזֶּה וְהַלְּבָנוֹן'".

וּ'בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ' הוּא בְּחִינַת 'דַּעַת', דְּאֵיתָא בְּגִמְרָא (בְּרִכּוֹת לג.): "כָּל מִי שִׁישׁ בּוֹ דַּעַת, כָּאֵלוֹ נִבְנָה בֵּית־

סא.

(שיחות-הַר"ן מ)

כְּשִׁיעָאוּ מִמִּצְרַיִם, תִּכְרַף בְּשִׁירַת־הַיָּם,
אָמְרוּ (שְׁמוֹת טו, יז): **"תִּבְאֵמוּ**
וְתִטְעֵמוּ בַּהַר נַחֲלַתְךָ" וְכו' - שֶׁבִּשְׂרוּ עַל
'בְּנֵי בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ'.

כִּי זֶה עֵקֶר הַגְּאֻלָּה: שִׁיחָה 'בְּנֵי בֵּית־
הַמִּקְדָּשׁ' - שֶׁשֵּׁם הִיא בְּחִינַת 'גְּלָגֶל
הַחוּזָר', בְּחִינַת (פְּסָחִים נ. בְּבֹא־בִּתְרָא יז): **"עֲלִיּוֹנִים**
לְמִטָּה וְתַחְתּוֹנִים לְמַעְלָה".

כִּי הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ הַשָּׂרָה שְׂכִינָתוֹ בְּמִשְׁכַּן
וּבְבֵּית־הַמִּקְדָּשׁ, בְּחִינַת: **"עֲלִיּוֹנִים**
לְמִטָּה". וְכוּן לְהַפְּדוֹ: כָּל 'צִיּוֹרָא דְּמִשְׁכַּנָּא',
הַכֹּל הִיָּה רְשׁוּם לְמַעְלָה, בְּחִינַת: **"תַּחְתּוֹנִים**
לְמַעְלָה" - שֶׁזֶּהוּ עֵקֶר הַתְּכַלִּית'.

וְזֶהוּ גַם־כֵּן בְּחִינַת הָאוֹתִיּוֹת הַחֲקוּקִים עַל
הַדְּרִיידֵל שֶׁל חֲנֻכָּה: 'הַנִּגְג' ש' -
רְאשֵׁי־תִבּוֹת (תְּהִלִּים עז, ב): **"גְּאֻלָּתְ שִׁבְט**
נַחֲלַתְךָ ה'ר צִיּוֹן" - בְּחִינַת **"תִּבְאֵמוּ**
וְתִטְעֵמוּ בַּהַר נַחֲלַתְךָ" - בְּחִינַת הַבֵּית־
הַמִּקְדָּשׁ, שֶׁשֵּׁם הִיָּה בְּחִינַת 'גְּלָגֶל הַחוּזָר',
שֶׁזֶּהוּ עֵקֶר הַגְּאֻלָּה.

"כִּי בָּא סוּס פְּרָעָה בָּרִכְבוֹ וּבְפָרְשָׁיו בָּיִם"
(שְׁמוֹת טו, יט)
"וַיִּכְסּוּ מִיָּם צְרִיחֵם אֶחָד מֵהֶם לֹא נֹתֵר"
(תְּהִלִּים קו, יא)

"וַיִּכְסּוּ מִיָּם צְרִיחֵם" (תְּהִלִּים קו, יא). רַבִּי יְהוּדָה
וְרַבִּי נַחֲמִיָּה. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: אֶפְלוּ 'פְּרָעָה',
שֶׁנֶּאֱמַר (שִׁם): **"אֶחָד מֵהֶם לֹא נֹתֵר"**. רַבִּי נַחֲמִיָּה
אוֹמֵר: 'פְּרָעָה' לְעַצְמוֹ נֹתֵר. וַיִּשְׂאֹמְרִים: אֵף
הוּא בְּאֲחֻרְוֹנָה טַבַּע, שֶׁנֶּאֱמַר (שִׁם סלו, טו): **"וַיִּנְעַר**
פְּרָעָה וַחֲלִלוּ בָּיִם סוּף". (מְדֻרַשׁ־תְּהִלִּים, מְזֻמּוֹר קו)

הַמִּקְדָּשׁ בְּיָמָיו, שְׂבִית־הַמִּקְדָּשׁ נָתַן בֵּין
שְׂתֵי אוֹתִיּוֹת, וְדַעַת נָתַן בֵּין שְׂתֵי אוֹתִיּוֹת".

כִּי עַל־יְדֵי 'תּוֹרָה וְתַפְּלָה, אִי־אֶפְשֶׁר
לְקַשְׂרֵם אֶל שְׂרָשָׁם, מַחֲמַת שְׂרַחֲוּקִים
מִן הָאֱמַת וְכו'.

כִּף הַצַּדִּיק שְׂרוּצָה לְקַשֵּׁר אֶת הַמּוֹנֵעִים
הַרְחוּקִים מִן הַתּוֹרָה הָאֱמַתִּיּוֹת, צָרִיךְ
לְדַבֵּר עִמָּהֶם 'שִׁיחַת־חֲלִיין, וְלַהֲלִיבֵשׁ בָּהֶם
הַתּוֹרָה וְכו'.

נט.

(ח"ב עב)

ה'מַחֲיִין' וְה'דַּעַת, הֵם בְּחִינַת 'בְּנֵי בֵּית־
הַמִּקְדָּשׁ', כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל
(בְּרֻכּוֹת לג): **"כָּל מִי שֵׁישׁ בּוֹ דַּעָה, כָּאֱלוֹ נִבְנָה**
בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ בְּיָמָיו, כִּי דַּעָה נָתַן בֵּין שְׂתֵי
אוֹתִיּוֹת, וּבֵּית הַמִּקְדָּשׁ נָתַן בֵּין שְׂתֵי
אוֹתִיּוֹת" וְכו'.

וְעַל־כֵּן כָּל אֶחָד כְּפִי מַחוֹ וְדַעַתוֹ וּכְפִי
שֶׁהוּא מְכַנֵּס עֲצָמוֹ בְּתוֹךְ ה'דַּעַת,
כָּל מַה שֶׁהוּא עוֹסֵק יוֹתֵר לְהַגְדִּיל 'מַחוֹ
וְדַעַתוֹ' - כֵּן הוּא עוֹסֵק בְּבְנֵי בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ'
- כִּי עֵקֶר בְּחִינַת 'בְּנֵי בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ' הוּא
ה'דַּעַת'.

ס.

(ח"ב עז)

'בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ' הוּא בְּחִינַת ה'דַּעַת, כְּמוֹ
שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (בְּרֻכּוֹת לג):
"כָּל מִי שֵׁישׁ בּוֹ דַּעָה, כָּאֱלוֹ נִבְנָה בֵּית־
הַמִּקְדָּשׁ בְּיָמָיו," כִּי דַּעָה נָתַן בֵּין שְׂתֵי
אוֹתִיּוֹת, וּבֵּית־הַמִּקְדָּשׁ נָתַן בֵּין שְׂתֵי
אוֹתִיּוֹת".

סב.

(תזיר-מוהר"ן תסט)

בְּעֵינַי מַה שֶּׁהָיוּ מְשִׁיחִים לְפָנָיו מֵאֲלֶמֶן
אֶחָד קֹדֶם פָּסַח - אָמַר: שָׁגַם
'פְּרַעַה' הִיָּה אֲלֶמֶן, כִּי נִשְׁאָר לְבַדּוֹ בְּלֹא
הַחֵיִל, כִּי "אֶחָד מֵהֶם לֹא נֹתֵר" (תהלים קו,
יא).

וְהַבְּנוּ מִדְּבָרָיו, שֶׁגָּלָה לָנוּ רֵמֶז: כִּי "אֶחָד
מֵהֶם לֹא נֹתֵר" - רָאשֵׁי תְבוֹת
'אֲלֶמֶן'. וְהַדְּבָרִים סְתוּמִים.

"וְתַעֲנַן לָהֶם מְרִים, שִׁירוּ לָהֶם" (שְׁמוֹת טו, כא)

סג.

(ח"א כז, ו)

נִמְצָא לְעֵיל בַּפְּסוּק (שְׁמוֹת טו, ב): "עֲזִי
וְזִמְרַת יְהוָה וַיְהִי לִי לִישׁוּעָה".

"וַיִּבְאוּ מִרְתָּה" (שְׁמוֹת טו, כג)

סד.

(ח"א כז, ו)

נִמְצָא לְעֵיל בַּפְּסוּק (שְׁמוֹת טו, ב): "עֲזִי
וְזִמְרַת יְהוָה וַיְהִי לִי לִישׁוּעָה". וְלַחֲלָן
בַּפְּסוּק (שְׁמוֹת טו, כה): "שָׁם שָׁם לוֹ חֶק
וּמִשְׁפָּט".

"וְלֹא יִכְלוּ לְשַׁתֵּת מַיִם מִמֶּרְה, כִּי מְרִים הֵם"
(שְׁמוֹת טו, כג)

סה.

(ח"א נ)

כְּשֶׁמֶתְפַּלֵּל וְטוֹעֵם 'מְתִיקוֹת' בְּדַבּוּרֵי
הַתְּפִלָּה, זֹאת הַבְּחִינָה
נִקְרָאת: "כָּל עֲצָמוֹתַי תֹּאמְרֵנָה" (תהלים לה, י).

וְאֵין יְכוּל לְטַעַם 'מְתִיקוֹת' בְּתְפִלָּה, אֲלֵא
כְּשֶׁתִּקַּן 'פְּגַם־הַבְּרִית'. כִּי "מִיִּין־
מְתִיקִין" (זֶהָר שְׁמוֹת ו, נֶשֶׂא קַבָּה, וְעוֹד) - זֶה
בְּחִינַת 'מִיִּין דְּדַכְיִן', "זֶרַע קֹדֶשׁ" (ישעיה ו, יג),
'שְׁמִירַת־הַבְּרִית' (זֶהָר נֶשֶׂא שָׁם; וְעוֹד).

וְכִי שֶׁהוּא בְּבַחֲינַת "מִיִּין מְתִיקִין" - אֲזִי
דְּבַבְרֵי מְתוּקִים וְטוֹבִים. וְכְּשִׁיּוֹצְאִים
מִפִּיו וּמִשְׁמִיעַ לְאָזְנוֹ, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ (בְּרִכּוֹת
טו, א): "הִשְׁמַע לְאָזְנֶךָ וְכוּ' - אֲזִי נִכְנָסִים
'מְתִיקוֹת הַמִּיִּין' לְתוֹךְ 'עֲצָמוֹתָיו', בְּבַחֲינַת
(מִשְׁלֵי טו, ל): "וּשְׁמוּעָה טוֹבָה תִּדְּשֵׁן עֵצִים".

וְכִשׁ'עֲצָמוֹת' מְרַגֵּשִׁין 'מְתִיקוֹת'
הַדְּבַרִּים, זֶה בְּחִינַת: "כָּל
עֲצָמוֹתַי תֹּאמְרֵנָה".

אֲבָל מִי שֶׁפָּגַם בְּבְרִיתוֹ - הוּא בְּבַחֲינַת
"מִיִּין־מְרִירִין" (זֶהָר שָׁם; תְּקוּנֵי־זֶהָר פ, א),
בְּבַחֲינַת (שְׁמוֹת טו, כג): "וְלֹא יִכְלוּ לְשַׁתֵּת
מַיִם מִמֶּרְה" - "מִיִּין מְסֻאָבִין" (תְּקוּנֵי־זֶהָר שָׁם),
"זֶרַע טָמֵא" (זֶהָר שָׁם).

אֲזִי אֵין יְכוּל לְהַתְּפַלֵּל בְּבַחֲינַת: "כָּל
עֲצָמוֹתַי תֹּאמְרֵנָה".

סח.

(ספר-המדות, אכילה ח"ב יד)

"אכילה ושתייה בא - עלידי חק

ומשפט" (שמות טו, כה).

והרב מטשעהרין ז"ל צ"ן לשמות-רבה כה, ז:
"הנני ממטיר לכם לחם" (שמות טז, ד), הָדָא הוּא דְכַתִּיב
 (משלי ט, ה): **"לכו לחמו בלחמי, ושתו ביין מסכתי"** - אָמַר
 הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא: **מִי גָרַם לָכֶם לֶאֱכֹל מִן הַיַּיִן, וְלִשְׁתּוֹת**
מִיַּיִן בְּאֶרֶץ?! - מִפְּנֵי שֶׁקִּבַּלְתֶּם אֶת הַחֲקִים וְאֶת הַמִּשְׁפָּטִים,
כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר (שמות טו, כה): "שֵׁם שָׁם לֹא חָק וּמִשְׁפָּט" וְגו'
- הָיָה בְּזָכוֹת לַחֲמֵי, נִטְלַתֶם לַחֲמוֹ שֶׁל מֶן. וּבְזָכוֹת יַיִן
שֶׁמִּסְכַּתִּי, שְׁתִּיתֶם מִי הַבָּאֵר, שֶׁנֶּאֱמַר: "וּשְׁתוּ בַיַּיִן
מִסְכַּתִּי".

"ויאמר אם שמוע תשמע לקול ה' אלקיך,
והישר בעיניו תעשה, והאזנת למצותיו,
ושמרת כל חקיו, כל המחלה אשר שמתי
במצרים לא אשים עליך, כי אני ה' רפאך"
 (שמות טו, כו)

סט.

(ח"ב א, ט"י-יא)

בשנגאלת ונפדית התפלה - אזי נופל

כל הדאקטיריי! כי אין

צריכין לרפואות.

כי כל הרפואות הם עלידי עשבים, וכל
עשב ועשב מקבל פח מכובב ומזל
המיוחד לו וכו', וכל כובב ומזל מקבל פח
מכובבים שלמעלה ממנו, והעליון מהעליון
ממנו, עד שמקבלים פח מהשרים העליונים
וכו', והשרים מקבלים מהעליונים מהם,
"גבה מעל גבה" (קהלת ה, ז). (תקוני-זהר פב):

עד שכלם מקבלים משרש הכל, שהוא

"דבר ה'", כמו שכתוב (תהלים לג, ז):

"בדבר ה' שמים נעשו, וברוח פיו כל צבאם."

"ויורהו ה' עץ, וימתקו המים" (שמות טו, כה)

סו.

(ח"א עט)

נמצא להלן בפסוק (שמות יז, ט): "ומטה

האלקים בידי."

"שם שם לו חק ומשפט" (שמות טו, כה)

"שבת במרה נצטוו" (רש"י; שבת פז: סנהדרין נו):

סז.

(ח"א כז, ו-ז)

מבחינת 'קול' זוכה לשלום, בבחינת

(שיר-השירים א, א): "שיר השירים

אשר לשלמה", "למלך שהשלום שלו"

(שיר-השירים רבה א, יב).

ובשביל-זה תבה אחר 'קול רנה' של

'שירת-הים', זכו לשבת-

שלום, כמו שכתוב (שמות טו, כג): "ויבאו

מרתה", "ושבת במרה נצטוו" (סנהדרין נו):

וזה (שמות שם, כא): "ותען להם מרים

שירי לה", ראשית-תבות: 'שלו"ם' -

שעלידי 'שירה' זכו לשלום.

ודוקא ב'מרה' קבלו 'שבת-שלום' - כי

בן דרך ה'שלום, להתלבש

ב'מרה, בבחינת (ישעיה לח, יז): "הנה לשלום

מר לי מר" - כמו שקל הרפואות הם

ב'סמים מרים, בן ה'שלום' שהוא רפואה'

לכל הדברים, בבחינת (ישעיה נז, יט): "שלום

לרחוק ולקרוב אמר ה' ורפאתיו."

וְעַל-כֵּן בְּשִׂזוּכֵיךָ לְתַפְּלָה, אִין צְרִיכִין לְרַפּוּאָת הָעֲשׂוּבִים! - פִּי

הַתַּפְּלָה הִיא בְּחִינַת "דְּבַר ה'", שֶׁהוּא שְׂרֵשׁ הַכֹּל וְכוּ', וַיְהִי לְלֶחֶם וּמַיִם פֶּחַ לְרַפּוּאָת כְּמוֹ 'עֲשׂוּבִים' וְכוּ'.

אָדָּם יֵשׁ שְׂלֵשׁ עֲבוּדוֹת שֶׁמִּפְסִידִין עֲבוּדוֹת הַתַּפְּלָה, וְהֵם 'שְׂלֵשׁ מִדּוֹת':

(א) "אֵל תְּהִי בְּזוֹ לְכֹל אָדָם" (אֲבוֹת פ"ד מ"ג) - שְׂלֵא לְבַזּוֹת שׁוֹם אָדָם.

(ב) 'עֲבוּדַת הַזָּרָה' - וְאִפְּיֵלוֹ 'קִלְקוּל הָאֱמוּנָה' שֶׁאִין הָאֱמוּנָה בְּשִׁלְמוֹת, הוּא גַם-כֵּן בְּחִינַת 'עֲבוּדַת הַזָּרָה'.

(ג) 'שְׂמִירַת הַבְּרִית' - הִינּוּ: מִי שֶׁאִין 'שׁוֹמֵר הַבְּרִית' פְּרָאוּי.

וְצָרִיךְ לְצַאת מִשְׂלֵשׁ עֲבוּדוֹת אֱלוֹהֵי מִשְׂלֵשׁ מִדּוֹת הַנִּזְכָּרִים. וְאֵז זֹכִיךָ לְעֲבוּדַת הַתַּפְּלָה, וְאֵז יְכוּלִין לְהַתְּרַפּוּאָת בְּכֹל דְּבַר שְׂבָעוּלָם, אִפְּלוֹ בְּלֶחֶם וּמַיִם, כְּנִזְכָּר.

וְדַע: שֵׁישׁ חֲלוּק בֵּין הַחֹלְאוֹת.

(א) כִּי יֵשׁ 'חֹלְאוֹת' שֶׁהוּא בְּחִינַת 'צוּמָח'. כְּמוֹ שְׂזוּרְעִין 'צְרַעִין' בְּאֶרֶץ וְהוּא נִרְקָב, וַיּוֹצֵא מִמֶּנּוּ 'שְׂמִנּוּנִית' וְנִעְשִׂין 'צִידִין', וְנִתְּוֹסְפִין אֵלָיו עַל אֱלוֹהֵי עַד שְׂנַעֲשֶׂה ה' שְׂרֵשׁ, וּמִמֶּנּוּ יוֹצֵא כְּמוֹ 'עֲנַפִּים', וּמֵאֵלּוֹ 'עֲנַפִּים' עוֹד 'עֲנַפִּים' אַחֲרֵיהֶם, עַד שְׂצוּמָח ה' פְּרִי'. כְּמוֹ-כֵּן יֵשׁ 'חֹלְאוֹת' שֶׁגִּדְל בְּאָדָם כְּמִתְּוֹת שָׁנִים.

(ב) וַיֵּשׁ 'חֹלְאוֹת' שֶׁהוּא בְּאָדָם בְּתוֹלְדָה מֵאֲבִיו וְאִמּוֹ, וְאִינוֹ נִתְּנָה אֵלָּא לְעַת זְקֻנּוֹתוֹ, וּבְשַׁעַת צְמִיחַת וְגִדּוּל הַחֹלְאוֹת, אֵזִי הַחֹלְאוֹת נִסְתָּר וְנִעְלָם מֵעֵין כָּל חַי, וְאִין שׁוֹם אָדָם יוֹדַע מִמֶּנּוּ, רַק שֵׁישׁ מַחֻוּשִׁים שְׂנוּלְדִים בְּאָדָם אֵז בְּעַת גִּדּוּל הַחֹלְאוֹת, שֶׁהֵם סִימְנִים עַל הַחֹלְאוֹת.

וְכֵן בְּרַפּוּאָת הָעֲשׂוּבִים, יֵשׁ גַם-כֵּן חֲלוּקִים.

(א) שֵׁישׁ 'חֹלְאוֹת' שֶׁיּוּכַל לְהַתְּרַפּוּאָת עַל-יְדֵי 'עֲשׂוּב אֶחָד'.

(ב) וַיֵּשׁ 'חֹלְאוֹת' גִּדּוּל מְזָה, שֶׁצְרִיכִין לְרַפּוּאָתוֹ 'מִרְכָּבִים', לְהַרְפִּיב 'כְּמִתְּוֹת עֲשׂוּבִים' לְרַפּוּאָה.

(ג) וַיֵּשׁ שְׂצָרִיכִין 'רַפּוּאָת' מִ'מִּרְחָקִים' לְרַפּוּאָתוֹ.

(ד) וַיֵּשׁ 'חֹלְאוֹת' שֶׁאִין מוֹעִיל לוֹ שׁוֹם 'רַפּוּאָה', כִּי פֶחַ הַחֹלְאוֹת גִּדּוּל מִפְּחַ הָעֲשׂוּבִים. וּבְתַחֲלוֹת 'צְמִיחַת הַחֹלְאוֹת' קִדְּם שְׂנַעֲמַח וְנִתְּנָה, הֵיוּ יְכוּלִין לְרַפּוּאָת אוֹתוֹ בְּכֹל, רַק שֶׁאֵז הִיָּה נִעְלָם וְנִסְתָּר מֵעֵינַי כָּל, וְאִין יוֹדַע מִמֶּנּוּ רַק הַשֵּׁם יִתְּבַרַךְ לְבַד.

אָבֵל כְּשֶׁאֲוֹחֲזִין בְּבְּחִינַת "דְּבַר ה'", בְּחִינַת 'תַּפְּלָה' כְּנִזְכָּר, שֶׁאֵזִי מִקְבָּלִין הַרַפּוּאָה מִכָּל הַדְּבָרִים שְׂבָעוּלָם, אִפְּלוֹ מִ'לֶּחֶם וּמַיִם' - אֵזִי יְכוּלִין לְהַתְּרַפּוּאָת אִפְּיֵלוֹ בְּעַת 'צְמִיחַת הַחֹלְאוֹת', בְּעַת שֶׁהוּא נִסְתָּר מֵעֵין הָאָדָם.

מֵאַחֵר שֶׁאִין צְרִיךְ לְרַפּוּאָתוֹ כִּלְכֹל, רַק רַפּוּאָתוֹ עַל-יְדֵי 'לֶחֶם וּמַיִם' כְּנִזְכָּר - עַל-כֵּן גַּם אֵז בְּעַת שְׂעֵדִין לֹא נִתְּנָה הַחֹלְאוֹת, יוּכַל גַּם-כֵּן לְהַתְּרַפּוּאָת עַל-יְדֵי 'לֶחֶם וּמַיִם' שֶׁאֵזִי אֵז.

וְזָהוּ בְּחִינַת (שְׁמוֹת טו, כו): "כָּל הַמַּחְלָה אֲשֶׁר שָׂמְתִי בְּמִצְרַיִם לֹא אֲשִׁים עֲלֶיךָ, כִּי אֲנִי ה' רַפְּאוֹךְ". וְהַקְּשׁוּ כָּל הַמְּפָרְשִׁים (שֶׁאֵלֶּת הַגְּמָרָא בְּסִנְהֶדְרִין ק"א): "אִם לֹא יֵשִׁים, מַה צְרִיךְ לְרַפּוּאָה"!!

אָבֵל לְפִי הַנִּזְכָּר, מִיֵּשֵׁב הֵיטֵב: הִינּוּ: שְׂלֵא יִבִּיא אוֹתָךְ לִידֵי 'מַחְלָה' כִּלְכֹל, כִּי יִרְפָּא אוֹתָךְ מִקִּדְּם, בְּעַת 'צְמִיחַת הַמַּחְלָה'.

וְזֶה: "כִּי אֲנִי ה' רֹפְאֶךָ" - "אֲנִי ה'"
 דִּיקָא. הִינּוּ בַעֲת צְמִיחַת הַמַּחֲלָה,
 שְׂאֵז אֵין יוֹדַע מִמֶּנּוּ רַק "אֲנִי ה'" - אִז אַרְפֵּא
 אוֹתְךָ עַל-יַדֵּי בְּחִינַת "דְּבַר ה'", בְּחִינַת
 'תַּפְּלָה', וְלֹא יְבוֹא לִידֵי 'מַחֲלָה' כָּל־ל - כִּי
 יִתְרַפֵּא מִקֶּדֶם בַּעֲת צְמִיחַתוֹ כִּנ"ל.

וְכַל-זֶה תְּלוּי ב'תַּקוּן-הַתַּפְּלָה' כִּנ"ל,
 וְתַקוּן הַתַּפְּלָה הוּא עַל-יַדֵּי
 שְׂיוּצָאִין מ'שִׁלֵּש עֲבוֹדוֹת' הַנ"ל.

וְזֶהוּ בְּחִינַת (שְׁמוֹת שָׁם): "וַיֹּאמֶר אִם שְׁמוֹעַ
 וְכוּ', וְהַיֵּשֶׁר בְּעֵינָיו תַּעֲשֶׂה, וְהֶאֱזַנְתָּ
 לְמִצְוֹתָיו, וְשָׁמַרְתָּ כָּל חֻקָּיו" - זֶה בְּחִינַת
 'תַּקוּן הַשִּׁלֵּש עֲבוֹדוֹת' הַנ"ל.

"וְהַיֵּשֶׁר בְּעֵינָיו תַּעֲשֶׂה" - זֶה הַפֶּה 'בְּזוּי
 אֲנָשִׁים', כִּי כְּשֶׁמְבַזֶּה אֲנָשִׁים
 נֹאמֵר (אִיּוֹב ל"ג, כ"ז): "יֵשֶׁר עַל אֲנָשִׁים, וַיֹּאמֶר
 חֲטָאתִי וַיֵּשֶׁר הָעֵוִיתִי" וְכוּ', כִּמּוֹ שְׂאִמְרוּ רַז"ל
 (יִזְמַא פ"ז).

"וְהֶאֱזַנְתָּ לְמִצְוֹתָיו" - זֶה בְּחִינַת 'תַּקוּן-
 הַבְּרִית', בְּבְחִינַת (בְּרֵאשִׁית כ"א, ד)
 "וַיִּמַּל אַבְרָהָם אֶת יִצְחָק בְּנוֹ בֶן שְׁמֹנֶת יָמִים,
 כַּאֲשֶׁר צִוָּה אֹתוֹ אֱלֹקִים".

"וְשָׁמַרְתָּ כָּל חֻקָּיו" - זֶה בְּחִינַת 'תַּקוּן-
 אֲמוּנָה', הַפֶּה 'עֲבוֹדַת-הַזָּרָה', אֲפָגֵם
 אֲמוּנָה, שְׁנֹאמֵר עֲלֵיהֶם (יִרְמְיָה י' ג): "חֲקוֹת
 הָעַמִּים הֶבֶל הוּא".

וְאִזִּי: "כָּל הַמַּחֲלָה אֲשֶׁר שָׁמַתִּי וְכוּ', כִּי
 אֲנִי ה' רֹפְאֶךָ" - כִּי אִזִּי ה'תַּפְּלָה'
 בְּשִׁלְמוֹת, וַיְכוּל לְהַתְּרַפְּאוֹת עַל-יַדֵּי "דְּבַר
 ה'", בְּכָל הַדְּבָרִים שְׁבַעוּלָם, אֲפִלּוּ קִדְּם
 שְׁנַתְּגַלֶּה ה'חֹלְאָת' כִּנ"ל.

וְזֶה שְׂאִמֵּר חֲזָקִיָּה: "וְהַטּוֹב בְּעֵינֶיךָ
 עֲשִׂיתִי" (מְלָכִים-ב כ"ג, ג; יִשְׁעִיָּה ל"ח, ג),

וַאֲמָרוּ רַז"ל (בְּרֵכוֹת י'): "שְׁסֻמְךָ גְּאֻלָּה
 לְתַפְּלָה, וְגַנְזֵי סֵפֶר הַרְפּוּאוֹת".

וְהַכֹּל אֶחָד - כִּי עַל-יַדֵּי 'שְׁסֻמְךָ גְּאֻלָּה
 לְתַפְּלָה', הִינּוּ: שְׁגָאֵל אֶת ה'תַּפְּלָה'
 מִן הַצְּלוֹת' כִּנ"ל - עַל-יַדֵּי-זֶה 'גַּנְזֵי סֵפֶר
 הַרְפּוּאוֹת'.

כִּי כְּשֶׁנִּגְאָלַת ה'תַּפְּלָה', אִז נּוֹפְלִים כָּל
 הַרְפּוּאוֹת' כִּנ"ל, כִּי נִתְרַפְּאִין עַל-יַדֵּי
 "דְּבַר ה'" כִּנ"ל.

וְאִזִּי כָּל ה'דְּאִקְטוֹרִים' מִתְּבַיְשִׁין ב'רְפּוּאוֹת'
 שְׁלָהֶם - כִּי אִזִּי אֵין כַּח לְשׁוֹם
 רְפּוּאָה, כִּי כָּל ה'עֲשָׂבִים' חוֹזְרִים כַּחֵם לְתוֹךְ
 ה'תַּפְּלָה', שֶׁהוּא בְּחִינַת "דְּבַר ה'", שֶׁהוּא
 'שְׂרָשֶׁם הָעֲלִיוֹן' כִּנ"ל וְכוּ'.

ע.

(ח"ב מב)

"כִּי אֲנִי יְיָ רֹפְאֶךָ" (שְׁמוֹת טו, כו) - רָאשֵׁי-
 תְּבוּת: "אֲמֵן כִּי יְהִי רִצּוֹן" (יִתְבָּאֵר
 בְּקִטֵּעַ הַבָּא).

ע"א.

(ח"י-מז"ה ר"ן נג)

[בְּשִׁנַּת] תַּקֵּס"ח סְמוּךְ לְרֵאשִׁי-הַשָּׁנָה,
 נִסְעָנוּ עִמּוֹ מַחוּץ לְעִיר, אֲנִי
 וְחֻבְרֵי רַבֵּי נַפְתָּלִי.

וְסִפֵּר: שְׁחָלַם לּוֹ: בְּאֲשֶׁר שָׁהִיו מְשִׁיחִים:
 "שֶׁהַרְפּוּאָה הִיא מֵהַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ
 לְבַד - 'כִּי אֲנִי ה' רֹפְאֶךָ' (שְׁמוֹת טו, כו), וְרַק
 הַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ יְכוּל לְרַפְּאוֹת!" - וַאֲמָרוּ: "מִי
 יוֹדַע שֶׁהַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ רוֹצֵה"?

וְעָנָה אֶחָד מִשְּׁנֵינוּ, וְלֹא רָצָה לְהַגִּיד מִי
 הָאֶחָד: "'כִּי אֲנִי יְיָ רֹפְאֶךָ' מוֹרָה
 עַל-זֶה, כִּי הוּא רָאשֵׁי-תְּבוּת: "אֲמֵן כִּי יְהִי
 רִצּוֹן".

"הֲנִי מִמְטִיר לָכֶם לֶחֶם מִן הַשָּׁמַיִם"
(שְׁמוֹת טז, ז, ד)

שָׂאֵר וְכוּ' [זֶה קָאֵי עַל הַשְּׁלִיחַ שֶׁגַּם כָּתוּב כָּאן בְּפִרְשַׁת הַמֶּן כַּמָּה פְּעָמִים].

עב.

(ח"א יג, ה; הוֹסְפוֹת מִפְּתֵי־יַד רַבְנֵנוּ ז"ל,
הַשִּׁיחַ לְתוֹרַה הַזֶּה, הַנִּדְפָּס בְּסוּף הַסֵּפֶר)

עַקֵּר הָרָעֵב מִחֶמֶת הָעֵדֶר הָאֹר, כְּמוֹ
שֶׁאָמְרוּ חֲזו"ל (יוֹמָא עֵד: עַל דְּבָרִים ה, ג):
"**וַיַּעֲנֶה וַיִּרְעִיבֵהּ וַיֹּאכִלֶּהָ אֶת הַמֶּן,**"
"**מִפְּאֵן שֶׁהִסּוּמָא אִינוּ שְׁבַע.**"

כִּי עַקֵּר הַשְּׁבַע, מִחֶמֶת הָאֹר שִׁירָא
בְּעֵינָיו, וְעַל־יְדֵי שֶׁאִינוּ רוֹאֵה - אֵין
נִתְמַלֵּא נַפְשׁוֹ, הֵינּוּ רְצוּנוֹ.

[חֲזו"ל שֶׁם בְּיוֹמָא לְמִדּוּהָ מִשְׁנֵי הַפְּסוּקִים: (א)
"**וַיַּעֲנֶה וַיִּרְעִיבֵהּ וַיֹּאכִלֶּהָ אֶת הַמֶּן**" (דְּבָרִים ה, ג). (ב)
"**הַמֵּאֲכִלֶּהָ מִן בְּמִדְבַר וְכוּ' לְמַעַן עֲנֶתֶה**" (דְּבָרִים ה, טז) - עֵינָן
שֶׁם בְּיוֹמָא בְּרִש"י דְּבוֹרֵי־הַמֶּתְחִיל "וְנֹאֲמַר לְהֵלֶן עֲנִי" - וְכֵן
הוּא מְפָרֵשׁ בְּגִסְסַחַת הָעֵין יַעֲקֹב, וּבְגִסְסַחַת הַיֶּלְקוּט'
בְּפִרְשַׁתָּן - עֵינָן לְהֵלֶן תּוֹרַה ח"א רַע"ו עַל הַפְּסוּק
"הַמֵּאֲכִלֶּהָ מִן", שֶׁרַבְנֵנוּ ז"ל מְבִיאֵהוּ גַם שָׁם].

עג.

(ח"א כג, בְּסוּף)

שָׂרֵשׁ הַשְּׁפָעוֹת הוּא מְכַנֶּה בְּשֵׁם שְׁלֵיָא,
שֶׁשֶׁם מְנַח הַוּלָד. כִּי הַשְּׁלֵיָא הוּא
בְּחִינַת דְּלִתֵי בְטָנִי, כִּי (בְּכוֹרוֹת מו, ה): **"יֵשׁ שְׁנֵי**
דְּלִתוֹת לְאִשָּׁה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (אִיּוֹב ג, י): 'כִּי לֹא
סָגַר דְּלִתֵי בְטָנִי."

וְנַעֲשֶׂה מִשְׁנֵי דְלִתֵין, צוֹרֵת מ"ם סְתוּמָה,
שֶׁשֶׁם מְנַח הַוּלָד" (עֲרֵי־חַיִּים, שַׁעַר
הַיָּרֵחַ פ"ג), וְהוּא בְּחִינַת: **"מ"ם יוֹם שֶׁל יְצִירַת**
הַוּלָד" (נִדְהָ ל:).

וְכֵן יֵשׁ לְמַעְלָה דְלִתֵי שָׁמַיִם, שֶׁשֶׁם
נּוֹלָד הַשְּׁפָעוֹת, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים עח,
כג-כז): **"דְּלִתֵי שָׁמַיִם פָּתַח** [הַמֶּשֶׁךְ הַפְּסוּק:
וְיִמְטֵר עֲלֵיהֶם מִן לְאָכַל"] - וְיִמְטֵר עֲלֵיהֶם כְּעַפָּר

עד.

(ח"א כט, דְּהֵי־ח)

לְתַקֵּן כָּל הָעֵבְרוֹת בְּפִרְשֵׁי, הֵם רַבִּים
מְאֹד וְכִבְד עַל הָאָדָם, וְאִי־אֶפְשָׁר
לְתַקֵּן אוֹתָם וְכוּ'.

בְּכֵן צָרִיךְ לְתַקֵּן כְּלָלִיּוֹת הַגִּידִים, שֶׁהוּא
בְּחִינַת (דְּבָרִים ד, יג): **"וַיַּגִּד לָכֶם אֶת**
בְּרִיתוֹ."

וְאֵז עַל־יְדֵי תְקוּנַת־הַבְּרִית שֶׁהוּא כְּלָלִיּוֹת
הַגִּידִין, נִתְתַקֵּן מִמִּילָא כָּל הַשֵּׁס"ה
לְאוּיָן, וּמִשְׁפִּיעַ לְבְנוֹנִית בְּשֵׁס"ה גִּידִין'.

וּבְזֶה תְלוּי פְּרִנְסָה בְּלֵי טְרַח, בְּחִינַת מֶן,
"**לָחֶם מִן הַשָּׁמַיִם**" (שְׁמוֹת טז, ד) -
עַל־יְדֵי תְקוּנַת־הַכְּלָלִי, תְקוּנַת־הַבְּרִית, שֶׁהוּא
בְּחִינַת (מִשְׁלֵי ל, יט): **"דָּרַךְ הַנֶּשֶׁךְ בְּשָׁמַיִם"** (עֵין
בְּפִנִּים).

וְזֶה (בְּמִדְבַר יא, ז): **"וַהֲמֵן כְּזָרַע גֵּד הוּא" -**
"זָרַע גֵּד, דָּא טַפָּה הוֹרְתָא" (תְּקוּנַת־זֶהר
גד).

כִּי פְּרִנְסָה שֶׁהוּא בְּטְרַחָא וּבְכַבְדוֹת, הוּא
מִחֶמֶת שְׁלֵא תַקֵּן תְּקוּנַת־הַכְּלָלִי, תְּקוּנַת־
הַבְּרִית. כִּי "מָאן דְּזָרַק פְּרוּרִין דְּנִהָמָא, עֲנִיּוֹת
רַדַּף אֲבַתְרָה, כָּל־שֶׁכֶן מָאן דְּזָרַק פְּרוּרִין
דְּמַחָא" (זֶהר פְּנִיחָס רמז).

וְעַקֵּר תְּקוּנוֹ שֶׁל הַמִּשְׁאֵל־וּמַתָּן: שֶׁיְכַוֵּן
בְּכָל הַלּוּף וְהַלּוּף, וּבְכָל דְּבוּר
וְדְבוּר, שֶׁהוּלָד וּמְדַבֵּר בְּשַׁעַת הַמִּשְׁאֵל־וּמַתָּן,
שֶׁכְּוֹנֵתוֹ: **"כְּדֵי שִׁירוּיָהּ, כְּדֵי שִׁיתָן צְדָקָה!"**

וְזֶה הוּא בְּחִינַת תְּקוּנַת־הַכְּלָלִי שֶׁל הַדְּמִים'
- כִּי הַצְּדָקָה הוּא בְּחִינַת כְּלָלִיּוֹת
הַגִּידִין, בְּבְחִינַת (הוֹשַׁע י, יב): **"זָרְעוּ לָכֶם**

לְצַדִּיקָהּ, בְּבַחֲיִינַת "זֶרַע גֹּד, הוּא טְפָה חוֹרְתָא".

שְׁעַל-יַיְדֵי ה'תְּקוּן' הַזֶּה, נִתְרוֹמַם הַמַּחִין, בְּבַחֲיִינַת (תְּקוּנֵי-זֶהר קכט.): "מִחָא חוֹרְתָא כְּכִסְפָּא".

וְזֶה בְּחִינַת (יוֹמָא עו:): "זָכָה נַעֲשֶׂה רֵאשׁ, לֹא זָכָה נַעֲשֶׂה רֵשׁ".

הַיְנוּ: כְּשִׁ"לֹא זָכָה" - שְׁאִינוּ 'מְזַבְּד' אֶת הַדְּמִים, עַל-יַד-זֶה "נַעֲשֶׂה רֵשׁ" - שְׁאִין לֹא "לֶחֶם מִן הַשָּׁמַיִם" כִּנְ"ל.

אָבֵל "זָכָה" - "נַעֲשֶׂה רֵאשׁ", בְּבַחֲיִינַת 'מַחִין', הַיְנוּ בְּחִינַת הַמְּשַׁכֵּת ה'לְבַנוּנִית' מִן ה'מַחִין'.

עה.

(ח"א נו, ח)

נִמְצָא לְהֵלֶךְ בְּפִסּוּק (שְׁמוֹת טז, לה): "וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל אָכְלוּ אֶת הַמָּן אַרְבָּעִים שָׁנָה".

עו.

(ח"א עו)

הַסְּתַכְּלוֹת עוֹשֶׂה 'כְּלִי', דְּהַיְנוּ 'גְּבוּל וְזָמַן'. כִּי מִקֵּדָם רְאוּתוֹ הַדָּבָר, הוּא בְּלֹא גְּבוּל, וּכְשֵׁרוּאָה הַדָּבָר, נַעֲשֶׂה לֹא גְּבוּל.

וְזֶהוּ שְׁאִמְרוּ חַז"ל (יוֹמָא עו: עַל דְּבָרִים ח, ג): "וַיַּעֲנֶה וַיִּרְעִיבֶהּ וַיֹּאכִלֶהָ אֶת הַמָּן", "כִּי אִינוּ דוֹמָה מִי שֶׁרוּאָה וְאוֹכֵל וְכוּ', מִכָּאן שְׁסוּמָא אִין לֹא שִׁבַע" - כִּי מִי שְׁאִינוּ רוּאָה אִין לֹא גְּבוּל.

וּמִסְקָנָא דְגַמְרָא: "מֵאֵי קָרָא: 'טוֹב מֵרֵאָה עֵינַיִם מִהֶלֶךְ נִפְשׁ'" (קַהֲלַת ו, ט). כִּי ב'כַּח-הָרְאוּת', עוֹשֶׂה ה'הַלּוּד' לְנַפְשׁוֹ, וְהוּא ה'גְּבוּל'.

עז.

(ח"א רעו)

דַּע: כִּי 'אֲכִילַת שַׁבָּת' אִינָה בְּשִׁבִיל שְׁבִיעָה כָּלֵל, רַק "בְּגִין דִּיתְבָּרְכוּן כְּלָהוּ שַׁבָּת יוֹמִין" (זֶהר יתרו פח.), כִּי מ'אֲכִילַת שַׁבָּת' נִשְׁפָּעִין וְנִתְבָּרְכוּן כָּל שֵׁשֶׁת הַיָּמִים.

כִּי עֵקֶר הַשְּׁבִיעָה בְּשַׁבָּת, כִּי סוּמָא אִין לֹא שִׁבַע, כְּמוֹ שְׁלֻמְדוֹ רַז"ל (יוֹמָא עד:): מִפְּסוּק (דְּבָרִים ח, טז): "הַמֵּאֲכִילֶהָ מִן בְּמִדְבָּר לְמַעַן עֲנֹתָהּ" וְכוּ'.

ו"פְּסִיעָה-גְּפָה נוֹטְלַת מְאוֹר עֵינָיו שֶׁל אָדָם, וּמַהֲדֵר לָהּ בְּקִדּוּשָׁא דְבֵי-שְׁמַיִ" (בְּרֻכּוֹת מג:).

נִמְצָא: שְׁעֵקֶר שְׁלֵמוֹת מְאוֹר-עֵינַיִם הוּא בְּשַׁבָּת - וְעַל-כֵּן אַז הַשְּׁבִיעָה, כִּי הַשְּׁבִיעָה עַל-יַדֵי 'רְאִית עֵינַיִם'.

עח.

(סְפָר-הַמִּדּוֹת, אֲכִילָה ח"ב טו; נְגִינָה ח"ב ה)

מָה כְּשֶׁאָדָם שׁוֹתֶה, מִתְחִיל לְזַמֵּר וּלְנַגֵּן, וְלֹא כֵן בְּאֲכִילָתוֹ - מִחֲמַת שְׁאִמְרוּ 'שִׁירָה' עַל ה'בְּאֵר' (בְּמִדְבָּר כא, יז), וְלֹא אָמְרוּ 'שִׁירָה' עַל ה'מֶן'.

[הַרְבַּ מְטַשְׁעֵהֲרִין ז"ל צִין לְשְׁמוֹת-רַבָּה כַּה, ז: וְלָמָּה לֹא אָמְרוּ 'שִׁירָה' עַל ה'מֶן', כְּשֶׁם שְׁאִמְרוּ עַל ה'בְּאֵר' (בְּמִדְבָּר כא, יז)! - אֲלֵא עַל ה'מֶן' הָיָה מוֹצֵי־אִין דְּבָרֵי תַפְלוֹת, שְׁנַאֲמַר (בְּמִדְבָּר יא, ו): "וַעֲתָה נַפְשָׁנוּ יִבְשָׁה אִין כַּל". אָמַר הַקְּדוּשָׁ-בְּרוּךְ-הוּא: אִינִי מִבְּקֶשׁ לֹא 'תַרְעוּמוֹתֵיכֶם' וְלֹא 'קְלוּסִיכֶם', לְפִיכֶךָ לֹא נָתַן לָהֶם רְשׁוּת לְזַמֵּר 'שִׁירָה', אֲלֵא עַל ה'בְּאֵר', מִפְּנֵי שְׁהָיוּ מְחַבְּבִין אוֹתָהּ, שְׁנַאֲמַר (שָׁם כא, יז): "עַלִי בְּאֵר עֲנוּ לָהּ".]

עט.

(לְקוּטֵי-הַלְכוֹת, גְּבִיית-חֹב מִהִיתוּמִים ה, ד)

הַכָּלֵל: שְׁכָל הַבְּחִירָה וְהַנְּסִיּוֹן שֶׁל הָאָדָם, בְּפָרֵט בְּעֵנִין ה'פְּרַנְסָה', שְׁזֶה כְּמַעֲט הָעֵקֶר שְׁמַטְרִיד וּמְבַלְבֵּל אֶת הָאָדָם

מִלֵּה שִׁתְּדֹל לְהִתְקַרֵּב לְהַשִּׁם יִתְבָּרַךְ וּלְתוֹרָתוֹ - עֵקֶר הַנְּסִיּוֹן הוּא: מִה שֶׁהַשִּׁם יִתְבָּרַךְ מֵרָאה פְּנֵי חֲסִדוֹ וְיִשׁוּעָתוֹ בְּכָל־פְּעַם, וְתַכְפֵּף מִסְתִּיר פְּנָיו.

וְאִזִּי הַמְּסִית שְׂבָלֵב הָאָדָם, מַכְנִים בּוֹ דְּאָגוֹת וַיִּגְוֹנוֹת וְתוֹאֲנוֹת בְּלֵב, כְּאִלּוּ אִי־אֶפְשָׁר לוֹ לַעֲסֹק בַּתּוֹרָה מִחֲמַת עַל הַפְּרִנְסָה, כְּאִשֶּׁר יִכּוֹל לְהִבִּין כֹּל אֶחָד בְּעַצְמוֹ - אִם יִשִּׁים לֵב בְּאֶמֶת עַל כָּל דְּרָכָיו וּלְהִבִּין כֹּל דְּבָרֵינוּ אֱלֹהִים, לְהִבִּין מִזֶּה רְמִזִּים לְעַצְמוֹ בְּכָל עֵת וְכוּ'.

כִּי כָּל אָדָם שֶׁפְּעוּלָם, יִכּוֹל לְרֹאוֹת נִפְלְאוֹת־הַשִּׁם בְּפְרִנְסָתוֹ. וְאֶפְלוּ מִי שֶׁפְּרִנְסָתוֹ דְּחֻקָּה וּמְצַמְצֶמֶת מְאֹד, אֶף־עַל־פִּי־כֵן, גַּם זֶה מַעֲט הַמְּזוּזָן וְהַכְּסוּת שֶׁבְּצַמְצוּמָם, הַכֹּל בָּא לוֹ בְּדַרְכִּים נִפְלְאִים וּבְהַשְׁגָּחָה גְּדוּלָּה מֵאֵתוֹ יִתְבָּרַךְ, עַל־יְדֵי סְבוֹת שׁוֹנוֹת שֶׁסָּבַב הַשִּׁם־יִתְבָּרַךְ, עַד שֶׁפְּרִנְסָה וְזָן אוֹתוֹ בְּכָל יוֹם.

וְאִי־אֶפְשָׁר לְבָאֵר כְּלִיזָה, רַק כֹּל הַמְּאֲמִין בְּהַשְׁגָּחָתוֹ יִתְבָּרַךְ, וּמְשִׁים לֵב לְדַרְכָּיו, יִכּוֹל לְהִבִּין כְּלִיזָה.

וְצָרִיךְ לְשׁוּם לֵב: לְזַכֵּר הֵיטֵב כֹּל מִה שֶׁעָבַר עָלָיו עַד הַנֵּה - בְּכַמָּה סְבוֹת שׁוֹנוֹת עֶזֶר לוֹ הַשִּׁם־יִתְבָּרַךְ בְּכָל הַדְּבָרִים, וּבְפֶרֶט בְּעִנְיַן הַפְּרִנְסָה, וּבְכָל־פְּעַם הָיוּ לוֹ חֲסִרוֹנוֹת הַרְּבִיחַ, וְהַשִּׁם־יִתְבָּרַךְ לֹא עֶזַב חֲסִדוֹ בְּכָל יוֹם, וּפְרִנְסָה אוֹתוֹ בְּכָל יוֹם וּבְכָל עֵת בְּהַשְׁגָּחָה נִפְלְאָה.

וְאִם עֵתָה נִדְמָה לוֹ שֶׁנִּתְעַכַּב הַפְּרִנְסָה - יִבְטַח בְּהַשִּׁם: כִּי גַם עֵתָה לֹא יַעֲזֹב חֲסִדוֹ, וְ"מֵאֵן דְּבָרָא יוֹמָא בְּרָא מְזוֹנָא" וְכוּ' (תַּנְחומָא בְּשִׁלַּח כ), וְיִבְטַח בְּה' וְיִשְׁעֵן בְּאַלְמִקְיוֹ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים סח, כ): "בְּרוּךְ ה' יוֹם יוֹם

יַעֲמֵם לָנוּ הָאֵל יִשׁוּעָתָנוּ סְלָה", וְכֵן בְּפִסּוּקִים הַרְּבִיחַ.

כִּי עֵקֶר נְסִיּוֹן הַפְּרִנְסָה - הוּא מְמַשׁ כְּמוֹ הַנְּסִיּוֹן שֶׁל הַפֶּן, שֶׁיֵּרֵד בְּכָל יוֹם, וְלֹא יֵרֵד בְּפַעַם־אַחַת עַל כָּל הַשָּׁנָה.

וְהַכֹּל בְּשִׂבִּיל נְסִיּוֹן וּבְחִירָה, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (תַּנְחומָא בְּשִׁלַּח ב): "כְּדֵי שִׁיתְּלוּ עֵינֵיהֶם לְפָרוֹם", וְכְמוֹ־כֵן מִתְנַהֵג עִבְשׁוֹ, וְכְמוֹ שֶׁכָּתוּב (יִרְמְיָה ב, לא): "הַדּוֹר אֲתֵם רְאוּ דְבַר ה'" - כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (מְכִילְתָּא וַיִּסַּע ו; תַּנְחומָא בְּשִׁלַּח כא): "שִׁירְמִיָּה הוֹצִיא לָהֶם צִנְצָנֹת הַפֶּן, וְאָמַר לָהֶם: רְאוּ בְּפִה נִתְפְּרִנְסוּ אֲבוֹתֵיכֶם" וְכוּ'.

וּבִזָּה גְּלָה לָנוּ וְהִרְאָה לָנוּ: כִּי גַם עֵתָה אֲנִי נִזְדַּנְיָן בְּבַחֲיַנַּת 'מָן' מְמַשׁ. וְכְמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (מְכִילְתָּא וַיִּסַּע ב; כ): "לֹא נִתְּנָה תּוֹרָה אֱלֹהִים לְאוֹכְלֵי הַפֶּן" - דְּהֵינּוּ: מִי שֶׁמְאֲמִין בְּהַשְׁגָּחָתוֹ יִתְבָּרַךְ, שֶׁפְּרִנְסָתוֹ בְּבַחֲיַנַּת 'יְרִידַת הַפֶּן' מְמַשׁ, וְכַנ"ל. וְעַיִן מִזֶּה בְּמַקּוֹם־אַחֵר (שְׁלוֹח־הַקֶּן ה, טו).

"וְיִצְאָ הָעָם וְלָקְטוּ דָבָר יוֹם בְּיוֹמוֹ" (שְׁמוֹת טז, ד)

"דָּבָר יוֹם בְּיוֹמוֹ" - מִי שֶׁבָּרָא יוֹם, בְּרָא פְּרִנְסָתוֹ. מִכַּאן הִיָּה רַבִּי אֱלֵעָזָר הַמוֹדְעִי אוֹמֵר: כֹּל מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ מִה יֵאָכֵל הַיּוֹם, וְאוֹמֵר 'מָה אֲכַל לְמַחֵר', הָרִי זֶה 'מַחְסֵר אֲמָנָה'. (תַּנְחומָא בְּשִׁלַּח ב)

תַּנְיָא: רַבִּי אֱלֵעָזָר הַגְּדוֹל אוֹמֵר: כֹּל מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ פֶּת בְּסִלּוֹ, וְאוֹמֵר 'מָה אֲכַל לְמַחֵר', אֵינּוּ אֱלֹהִים מִקְטָנֵי אֲמָנָה'. (סוֹטָה מח:)

וְעַל דָּא, לֹא לְבַעֲי לִיָּה לְאִינְשֵׁי, לְבִשְׁלָא מְזוֹנָא, מִן יוֹמָא לְיוֹמָא אַחֲרֵינָא, דְּלֹא לַעֲבֹב יוֹמָא לְיוֹמָא אַחֲרָא. הִדָּא הוּא דְכָתִיב (שְׁמוֹת טז, ד): "וְיִצְאָ הָעָם וְלָקְטוּ דָבָר יוֹם בְּיוֹמוֹ". "יוֹם בְּיוֹמוֹ" דִּינִיקָא. בַּר מַעֲרַב־שִׁבְתָּ לְשִׁבְתָּ. וּבְדִינֵי אֲשִׁתְּכַח קוּדְשָׁא־בְּרִיךְ־הוּא מְלֵא בְּרַבָּאן בְּכָל יוֹמָא. (זִהַר בְּשִׁלַּח סב.)

וְעַיִן־שִׁם עוֹד מַעֲנִין לְבַקֵּשׁ בְּכָל יוֹם עַל מְזוֹנוֹ. ה'זִהַר' הִזָּה מוּבָא בְּמַגְן־אַבְרָהָם אֲוֶרַח־חַיִּים סִימֵן קַנ"ו סַק"ג)

פ.

(ח"א ערב)

"היום אם בקולו תשמעו" (תהלים צה, ז). זה כָּלֵל גָּדוֹל בַּעֲבוּדַת־הַשֵּׁם: שְׁלֹא יִשִּׁים לְנֶגֶד עֵינָיו כִּי־אֵם אוֹתוֹ הַיּוֹם, הֵן בַּעֲסֵק פְּרִנְסָה וְהַצְטָרְכוּתוֹ, צָרִיךְ שְׁלֹא יִחְשַׁב מִיּוֹם לַחֲבֵרוֹ, כַּמּוּבָא בַּסְּפָרִים (סוֹטָה מח: זֵהר בְּשַׁלַּח סב.).

וְכֵן בַּעֲבוּדַתוֹ יִתְבַּרַךְ, לֹא יִשִּׁים לְנֶגֶד עֵינָיו כִּי אֵם אוֹתוֹ הַיּוֹם וְאוֹתוֹ הַשְּׁעָה וְכוּ'.

כִּי אֵין לְאָדָם בְּעוֹלָמוֹ, כִּי אֵם אוֹתוֹ הַיּוֹם וְאוֹתוֹ הַשְּׁעָה שְׁעוֹמֵד בּוֹ, כִּי יוֹם הַמִּקְרָת', הוּא עוֹלָם אַחַר לְגַמְרֵי. "הַיּוֹם אֵם בְּקוֹלוֹ תִשְׁמָעוּ", 'הַיּוֹם' דִּיקָא, וְהֵבֵן.

[לְקוּטֵי־הַלְכוּת, נוֹתֵן טַעַם לַפֶּגַם א: וְזֵה שְׁמוּבָא בְּמַגְן־אֲבִרָהִם בְּשֵׁם הַזֵּהר' (בְּשַׁלַּח סב. הַנ"ל): "שְׁאִסוּר לְבַשְׁל מִיּוֹם לַחֲבֵרוֹ" - כִּי עֵקֶר הָאִסוּר לְהַשְׁהוּת מִיּוֹם לַחֲבֵרוֹ, שֶׁהוּא אֶפְסֵם הַבְּטָחוֹן, הוּא בְּיוֹתֵר בְּה'בְּשׁוּל'].

פא.

(ספרי המדות, בטחון ח"ב ב; הרהורים ח"ב ב)

מִי שֶׁנִּשְׁמַר מִ'הֲרַהוּרֵי עֲבוּדַת־זָרָה', זוֹכֵה בְּכָל־פַּעַם לְבִטְחוֹן - עַד שֶׁאֵינוֹ דוֹאֵג מַה יֵאָכֵל לְמַחֵר. וְהוּא בְּמַדְרַגַּת: "בְּרוּךְ ה' יוֹם יוֹם" (תהלים סח, כ).

וְעַל־יְדֵי־זֶה, הַקְּדוּשָׁת־בְּרוּךְ־הוּא "לֹא הֵבִיט אֵן וְלֹא רָאָה עַמּוֹל בּוֹ" (במדבר כג, כא), וְכָל הַנוֹגַע בּוֹ כְּאִלוֹ נוֹגַע בְּבַת־עֵינָיו.

[שִׁיחוֹת־הַר"ן ב; רלח: טוֹב מְאֹד לְהַשְׁלִיךְ עַצְמוֹ עַל הַשֵּׁם־יִתְבַּרַךְ וְלִסְמֹךְ עָלָיו. וְדַרְכֵי: כְּשֶׁבֵא הַיּוֹם - אֵנִי מוֹסֵר כָּל הַתְּנוּעוֹת שְׁלִי, וְשָׁל בְּנֵי, וְהַתְּלוּיִים בִּי, עַל הַשֵּׁם־יִתְבַּרַךְ, שִׁיְהִיָּה הַכֹּל כְּרָצוֹנוֹ יִתְבַּרַךְ, וְזֵה טוֹב מְאֹד.

גַּם אֲזִי, אֵין צָרִיךְ לְדַאֵג וְלַחֲשׁוֹב כְּלָל: אֵם מִתְנַהֵג כְּרְאוּי אֵם לְאוּ! - מְאֹחַר שְׁסוּמָךְ עָלָיו יִתְבַּרַךְ. וְאֵם הוּא יִתְבַּרַךְ רוֹצֵה בַּעֲנֵן אַחַר, הוּא מְרַצֵּה לְהַתְנַהֵג בַּעֲנֵן אַחַר כְּרָצוֹנוֹ יִתְבַּרַךְ.

וְכֵן כְּשֶׁמְגִיעַ שַׁבָּת אוֹ יוֹם־טוֹב - אֲזִי אֵנִי מוֹסֵר כָּל הַהַתְּנַהֲגוֹת וְכָל הַעֲנִינִים וְהַתְּנוּעוֹת שֶׁל אוֹתוֹ הַשַּׁבָּת אוֹ הַיּוֹם־טוֹב לְהַשֵּׁם־יִתְבַּרַךְ, שִׁיְהִיָּה הַכֹּל כְּרָצוֹנוֹ יִתְבַּרַךְ.

וְאֲזִי, אֵיךְ שֶׁמִּתְנַהֵג בְּאוֹתוֹ הַשַּׁבָּת וְיוֹם־טוֹב, שׁוֹב אֵינוֹ חוֹשֵׁב וְחוֹשֵׁשׁ כְּלָל: "שְׁמָא לֹא יֵצֵא יְדֵי־חֻבָּה בְּהַנְהַגַּת קִדְשַׁת אוֹתוֹ הַיּוֹם!" - מְאֹחַר שֶׁכִּבֵּר מְסַר הַכֹּל לְהַשֵּׁם־יִתְבַּרַךְ וְסָמַךְ עָלָיו יִתְבַּרַךְ לְבַד].

"וְהָיָה בַיּוֹם הַשְּׁשִׁי וְגו', וְהָיָה מִשְׁנָה עַל אֲשֶׁר יִלְקְטוּ יוֹם יוֹם" (שְׁמוֹת טז, ה)
"וְהָיָה בַיּוֹם הַשְּׁשִׁי, לְקַטוּ לֶחֶם מִשְׁנָה" (שְׁמוֹת טז, כב)

פב.

(ח"א נח, ד-ה-ו-ז-ח-ט)

בְּזֶה שֶׁמִּשְׁהֲרַבְנוּ הַכְּנִיעַ קְלַפַּת עַמְלָק' וְתַקֵּן ה'בְּרִית' - זָכָה לְבַחֲיַנַּת (שְׁמוֹת טז, ה): "וְהָיָה לֶחֶם מִשְׁנָה עַל אֲשֶׁר יִלְקְטוּ יוֹם יוֹם".

וְיִוָּסֵף' שְׁזָכָה ל'בְּרִית', כְּתִיב בֵּה (בְּרֵאשִׁית מא, מג): "וְיִרְכַּב אֹתוֹ בְּמִרְכַּבַּת הַמִּשְׁנָה" - הֵינּוּ: "מִשְׁנָה עַל אֲשֶׁר יִלְקְטוּ יוֹם יוֹם" - שְׁעַל־יְדֵי 'בְּרִית', זוֹכֵה ל'שִׁפְעַ כְּפוֹלָה'.

וּבַחֲיַנַּת 'שַׁבָּת', מְקַבֵּל מ'יוֹסֵף' "לֶחֶם מִשְׁנָה", הֵינּוּ: "מִשְׁנָה תוֹרָה", בַּחֲיַנַּת (מְשַׁלִּי ח, ל): "וְאֶהְיָה שְׁעִשׂוּעִים יוֹם יוֹם".

וְאֲזִי כְּשֶׁמְכַנִּיעַ כָּל הַצָּרִים הָרוֹדְפִים אַחַר חֲלוּשֵׁי־כַח שְׁבִישְׂרָאֵל, וּמְכַנִּים אוֹתָם לְעֲבוּדַת הַשֵּׁם־יִתְבַּרַךְ - עַל־יְדֵי־זֶה זוֹכֵה ל'חֲדָשׁ חֲדוּשֵׁי־דְאוּרֵיתָא' ב'שַׁבָּת', עַל חַד תְּרִין, בְּבַחֲיַנַּת: "לֶחֶם מִשְׁנָה", בַּחֲיַנַּת: "מִשְׁנָה תוֹרָה", בַּחֲיַנַּת (תהלים קמט, ו): "חֲרַב פִּיפִּיּוֹת". שְׁעַל־יְדֵי ה'חֲרַב נוֹקְמַת" (ויקרא כו,

(כה) - זוכה ל"פי שנים" (דברים כא, יז), בחינת: **"לחם משנה"**.

וְשַׁבַּת מְשַׁפֵּיעַ לְשָׂאֵר הָעוֹלָמוֹת, וּמְשַׁלַּח הָאֲרוֹתָיו לְכָל הַמְּדַרְגּוֹת, וּמְרַפֵּא רַפּוּאוֹת הַנֶּפֶשׁ וְרַפּוּאוֹת הַגּוּף, בְּבַחֲנֵינָת (שמות כא, יט): **"רַק שַׁבְּתוֹ יִתֵּן וְרַפָּא וְרַפָּא"** - שְׁתֵּי רַפּוּאוֹת עַל-יְדֵי שַׁבַּת.

וְזֶה שְׁהַחֲכָם מְשַׁפֵּיעַ **"לחם משנה"** הַנֶּ"ל - כִּי עַל-יְדֵי זְכוּתוֹ, זָכָה גַם-כֵּן לְחֵלֶק חֲבֵרוֹ, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חַז"ל (תְּגִיגָה טו.): **"זָכָה, נוֹטֵל חֵלְקוֹ וְחֵלֶק חֲבֵרוֹ"**. וְכַשְּׁבָא יוֹם הַשַּׁבָּת, וְנִפְשׁוֹ נִכְלָלָת בַּשַּׁבַּת, בְּבַחֲנֵינָת: **"שַׁבַּת וַיִּנְפֹּשׁ"** (שמות לא, יז) - אַזִּי נוֹתֵן **"לחם משנה"** לְיוֹם הַשַּׁבַּת, כְּנ"ל.

וְעַל-יְדֵי הָאֲרֵת שַׁבַּת, נִתְעוֹרֵר הָעוֹלָם לְתִשׁוּבָה מְאֵהְבָה.

כִּי שַׁבַּת בְּחִינַת תְּשׁוּבָה, בְּחִינַת (דברים ד, ל); ל. ב): **"וְשַׁבַּת עַד ה' אֶלְקִיךָ"**, וְהַתְּשׁוּבָה הִיא מְאֵהְבָה, בְּחִינַת (שיר-הַשִּׁירִים ג, ז): **"אֶהְבָּה בַּת־עֲנוּגִים"**, כִּי אֶהְבָּה בָּא מִתְעַנּוּג־שַׁבַּת, בְּחִינַת (ישעיה נח, יג): **"וְקִרְאתָ לַשַּׁבַּת עֲנוּג"**.

וְתִשׁוּבָה מְאֵהְבָה זֶה בְּחִינַת **"לחם משנה"**, כְּמֵאֵמֶר חַז"ל (סוֹטָה לא.): **"כָּאֵן מְאֵהְבָה כָּאֵן מִירָאָה"** (סוֹטָה לא. - אֵימָתָא שָׁם: "גְּדוּל הָעוֹשָׂה מְאֵהְבָה יוֹתֵר מִן הָעוֹשָׂה מִירָאָה, שְׂזָה תְּלוּי לְאֶלְפֵי דוֹר וְזָה תְּלוּי לְאֶלְפִים דוֹר"). **עַל-יְדֵי** תְּשׁוּבָה מְאֵהְבָה, עוֹשָׂה חֶסֶד לְשְׁנֵי אֶלְפִים.

וְאִז כָּל הַכְּשָׁרִים שְׁבִדוֹר נִתְרַפְּאִים וְכוּ'. וְכַשְׁהַכְּשָׁרִי דוֹר נִתְיַפֵּים וְנִתְכַּבְּדִים בְּעֵינֵי כָּל, אַזִּי כָּל אֶחָד לְפִי בְּשָׂרוֹתוֹ יָכוֹל לְהִבִּין, שְׁכַבֵּר הַשְּׁפִיעַ חֲכָם-הַדוֹר בְּיוֹם הַשַּׁבַּת, **"לחם משנה"** הַנֶּ"ל.

כִּי כָּל אֶחָד וְאֶחָד לְפִי בְּשָׂרוֹתוֹ, כֵּן מְקַבֵּל 'פִּי וְהָדָר', וְנִתְגַּדֵּל כֵּן בְּעֵינֵי הַבְּרִיּוֹת. וְהַיִּפִּי וְהַגְּדֻלָּה הִיא 'צִיּוֹן' וְ'סִימָן' וְרִשְׁמֵהּ עַל **"מְשִׁנָּה תוֹרָה"** הַנֶּ"ל, בְּבַחֲנֵינָת (תהלים מח, ג): **"הִר צִיּוֹן יִרְכָּתִי צָפוֹן"** וְכוּ' וְכוּ' (עֵינִן בְּפָנִים).

[עֵינִן לְקוּטֵי-מוֹהָרֵן ח"ב מ - בְּעֵינִן שְׁפַע כְּפוּלָה, וּבְלְקוּטֵי-הַלְכוּת, בְּרַפְתֵּי-הַמְּזוֹן ד, טז; גִּנְבָה ב, ז].

"וַיִּדְעַתֶּם כִּי ה' הוֹצִיא אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם"
(שמות טז, ו)

פג.

(ח"א נו, ח)

וְעַל-כֵּן הָיָה אֲצֻלַּת מִצְרַיִם עַל-יְדֵי מֹשֶׁה, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַדְּעַת - כִּי עֵקֶר הַצֻּלָּה עַל-יְדֵי הַדְּעַת, כְּמוֹ שְׁכָתוּב (שמות טז, ו): **"וַיִּדְעַתֶּם כִּי ה' הוֹצִיא אֶתְכֶם"** וְכוּ', **"לִמְעַן יִדְעוּ"** וְכוּ' (ויקרא כג, מג).

"וַנַּחֲנוּ מֵה" (שמות טז, ז-ח)

פד.

(ח"א ד, ט)

וְזֶה בְּחִינַת הַתְּפִשְׁטוֹת הַגְּשָׁמִיּוֹת. כִּי בְּשָׂרוֹצָה לְהַפְּלִל בְּרִצּוֹן אֵין-סוּף, צָרִיף לְבַטֵּל הַיִּשּׁוּת שְׁלוֹ.

וְזֶה שְׁכָתוּב בְּזֵהָר (יתרו פח): **"שֶׁהִסְתַּלְקוֹת מֹשֶׁה בְּשַׁבַּת, בְּשַׁעֲתָא דְּמִנְחָה, שְׂאֵז הַתְּגַלּוֹת רַעְוָא-דְּרַעְוִין"** - שֶׁהוּא בְּחִינַת רִצּוֹן אֵין-סוּף, שְׁכָּל הַרִצּוֹנוֹת מְקַבְּלִין חֵינּוּתָם מִמֶּנּוּ. וְזֶה מַחְמַת שְׁבַטֵּל מֹשֶׁה כָּל יִשּׁוּתוֹ, כְּמוֹ שְׁכָתוּב (שמות טז, ז-ח): **"וַנַּחֲנוּ מֵה"**.

פה.
(ח"ב פב)

כְּשֵׁרוּאָה אָדָם בְּעֵצְמוֹ, שֶׁהוֹלֵךְ לוֹ 'שְׁלֵא-
כְּסֹדֶר' - יֵדַע: שֵׁישׁ לוֹ גְּדִלוֹת,
הֵינּוּ: 'אֲנֵא אִמְלֹךְ' - יַעֲשֶׂה 'תְּשׁוּבָה' וַיִּשְׁפִּיל
אֶת-עֵצְמוֹ, וַיְהִיָּה בַּחֲנִינֵת 'מ"ה', כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב
(שְׁמוֹת טז, זח): **"וַיִּנְחֲנוּ מָה"**.

וְאִזִּי נִחְזַר 'חֲוָה' לְבַחֲנֵינֵת 'אָדָם', לְבַחֲנֵינֵת
'מ"ה', וְנַעֲשֶׂה 'כְּסֹדֶר'.

"וְהִנֵּה כְבוֹד ה' נִרְאָה בְּעֵנָן" (שְׁמוֹת טז, י)

פו.
(ח"א סז, ח)

רְעָמִים נַעֲשִׂין עַל-יַדֵּי מָה שֶׁנּוֹתְנִין
'כְּבוֹד' לְזִקְנֵן שֶׁשָּׂבַח תְּלַמּוּדוֹ,
כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (בְּרֵכוֹת ח:): "הִזְהָרוּ בְּזִקְנֵן
שֶׁשָּׂבַח תְּלַמּוּדוֹ".

כִּי הָרְעָמִים נַעֲשִׂין: עַל-יַדֵּי שִׁיּוּצָאִין
'אָדָם' וְקִיטוּרִים חֲמִים, וּבָאִים בְּתוֹךְ
הָעֵנָן, וְנִתְלַהֲבִים שָׁם, וְעַל-יַדֵּי-זֶה נִקְרַע
הָעֵנָן, וּמִזֶּה נִשְׁמַע 'קוֹל הָרַעַם'.

כְּמוֹ-כֵן בְּשִׁנּוֹתֵינוּ 'כְּבוֹד' לְזִקְנֵן שֶׁשָּׂבַח
תְּלַמּוּדוֹ, וְהַשְּׂבָחָה הוּא בַּחֲנִינֵת
"עֲנִינֵן דְּמַכְסִּין עַל עֵינֵינוּ" (זֶהר פִּנְחָס רנב),
וּכְשִׁנּוֹתֵינוּ לוֹ 'כְּבוֹד', וְהַכְּבוֹד הוּא בַּחֲנִינֵת
'אִשׁ', בַּבְּחִינֵת (שְׁמוֹת כד, יז): "וּכְבוֹד ה' כָּאִשׁ
אִכְלֶת", וְהוּא בָּא בְּתוֹךְ הָעֵנָן, בַּבְּחִינֵת (שָׁם
טז, י): **"וּכְבוֹד ה' נִרְאָה בְּעֵנָן"** - הֵינּוּ: בְּתוֹךְ
בַּחֲנִינֵת הַ"עֲנִינֵן דְּמַכְסִּין עַל עֵינֵינוּ".

וְאִזִּי נִקְרַע הָעֵנָן, וּמִזֶּה נַעֲשִׂין בַּחֲנִינֵת
'רְעָמִים'. בַּבְּחִינֵת (תְּהִלִּים כט, ג): **"אֵל
הַכְּבוֹד הָרַעַים"** - שְׁעַל-יַדֵּי הַכְּבוֹד נַעֲשִׂין
'רְעָמִים' (עֵין בְּפָנִים).

פז.
(ח"ב ח, ד)

עַל-יַדֵּי גָרִים שֶׁנַּעֲשִׂין עַל-יַדֵּי שֶׁהַסְטְרָא-
אֲחֵרָא מְכַרְחַת לְהַחֲזִיר כָּל
הַקְּדוּשָׁה שֶׁבְּלָעָה עִם עֲצָמוֹת חַיּוֹתָהּ, עַל-יַדֵּי
הַתְּפִלָּה בַּבְּחִינֵת דִּין שֶׁל הַבְּעַל-כַּח' - עַל-
יַדֵּי-זֶה נִתְרַבָּה וְנִתְגַּדַּל כְּבוֹדוֹ יִתְבַּרַךְ.

וְזֶה בַּחֲנִינֵת רְעָמִים, בַּבְּחִינֵת (תְּהִלִּים כט, ג):
"אֵל הַכְּבוֹד הָרַעַים, ה' עַל מַיִם רַבִּים".
"מַיִם רַבִּים", זֶה בַּחֲנִינֵת 'מִימֵי הַדַּעַת'
שִׁיּוּצָאִין מִן הַסְטְרָא-אֲחֵרָא וְחוֹזְרִין אֶל
הַקְּדוּשָׁה, שְׁעַל-יַדֵּי-זֶה נַעֲשִׂין גָרִים, וְנִתְגַּדַּל
כְּבוֹדוֹ יִתְבַּרַךְ.

כִּי הָרַעַשׁ וְהַפְּרָסוּם שֶׁנִּתְפָּרַס כְּבוֹדוֹ
יִתְבַּרַךְ עַל-יַדֵּי הַגָּרִים - זֶה בַּחֲנִינֵת
'רְעָמִים', שֶׁהֵם "קוֹל רַעַשׁ גְּדוֹל" (יחֲזַקְאֵל ג, יב).

כִּי אָמְרוּ רַז"ל (בְּרֵכוֹת נט): **"מֵאֵי רְעָמִים,**
עֲנִינֵי דְשָׂפְכֵי מֵיָא לְהַדְדִי". **"עֲנִינֵי דְשָׂפְכֵי**
מֵיָא" - זֶה בַּחֲנִינֵת הַסְטְרָא-אֲחֵרָא, שֶׁהִיא
בַּחֲנִינֵת (אֵיכָה ג, מד): **"סַפּוֹתָהּ בְּעֵנָן לָךְ מֵעֲבוּר
תְּפִלָּה"**.

הֵינּוּ: הַקְּלַפּוֹת הַמְּעַכְּבִים אֶת הַתְּפִלָּה,
כְּשִׁחֲזוּרִים וְשׁוֹפְכִים 'מִימֵי הַדַּעַת'
שֶׁבְּלָעוּ (עַל-יַדֵּי הַתְּפִלָּה בַּבְּחִינֵת דִּין שֶׁל הַבְּעַל-כַּח').

וְאִזִּי נִתְגַּלָּה כְּבוֹדוֹ יִתְבַּרַךְ, בַּבְּחִינּוֹת (שְׁמוֹת
טז, י): **"וּכְבוֹד ה' נִרְאָה בְּעֵנָן"**, וְזֶהוּ
בַּחֲנִינֵת רְעָמִים כְּנ"ל.

פח.
(ח"ב ס)

עַל-יַדֵּי מִי שֶׁאָמַר תּוֹרָה בְּרַבִּים, וְשׁוֹמְעִים
'תְּלַמִּידִים שְׂאִינָם הַגּוֹנִים' - בָּא
'עֲצִירַת גְּשָׁמִים'!

כי על־ידי 'כבוד התורה' בא 'גשמים',
בבחינת (שמות טז, י): "וכבוד ה' נראה
בענן", ועל־ידי ה'ענן' בא 'גשמים'.

וְזֶה בְּחִינַת (תהלים כט, ג): "אל הכבוד
הרעים, ה' על מים רבים" - הינו
בבחינת 'גשמים' שבאים על־ידי 'כבוד השם',
בבחינת 'כבוד התורה'.

ו"הלומד תורה לתלמיד שאינו הגון, הוא
כזורק אבן למרקולים" (חלין
קלג): ו'מרקולים' פרושו: "מר קלוס, הינו
'חלופ הכבוד'" (תוספות סנהדרין סד, עבודה־זרה ג).

נמצא: כש'לומד תורה ל'תלמיד שאינו
הגון', הוא 'הפך הכבוד', ועל־כך
בא על־ידי־זה 'עצירת גשמים', הפך
ה'כבוד', שעל־ידו באין 'גשמים'.

שהוא שער העליון מחמשים שערי בינה"
(שער־הפנינות, חג השבועות דרוש א), שהוא בבחינת
'שכל ודעת עליון', בבחינת 'חסד עליון'
ו'רחמים גדולים' וכו'.

וְזֶה בְּחִינַת: 'מ"ן' - בבחינת 'מ'קוה של
שער הגנו"ן' [מ"ן ראשי־תבות: מ'קוה ג],
שהוא בבחינת 'דעת גדול' - כי ה'מ'ן' בבחינת
'דעת'.

[ענין עוד להלן בפסוק (שמות טז, לה): "ובני ישראל אכלו
את המן ארבעים שנה].

"ויאמר משה אלהם הוא הלחם" (שמות טז, טו)

צא.

(ח"א נח, א-ב)

"משה היה נשמתו כלול משלשה אבות"
(זהר ויצא קנ, מהשמטות־הזהר), והיה לו
כח להמשיך אלו השלשה השפעות: (א
'באר', ב) ו'ענן', ג) ו'מ'ן'. כי "כלם [כל השלשה
השפעות] חזרו בזכות משה" (תענית ט).

"באר מים חיים" (בראשית כו, יט) - זה
בבחינת 'אברהם', מימי החסד.
ו"אברהם התחיל לחפר בארות" (שם כא, כה;
כו, טו־יח).

'ענן' - זה בבחינת 'יצחק', בבחינת "חשך ענן
וערפל" (דברים ד, יא), בבחינת (בראשית כז,
א): "ותבקיך עיניו מראת".

'מ'ן' - זה בבחינת 'יעקב', בבחינת (תהלים עח,
עא): "לרעות ביעקב עמו".

ו'משה' שהיה כלול מ'אבות', נאמר בו
(שמות ב, טו): "וישב משה על
הבאר", וכתוב בה (שם כד, יח): "ויבא משה

"ובבקר היתה שכבת הטל" (שמות טז, יג)

פט.

(ספר־המדות, אכילה ח"ב ה;
למוד ח"ב ד; מריבה ח"ב ח)

נמצא לעיל בפסוק (שמות יד, כד): "ויהי
באשמרת הבקר".

"ויראו בני ישראל ויאמרו איש אל אחיו מן הוא"
(שמות טז, טו)

"ויקראו בית ישראל את שמו מן" (שמות טז, לא)

צ.

(ח"א נו, ז)

וְזֶה בְּחִינַת ה'מקוה של שבועות', שהיא
בבחינת "מקוה של שער־החמשים" -

בְּתוֹךְ הָעֵנָן; וּכְתִיב בָּהּ (שם טז, טז): **"וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֲלֵהֶם, 'הוּא' הַלֶּחֶם."** "הוּא" דִּיקָא, קָאֵי עַל 'מֹשֶׁה' בְּעֵצְמוֹ - שְׂבֻזְכוּתוֹ אֶכְלוּ ה'מֵן'.

ט, יא): **"גַּם בָּדָם בְּרִיתְךָ"**, עַל-יְדֵי בְרִית, **"שִׁלַּחְתִּי אֲסִירְךָ מִבּוֹר"** (שם). "בוֹר דָּא טְחוּל, מְרַה־שְׁחוּרָה" (תקוני-זהר פה.), **"בְּעֵצְבוֹן תֹּאכְלֶנָּה"**.

"וְלֹא הָעֵדִיךָ הַמְרַבָּה, וְהַמְמַעִיט לֹא הֶחְסִיר, אִישׁ לְפִי אֶכְלוּ לְקִטּוֹ (שְׁמוֹת טז, יח)

צב.

(ח"א נג, א)

אֵלוֹ בְּנֵי-אָדָם הַנוֹפְלִים בְּתַאוֹת-מְמוֹן, וְאִינֶם מְאֻמִּינִים שֶׁהַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִכּוֹל לְפַרְנֵס הָאָדָם בְּסִבָּה קְלָה, וְרוֹדְפִים אַחַר פְּרִנְסָתָם בִּיגִיעוֹת גְּדוּלוֹת, וְהֵם "אוֹכְלֵי לֶחֶם בְּעֵצְבוֹן" (על-פי תהלים קכז, ב), כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (בְּרֵאשִׁית ג, יז): **"בְּעֵצְבוֹן תֹּאכְלֶנָּה"**, וְעֵצְבוֹת' הוּא מְרַה־שְׁחוּרָה'.

אֵלוֹ בְּנֵי-אָדָם נִקְשָׁרִים בְּפָנִים דְּסִטְרָא אַחְרָא, "אַלְקִים אַחֲרִים" (שְׁמוֹת כ, ב), 'חֲשׂוֹד', בְּחִינַת 'מִיתָה' וְכוּ'.

וְעַל-כֵּן אֵלוֹ הַמְשַׁקְעִים בְּמְמוֹן - כָּל מַה שֵּׁיִשׁ לוֹ עֲשִׁירוֹת יוֹתֵר, יֵשׁ לוֹ דְּאֲגוֹת וְעֵצְבוֹת וּמְרַה־שְׁחוּרָה בְּיוֹתֵר, כִּי הַמְמוֹן וְהַעֲשִׁירוֹת שְׁלוֹ הוּא בְּבַחֲיִנַת: **"בְּעֵצְבוֹן תֹּאכְלֶנָּה"**, בְּחִינַת 'עֵצְבוֹת וּמְרַה־שְׁחוּרָה', אֲנַפְיִן-חֲשׂוּכִין, 'מִיתָה', כְּנ"ל.

אֲבָל אֵלוֹ בְּנֵי-אָדָם שִׁמְשָׂאִם וּמִתְנָם בְּאִמוּנָה - הֵם דְּבִקִּים בְּאוֹר־הַפָּנִים' דְּקִדְשָׁה וְכוּ'.

וְדַע: שְׁעַל-יְדֵי 'תְּקוּן בְּרִית-קֹדֶשׁ', נִצּוּל מ'פָּנִים דְּסִטְרָא-אַחְרָא וְכוּ'.

עַל-יְדֵי דָם בְּרִית', נִתְתַקַּן דָם נִדְה', 'תַּאוֹת-מְמוֹן'. כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (זְכַרְיָה

צג.

(ח"א ל, ד)

עַל-יְדֵי 'אַהֲבַת-מְמוֹן' - נוֹפֵל לְאַכְמָא דְּסִטְרָא-אַחְרָא, בְּחִינוֹת (תקוני-זהר קכד, קלד.): **"שִׁבְתָּאֵי פְתִיא אַכְמָא"**, מְרַה־שְׁחוּרָה, בְּחִינוֹת (בְּרֵאשִׁית ג, יז): **"בְּעֵצְבוֹן תֹּאכְלֶנָּה"**.

וְנוֹפֵל לְעֵגוּלָא וְסִבּוּבִים מִסִּטְרָא-אַחְרָא, בְּחִינוֹת (תהלים יב, ט): **"סָבִיב רְשָׁעִים יִתְהַלְכוּן"** - שְׁמֹתָאוּה וּמִשְׁתַּוְקַק אַחַר ה'מְמוֹן', בְּחִינוֹת (במדבר יא, ח): **"שָׁטוּ הָעַם וְלָקְטוּ"** - **"בְּשָׁטוֹתָא"** (זהר בשלח סב:) - הַפְּדוּ ה'חֲכֵמָה'.

צד.

(ח"א נו, ו)

לְפִי 'הַגְּדֵלַת הַדַּעַת', כֵּן ה'פְּרִנְסָה' בְּנִקְל, כִּי פְּרִנְסָה בְּנִקְל תּוֹלָה בְּדַעַת, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (במדבר יא, ח): **"שָׁטוּ הָעַם וְלָקְטוּ"** - **"בְּשָׁטוֹתָא"** (זהר בשלח סב:).

כִּי כָּל מִי שֶׁחָסַר דַּעַת בְּיוֹתֵר, יִגַּע וְטוֹרַח אַחַר הַפְּרִנְסָה בְּיוֹתֵר. וְגַם לְפִי הַגְּדֵלַת הַדַּעַת כֵּן נִתְרַבָּה הַשְּׁלוֹם וְכוּ', וְעַל-כֵּן הַפְּרִנְסָה בְּנִקְל, בְּבַחֲיִנַת (תהלים קמז, יד): **"הַשֵּׁם גְּבוּלְךָ שְׁלוֹם, חֵלֶב חֲטָיִם יִשְׂפִיעֶךָ"**.

צה.

(ח"א קיט)

'שִׁבְתָּ' הוּא בְּחִינוֹת 'דַּעַת', כִּי כָּל 'יְמוֹת חֹל' כְּתִיב (במדבר יא, ח): **"שָׁטוּ"**

הָעָם וּלְקַטוּ" - "בְּשִׁטּוֹתָא" (זֶהָר בְּשַׁלַּח סב:).
אָבֵל בְּשַׁבַּת נִמְשָׁךְ הַדְּעַת לְכָל אֶחָד.

**"וְלֹא שָׁמְעוּ אֶל מֹשֶׁה, וַיִּזְתְּרוּ אֲנָשִׁים
מִמֶּנּוּ עַד בַּקֹּר" (שְׁמוֹת טז, כ)**

"דָּתָן וָאֵבִירָם". (רש"י; שְׁמוֹת-רַבָּה כה, י)

צו.

(ח"א נו, ח)

עַל-כֵּן דָּתָן וָאֵבִירָם שֶׁחֲלָקוּ עַל מֹשֶׁה,
שֶׁהוּא הַדְּעַת - פָּגְמוּ גַם-כֵּן
בְּהַמֶּן, וְהוֹתִירוּ מִמֶּנּוּ (רש"י שְׁמוֹת טז, כ; שְׁמוֹת-
רַבָּה כה, י) - כִּי הַמֶּן הוּא בְּחִינַת הַדְּעַת,
בְּחִינַת מֹשֶׁה. (עֵינ לְהַלֵּךְ בַּפְּסוּק (שְׁמוֹת טז, לה): "וּבְנֵי
יִשְׂרָאֵל אָכְלוּ אֶת הַמֶּן אַרְבַּעִים שָׁנָה").

**"וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁשִׁי, לְקַטוּ לֶחֶם מִשְׁנֶה"
(שְׁמוֹת טז, כב)**

צז.

(ח"א נח, ד-ה-ו-ז-ח-ט)

נִמְצָא לְעֵיל בַּפְּסוּק (שְׁמוֹת טז, ה): "וַהֲיָה
בַּיּוֹם הַשְּׁשִׁי וְגו', וַהֲיָה מִשְׁנֶה עַל
אֲשֶׁר יִלְקְטוּ יוֹם יוֹם".

**"וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה, אֲכָלְהוּ הַיּוֹם כִּי שַׁבַּת הַיּוֹם
לֵה, הַיּוֹם לֹא תִמְצָאֵהוּ בַשָּׂדֶה" (שְׁמוֹת טז, כה)**

צח.

(ח"א נז, ה-ז)

עֲנֵגַשְׁבַּת, זֶה בְּחִינַת אֲכִילָה בְּקִדְשָׁה,
כִּי אֲכִילַת יְמֵי הַחֹלִי נִהְיָה

מִמֶּנּוּ גַם-כֵּן ה'סְטְרָא-אַחֲרָא. אָבֵל מ'אֲכִילַת
שַׁבַּת, אִין חֲלָק ל'סְטְרָא-אַחֲרָא כָּלֵל וְכָלֵל.

וְזֶה שְׁצוּהָ אוֹתָנוּ עַל אֲכִילַת שַׁבַּת, כְּמוֹ
שְׁכַתוּב (שְׁמוֹת טז, כה): "אֲכָלְוּהוּ הַיּוֹם,
כִּי שַׁבַּת הַיּוֹם לֵה" - כִּי אֲכִילַת שַׁבַּת
נַעֲשֶׂה קִדְשָׁה וְאַלְקוּת גְּמוּר, בְּלֹא תַעְרֻבַת
סִיגִים כָּלֵל.

וַיִּכּוֹל לְפַעַל בְּאֲכִילַת שַׁבַּת, מַה שְׁפּוֹעֵל
בְּתַעֲנִית' - הֵינּוּ לְהַפִּיל אוֹיְבֵיו לְפָנָיו
בְּזִכּוּת עֲנֵג שַׁבַּת, כְּמוֹ שְׁפּוֹעֵל בְּצוּם.

וְעַל-שֵׁם-זֶה נִקְרָא שַׁבַּת, כִּי בִסְגָלְתּוֹ
"לְהַשְׁבִּית אוֹיֵב וּמִתְנַקֵּם"
(תְּהִלִּים ח, ג). כִּי אֲכִילַת שַׁבַּת, קִדְשׁ הִיא,
"וְכָל זֶר לֹא יֵאָכֵל קִדְשׁ" (ויקרא כב, י).

צט.

(ח"א קכה)

"וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה, אֲכָלְהוּ הַיּוֹם כִּי שַׁבַּת
הַיּוֹם לֵה, הַיּוֹם לֹא תִמְצָאֵהוּ
בַשָּׂדֶה" (שְׁמוֹת טז, כה). וְלִמְדוּ רַז"ל (שַׁבַּת קיז:)
"מִזְבָּאֵן: שְׁחָיֵב לְאָכֵל שְׁלֹשׁ סְעֻדוֹת בַּשַּׁבַּת,
כִּי תִלְתָּא הַיּוֹם בְּתִיבֵי".

נִמְצָא: שְׁעַל כָּל סְעֻדָּה מ'שְׁלֹשׁ סְעֻדוֹת,
כְּתִיב "הַיּוֹם" - לְרַמֵּז: שְׁלֹשׁ
לְאָכֵל ב'סְעֻדָּה שְׁל שַׁבַּת, רַק בַּשְּׁבִיל הַיּוֹם.

כִּי לְפַעְמִים אוֹכְלִים בַּשְּׁבִיל שְׁרַעֵב
מֵאֲתָמוּל, וְלְפַעְמִים בַּשְּׁבִיל שְׁלֹא יֵהָא
רַעֵב לְמַחַר.

אֲדָּ בְּכָל סְעֻדָּה מ'שְׁלֹשׁ סְעֻדוֹת שְׁל שַׁבַּת,
לֹא יֵאָכֵל כִּי-אֵם בַּשְּׁבִיל הַיּוֹם, הֵינּוּ:
סְעֻדָּה זו', לֹא בַשְּׁבִיל קִדְשׁ, וְלֹא בַשְּׁבִיל
אַחֲר־כֵּן.

[מִזְהַרְנִית ז'ל: זֶה הָעֵנִין לֹא שְׁמַעְתִּי מִפִּי-הַקְּדוֹשׁ
בְּעֲצֻמוֹ, רַק מִפִּי אַחַר שְׁאָמַר מִשְׁמוֹ, וְכִתְבִּיתִי כְּמוֹ

אֲכִילַת שַׁבָּת, שְׁהִיא כְּלָה קֹדֶשׁ, וְעוֹלָה
לְמָקוֹם אַחַר לְגַמְרֵי – דִּבְרַ עֲמֻנוּ מִזֶּה הַרְבֵּה,
וְהַזְהִיר אוֹתֵנוּ: לֹאֲכַל בְּשַׁבַּת וְלִשְׂמֹחַ וכו'.

כְּמוֹ שֶׁהִזְהִירָה תּוֹרָה (שְׁמוֹת טז, כה):
"אֲכִלוּהוּ הַיּוֹם כִּי שַׁבַּת הַיּוֹם" –
"אֲכִלוּ בָנִים, אִזְ מִעַן זָאֲנַט שׁוֹיִן עֵסֶט
קִינְדֵּעַר" [כְּשֶׁכָּבַר אוֹמְרִים "אֲכִלוּ בָנִים"]. אַחֲר־כֵּן
אָמַר: "גַּם אֶת זֶה אֵין יְכוּלִין לְקַיֵּם".

וְשִׁיחַ-שׁוֹרְפֵי-קֹדֶשׁ הֶחָדָשׁ ח"ג תַּתְנַח: כֵּן אָמַר רַבֵּנוּ
ז"ל: "כְּשֶׁכָּבַר אוֹמְרִים לָנוּ אֲכִלוּ יְלָדִים! אִי-עַל-פִּי-כֵן
אֵין רוֹצִים עֵתָה לֹאֲכַל" [אִז מִעַן זָאֲנַט שׁוֹיִן עֵסֶט קִינְדֵּעַר, וְיִיל
מִעַן הֶעֱרֵשֶׁט נִישֶׁט עֶסֶן].

שָׁם הֶעֱרָה ה': וְאֲנָשֵׁי-שְׁלוֹמֵנוּ הָיוּ אוֹמְרִים עַל כֵּן: שֶׁזֶּה
שִׁיחַ עַל-פִּירֹב, לְעַנְיָן אֲכִילַת סְעוּדָה-שְׁלִישִׁית שֶׁל
שַׁבָּת, שְׁמַתְעֲצִלִין הָעוֹלָם לֹאֲכַל, מִחֲמַת שֶׁשְׁבָעִים מְסַעֲדַת
הַבָּקָר].

"רְאוּ כִּי ה' נָתַן לָכֶם הַשַּׁבָּת וְגו', שָׁבוּ אִישׁ
תַּחֲתָיו, אֵל יֵצֵא אִישׁ מִמְּקוֹמוֹ בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי"
(שְׁמוֹת טז, כט)

קג.

(ח"א יד, ה)

אֵין אָדָם זוֹכֵה לְתוֹרָה, אֶלָּא עַל-יְדֵי
'שְׁפָלוּת' – שִׁישְׁבַר גְּאוּתוֹ מ'אַרְבַּע
בְּחִינוֹת שְׁפָלוּת'.

כִּי צָרִיךְ הָאָדָם לְהִקְטִין עַצְמוֹ: (א) לְפָנֵי
'גְּדוֹלִים' מִמֶּנּוּ. (ב) וְלְפָנֵי 'בְּנֵי-אָדָם
כְּעֶרְבוֹ. (ג) וְלְפָנֵי 'קִטְנִים' מִמֶּנּוּ.

ד) וְלִפְעָמִים שֶׁהוּא בְּעַצְמוֹ 'קִטָּן
שֶׁבְקִטְנִים, וְצָרִיךְ לְהִקְטִין עַצְמוֹ בְּנִגְד
מִדְּרַגַּת עַצְמוֹ, וַיִּדְמָה בְּעֵינָיו שֶׁהוּא לְמַטָּה
מִמִּדְּרַגָּתוֹ, בְּבַחֲיַת (שְׁמוֹת טז, כט): "שָׁבוּ אִישׁ
תַּחֲתָיו".

שֶׁשִּׁמְעֵתִי. אַחֲר־כֵּן נִזְדַּמְן שֶׁדַּבַּרְתִּי עִמּוֹ ז"ל מִעַנְיָן זֶה,
וּפְקַפֵּק בְּעַצְמוֹ עַל-זֶה, וְאָמַר: הֲלֹא אֲכִילַת שַׁבַּת יִקְרָה מְאֹד
מְאֹד, וְכַמְבָּאָר בְּכָל דְּבָרֵי רַבּוֹתֵינוּ-זְכוּרֵנָם לְבִרְכָּה:
"שֶׁבַשַּׁבַּת צָרִיכִין דִּיקָא לֹאֲכַל וְלִשְׂתוּת וְלִהֲרַבּוֹת
בְּמַעֲדֵינִים".

וְהַבְנֵתִי: שְׁאֵין פּוֹנְתוֹ בְּמֵאָמַר זֶה הַנִּזְכָּר, לְמַעַט בְּאֲכִילַת
שַׁבַּת חֶסֶד-וְשָׁלוֹם. וְתַכֵּן פּוֹנְתוֹ בְּמֵאָמַר זֶה לֹא בְּאֵר לִי כָּלֵל,
כִּי לֹא זְכִיתִי לְדַבֵּר עִמּוֹ עוֹד מִמֵּאָמַר זֶה. רַק אַחֲר־כֵּן
שֶׁמִּעַנּוּ מִפִּיו הַקְּדוֹשׁ ז"ל, כְּמָה וְכְמָה תּוֹרוֹת עַל עַנְיָן
מַעֲלַת קֹדֶשׁ אֲכִילַת שַׁבַּת שִׁיקְרָה מְאֹד, וְאָמַר בְּפִרוּשׁ:
שֶׁצָּרִיכִין בְּשַׁבַּת לְהֲרַבּוֹת בְּמֵאֲכָל וּבְמִשְׁתָּה כְּפִשׁוּטוֹ, כִּי
'אֲכִילַת שַׁבַּת' הִיא כְּלָה אֲלֻקוֹת כְּלָה קֹדֶשׁ וְכו'. עֵינֵן בְּסִימָן
נ"ז, וּבְסִימָן רע"ז, מַה שֶּׁפְּתוּב שָׁם: "שֶׁעַקֵּר כְּבוֹד שַׁבַּת הוּא
הָאֲכִילָה", עֵינֵן-שָׁם וְעוֹד בְּכַמָּה מְקוֹמוֹת].

ק.

(ח"א רעו)

דַּע: כִּי 'אֲכִילַת שַׁבַּת' אֵינָה בְּשִׁבִיל
שְׁבִיעָה כְּלָל, רַק "בְּגִין דִּיתַבְּרִכּוֹן
כְּלָהוּ שְׁתֵּא יוֹמִין" (זֶהוּ יְתִירוֹ פ.ח.), כִּי מ'אֲכִילַת
שַׁבַּת' נִשְׁפָּעִין וְנִתְבָּרְכִין כָּל שֵׁשֶׁת הַיָּמִים.

קא.

(ח"א רעז)

וְדַע: שֶׁעַקֵּר 'כְּבוֹד שַׁבַּת', הִיא ה'אֲכִילָה',
כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב (שְׁמוֹת טז, כה): "אֲכִלוּהוּ
הַיּוֹם" – כִּי 'אֲכִילַת שַׁבַּת' יִקְרָה מְאֹד, כִּי הוּא
כְּלוֹ אֲלֻקוֹת, כְּלוֹ קֹדֶשׁ. וְעַל-כֵּן מִצְוָה גְּדוֹלָה
לְהֲרַבּוֹת בְּסַעֲדַת שַׁבַּת.

וְהוּא תַקוּן ל'חֲלוּל-שַׁבַּת' – כִּי מ'חֲלוּל-
שַׁבַּת' אֵי-אֶפְשָׁר לְזַהֵר, כִּי בְּקַל
אֶפְשָׁר לְהַכְשִׁיל ב'חֲלוּל-שַׁבַּת' חֶסֶד-וְשָׁלוֹם,
וְהַתַּקוּן הוּא: עַל-יְדֵי ה'אֲכִילָה שֶׁל שַׁבַּת'
וְכו'.

קב.

(ח"א מוה"ר"ן לב)

בְּעַנְיָן הַנִּדְפָּס בְּסִפְרֵי-הַקְּדוֹשִׁים בְּסִימָן
נ"ז וּבְסִימָן רע"ז, לְעַנְיָן מַעֲלַת

קד.

(ח"א עט)

מִי שֶׁהוּא צָדִיק בְּאֵמֶת, וְיוֹדֵעַ שְׁפָלוֹתוֹ,
וְיִכִּיר חֲשִׁיבוֹת יִשְׂרָאֵל, יִכּוֹל לְמַסֵּר
נַפְשׁוֹ בְּעָדָם.

וְאִי־מִתִּי יִכּוֹל לְרְאוֹת 'שְׁפָלוֹתוֹ'? - בְּ'שַׁבָּת!
בְּשִׁעוֹשָׁה 'תְּשׁוּבָה-שְׁלֵמָה' שֶׁהִיא
'שַׁבָּת', בְּמוֹ שְׁפָתוֹב (דְּבָרִים ד, ל; ל, ב): 'וְשַׁבְתָּ
עַד ה' אֶלְקֵינוּ'.

כִּי בְּ'שַׁבָּת' נֹאמַר (שְׁמוֹת טז, כט): 'רְאוּ כִּי ה'
נָתַן לָכֶם אֶת הַשַּׁבָּת'. כִּי 'שַׁבָּת' הוּא:
'שִׁי"ן ב"ת. שִׁי"ן - תְּלַת גְּוִנִין דְּעֵינָא, ב"ת -
'בַּת עֵין'" (תְּקוּנַיִיזָהר קכו:).

וְזָהוּ: "שָׁבוּ אִישׁ תַּחֲתָיו", הַנֹּאמַר
בְּ'שַׁבָּת' (שְׁמוֹת טז, כט) - הֵינּוּ: 'תַּחַת
מִדְרָגָתוֹ, שְׁפָל מִמָּה שֶׁהוּא. וְעַל-כֵּן-פָּנִים:
"אֵל יֵצֵא אִישׁ מִמְּקוֹמוֹ" (שָׁם) - הֵינּוּ:
'לְמַעַלָּה מִמִּדְרָגָתוֹ, בְּגוֹן (סוֹטָה כב:): "עוֹשֶׂה
מַעֲשֵׂה זְמָרִי וּמִבְקֵשׁ שָׂכָר בְּפִינְחָס'.

וְעַל-יְדֵי שֶׁזּוֹכִין לְרְאוֹת 'שְׁפָלוֹתוֹ' בְּאֵמֶת -
אֵין שׁוֹם אָדָם יִכּוֹל לְהוֹצִיא
וְלְדַחֲתוֹ 'מִמְּקוֹמוֹ, דְּהֵינּוּ: לְקַפַּח 'פְּרִנְסָתוֹ'
חֲסִי-וְשָׁלוֹם!

כִּי מֵאַחַר שֶׁהוּא עָנּוּ וְשָׁפַל בְּאֵמֶת, הוּא
בְּבַחֲיַנַּת 'אֵין', וְאֵינוֹ תַּחַת הַמְּקוֹם בְּכָל -
עַל-כֵּן בּוֹדָאֵי אֵין יִכּוֹלִין לְדַחֲתוֹ 'מִמְּקוֹמוֹ'.

וְזָהוּ: "שָׁבוּ אִישׁ תַּחֲתָיו, אֵל יֵצֵא אִישׁ
מִמְּקוֹמוֹ" - הֵינּוּ: עַל-יְדֵי שֶׁזּוֹכִין
לְ'שְׁפָלוֹת', שֶׁזָּהוּ בְּחֵינּוֹת: "שָׁבוּ אִישׁ
תַּחֲתָיו" - שֶׁמְחַזֵּיק עֲצָמוֹ תָּמִיד בְּ'שְׁפָלוֹת',
לְמַטָּה תַּחַת מְקוֹמוֹ וּמִדְרָגָתוֹ בְּנ"ל - עַל-יְדֵי-
זֶה: "אֵל יֵצֵא אִישׁ מִמְּקוֹמוֹ" - כִּי שׁוֹם אָדָם
לֹא יוֹכֵל לְהוֹצִיא 'מִמְּקוֹמוֹ, דְּהֵינּוּ לְדַחֲתוֹ
מִפְּרִנְסָתוֹ חֲסִי-וְשָׁלוֹם בְּנ"ל.

וזה

שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (סְנֵהֲדִין פא.): "כָּל הַיּוֹרֵד
לְאֲמֻנַת חֲבֵרוֹ, כָּאֵלוֹ בָּא עַל אִשְׁתּוֹ-
אִישׁ" וכו'.

כִּי מֵאַחַר שֶׁיּוֹרֵד לְאֲמֻנַת חֲבֵרוֹ, וְרוֹצֵה
לְדַחֲתוֹ חֲבֵרוֹ מִמְּקוֹמוֹ וּמִפְּרִנְסָתוֹ,
נִמְצָא שֶׁהוּא רוֹצֵה לְפָגֵם בְּחֵינַת 'שְׁפָלוֹת'
הַנ"ל, בְּחֵינַת: "שָׁבוּ אִישׁ תַּחֲתָיו" וכו' בְּנ"ל.

וְעַל-כֵּן הוּא "כָּאֵלוֹ בָּא עַל אִשְׁתּוֹ-אִישׁ" -
כִּי 'אִשׁ'ת' רַאשֵׁי-תִבּוֹת (שְׁמוֹת טז,
כט): "שָׁבוּ אִישׁ תַּחֲתָיו".

הֵינּוּ: שְׁפּוֹגֵם בְּבַחֲיַנַּת 'עָנּוּה' וְשְׁפָלוֹת',
שֶׁהוּא בְּחֵינַת: "שָׁבוּ אִישׁ תַּחֲתָיו",
שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה: "אֵל יֵצֵא אִישׁ מִמְּקוֹמוֹ",
בְּנ"ל.

קה.

(ח"ב סז)

כָּל מִי שֶׁמְתַקְרַב וְנִכְלָל בְּצָדִיק הָאֱמִתִּי,
שֶׁהוּא הֵיפֵי שֶׁל כָּל הָעוֹלָם - נִפְתָּחִין
עֵינָיו, וְרוֹאֵה וּמִסְתַּפֵּל עַל עֲצָמוֹ, אֵיךְ הוּא
אוֹחֵז בְּכָל הַמְּדוֹת, שֶׁנִּמְשָׁכִין מֵאַרְבָּעָה
יְסוֹדוֹת, שֶׁנִּמְשָׁכִין מֵהַצָּדִיק.

וְגַם יִכּוֹל לְרְאוֹת וּלְהִסְתַּפֵּל בְּגִדְלַת-הַשֵּׁם,
וּלְהִסְתַּפֵּל בְּעוֹלָם - עַל-יְדֵי שֶׁנִּפְתָּחוּ
עֵינָיו עַל-יְדֵי 'הַתְּגַלוֹת-הַפֶּאֶר' שֶׁל הַצָּדִיק-
הָאֱמִתִּי.

כִּי כְּשֶׁזֶה הַצָּדִיק נִתְגַּלֶּה וְנִתְפָּרֵס בְּעוֹלָם -
זֶה בְּחֵינַת 'שֵׁם', דְּהֵינּוּ: שֶׁנִּתְפָּרֵס וְיֵשׁ
לוֹ 'שֵׁם' בְּעוֹלָם; וּבִתְוֹךְ זֶה הַשֵּׁם שֶׁל הַצָּדִיק-
הָאֱמִתִּי, מְלַבֵּשׁ וּמְשַׁתֵּף שְׁמוֹ-יְתִבְרָךְ, כִּי
"שְׁמוֹ מְשַׁתֵּף בְּשִׁמְנוֹ" (יְרוּשְׁלָמִי תַעֲנִית פ"ב ה"ו).

נִמְצָא: שֶׁנִּתְגַּדֵּל שְׁמוֹ-יְתִבְרָךְ. וְשְׁמוֹ-
יְתִבְרָךְ הוּא 'אַחַדוֹת פְּשׁוּט', בְּחֵינַת
'אַרְבַּע אוֹתִיּוֹת הַשֵּׁם'.

אך למטה, משתלשל הארבעה יסודות. ומתחלה משתלשל מארבע אותיות השם, בחינת: "תלת גונין דעינא ובת-עין" (תקוני-זהר ככו:), ואחר-כך משתלשל לארבעה יסודות.

ומקדם, משתלשל לבחינת: "צדיק יסוד עולם" (משלי י, כה), שממנו נמשכין כל הארבעה יסודות.

ו'כח-הראות' נמשך מבחינת השם, שהוא בחינת ארבע אותיות, שמשם נמשך "תלת גונין דעינא ובת-עין".

וזוה בחינת 'שבת' - "שיין ב"ת. שיין - תלת גונין דעינא, ב"ת - 'בת עין'" (תקוני-זהר שם). כי "שבת שמא דקדשא-בריך-הוא" (זהר יתרו פח:), גם ה'צדיק' הוא בחינת 'שבת', כמו שכתוב (זהר נשא קמד:): "אנת הוא שבת דבלהי יומי".

וזוה: "ראו כי ה' נתן לכם את השבת" (שמות טז, כט) - "ראו" דיקא! - כי 'שבת' שהוא 'שמא דקדשא-בריך-הוא', הוא בחינת 'כח-הראות', בחינת "תלת גונין דעינא ובת-עין" כנ"ל - שעל-ידי-זוה נפתחין ה'עינים' ורואין כנ"ל.

קו.

(ח"ב פג)

על-ידי 'תקוני-הברית' שהוא 'קשת' - יכול להוציא החצים, שהיא ה'תפלה', שהיא "ח"י ברכאן דצלותא - שהם תלת ווי"ן" (תקוני-זהר מא. מח.), בחינת 'חצים'.

ו'מקומם' ב'ברית', בבחינת (תהלים פט, כט): "ובריתי נאמנת לו". 'אמונה'

זה בחינת 'תפלה', בבחינת (שמות יז, יב): "ויהי ידיו אמונה".

ואז נעשה 'בן-חורין' - הינו: שבא ל'קדשת שבת' שאסור במלאכה וכו'.

ו'קדשת-שבת', זה בחינת 'תכלית הידיעה', ו'תכלית הידיעה שלא גדע" (בחינת-עולם פי"ג).

ובשביל-זוה 'שבת' נקרא 'תכלית שמים וארץ' (תפלת ערבית שבת).

ו'תכלית' זה בחינת (קהלת ז, כג): "אמרתי אחכמה, והיא רחוקה ממני" - הינו: זה עקר החכמה, שישביל שרחוק ממנו החכמה.

ו'תכלית הזוה' - הוא עקר ה'מקום', הינו בחינת "מקומו של עולם" (בראשית-רבה סח, ט), שזוה ה'תכלית', הוא המקיף את כל העולם שנגברא ב'חכמה', כמו שכתוב (תהלים קד, כד): "כלם בחכמה עשית".

וזוהו בחינת (ברכות ו:): "הקובע מקום לתפלתו" - כי זה עקר ה'מקום', בבחינת (שמות טז, כט): "אל יצא איש מ'מקומו' ביום השביעי".

ואז "פושט גופו המצרע שהוא ממשכא ד'חויא" (תקוני-זהר מח:), ולובש 'בגדי שבת', הינו "גוף קדוש מגן-עדן" (שם). כי ה'מקום גורם', בבחינת (שמות ג, ה): "של נעליך מעל רגליך, כי ה'מקום' אשר אתה עומד עליו, אדמת קדש הוא".

קז.

(פתב"ד רבנו ז"ל "רב לכם", הנדפס בסוף הספר)

ה'עולם-הבא' נקרא 'שבת', וגם ב'שבת' נפתחין 'שערי בינה',

לְהִתְבוֹנֵן הָאָדָם בְּעֲצָמוֹ: "הֵיכָן הַמָּקוֹם אֲשֶׁר
הוא עומד!"

כי ב'חול' משקע בטרדות, ואינו יכול
להתבונן היטב הדק. אבל אם יש לו
בחינת 'שבת', דהינו בחינת 'עולם-הבא',
דהינו בחינת 'התבוננות': "היכן המקום
שעומד שם!"

שלא יהיה: "עושה מעשה זמרי, ומבקש
שכר בפנחס" (סוטה כב:), דהינו שאינו
מבין המקום שהוא עומד. כי לפעמים עומד
במדרגה הפחותה שבכלם, ונדמה לו שעומד
במקום גדול.

אבל כשיש לו בחינת 'שבת' - הינו:
שיתבונן בעצמו "היכן הוא עומד!" -
אזי אינו נופל ב'גדלות', ואינו מבקש 'שכר
פנחס'.

ובשביל-זה נקרא בחינת 'שבת' - כי
ב'שבת' יכול להתבונן
בעצמו. וגם איתא ב'זהר-הקדוש' (הקניני-זהר
קכו:): "שב"ת - ש"י"ן ב"ת, תלת גונין דעינא'
ו'בת-עין", בחינת 'עיני השכל'. נמצא:
'שבת' נקרא 'עין' לראות.

וזה שאמר משה (שמות כז, כט): "ראו כי ה'
נתן לכם השבת וגו', שבו איש
תחתיו, אל יצא איש ממקומו ביום
השביעי".

"ראו כי ה' נתן לכם השבת" - דהינו:
כשיש לכם בחינת 'שבת', אז תראו
ותתבוננו היטב: "היכן המקום שאתם שם!"
שלא תהיו "עושים מעשה זמרי ומבקשים
שכר בפנחס".

על-כן: "שבו איש תחתיו" - הינו: כל
אחד ואחד יחשב בעיני עצמו

ללא כלום, הינו: שיחשב בעיני עצמו,
במדרגה הפחותה שהוא 'תחת מדרגתו'.

ואם אין אתה יכול לבא לידי ענוה זו -
על-כל-פנים: "אל יצא איש
ממקומו" - הינו: שלא יהא "עושה מעשה
זמרי ומבקש שכר בפנחס".

קח.

(ספורי-מעשיות, מעשה ט מחכם ותם)

השיב לה [ה'תם' לאשתו]: מה לי בזה? זה
מעשה שלו, וזה מעשה שלי! -
ועוד: למה לנו לדבר מאחרים! - והיה רק
מלא שמחה וחדוה תמיד.

"והוא פזרע גד לבן" (שמות טז, לא)

קט.

(ח"א כט, ד-ה-ח)

נמצא לעיל בפסוק (שמות טז, ד): "הנני
ממטיר לכם לחם מן השמים".

"ובני ישראל אכלו את המן ארבעים שנה,
עד באם אל ארץ נושבת" (שמות טז, לה)

קי.

(ח"א נו, ז-ח)

ה'דבור' הוא 'התגלות-הדעת'. וב'מצרים'
שהיה ה'דעת' ב'גלות', היה גם
ה'דבור' ב'גלות' (זהר וארא כה:). וב'שיצאו
מ'מצרים', שיצא ה'דעת' מה'גלות' - יצא
ונפתח ה'דבור'.

וְזֶה בְּחִינַת (שְׁבַת קד.): "מֵאֲמֹר פְּתוּחַ, נֶאֱמַן פְּשׁוּט". "מֵאֲמֹר פְּתוּחַ" - שְׁנַפְתָּח ה'דבור' וְנִתְגַּלָּה ה'דעת'.

וְעַל-יְדֵי-זֶה נִתְפַּשֵּׁט נְאֻמְנוֹת הַשֵּׁם-יִתְבַּרְךָ, וְנִכְרַ שְׁהוּא נֶאֱמַן מִבְּטִיחַ וְעוֹשֶׂה. וְזֶה בְּחִינַת "נֶאֱמַן פְּשׁוּט" - שְׁנַת פְּשֻׁט נְאֻמְנוֹתוֹ.

וְזֶה בְּחִינַת "מ"ן" - רֵאשִׁי-תְבוּת: "מֵאֲמֹר נֶאֱמַן", בְּחִינַת "מֵאֲמֹר פְּתוּחַ נֶאֱמַן פְּשׁוּט" כַּל - כִּי ה'מֶן' הוּא בְּחִינַת 'דעת' גְּדוּלָּה וְכוּ'.

וְעַל-כֵּן "אֲכָלוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַמֶּן אַרְבָּעִים שָׁנָה" (שְׁמוֹת טז, לה), כִּי "בֶּן אַרְבָּעִים לְבִינָה" (אָבוֹת פ"ה מ"א).

וְזֶה שְׁאֲמְרוּ חֲז"ל (קדושין לח.): "אֶת הַמֶּן אֲכָלוּ אַרְבָּעִים שָׁנָה, וְהָלֹא אַרְבָּעִים שָׁנָה חָסַר שְׁלֹשִׁים יוֹם, אֲלֵא עֵוְגָה שְׁהוּצִיאוּ מִמִּצְרַיִם טָעְמוֹ בָּה טַעַם מֶן".

כִּי בְּאֵמַת: ה'מֶן' שְׁהוּא בְּחִינַת ה'דעת', הָיָה רָאוּי שְׁיֵאכְלוּ אוֹתוֹ אַרְבָּעִים שָׁנָה בְּשִׁלְמוֹת, בְּחִינַת 'בִּינָה וְדעת' כַּל - דְּהֵינּוּ תִּכְפַּ שְׁיֵצְאוּ מִמִּצְרַיִם וְנִתְגַּלָּה ה'דעת', הָיָה רָאוּי שְׁיֵאכְלוּ ה'מֶן' תִּכְפַּ?!

וְעַל-זֶה תִּרְצוּ: "עֵוְגָה שְׁהוּצִיאוּ מִמִּצְרַיִם" - הֵינּוּ: ה'מצות' - טָעְמוֹ בָּה טַעַם מֶן. כִּי ה'שְׁלוֹם' תְּלוּי ב'דעת' (כַּמְבָּאָר שֶׁם בְּהַתּוֹרָה אוֹת ו), ו'מִחְלֶקֶת' הוּא ה'פֶּד ה'דעת'. - אֲדָ יֵשׁ מִחְלֶקֶת לְשֵׁם-שְׁמַיִם, שְׁהוּא בְּאֵמַת 'דעת' גְּדוּלָּה מְאֹד, יוֹתֵר מִה'דעת' שֶׁל שְׁלוֹם, כִּי הִיא אֲהָבָה וְשְׁלוֹם גְּדוּלָּה.

וְזֶה: "עֵוְגָה שְׁהוּצִיאוּ מִמִּצְרַיִם", דְּהֵינּוּ 'מצות' - כִּי 'מצָה' הִיא בְּחִינַת

'מִחְלֶקֶת', כַּמּוֹ שְׁכַתּוּב (יְשַׁעְיָה מ"א, יב): "אֲנֹשִׁי מִצְתָדָּ יִהְיֶה כְּאִין".

"שְׁהוּצִיאוּ" דִּיקָא - כִּי ב'מִצְרַיִם' שְׁהָיָה ה'דעת' ב'גְּלוּת', בּוֹדְאִי לֹא הָיָה מִחְלֶקֶת לְשֵׁם-שְׁמַיִם, כִּי זֶה תְּלוּי ב'דעת' כַּל.

הֵינּוּ: "שְׁהַמְצָה" שְׁהִיא בְּחִינַת מִחְלֶקֶת, "שְׁהוּצִיאוּ מִמִּצְרַיִם" - "טָעְמוֹ בָּהֶם טַעַם מֶן"!

כִּי לְאַחַר שְׁהוּצִיאוּ בְּחִינַת ה'מִחְלֶקֶת' מֶן ה'גְּלוּת-מִצְרַיִם' - הָיָה בָּהֶם טַעַם מֶן, בְּחִינַת 'דעת' גְּדוּלָּה, בְּחִינַת מִחְלֶקֶת לְשֵׁם-שְׁמַיִם כַּל.

וְזֶה בְּחִינַת (שְׁמוֹת טז, ד): "לֶחֶם מֶן הַשְּׁמַיִם" הַנֶּאֱמָר ב'מֶן' - לְשׁוֹן מִלְחָמָה, כַּמּוֹ שְׁכַתּוּב (תְּהִלִּים לה, א): "לֶחֶם אֶת לֶחֶמִי", בְּחִינַת מִחְלֶקֶת.

הֵינּוּ: שְׁה'מֶן', שְׁהוּא ה'דעת', הוּא בְּחִינַת מִחְלֶקֶת לְשֵׁם-שְׁמַיִם כַּל.

וְעַל-כֵּן דָּתָן וְאַבִּירָם שְׁחָלְקוּ עַל מֹשֶׁה, שְׁהוּא ה'דעת' (זֹחַר פְּקוּדֵי רכ"א). - כַּמּוֹ גַּם-כֵּן בְּה'מֶן', וְהוֹתִירוּ מִמֶּנּוּ (רש"י שְׁמוֹת טז, כ; שְׁמוֹת רַבֵּה כה, י) - כִּי ה'מֶן' הוּא בְּחִינַת ה'דעת', בְּחִינַת מֹשֶׁה כַּל.

קיא.

(ח"ב ה, טו)

עַל-יְדֵי קְבוּץ הַתְּלָמִידִים אֲצֵל הָרֵב - נִתְקַבֵּץ וְנִתְלַקֵּט חֲלָקֵי הָאֱמוּנָה (עֵינֶשׁם בְּאוֹת ד"ה).

וְעַל-כֵּן נִקְרָא לְמוֹד הָרֵב עִם הַתְּלָמִידִים 'יְשִׁיבָה' - עַל-שֵׁם קְבוּץ חֲלָקֵי הָאֱמוּנָה, שְׁהוּא בְּחִינַת (שְׁמוֹת טז, לה): "אֲרִץ

נושבת", בחינת (תהלים לז, ג): "שכן ארץ ורעה אמונה", הפך (ירמיה ב, ב): "ארץ לא זרועה", שהיא בחינת פגם-אמונה.

(כמבאר שם באות א: סדר הזרעים הוא על-ידי אמונה, בבחינת: "אמונה זה סדר זרעים". שבת לא. - שעל-ידי אמונה, נעשה ה'סדר של הזרעים' לפי הזמן והמקום).

כי ה'רב' הוא משגיח על חלקי האמונה של כל אחד ואחד, לקבצם ולהעלותם, בבחינת (תהלים קא, ז): "עיני בנאמני ארץ, לשבת עמדי", בחינת 'שיבה', בחינת: "ארץ נושבת", וכנ"ל.

ולעתיד-לבוא אז נתקים (צפניה ג, ט): "אז אהפך אל כל העמים שפה ברורה", וגם אז נתהפך "רי"ב לשונות", ולא יהיה בחינת 'רי"ב' כנ"ל, ויהיה "שפה אחת" (בראשית יא, א), "לעבדו שכם אחד" (צפניה שם).

"ויצעק משה אל ה'" (שמות יז, ד)

קיג.
(ח"א עה)

בתורה ותפלה, יש שני גוונים: 'מחשבה' ו'צעקה'. והוא בחינת 'משה' ו'דוד'.

כי ה'צעקה', בחינת (משלי א, ב): "חכמות בחוץ תרנה". וב'מחשבה', בחינת (שיר-השירים ז, ב): "חמוקי ירכיך".

ב'משה' כתיב (שמות ח, ח; יז, ד; במדבר יב, יג): "ויצעק משה", וכתיב (דברים לא, א): "וילך וידבר" וכו', כלומר: שהיה מקהיל קהלות ברבים, וזה בחינת: "חכמות בחוץ תרנה".

וב'דוד' כתיב (תהלים סח, כז): "במקהלות ברכו אלקים", והוא גם-כן: "חכמות בחוץ תרנה".

"היש ה' בקרבנו אם אין" (שמות יז, ז)

בענו למנדע, בין עתיקא סתימא דכל סתימין, דאקרי 'אין'. ובין 'זעיר-אפין' דאקרי 'הוי"ה'. ועל דא לא כתיב: "היש ה' בקרבנו אם לא", כמה דכתיב (שמות טו, ד): "הילך בתורתך אם לא", אלא "היש ה' בקרבנו אם אין".

"וירב העם עם משה וגו'. על ריב בני ישראל" (שמות יז, ב-ד) - ענין 'רי"ב רב"י

קיב.
(ח"א מח)

"תצפנם בספה מריב לשונות" (תהלים לא, כא). כש'לשונות של עכו"ם' גוברים-חס ושלום - אזי השכינה היא 'רי"ב' עם קדשא-בריך-הוא, כמו שכתוב בתקונים (תקוני-זוהר מד: - על מיכה ו, ב): "שמעו הרים ריב" - "דאיהי 'רי"ב' על בנהא בגלותא".

כי "בארץ-ישראל איהי רב"י" (שם מה: - שנתהפך אתון 'רי"ב', ונעשה 'רב"י'.

ועקר 'ארץ-ישראל' - על-ידי "פח מעשיו" (תהלים קיא, ז). אבל כשכח הזה, הינו בחינת 'ספה', נפגם - אזי גוברים 'אמות-העולם', גובר "ימין שקר" (שם קמד, ח"א), ונעשה מ'רב"י' 'רי"ב', אזי "איהי ריב' על בנהא, שגלו משלחן אביהם ומארצם יצאו".

אי הכי אמאי אתענטשו? - אלא על דעבידו פרודא, ועבידו בנסיונא, דכתיב (שם יז, ז): "ועל נסותם את ה'". אמרו ישראל: אי האי, נשאל בגוונא חד. ואי האי, נשאל בגוונא אחרא. ועל דא מיד (שם פסוק ח): "ויבא עמלק". (זהר בשלח סד: - ועין לקוטי-תורה סוף פרשת עקב)

קיד.

(לקוטי-הלכות, תפלין ו, כט - על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב עב, 'חיים נצחיים')

וזה בחינת שנסמד פסוק (שמות יז, ח): "ויבא עמלק לפסוק" (שם פסוק ו): "ועל נסותם את ה' לאמר היש ה' בקרבנו אם אין".

כי הם פגמו בגאות'. כי כל המחלקת שחלקו על משה - הכל היה על-ידי גאות של דתן ואבירם, שהתקנאו במשה וחלקו עליו, עד שנמשכו אחריהם עוד כמה אנשים.

כי זה שידע שפלותו ובטל את עצמו באמת נגד משה ואהרן, בודאי לא היה חולק עליו בכל מה שעבר עליו.

ועל-כן ברב המחלקת אמר משה (שם טז, ו): "ונחננו מה כי תלינו עלינו" - הינו: שבטל עצמו בתכלית הבטול, להכניע מדת הגאות, שעל-ידי-זה הם רוצים לחלק עליו.

כי הא בהא תליא, כי על-ידי שיש לו 'גאות' - אינו מתקרב להצדיק-האמת.

ויש שמתגרה בו הבעל-דבר, עד שחולק עליו. ועל-ידי שאינו מקרב להצדיק, מפל-שפן פשחס-ושלום חולק עליו - על-ידי-זה מתגבר בו ביותר מדת הגאות, כי עקר בטול הגאות, זוכין על-ידי התקרבות להצדיק, על-ידי ראיית פניו-הקדושים.

ומחמת שהם פגמו אז בזה, על-כן נסו את ה' ונפלו לספקות: "היש ה' בקרבם אם אין", ואיתא בזהר-הקדוש (בשלח סד:): "שהיו מספקים אם הבחינה הנקרא 'יש' הוא בקרבם, אם הבחינה הנקרא 'אין', עיר-שם.

הינו: שהפגם שלהם היה, שעשו פרוד בין 'גאות-דקדשה' שהוא בחינת 'יש', ובין 'ענוה' שהוא בחינת 'אין'.

כי באמת שניהם אחד, וזה עקר תכלית שלמות הענוה, בחינת (מגלה לא): "במקום גדלתו, שם אתה מוצא ענותנותו".

ומחמת שהם חלקו על משה, ופגמו ב'ענוה' - היה עקר הפגם שעשו 'פרוד הנ' ל', עד שנסתפקו איזה בחינה בקרבם.

ועל-ידי זה: "ויבא עמלק" - כי 'עמלק' הוא 'זהמת-הנחש', שעקר התגברותו על-ידי 'פגם ענוה'.

ועל-כן היה עקר הכנעתו על-ידי 'יהושע', כמו שפיתוב: "ויאמר משה ליהושע צא הלחם בעמלק" וכו' (שמות יז, ט).

כי 'יהושע' היה 'תלמיד משה' "אשר לא ימוש מתוך האהל" (שם לג, יא), שהיה משתדל כל ימיו לראות פני משה רבו בכל עת, עד שזכה על-ידי-זה שיתנוצץ מחו, ולקבל כל התורה על-ידי-זה, אשר על-ידי-זה זוכין ל'ענוה אמיתית', שהוא 'הכנעת המן-עמלק'.

קטו.

(לקוטי הלכות, אשורת ד, ז - על-פי לקוטי- מוהר"ן ח"א כד, 'אמצעייתא דעלמא')

וְזָה בַחֲנִינַת הַפָּגַם שֶׁפָּגְמוּ יִשְׂרָאֵל בַּתְּחִלָּה קֹדֶם מִתְּנִי-תוֹרָה כְּשֶׁלֹּא הָיָה לָהֶם מַיִם, כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב שָׁם (שְׁמוֹת יז, ז): "וְעַל נִסְתָּם אֶת ה' לֵאמֹר הִישׁ ה' בְּקִרְבָּנוּ אִם אֵין", וְאֵיתָא בְּזֵהרֵי-הַקְּדוֹשׁ (בְּשַׁלַּח סד:): "שֶׁהַפָּגַם שְׁלָהֶם הָיָה, שֶׁהִקְרוּ: אִם בַּחֲנִינַת 'יֵשׁ' הוּא בְּקִרְבָּם, אִם בַּחֲנִינַת 'אֵין'", עֵינֵי-שָׁם.

שְׁעַקֵּר הַפָּגַם שְׁלָהֶם הָיָה: מַה שֶּׁרָצוּ לַעֲמֹד וּלְהִבִּין הַשְּׂגוֹת שֶׁכָּלוּלִים מִ'יֵשׁ' וְ'אֵין' יַחַד.

אָבֵל אֵי-אֶפְשֵׁר לַעֲמֹד עֲלֵיהֶם, כִּי מִשִּׁיגִין "תִּשְׁעָה הֵיכָלִין" (זֵהר נח סה.), שֶׁנִּרְאָה כְּאִלוּ הוּא בַּחֲנִינַת 'יֵשׁ', מֵאַחַר שֶׁהֵם בַּחֲנִינַת 'תִּשְׁעָה הֵיכָלִין', וְאֶף-עַל-פִּי־כֵן "לֹא מִתְדַבְּקִין וְלֹא יִדְעִין" (שָׁם), שֶׁזֶהוּ בַּחֲנִינַת 'אֵין'.

וְכִי שֵׁיֵשׁ לוֹ אֲמוּנָה חֲזָקָה, וְאֵינוּ נִכְנָס לַחֲקֹר בְּזָה כָּלֵל - הוּא זוֹכֵה לְהִתְעַנֵּג עַל הַשֵּׁם וּלְחַזוֹת בְּנַעַם זִיוו, דִּיקָא עַל-יַדֵּי-זָה, עַל-יַדֵּי רְדִיפַת הַמַּחְשְׁבָה וְהַמַּעֲכָב, אֲשֶׁרֵי לוֹ!

אָבֵל תַּכְּף כְּשֶׁרוֹצֵה לַחֲקֹר בְּזָה - נִכְשָׁל בְּזָה מְאֹד, כִּי יוֹכֵל לָבוֹא לְיַד פְּרוּד חֶסֶד וְשָׁלוֹם, שָׁבָא עַל-יַדֵּי הַיְכָלֵי-הַתְּמוּרוֹת, שֶׁהֵם הַסְּטְרָא-אַחְרָא "דְּשָׂרְיָא בַּחֲבוּרָא וְסִיִּים בְּפִרוּדָא" (זֵהר מִשְׁפָּטִים צה.).

דְּהֵינּוּ: שֶׁמִּפְרִיד בֵּין 'יֵשׁ' וְ'אֵין', עַד שֶׁנִּסְתַּפְּקוּ (שְׁמוֹת יז, ז): "הִישׁ ה' בְּקִרְבָּנוּ אִם אֵין" - כִּי בְּאֵמַת הַכֹּל אַחַד, רַק שְׂאֵי-אֶפְשֵׁר לְהִבִּין וּלְחַקֵּר בְּזָה כָּלֵל כִּנְ"ל.

וְעַל-כֵּן בָּאוּ לָזֶה בְּעַת שֶׁהָיוּ צָרִיכִין לַמַּיִם, שֶׁהוּא 'הַמְּשַׁכֵּת הַשֹּׁפַע' שֶׁנִּמְשָׁךְ מִבַּחֲנִינַת 'הַשְּׂגוֹת' הַנִּ"ל, וּמַחֲמַת שֶׁרָאוּ שֶׁנִּתְעַכַּב הַשֹּׁפַע מִלִּירֵד לָהֶם, עַל-יַדֵּי-זָה הִתְחִילוּ לִכְנָס בְּנִסְיוֹן הַנִּ"ל, בַּחֲנִינַת: "עַל נִסְתָּם אֶת ה' הִישׁ וְכוּ' אִם אֵין", וְכַנְ"ל.

קטז.

(לקוטי הלכות, גבית-חוב מהיתומים ג, ט - על- פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב יב, 'אֵיהּ מְקוּם כְּבוֹדוֹ')

וְזָה שֶׁנִּפְלוּ יִשְׂרָאֵל לְסַפְּקוֹת קֹדֶם קִבְּלַת-הַתּוֹרָה, כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב (שְׁמוֹת יז, ז): "הִישׁ ה' בְּקִרְבָּנוּ אִם אֵין", וְאֵיתָא בְּזֵהרֵי-הַקְּדוֹשׁ (בְּשַׁלַּח סד:): "שֶׁבַחְנוּ אִם בַּחֲנִינַת הַקְּדוּשָׁה הַנִּקְרָא 'יֵשׁ' שׁוֹרָה בְּקִרְבָּם, אִם בַּחֲנִינַת 'אֵין'".

כִּי שְׁנֵי בַּחֲנִינּוֹת 'הַתְּגַלּוֹת הַקְּדוּשָׁה': (א) בַּחֲנִינַת "מְלֹא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ" (ישעיה ו, ג); (ב) וּבַחֲנִינַת "אֵיהּ מְקוּם כְּבוֹדוֹ" (קדשת מוסף; זֵהר וְתַקוּנִים) - הֵם בַּחֲנִינּוֹת 'יֵשׁ וְאֵין'.

וּמַחֲמַת הַיְסוּרִים שֶׁהָיָה לָהֶם אָז, שֶׁלֹּא הָיָה לָהֶם מַיִם - הִתְחִילוּ לִפְלֹל לְסַפְּקוֹת, וְלֹא יָדְעוּ אִם הַשֵּׁם בְּקִרְבָּם. וְאֵזִי הִבִּיא הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ עֲלֵיהֶם עֲמָלְק, וְאֵזִי הִסְתַּכְּלוּ כָּלִפִּי מַעֲלָה.

כִּי כָּךְ דָּרַךְ הָאָדָם לַפְּעָמִים: כָּל-זְמַן שֶׁאֵין הַבַּעַל-דָּבָר מִתְגַּבֵּר עָלָיו כָּל-כָּף - עֹדִין הוּא מִתְרַשֵּׁל לַחֲפֹשׁ אַחַר כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ.

אֵךְ כְּשֶׁהַבַּעַל-דָּבָר מִתְפַּשֵּׁט עַל הָאָדָם מְאֹד, וְרוֹצֵה לְהַפִּילוֹ לְגַמְרֵי חֶסֶד וְשָׁלוֹם, וְאֵזִי מִתְעוֹרֵר קְדֻשַׁת נַפְשׁ הָאָדָם - אֵזִי דִיקָא הוּא מִתְחִיל לְדַרְשׁ וּלְחַפֵּשׁ: "אֵיהּ מְקוּם כְּבוֹדוֹ" - שֶׁזֶהוּ בַּחֲנִינַת 'מְלַחֲמַת עֲמָלְק' קֹדֶם 'קִבְּלַת-הַתּוֹרָה'.

"וַתַּחַת רַגְלָיו" (שְׁמוֹת כד, י), בְּחִינַת: "וְהָאֲרֶץ הַדָּם רַגְלָיו" (ישעיהו סו, א).

"לְהַכְרִית זְרַעוֹ שֶׁל עַמְּלֶק" - הִיא בְּחִינַת 'יְהוֹשֻׁעַ', נִקְדָּה הַתַּחְתּוֹנָה - בִּי עֵקֶר 'מַחֲיֵת-עַמְּלֶק' תְּלוּי בִּיהוֹשֻׁעַ, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (שְׁמוֹת יז, ט): "צֵא הַלֶּחֶם בַּעַמְּלֶק".

ק.יט.

(ח"ב עט)

נִמְצָא לְעֵיל בַּפְּסוּק (שְׁמוֹת יד, כד): "וַיִּשְׁקֹף ה' אֶל מַחֲנֵה מִצְרַיִם".

"וּמַטֵּה הָאֱלֹקִים בְּיַדִּי" (שְׁמוֹת יז, ט)

ק.כ.

(ח"א עט)

"אִי עֶבֶר עַל אֲזִיזָתָא, אֲתִשְׁקִיָּה מְמַרְרִיזוּ דְאִילְנָא רָע, דְּאִיהוּ 'צַר-הָרַע'. וְאִם תִּיבִין בְּתִיּוּבְתָא, אֲתִמַּר בְּהוֹן (שְׁמוֹת טו, כה): 'וַיִּזְרְהוּ ה' עֵץ' - דָּא 'עֵץ-הַחַיִּים', וּבֵה: 'וַיִּמָּתְקוּ הַפְּיִים'. וְדָא 'מֹשֶׁה מְשִׁיחַ', דְּאֲתִמַּר בֵּה (שְׁם יז, ט): 'וּמַטֵּה הָאֱלֹקִים בְּיַדִּי'. 'מַטֵּה' דָּא 'מַט' ט', מַפְטָרָה חַיִּים וּמַפְטָרָה מִיָּתֵהּ" (זֶהר בְּרֵאשִׁית כז).

הִינּוּ: כְּשֶׁעוֹשֶׂה אֲתִשׁוּבָה-שְׁלֵמָה, שְׂיִדְחָה הָרַע לְגַמְרִי, וְנַעֲשֶׂה כְּלוּ טוֹב - זֶהוּ בְּחִינּוֹת 'מֹשֶׁה מְשִׁיחַ', דְּאֲתִמַּר בֵּה: "וּמַטֵּה הָאֱלֹקִים בְּיַדִּי". הִינּוּ: שְׂהִיָּה בְּיָדוֹ לְהַפְּדוּ מִרַע לְטוֹב.

"וּמַטֵּה" - "דָּא 'מַט' ט', מַפְטָרָה חַיִּים וּמַפְטָרָה מִיָּתֵהּ" - בִּי 'מַט' ט' הוּא בְּחִינּוֹת 'מֹשֶׁה מְשִׁיחַ', בְּחִינּוֹת 'שֵׁשֶׁת יָמֵי הַחֹל', בְּחִינּוֹת 'שֵׁשֶׁה-סְדְרֵי-מִשְׁנָה', שְׁכָלוּלִים

כִּי 'עַמְּלֶק' הוּא 'זֵה-מַת-הַנְּחָשׁ', בְּחִינַת 'מְקוֹמוֹת-הַמְטַנְפִּים', שְׁשָׁם אִי-אֶפְשָׁר לְמַצָּא כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ בְּשׁוּם אֶפֶן, רַק צְרִיכִין לְצַעֵק אֶל הַשָּׁם בְּקוֹל חֲזָק מְאֹד, לְדַרְשׁ וּלְבַקֵּשׁ "אִיָּה, אִיפּוֹא כְּבוֹד קִדְשָׁתוֹ יִתְבָּרַךְ".

וְאִזּוּ מִתְגַּבְּרִין עֲלָיו, וְעוֹלִין בְּתַכְלִית הָעֲלִיָּה וְכוּ', וְעַל-כֵּן זָכוּ אַחַר זֶה מִיָּד לְקַבְּלַת-הַתּוֹרָה, שֶׁהִיא נִמְשָׁכֶת מִבְּחִינַת "אִיָּה".

"וַיָּבֵא עַמְּלֶק וַיִּלְחֶם עִם יִשְׂרָאֵל בְּרַפִּידִם"

(שְׁמוֹת יז, ח)

ק.יז.

(ח"ב ח, ג)

'עַמְּלֶק' טַמָּא אֶת יִשְׂרָאֵל בַּפְּגָם 'תַּאֲוֹת-נְאוּף', כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (דְּבָרִים כה, יח): "אֲשֶׁר קָרַךְ בְּדַרְךְ", בְּחִינַת "מְקַרָּה לִילָה" (שְׁם כג, יא). בִּי 'עַמְּלֶק' יוֹנֵק מִבְּחִינַת הַדְּעוּת, בְּבְּחִינַת (בַּמִּדְבָּר כד, כ): "רֵאשִׁית גּוֹיִם עַמְּלֶק". וְזֶה בְּחִינַת 'מַלְחָמַת עַמְּלֶק'.

וְהַתְּקוּן לָזֶה: הוּא הַתְּפִלָּה שֶׁל הַבְּעַל-פֶּחַ' שְׁמֵת־פֶּלֶל בְּבְּחִינַת דִּין - שְׁעַל-יְדֵי-זֶה מוֹצִיאִין מִמֶּנּוּ מִיָּמֵי הַדְּעוּת שְׁבִלַע מִן הַקְּדָשָׁה.

"וַצֵּא הַלֶּחֶם בַּעַמְּלֶק" (שְׁמוֹת יז, ט)

ק.יח.

(ח"א ו, ז)

"לְהַכְרִית זְרַעוֹ שֶׁל עַמְּלֶק" (סְנֵהֲדָרִין כ:)- זֶה בְּחִינַת (תְּהִלִּים מז, ד): "יִדְבָּר עַמִּים תַּחְתִּינוּ וּלְאָמִים תַּחַת רַגְלֵינוּ", בְּחִינַת 'חִירִיקוּ', נִקְדָּה הַתַּחְתּוֹנָה שֶׁל אֶלְפָּה, בְּחִינַת:

משֹׁשֶׁה בְּחִינּוֹת: כָּשֶׁר וּפְסוּל, טָמֵא וְטָהוֹר, אֲסוּר וּמִתָּר, כְּנוּדָע (תְּקוּנֵי־זֶהר־חֶדֶשׁ).

וְעַל־כֵּן אֵלוֹ בְּנֵי־אָדָם שְׂאִינָם קְבוּעִים עַד־יָן בְּעִבּוּדַת הַבּוֹרְאֵי־תִבְרָךְ, וְאִין תְּשׁוּבָתָם שְׁלֵמָה עֲדִין, רַק לְפַעְמִים נּוֹפֵל לוֹ 'הִרְהוֹר תְּשׁוּבָה' וּמִתְחִיל קִצַּת בְּעִבּוּדָתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְאַחֲר־כֵּן נּוֹפֵל מִזֶּה וְחוֹזֵר לְמִקּוּמוֹ, וְאַחֲר־כֵּן הוּא חוֹזֵר וְנִתְעוֹרֵר, וְחוֹזֵר וְנוֹפֵל, וְכֵן מִשְׁתַּנֵּה בְּכָל־פַּעַם, מְטוֹב לְרַע וּמְרַע לְטוֹב - זֹאת ה'תְּשׁוּבָה' הִיא בְּחִינּוֹת 'שִׁשֶׁת יָמֵי הַחֹל', בְּחִינּוֹת 'כָּשֶׁר וּפְסוּל' וְכוּ' כַּנ"ל.

כִּי הוּא גַם־כֵּן פַּעַם 'כָּשֶׁר' וּפַעַם 'פְּסוּל', פַּעַם 'טָמֵא' וּפַעַם 'טָהוֹר' וְכוּ', כִּי אִין לוֹ גִּיחָא.

אָבֵל כְּשִׁעוּשָׁה 'תְּשׁוּבָה שְׁלֵמָה' - זֶהוּ בְּחִינּוֹת 'שֶׁבֶת' - שְׁיֵשׁ לוֹ 'גִּיחָא'. כִּי "בָּא שֶׁבֶת, בָּא מְנוּחָה" (רש"י בְּרֵאשִׁית ב, ב- על־פִּי בְּרֵאשִׁית־רַבָּה י, ט), שְׁיֵשׁ לוֹ 'מְנוּחָה' מְבַל וְכַל, וְנִדְחָה הָרַע' לְגַמְרֵי.

וְזֶהוּ בְּחִינּוֹת 'מֹשֶׁה מְשִׁיחַ' - שְׁהִיָּה בְּיָדוֹ לְהַפֵּךְ מְרַע לְטוֹב, וְנִדְחָה הָרַע לְגַמְרֵי.

קנא

(חֵי־מִוֶּהֱר"ן לו; רנה)

כְּשִׂאֲמֹר רַבְּנוּ ז"ל הַתּוֹרָה (תנ"ל) בְּסִימָן ע"ט - בְּאוֹתָהּ הָעֵת הָיָה הוֹלֵךְ בְּבֵיתוֹ אָנָּה וְאָנָּה כְּדַרְכּוֹ, וְאַחַז 'מִטָּה' בְּיָדוֹ, וְאָמַר: "וּמִטָּה אֵלְקִים בְּיָדֵי" (שְׁמוֹת יז, ט). וְדַחַק וּמִשָּׁד תִּבַּת "בְּיָדֵי" - כְּלוֹמַר: שֶׁ'בְּיָדוֹ ה'מִטָּה אֵלְקִים' לְהַטּוֹת כְּרִצּוֹנוֹ.

כִּי מְרַמֵּז שָׁם בְּהַתּוֹרָה הַנ"ל: שֶׁ"מִטָּה אֵלְקִים" מְרַמֵּז עַל ה'בְּחִירָה', שֶׁהוּא בְּחִינּוֹת מְט"ט, "מִסְטֵרָה חַיִּים וּמִסְטֵרָה מוֹת" וְכוּ'.

וּקִצַּת מְרַמֵּז וּמוֹכֵן מִדְּבָרֵי־הַקְּדוּשִׁים הַנ"ל, שֶׁהַתּוֹפָאָר: "שְׂזָכָה לְכַבֵּשׁ ה'בְּחִירָה' בְּיָדוֹ, וְהַמִּטָּה בְּיָדוֹ לְהַטּוֹתוֹ כְּרִצּוֹנוֹ!" - הֵינוּ: "שְׂזָכָה לְכַבֵּשׁ אֶת 'בְּחִירָתוֹ' בְּשִׁלְמוֹת!" - אֲשֶׁרֵי הַזֹּכָה לָזֶה, אֲשֶׁרֵי לוֹ.

עֵינַן בְּהַתּוֹרָה הַנ"ל מָה שְׁמִבְּאָר שָׁם עַל פָּסוּק זֶה: "וּמִטָּה אֵלְקִים בְּיָדֵי" - שְׂזָה בְּחִינּוֹת: שְׁכָבֵר זָכָה לְכַבֵּשׁ ה'בְּחִירָה', וַיֵּשׁ לוֹ 'גִּיחָא' בְּחִינּוֹת 'שֶׁבֶת', וּבְיָדוֹ לְהַפֵּךְ מְרַע לְטוֹב - כִּי כָבֵר יֵשׁ לוֹ 'גִּיחָא וּשְׁבִיתָה', מִן הָרַע שֶׁנִּתְבַּטַּל לְגַמְרֵי, אֲצֵל ה'צַדִּיק הַזֶּה' הַזֹּכָה לְמַדְרָגָה הַזֹּאת.

"וּמִטָּה אֵהָרֵן וְחוֹר עָלוֹ רֹאשׁ הַגְּבֻעָה" (שְׁמוֹת יז, י)

קנב

(ח"ב עט)

נִמְצָא לְעִיל בְּפָסוּק (שְׁמוֹת יד, כד): "וַיִּשְׁקֹף ה' אֶל מַחֲנֵה מִצְרַיִם".

"וַיִּדִּי מֹשֶׁה כְּבָדִים וְגו', וְאַהֲרֹן וְחוֹר תָּמְכוּ בְּיָדָיו, מִזֶּה אֶחָד וּמִזֶּה אֶחָד" (שְׁמוֹת יז, יב)

קנג

(ח"א נו, ט)

עַל־יָדֵי בְּחִינּוֹת 'ל"ט מְלָאכּוֹת', שֶׁהוּא זְהֻמַּת־הַנְּחָשׁ' - בָּא 'עֲצָבוֹת־רוּחַ'. וְעַל־יָדֵי 'עֲצָבוֹת־רוּחַ', אִין ה'רוּחַ' דוֹפֵק בְּסִדּוּרוֹ.

וְאַזִּי נַעֲשִׂים הָאֲבָרִים כְּבָדִים, מַחֲמַת שְׂאִין 'רוּחַ־הַדּוֹפֵק' מְנַשֵּׁב בָּהֶם כְּסִדֵּר, וְאַזִּי ה'יָדִים' בְּבְחִינּוֹת (שְׁמוֹת יז, יב): "וַיִּדִּי מֹשֶׁה

"וַיְהִי יָדָיו אֲמוֹנָה עַד בֹּא הַשָּׁמֶשׁ" (שמות יז, יב)

"וְהוּא יְדוּהֵי פְרִישׁן בְּצִלוֹ". (תרגום אונקלוס)

קנה.

(ח"א ז, א)

דע: פי עקר ה'גלות', אינו אלא בשביל 'חסרון אמונה', כמו שכתוב (שיר- השירים ד, ח): "תבואי תשורי מראש אמונה". ו'אמונה' הוא בחינת 'תפלה', כמו שכתוב (שמות יז, יב): **"וַיְהִי יָדָיו אֲמוֹנָה"**, ותרגומו: **"פרישן בצלו"**.

וזה בחינת 'נפים למעלה מהטבע' - פי התפלה למעלה מטבע, פי הטבע מחייב כן, והתפלה משנה הטבע. וזה דבר נס, ולזה צריך 'אמונה', שיאמין שיש 'מחדש', ובידו לחדש דבר פרצונו.

ועקר 'אמונה', בחינת 'תפלה', בחינת 'נפים', אינו אלא ב'ארץ-ישראל', כמו שכתוב (תהלים לז, ג): **"שכן ארץ ורעה אמונה"**.

קנו.

(ח"א ט, א-ה)

עקר ה'חיות' מקבלין מה'תפלה', כמו שכתוב (תהלים מב, ט): **"תפלה לאל חיי"**.

ובשביל-זה צריך להתפלל בכל כחו, פי בשמתפלל בכל כחו ומכניס כחו ב'אותיות התפלה' - אזי נתחדש כחו שם, בבחינת (איכה ג, כג): **"חדשים לבקרים רבה אמונתך"**.

פי 'אמונה' היא 'תפלה', כמו שכתוב (שמות יז, יב): **"וַיְהִי יָדָיו אֲמוֹנָה"**, תרגומו: **"פרישן בצלו"**.

בבדים - פי עקר ה'כבודות' ב'ה'ידים', ששם עקר 'רוח-הדופק'.

וזה בחינת (בראשית ה, ט): **"עצבון ידים"** - פי עקר מזיק ה'עצבות-רוח' ל'ה'ידים'. וכשה'אברים' בבדים, אזי מכבידין יותר על ה'רוח-הדופק', ונחלש עוד יותר. **ועל-ידי** שנחלש יותר ה'רוח-הדופק', נעשים ה'אברים' בבדים עוד יותר. **ועל-ידי-זה** נחלש ה'רוח-הדופק' עוד יותר ויותר.

וכן חוזרת חלילה, עד שיוצאת נפשו חס- ושלום.

ועל-ידי ה'אנחה' - הוא מתיה ומבריא ה'רוח-הדופק', ונצול מה'עצבות-רוח', וחוזר ה'רוח-הדופק' ומנשב בסדר בכל ה'אברים', ובפרט ב'ה'ידים' וכו' (עין בפנים).

קנד.

(ח"א נח, ג)

'משה רבנו' - **"בכה שהיה כלול משלשה אבות"** (זהר ויצא קנ). מהשמות-הזהר, **היה לוחם פנגד עמלק**, בבחינת (ויקרא כו, כח): **"חרב נקמת נקם ברית"**.

פי ה'אבות' הן 'ברית', בחינת (ויקרא כו, מב): **"וזכרתי את בריתי יעקוב וכו'."** ו'עמלק' טמא 'בריתם', בבחינת (דברים כה, יח): **"אשר קרף בדרך"**.

וזהו (זהר בראשית לב:): **"וחד על בין תרין"** - זהו 'מלחמת עמלק', שנאמר בו (שמות יז, יב): **"ואהרן וחור תמכו בידי מזה אחד ומזה אחד"**.

וְהַתְּפִלָּה' הוא בחינת 'נְסִים', שהוא אין דרך הטבע, כי לפעמים הטבע מחיב איזו דבר, והתפלה מהפכת את הטבע.

ועקר הנסים הינו עקר התפלה, אינו אלא ב'ארץ-ישראל', כמו שכתוב (תהלים לז, ג): "שכן ארץ ורעה אמונה", ו'אמונה' זה 'תפלה', כמו שכתוב (שמות יז, יב): "ויהי ידיו אמונה" - פתגמוז.

קנז.

(ח"א י, ו-בסוף)

על-ידי ה'צדיק' שהוא בחינת ה'רוח שבלב' - נתגלה ה'ארת הידים והרגלים', הינו בחינת 'רקודין והמחאת-כף', ונתבטל ה'גאונה' וה'כפירות', ונתרבה ה'אמונה'. וזה בחינת (שמות יז, יב): "ויהי ידיו אמונה".

קנח.

(ח"א כ, ה)

ב'שהצדיק-האמת דורש ברבים, אזי קדם הבאור, הוא מקשר עצמו עם נשמותיהם, ושופך שיחו ותפלתו לפני השם-יתברך - ואזי תפלתו תפלת רבים ונתקבלת בודאי (על-פי 'קצור לקוטר-מוהר"ן).

וזהו טעות שטעה משה, שלא עשה כן ב"מי מריבה" (במדבר כ, יג). (עי' בפנים).

וזה בחינת (במדבר כ, יא): "וירם משה את ידו". "ידו" - זה 'תפלתו', כמו שכתוב (שמות יז, יב): "ויהי ידיו אמונה", פתגמוז: "פרישן בצלו" - שהרים את תפלתו, ולא קשר עצמו עם הקהל.

וזהו: "יען לא האמנתם בי להקדישני לעיני בני ישראל" (שם שם, יב) - הינו התפלה בנ"ל, שהרים תפלתו מתפלת הקהל, שלא קשר את עצמו עם הקהל. והתפלה היא 'אמונה', כמו: "ויהי ידיו אמונה".

"להקדישני לעיני בני ישראל". "להקדישני" דיקא - כי על-ידי התפלה של רבים, נתקדש השם-יתברך.

קנט.

(ח"א כב, א-ב)

"יש 'חותם', ויש 'חותם בתוך חותם'" (עבודה-זרה לא).

יש 'חותם הפנימי' של ה'רגליו' - בחינת 'מוכיח-הדור' שהולכים להוכיח את ישראל.

ויש 'חותם' שהוא למעלה מזה ה'חותם' - הינו: 'חותם החיצון' של הידים, בחינת 'ידים' המקבלים 'מוסר' מאלו ה'מוכיחים', בחינת (איוב לז, ז): "ביד כל אדם יחתום".

וה'ידים', זה בחינת 'אמונה', שנתקבל בה ה'מוסר', בבחינת (שמות ט, לה); במדבר יז, ה; כז, כג): "כאשר דבר ה' ביד משה", בחינת (שמות יז, יב): "ויהי ידיו אמונה".

קל.

(ח"א כד, ו)

צריך להמשיך 'אמונה' לתוך 'ברכת השכל', כי אין לסמוך על השכל בעצמו, כידוע.

וְזֶה בְּחִינַת (משלי כח, ט): "אִישׁ אֲמוּנוֹת רַב בְּרָכוֹת", וּבְחִינַת (שמות יז, יב): "וַיְהִי יָדָיו אֲמוּנָה", וּבְחִינַת (שמואל-א כד, ט): "וְקָמָה בְּיָדָהּ מִמְּלַכַת יִשְׂרָאֵל", הֵינּוּ: שִׁמְשׁוֹן אֲמוּנָה לְתוֹךְ בְּרַפְת הַיָּדִים'.

קלא.

(ח"א מד)

עַל-יָדֵי 'מִחְאֵת-כַּפַּיִם' בַּתְּפִלָּה - נִתְבַטַּל מִחֲשֻׁבוֹת עֲבוֹדָה זָרָה וּכְפִירוֹת.

וְזֶה פְּרוֹשׁ (בְּרָכוֹת כו:): "תְּפִלוֹת בִּנְגַד תְּמִידִין תִּקְנוּם". "תְּמִיד" - זֶה בְּחִינַת 'אֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל', כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (דְּבָרִים יא, יב): "תְּמִיד עֵינֵי ה' אֲלֹקֶיךָ בָּה". הֵינּוּ: עַל-יָדֵי 'מִחְאֵת-כַּפַּיִם', נִתְבַטַּל מִחֲשֻׁבוֹת עֲבוֹתֵם.

כִּי עַל-יָדֵי 'מִחְאֵת-כַּפַּי' - הוּא דָר בְּאִוִּירָא דְאֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל' (עֵינֵי בְּפָנִים), וְ"יֵשׁ לוֹ אֱלוֹקִים" (פְּתוּבוֹת קו:), וְנִתְבַטַּל מִחֲשֻׁבוֹת עֲבוֹתֵם.

וְתִפְלָה' הִיא בְּחִינַת 'אֲמוּנָה', כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שמות יז, יב): "וַיְהִי יָדָיו אֲמוּנָה עַד בַּא הַשֶּׁמֶשׁ", וְתִרְגוּמוֹ: "פְּרִישׁוֹן בְּצִלוֹ".

וְנִגַּד אֲמוּנָה', הֵם ה'כְּפִירוֹת' מִחֲשֻׁבוֹת עֲבוֹתֵם. וְ"תִקְנוּם" עַל-יָדֵי 'תְּמִידִין', עַל-יָדֵי 'אֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל', עַל-יָדֵי 'מִחְאֵת-כַּפַּי'.

קלב.

(ח"א צא)

"וַיְהִי יָדָיו אֲמוּנָה עַד בַּא הַשֶּׁמֶשׁ" (שמות יז, יב). כִּי יֵשׁ כְּפֹה מֵיַיִן אֲמוּנָה'. יֵשׁ אֲמוּנָה' שֶׁהוּא רַק בְּלִב'.

וְהַעֲקָר שְׁצָרִיךְ לִהְיוֹת לְאָדָם אֲמוּנָה' כָּל-כָּף, עַד שִׁתְּפַשֵּׁט בְּכָל הָאֲבָרִים, כְּמוֹ שֶׁמּוּבָא בְּכַתְּבֵי-הָאֲר"י (עֶזְרָתִיִּים לֵא, ב; שַׁעֲרֵי-הַמִּצְוֹת, פְּרֹשֶׁת עֶקֶב): "שְׁצָרִיךְ לְהַגְבִּיחַ יָדָיו

בְּשַׁעַת נְטִילָה נִגַּד הָרֹאשׁ, כְּדֵי לְקַבֵּל הַקֶּדְשָׁה".

נִמְצָא: שְׁצָרִיךְ לָזֶה 'אֲמוּנָה' בְּהַיָּדִים', לְהֶאֱמִין: שֶׁמִּחְמַת שְׁמַגְבִּיחַ יָדָיו בִּנְגַד הָרֹאשׁ, מְקַבֵּל הַקֶּדְשָׁה. כִּי בְּלֵא 'אֲמוּנָה' אֵינּוּ כְּלוּם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים קיט, פו): "כָּל מִצְוֹתֶיךָ אֲמוּנָה".

וּכְשֵׁיִשׁ לוֹ 'אֲמוּנָה' כְּזוֹ - בָּא מִן ה'אֲמוּנָה' אֶל ה'שֶׁכֶּל'. וְכָל מַה שֶׁמִּחְזִיק אֶת-עַצְמוֹ בְּ'אֲמוּנָה', בָּא אֶל 'שֶׁכֶּל' יוֹתֵר.

כִּי הַדָּבָר שֶׁהִיָּה צָרִיךְ מִתְחַלָּה לְהֶאֱמִין, עֲכָשׁוּ כְּשָׁבָא אֶל 'אֲמוּנָה' יוֹתֵר גְּדוּלָה, מִבֵּין הַדָּבָר הָרֵאשׁוֹן בְּ'שֶׁכֶּל'.

וְזֶה שֶׁכָּתוּב בְּמִשֶּׁה (שמות יז, יב): "וַיְהִי יָדָיו אֲמוּנָה" - שֶׁהִיָּה לוֹ 'אֲמוּנָה' כָּל-כָּף גְּדוּלָה, עַד שֶׁנִּתְפַּשֵּׁט בְּכָל הָאֲבָרִים, שֶׁאִפְלוּ בְּיָדָיו הִיָּה ה'אֲמוּנָה' כָּל-כָּף גְּדוּלָה.

"עַד בַּא הַשֶּׁמֶשׁ" (שם) - הֵינּוּ: לְהַשְׁכֵּל שֶׁל הַדָּבָר, וְ'שֶׁמֶשׁ' הוּא בְּחִינַת 'חֲכָמָה', כְּמוּבָא אֲצִלְנוּ (לְקוּטֵי-מוֹתֵר"ך ח"א א).

קלג.

(ח"א רפ)

כְּשִׁעוֹשִׁין 'מִשְׁאֵ-וּמִתָּן', צָרִיךְ שִׁיְהִיָּה רַק חִיצוֹנִית הַמִּחְשָׁבָה בְּתוֹךְ הַמִּשְׁאֵ-וּמִתָּן, אֲבָל פְּנִימִיּוֹת מִחְשָׁבָתוֹ, צָרִיךְ לְקַשֵּׁר אֶל הַתּוֹרָה, בְּהַתּוֹרָה וְהַדִּינִים הַמְּלַבְּשִׁים שָׁם.

גַּם צָרִיךְ 'אֲמוּנָה' בְּהַמִּשְׁאֵ-וּמִתָּן, שֶׁ"יֵשׁא וַיִּתֵּן בְּאֲמוּנָה" (שְׁפַת לֵא), וַיְהִיָּה הַדְּבֹר 'דְּבֹר אֱמֶת'.

כִּי 'מִשְׁאֵ-וּמִתָּן' הוּא בְּחִינַת: שֶׁמִּנְשָׂאִין וּמְרִימִין הַדָּבָר, וְנוֹתְנִין וּמְשִׁיבִין אוֹתוֹ

למקומו. כי יש קדשות נפולות, ניצוצות שנפלו. ועל-ידי משא-ומתן, מנשאין ומרימין אותן, ונותנין אותן למקומן.

ועקר ברור הניצוצות מן הקלפות, הוא על-ידי אמונה וכו', ועל-כך צריך לעשות משא-ומתן באמונה, שעל-ידי האמונה מעלין הניצוצות.

גם על-ידי שמקשר פנימיות מחשבתו אל התורה - מקבלת האמונה פת, לברר הניצוצות מן הקלפות, ולעלות מהם. כי בלא זה הפת, היה אפשר שיתאחזו גם הם בעצמן בהאמונה חסוֹשֶׁלום. ואזי נעשית מלחמה, כי צריך ללחם עמהם להוציא הניצוצות מהם.

וזה פרוש (דברים כא, י): "כי תצא למלחמה על איביך, ונתנו ה' אלקיך בידיך, ושבת שבי" וכו'.

"כי תצא" - זה בחינות משא-ומתן וכו'.
 "למלחמה על איביך" - כי אז הוא שעת מלחמה עם האויבים כנ"ל, כי צריך לברר ולהעלות הניצוצות מהם.

"ונתנו ה' אלקיך בידיך" - זה בחינת אמונה, כמו שכתוב (שמות יז, יב): "ויהי ידיו אמונה" - כי על-ידי אמונה מעלין הניצוצות כנ"ל.

"ושבת שבי" - זה בחינות התורה, כמו שכתוב (תהלים סח, יט): "עליה למרום שבת שבי".

קלד.

(ח"ב ה, א)

העקר הוא האמונה, וצריך כל אחד לחפש עצמו ולחזק עצמו באמונה.

כי יש סובלי חלאים, שיש להם מפות מפלאות, והם סובלים החלאים רק בשביל נפילת האמונה וכו', כי על-ידי נפילת האמונה באים מפות מפלאות, שאין מועיל להם לא רפואות ולא תפלה ולא זכות אבות וכו'.

כי כל הרפואות הם על-ידי עשבים, והם גדלים רק על-ידי אמונה וכו', ועל-כך על-ידי נפילת האמונה אין מועיל רפואות.

וכן תפלה הוא גם-כן בחינת אמונה, כמו שכתוב (שמות יז, יב): "ויהי ידיו אמונה", ותרגמו: "פרישן בצלו". וכן זכות-אבות וכו'.

קלה.

(ח"ב יט)

וזה שכתוב ב'משה רבנו' (שמות יז, יב): "ויהי ידיו אמונה", ב'מלחמת-עמלק' - כי על-ידי אמונה, החליש את עמלק, דהינו ה'חכמות' וה'חקירות'.

וזה: "ויהי ידיו אמונה". "ידיו" - הינו בחינת מצוות מעשיות, שהם בחינת אמונה, כמו שכתוב (תהלים קיט, פו): "כל מצותיך אמונה".

שעל-ידי אמונה ו'מצוות מעשיות', שהם הפך בחינת עמלק - החלישו כנ"ל.

ו'אמונה' זה תפלה, כמו שתרגם: "פרישן בצלו" - כי התפלה משנה ה'טבע', ונתבטלין ה'חכמות' וה'חקירות', שהם הולכים על-פי ה'טבע'.

והמחקרים והכופרים, מפרשים כל התורה פלה על-פי חכמות

ואפיקורסות שלָּהֶם - שְׁכַל התורה, ואפלו
 'מצוות מעשיות' הפתובים בתורה, מפרשים
 הכל על-פי צורה ושכל וכו', שהם מרמזים
 רק על שכליות וחקמות שלָּהֶם, וכופרים
 ב'עשיות המצוות'. אשרי מי שאינו יודע
 מהם כלל.

ועל-כן עקר הכנעתו, על-ידי אמונה,
 בחינת: "ויהי ידיו אמונה",
 כנ"ל.

קלו.

(ח"ב פג)

על-ידי 'תקונה הברית' שהוא 'קשת' -
 יכול להוציא החצים, שהיא
 התפלה, שהיא "ח"י ברכאן דצלותא -
 שהם תלת ווי"ן" (תקוני-זוהר מא. מח.), בחינת
 'חצים'.

ו'מקומם' ב'ברית', בבחינת (תהלים פט, כט):
 "ובריתי נאמנת לו". 'אמונה'
 זה בחינת 'תפלה', בבחינת (שמות יז, יב): "ויהי
 ידיו אמונה".

"כתב זאת זכרון בספר" (שמות יז, יד)

קלו.

(ח"א יט, בסוף)

בין לומד בספר, לשומע מפי החכם, יש
 חלוק גדול ביותר.

כי 'ספר' הוא רק ל'זכרון', כמו שכתוב
 (שמות יז, יד): "כתב זאת זכרון בספר",
 ו'זכרון' הוא ב'כח-המדמה', כי גם 'בהמה'
 יש לה 'זכרון', כמו שאנו רואים: שגם
 'בהמה' זוכרת שבמקום זה נשכה פלג, והיא
 בורחת משם.

ועל-כן אמרו רז"ל (גטין ס:): "דברים
 שבעל-פה, אי אתה רשאי
 לאמרם בכתב" - ויש דברים בגו, כי באמת
 זה המקרא: "כתב זאת זכרון בספר" הנ"ל,
 נאמר על 'תורה-שבכתב', שצריכין דוקא
 לכתבה. (כל-זה שמעתי מפיו-הקדוש, ולא באר ענין זה
 היטב).

קלת.

(ח"א קב)

הענין מה שצריכין לנסע להצדיק, ולא די
 ב'ספרי-מוסר' - מפרש בתורה
 (שמות יז, יד): "ויאמר ה' אל משה, כתב זאת
 זכרון בספר, ושים באזני יהושע".

כי אף שאמר לו לכתב בספר - אף-על-פי-
 כן לא הסתפק בזה, וצוה לו: "ושים
 באזני יהושע" - שידבר עמו פה אל פה. כי
 העקר - מה ששומעין מפה הצדיק וכו'.

שאָר עניני 'עמלק', נמצאים בפרשת 'כי תצא'

הַפְּטֹרַת פְּרִשְׁת בְּשִׁלַּח

"וְהָיָא יוֹשְׁבֵת תַּחַת תְּמַר דְּבוֹרָה" (שׁוֹפְטִים ד, ה)

"וְהָיָא יוֹשְׁבֵת תַּחַת תְּמַר" - מאי שְׁנָא "תַּחַת תְּמַר"? - מַה 'תְּמַר' זָה, אִין לֹא אֵלָא 'לֵב אֶחָד', אָף יִשְׂרָאֵל שְׂבָאוֹתוֹ הַדּוֹר לֹא הָיָה לָהֶם אֵלָא 'לֵב אֶחָד' לְאָבִיהֶן שְׂבִשְׂמִים. (מַגְלָה יד.)

א.

(ח"א רסט)

מ'דִּירַת הַצְּדִיק, נָכַר 'מַעֲשֵׂה הַדּוֹר'.

וְסִימָן לְדַבֵּר (שׁוֹפְטִים ד, ה)

(ה): **"וְהָיָא יוֹשְׁבֵת תַּחַת תְּמַר", וְאָמְרוּ חַז"ל (מַגְלָה יד.): "מַה 'תְּמַר' אִין לֹא אֵלָא 'לֵב אֶחָד', אַף יִשְׂרָאֵל בֵּן."**

"וְתִשָּׂר דְּבוֹרָה וּבָרַק בֶּן אֲבִינַע" (שׁוֹפְטִים ה, א)

ג.

(לְקוּטֵי-הַלְכוֹת, חֲכִירוֹת-וְקַבְלָנוֹת א, ה)

אָמְרוּ רַז"ל (מְדַרְשׁ תַּהֲלִים יח): "כָּל הָאֹמֵר שִׁירַת הַיָּם בְּכוֹנָה, מוֹחֲלִין לּוֹ כָּל עוֹנוֹתָיו", וְגַם אָמְרוּ בְּשִׁירַת דְּבוֹרָה' (שָׁם): "שְׁעַל-יַדֵּי הַשִּׁירָה נִמְחָלוּ עוֹנוֹתֵיהֶם."

כִּי הַשִּׁירָה' הוּא בְּחִינַת בְּרוּר וְקַבּוּץ הַטּוֹב, בְּבַחֲבִינַת 'שִׁירוֹת וְנִגּוּנִים, וְאִזִּי נִתְבַטַּל הַדְּרַע, שְׁזָה בְּחִינַת 'מְחִילַת-עוֹנוֹת'.

ד.

(לְקוּטֵי-הַלְכוֹת, מְאֲבָלֵי-עַבּוּרֵי ב, ט)

עַל-כֵּן מְצִינוּ שְׁעַל-יַדֵּי 'שִׁירָה' הוּא 'סְלִיחַת-עוֹנוֹת, כְּמוֹ שְׁאָמְרוּ רַז"ל בְּשִׁירַת דְּבוֹרָה' (מְדַרְשׁ תַּהֲלִים יח): "שְׁעַל-יַדֵּי הַשִּׁירָה נִסְלְחוּ עוֹנוֹתֵיהֶם" - כִּי כָּל הַשִּׁירוֹת, אֶפְלוּ הַשִּׁירוֹת שֶׁל עַבְשִׁיו, נִמְשָׁכִין מִשִּׁיר שְׁלַעֲתִיד'.

וְתִלְךְ יַד בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הֶלּוּךְ וְקִשָּׁה" (שׁוֹפְטִים ד, כד)

ב.

(ח"א כד, ג-ד)

כְּשִׂאָדָם עוֹשֶׂה אֵיזָה מִצְוָה, יֵשׁ כַּח בְּהַמִּצְוָה, לִילְךְ וּלְעוֹרֵר כָּל הָעוֹלָמוֹת לְעִבּוֹדַת הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ. וְזָה בְּחִינַת (פְּרִיעֵץ-חַיִּים, שְׁעַר-הַתְּפִלָּה פ"ה; שְׁעַר-הַכְּפֻנּוֹת, דְּרוּשֵׁי תַּפְלַת-הַשַּׁחַר ג): "מְלָכוֹת' - מְלַבֵּישׁ נִצְח' הוֹד' יְסוּד', שְׁהֶם 'כְּלֵי הַהֲלִיכָה'."

וְעַל-יַדֵּי הַהֲתַעוֹרְרוֹת, הִינּוּ עַל-יַדֵּי הַהֲלִיכָה' - נִמְשָׁךְ 'בְּרָכָה' לְכָל הָעוֹלָמוֹת. וְזָה בְּחִינַת (שָׁם): "נִצְח' הוֹד' יְסוּד', מְלַבֵּישִׁין אֶת הַסֵּד' גְּבוּרָה' תַּפְאֵרַת" - שְׁהֶם הַיָּדִים, שְׁמֻשָּׁם כָּל הַבְּרָכוֹת'.

"אֲנֹכִי לָהּ, אֲנֹכִי אֲשִׁירָה" (שׁוֹפְטִים ה, ג)

ז.

(לקוטי־הלכות, הכשר־פלים ד, ח - על־פי לקוטי־מוהר"ך ח"א סו, ויהי נא פי שנים')

"אֲנֹכִי לָהּ אֲנֹכִי אֲשִׁירָה" (שׁוֹפְטִים ה, ג), פִּרְשׁ רַש"י: **"אֲנֹכִי אֲנֹכִי כְּפוֹל, שָׁמַעְתִּי מְדַרְש־אֲנָהּ"** (ילקוט־שמעוני שׁוֹפְטִים רמז מז): קפח הקדוש־ברוך־הוא שְׂכַר תְּבוּרָה וּבְכֻרָמֶל וְכוּ', אָמַר לָהֶם הַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, סוֹף שְׁאֲנִי פוֹרַע לָכֶם כְּפָלִים, נֹאמַר בְּסִינֵי (שְׁמוֹת כ, ב): **"אֲנֹכִי ה' אֱלֹקֶיךָ, בְּתִבוּרָה יֹאמַר** (שׁוֹפְטִים שם): **"אֲנֹכִי אֲנֹכִי וְכוּ', וּבְכֻרָמֶל יֹאמַר כְּפוֹל"** (מלכים־א יח, לט): **"ה' הוּא הָאֱלֹקִים וְכוּ'."**

כִּי דְבוּרָה הַנְּבִיאָה הַחֲזִירָה אֶת יִשְׂרָאֵל בְּתִשׁוּבָה, שְׁעַל־יַד־יָזָה הִיָּתָה תְּשׁוּעַתְּם אַז, כְּמוֹ שְׂכָתוֹב שָׁם תַּחֲלָה (שׁוֹפְטִים ה, ב): **"בְּפֻרַע פְּרַעוֹת בְּיִשְׂרָאֵל בְּהַתְּנַדֵּב עִם וְכוּ', וּפִרְשׁ רַש"י: "בְּהַתְּנַדֵּב לָבֶס לְתִשׁוּבָה וְכוּ'."**

וְעַל־כֵּן אָמְרָה אַחֲר־כֵּן בְּשִׁירְתָּהּ: "אֲנֹכִי אֲנֹכִי" - כְּפוֹל, בְּחִינַת "פִּי שְׁנַיִם" (דְּבָרִים כא, יז) (בְּחִינַת הָאֲרֶת הַרוּח־דֹּלְעָלָא - עֵינ־שָׁם בְּאֲרִיכוֹת בְּהַתּוֹרָה וּבְלִקוּטֵי־הַלְכוֹת) - **כִּי עֵקֶר הַתְּקוּנָה הַתְּשׁוּבָה, הוּא עַל־יַדֵּי בְּחִינַת "פִּי שְׁנַיִם."**

וְכֵן אֵלֶיהוּ שְׁהִיָּה צְרִיךְ לְהַחֲזִיר אֶת יִשְׂרָאֵל בְּתִשׁוּבָה, לְבַטֵּל הָעֲבוּדָה־זָרָה וּלְהוֹדִיעַם כִּי "ה' הוּא הָאֱלֹקִים" - עַל־כֵּן הָיָה עֵקֶר הַתְּקוּנָה, עַל־יַדֵּי שְׁהַמְשִׁיךְ בְּחִינַת "פִּי שְׁנַיִם", בְּחִינַת "ה' הוּא הָאֱלֹקִים, ה' הוּא הָאֱלֹקִים", שְׁתֵּי פְעָמִים.

וְזָה בְּחִינַת (מְשַׁלֵּי לֹא, כֹּא): "לֹא תִירָא לְבֵיתָהּ מְשַׁלֵּג, כִּי כָּל בֵּיתָהּ לְבַשׁ שְׁנַיִם", וְדָרְשׁוּ רַז"ל (תְּנַחֲמוּמָא רָאָה יג): "לְשׁוֹן שְׁנַיִם" -

וְעַל־כֵּן עַל־יַדֵּי הַשִּׁירָה נִסְלַחֵין הָעֲוֹנוֹת, בְּבְחִינַת (יִזְמָא פו): "זְדוּנוֹת נִתְּהַפְּכִין לְזִבְיוֹת" - שְׁיִהְיֶה לְעֵתִיד כְּשִׁיתְּעַר הַשִּׁיר הַזֶּה, שֶׁהוּא 'שִׁיר שֶׁל נִפְלְאוֹת, שְׁמִשָּׁם מְקַבְּלִין כָּל הַשִּׁירוֹת.

"בְּפֻרַע פְּרַעוֹת בְּיִשְׂרָאֵל, בְּהַתְּנַדֵּב עִם בְּרַכּוֹ ה'"
(שׁוֹפְטִים ה, ב)

כְּשָׁבָאוּ פְּרַצוֹת עַל יִשְׂרָאֵל טְפָרְצוּ בְּהֶם אוֹיְבֵיהֶם עַל עֲזָבָם אֶת הַשֵּׁם, וְהַתְּנַדֵּב הָעַם לְשׁוּבָה בְּתִשׁוּבָה. (רש"י)

ה.

(ח"ב עב)

"כְּרוּהָ נְדִיבֵי הָעַם" (בַּמִּדְבָּר כא, יח). **"נְדִיבֵי הָעַם" - זֶה בְּחִינַת 'תְּשׁוּבָה', כְּמוֹ שֶׁפִּרְשׁ רַש"י עַל פְּסוּק (שׁוֹפְטִים ה, ב): "בְּהַתְּנַדֵּב עִם" - "בְּהַתְּנַדֵּב לָבֶס לְתִשׁוּבָה."**

ו.

(ח"ב עט - רֹאשֵׁי־פָרְקִים שֶׁל רַבְּנּוּ ז"ל, בְּרֹאשֵׁי־פָרְקִים שֶׁל פְּרֻשַׁת וַיַּגֵּשׁ)

"כְּפֻרְעָה" (בְּרֹאשִׁית מֵד, יח), תְּשׁוּבָה, **"בְּפֻרַע פְּרַעוֹת בְּהַתְּנַדֵּב"** (שׁוֹפְטִים ה, ב - וּפִרְשׁ שָׁם רַש"י: **"בְּהַתְּנַדֵּב הָעַם לְשׁוּבָה בְּתִשׁוּבָה").** **"כִּי כְמוּזָה כְּפֻרְעָה"** (בְּרֹאשִׁית שָׁם), תְּשׁוּבַת הַמְּשַׁקֵּל. (עֵינ־שָׁם בְּפָנִים בְּאוּר מוֹהַרְנָת ז"ל, עַל הָרֹאשֵׁי־פָרְקִים שֶׁל הַפְּרָשׁוֹת 'תּוֹלְדוֹת־וַיַּצֵּא).

”עוֹרֵי עוֹרֵי דְבָרֵי שִׁיר” (שופטים ה, יב)

ח.

(לקוטי־הלכות, נזיקין ה, לו)

ה'דבור' יש לו פה גדול, פי הצדיקים
מעוררים אותם - בבחינת (ישעיה
נב, א): "התנערי מעפר קומי" וכו'; "עורי
דברי שיר" (שופטים ה, יב).

ובכמו שכתב בהחרוזים הקדושים שלו
(שיר נעים, בתחלת לקוטי־מוהר"ן):
"הרימה קולך הערב בשירות ותודה וכו',
דלו עיניך למרום וכו'".

כי נפש המר עוברים עליה בעונותיו מה
שעובר. וכשהצדיק האמת מחיה
ומשיב נפשו ב"שבעה משיבי טעם" (משלי כו,
ז), שהם "אמרות ה' אמרות טהורות" (תהלים
יב, ז) - הוא מחיה ומשיב נפשו כל־כף, עד
שמעוררו ומקיצו שישמח נפשו במעט
נקודותיו הטובים, עד שיפתח פיו וישיר
ויזמר וירגן ויהלל וישבח להשם־יתברך על
כל החסדים הנפלאים שעשה עמו - למלטו
ולהצילו מבין שניהם של הסטרא־אחרא
וכו'.

ט.

(לקוטי־תפלות ח"א ס)

"דלו עיניך למרום", וזכר אהבתך
הישנה. "התעוררי התעוררי",
"עורה נפשי עורה", "עורי עורי דברי
שיר", "אל תחרש ואל תשקט". הרימה
קולך הערב, ופתח פיה, ותוציא "דבריך
הנעימים" לפני הקדוש־ברוך־הוא, "פתח
פיה" ויאירו דבריך.

הינו שעקר התקון על־ידי בחינת "פי שנים"
הנ"ל.

לקוטי־הלכות, בשר־בחלב ה, בסוף: דרשו תז"ל
(תנחומא שם) על פסוק (משלי לא, כא): "לא תירא לביתה
משלג כי כל ביתה לבש שנים" - כי כל ביתה לבש שנים,
אל תקרי 'שנים', אלא 'שנים', שכל דברי התורה מלבשים
בקפל, 'נתון תתן' (דברים טו, י): 'העניק תעניק' (שם פסוק
יד), 'פתוח תפתח' (שם פסוקים ה, יא) - כל אלו מצילין אותו
משלג גיהנום".

הינו בחינת 'עזות ועקשנות דקדשה', כמו שהזהיר הוא
ז"ל ואמר: "שצריך האדם להיות עקשן גדול בעבודת־
השם, כמובא בספרי־הקדושים (ח"ב מח), וזה הענין של
ה'עקשנות', הוא 'התחזקות נפלא' לבלי לפל בשום אפן
בעולם, כאשר שמעתי מפמה כשרים: "שעקר
התחזקותם היה על־ידי־זה".

וזה בחינת: "פי כל ביתה לבש שנים" - דהינו: 'שנים',
בחינת 'כפול', "פתוח תפתח" וכו'. הינו: שכל 'קיום־
התורה' תלוי בזה, שיתחזק לשנות ולכפל כל 'עבדא־
טובה' או 'למוד־התורה' וכו' שהתחיל להרגיל עצמו -
שיתחזק בכל־פעם, לחזר ולעשות אותו הדבר שבקדשה,
אפלו אלף פעמים, אפלו אם עובר עליו מה שעובר.

כי זה 'עקר קיום־התורה': שצריך להיות עקשן גדול
בעבודת־השם, לעשות הדבר שבקדשה, אפלו בדרך
עקשנות, אפלו אלפים פעמים, ולבלי להסתכל על שום
חלישות־הדעת שהפעל־דבר והסטרא־אחרא והליצנים
וכו' מחלישין דעתו, רק לעשות ולחזר ולעשות הדבר
שבקדשה אפלו אלף פעמים - בבחינת: "פי כל ביתה לבש
שנים", "נתון תתן", "פתוח תפתח".

"ולא ללמד על עצמו יצא, אלא על כלל כל התורה יצא" -
שצריך ללמד לכול הדברים שבקדשה כמה פעמים, כי "מעוט
רבים שנים", ועל־פן 'שנים' מרמזין על רבוי בלי שעור.
וכמו שדרשו רז"ל (ספרי ראה סד) על פסוק זה 'נתון
תתן' - "אפלו אלף פעמים". וכן בכל התורה כלה, כנ"ל.
וזהו עקר ההתחזקות, כנ"ל.

"בַּעֲמֶק שַׁלַּח בְּרַגְלֵיו" (שופטים ה, טו)

י.

(לקוטי-הלכות, ברפת-הודאה ו, נו)

נִפְתָּלִי, בְּחִינַת אֶתְקוֹן הַרְגָּלִים, בְּחִינַת
(בראשית מט, כא): "נִפְתָּלִי אֵילָה
שְׁלָחָה", "בַּעֲמֶק שַׁלַּח בְּרַגְלֵיו" (שופטים ה,
טו).

"מִים שָׁאֵל חֶלֶב נִתְּנָה" (שופטים ה, כה)

יא.

(לקוטי-הלכות, בשור-בחלב א, א)

זֶה שְׁמָצִינוּ (יומא יח): "שֶׁהָיוּ שׁוֹמְרֵי אֶת
הַפֶּה-הַגָּדוֹל בְּעֶרְבַּ יוֹם-כַּפּוֹר שֶׁלֹּא
לֵאכּוֹל מֵאֵכֶל חֶלֶב, כִּי שֶׁלֹּא יָבֹא לְיַדֵּי
קָרִי" - כִּי הִיא מְחַמֶּמֶת אֶת הַגּוֹף וּמְפַלֶּת
לְשָׁנָה.

כְּמוֹ שֶׁכֶּתוּב אֶצֶל סִיסְרָא (שופטים ה, כה):
"מִים שָׁאֵל חֶלֶב נִתְּנָה" - כִּי ה' חֶלֶב
הוּא בְּחִינַת אֶתְרָגוּם, בְּחִינַת נִגְהָ, בְּחִינַת
שְׁנָה וְתַרְדֵּמָה (עין בפנים).

יב.

(לקוטי-הלכות, בשור-בחלב ד, ד)

חֶלֶב, הוּא בְּחִינַת חֶלְיִשׁוֹת, בְּחִינַת
בּוֹשָׁה, כַּנֶּרְאָה בְּחוּשׁ: שֶׁחֶלֶב
הוּא מֵאֵכֶל קִטְנִים וְאִינוּ מְחַזֵּיק אֶת הַגּוֹף,
אֲדַרְבָּא, מְחַלֵּשׁ אוֹתוֹ.

כְּמוֹ שְׁאֵמְרוּ רַז"ל עַל פְּסוּק (שופטים ה, כה):
"מִים שָׁאֵל חֶלֶב נִתְּנָה" - שֶׁחֶלֶב
מְכַבֵּד אֶת הַגּוֹף וּמְחַלֵּשׁוֹ. וְחֶלְיִשׁוֹת זֶה
בְּחִינַת בּוֹשָׁה, שֶׁהוּא בְּחִינַת חֶלְיִשׁוֹת-
הַדַּעַת.

וְכֵן מְרַמֵּז בְּדַבְרֵי רַבְּנוּ ז"ל בְּמָקוֹם-אֲחֵר
(ח"א כא, ז): "שֶׁחֶלֶב הוּא בְּחִינַת
'בּוֹשָׁה'" (עין-שם בפנים לַגְּבִי עֵינֵן בְּשׁוֹר-בְּחֶלֶב).

"וְאוֹהֲבֵיו נִצָּאת הַשֶּׁמֶשׁ בְּגִבּוֹרָתוֹ" (שופטים ה, לא)

יג.

(ח"א פב)

הִנֵּה נוֹדַע (תקוני-זהר לו): "כִּי יֵשׁ שְׁלֹשׁ-
קְלָפוֹת - רוּחַ סְעָרָה, וְעֵנָן גָּדוֹל, וְאִשׁ
מְתַלְקַחַת" (יחזקאל א, ד). וְקְלַפַּת נִגְהָ (יחזקאל
שם), הִיא בֵּין הַשְּׁלֹשׁ-קְלָפוֹת וּבֵין הַקְּדָשָׁה -
לְפַעֲמִים נִכְלָלַת בְּקְדָשָׁה, וְלְפַעֲמִים
נִכְלָלַת בְּקְלָפָה.

וְזֶהוּ בְּחִינַת סְדְרֵי בְּרֵאשִׁית - שְׁלֹשׁ שְׁנֵי
עֲרָלָה" (ויקרא יט, כג), כַּנֶּגֶד הַשְּׁלֹשׁ-
קְלָפוֹת הַנִּזְכָּר - וְרַבְעִי" (שם פְּסוּק כד) הוּא
כַּנֶּגֶד נִגְהָ.

וְהוּא בְּחִינַת "חֶשֶׁם" ל" (יחזקאל שם, כז) - כִּי
לְפַעֲמִים נִכְלָלַת בְּ"מ" ל אִוְרוֹת" (עץ-
חיים לג, ג; מט, ג).

וְזֶהוּ סוּד מִיֵּלָה - כִּי (תקוני-זהר עח. עץ-חיים
מט, ג): "יֵשׁ שְׁלֹשׁ עוֹרוֹת, הֵם שְׁלֹשׁ-
קְלָפוֹת, וְעוֹר דָּק רַבִּיעִי, בְּחִינַת נִגְהָ. וְכֵל
ה' חֶרְפוֹת הַבָּאִים לְאָדָם, הֵם מ'שְׁלֹשׁ-קְלָפוֹת'
הַנִּזְכָּר.

וְזֶהוּ: "כּוֹנֵת רְחִיצַת מִים חֲמִין בְּעֶרְבֵי-
שַׁבַּת-קֹדֶשׁ - כִּי אִזּוֹ קְלָפוֹת נִגְהָ
נִכְלָלַת בְּקְדָשָׁה, וְאִזּוֹ חֲפָצִים גַּם הַשְּׁלֹשׁ-
קְלָפוֹת לְעֵלוֹת לְאַחַז בְּקְדָשָׁה, וְאִזּוֹ יוֹרְדִים
בְּחִינַת (שיר-השירים ח, ו): 'שְׁלֵחַבֶּת-יָהּ, וּמְכוּוָה
אוֹתָן שֶׁלֹּא יֵאָחַזוּ בְּקְדָשָׁה, וְהוּא בְּחִינַת מִים
חֲמִין" (שערי-הפנינים, דְּרוּשֵׁי קַבְּלַת-שַׁבַּת א; פְּרִיעֵץ-

חיים, שבת ג - על פי זהר ויקהל רג - ועין לקוטי מוהר"ן
ח"א יט, ה).

**וְהוּא "כּוֹנֵת נְטִילַת צְפָרְנִים בְּעֶרְב־שֶׁבֶת־
קֹדֶשׁ", כּוֹנֵדַע** (שערי הפונות שם; פרי-עץ-
חיים שם).

וְזֶהוּ פְּרוּשׁ הַגְּמָרָא (שבת פח: יומא כג. גטין לו:):
**"הַנְּעֻלְבִים וְאֵינָם עוֹלָבִים, שׁוֹמְעִים
הַרְפָּתָם וְאֵינָם מְשִׁיבִים, עֲלֵיהֶם הַפְּתוּב
אוֹמֵר** (שופטים ה, לא): **"וְאֶהְבִּיו כְּצֵאת הַשֶּׁמֶשׁ
בְּגִבְרָתוֹ"**.

"הַנְּעֻלְבִים וְאֵינָם עוֹלָבִים" - וְאִז הוּא
בְּחִינַת 'ח"ש' [מחשמ"ל], הוּא
'שְׁתִּיקָה' (תגיגה יג).

"שׁוֹמְעִין הַרְפָּתָם וְאֵינָם מְשִׁיבִים" -
כַּנ"ל.

"וְעוֹשִׂין מְאֵהְבָה" - כִּי לַפְּעָמִים
שְׁתִּיקָה שֶׁל הָאָדָם,
[הוא] כְּדִי לַעֲשׂוֹת יְסוּרִים לְשִׁכְנֻגְדוֹ, וְאִז הוּא
בְּחִינַת זו [ח"ש] נְכַלָּל בְּקַלְפָּה.

אֲבָל כִּשֶׁהוּא **"מְאֵהְבָה"** - אִז הוּא בְּחִינַת
ח"ש נְכַלָּלָת בְּקֹדֶשׁה. עֲלֵיהֶם הַפְּתוּב
אוֹמֵר: **"וְאֶהְבִּיו כְּצֵאת הַשֶּׁמֶשׁ בְּגִבְרָתוֹ"** -
הִיא בְּחִינַת **"שְׁלֵהֲבַת־יָהּ"**, כַּנ"ל.

פְּרוּשׁ: שְׁעַל־יָדֵי ש"שׁוֹמְעִין הַרְפָּתָם
וְאֵינָם מְשִׁיבִים" - עַל־יָדֵיהֶם
דוֹחִים בְּחִינַת ה'שְׁלֵשׁ־קַלְפוֹת' הַנ"ל, שֶׁהֵם
בְּחִינַת עֲרֻלָּה, בְּחִינַת חֲרָפָה, כַּנ"ל.

וְנְכַלְלִים בְּבְחִינַת חֲשֵׁמ"ל - עַל־יָדֵי
ה'שְׁתִּיקָה, שֶׁהִיא בְּחִינַת ח"ש,
כִּי הוּא דוֹחָה ה'חֲרָפָה' עַל־יָדֵי שְׁאִינוֹ רוֹצֵה
לָרִיב וּלְחַרֵּף אֶת חֲבֵרוֹ.

שְׁזָהוּ בְּחִינַת מ"ל, בְּחִינַת מִלְכָּה, שֶׁהִיא
בְּטוֹל הַעֲרֻלָּה, שֶׁהִיא בְּחִינַת

חֲרָפָה. בְּחִינַת 'שְׁלֵשׁ־קַלְפוֹת הַטְּמְאוֹת'
הַנ"ל.

וְזֶהוּ: "חֲשֵׁמ"ל, ח"ש מ"ל" (תגיגה שם; זהר
ויקהל רג). הִינּוּ: ה'שְׁתִּיקָה, שֶׁהִיא
בְּחִינַת מִלְכָּה, בְּחִינַת בְּטוֹל הַחֲרָפָה, שֶׁהִיא
בְּחִינַת עֲרֻלָּה, כַּנ"ל.

וְזֶהוּ: "וְעוֹשִׂים מְאֵהְבָה" - כִּי זֹאת
ה'שְׁתִּיקָה' שֶׁהִיא בְּחִינַת חֲשֵׁמ"ל,
זֶהוּ בְּחִינַת נְגַה' הַנ"ל, שִׁישׁ בָּהּ שְׁנֵי בְּחִינּוֹת.
לַפְּעָמִים נְכַלָּלָת ב'קֹדֶשׁה; וּלְפָעָמִים נְכַלָּלָת
ב'קַלְפָּה, בְּתוֹךְ ה'שְׁלֵשׁ־קַלְפוֹת' הַנ"ל, שֶׁהֵם
בְּחִינַת חֲרָפָה כַּנ"ל.

הִינּוּ: כִּי לַפְּעָמִים הוּא שׁוֹתֵק לְחֲבֵרוֹ, כְּדִי
לַעֲשׂוֹת לוֹ יְסוּרִים בְּיֹתֵר. נִמְצָא:
שְׁבֻזָּאת ה'שְׁתִּיקָה, הוּא מְחַרֵּף אֶת חֲבֵרוֹ
בְּיֹתֵר; וְאִז נְכַלָּלָת ה'שְׁתִּיקָה, בְּחִינַת נְגַה' -
ב'קַלְפָּה, בְּבְחִינַת חֲרָפָה, כַּנ"ל.

אֲבָל כִּשֶׁ"עוֹשֶׂה מְאֵהְבָה" - שְׁשׁוֹתֵק
מְאֵהְבָה, מְחַמַּת שְׁאִינוֹ רוֹצֵה לְבִישׁ
וּלְחַרֵּף אֶת חֲבֵרוֹ - אִזִּי בְּחִינַת נְגַה' נְכַלָּלָת
ב'קֹדֶשׁה.

וְעַל־כֵּן עֲלֵיהֶם הַפְּתוּב אוֹמֵר: **"וְאֶהְבִּיו
כְּצֵאת הַשֶּׁמֶשׁ בְּגִבְרָתוֹ"** - זֶהוּ
בְּחִינַת **"שְׁלֵהֲבַת־יָהּ"** הַנ"ל, שְׁעַל־יָדֵיהֶם
נְכַלָּל נְגַה', ב'קֹדֶשׁה - בְּבְחִינַת חֲשֵׁמ"ל,
כַּנ"ל.

י.ד.

(לקוטי הלכות, ברכות הראיה וברכות פְּרֻשֵׁי ה, יא)
'אֲזָרָה־חֲמָה' שֶׁהוּא עֵצֶם הָאֲזָר, זֶה
בְּחִינַת זְכָרוֹן עוֹלָם־הַבָּא,
בְּחִינַת (מלאכי ג, ט): **"וְזָרְחָה לְכֶם יְרֵאֵי שְׁמִי
שֶׁמֶשׁ צְדָקָה"** וְכו', שְׁנֹאֵמַר עַל חֵי עוֹלָם־
הַבָּא. וְכִמּוֹ שְׁפְתוּב (שופטים ה, לא): **"כֵּן יֵאבְדוּ"**

**כָּל אִיבֵיךָ ה', וְאוֹהֲבֵי פְצַאת הַשָּׁמֶשׁ
בְּגַבְרֹתוֹ."**

טו.

(טיח-טרפייקדש החדש ח"א תקפב)

**דִּרְבּוּ שֶׁל רַבֵּי מְרַדְכֵי הַמַּגִּיד מְטַשְׁעֶרְנָאבִיל
זצ"ל, כְּשֶׁהָיָה נוֹסֵעַ וּבָא לְאִיזוֹ עִיר,
הָיָה נִכְנָס תַּחֲלָה לְמַרְכָּז הָעִירָה וּמִתְעַכֵּב שָׁם
וְכוּ'. וְהֵנָּה הָעִיר בְּרַסְלָב הִיְתָה אַחַת מֵעִירוֹת
הַמַּגִּידוֹת שֶׁל רַבֵּי מְרַדְכֵי, וְהָיָה מַגִּיעַ לְשָׁם
אַחַת בְּשָׁנָה וְכוּ'.**

**פַּעַם כְּשֶׁהִגִּיעַ שָׁם, עָמַד בְּנ"ל עִם הָעַגְלָה
בְּמַרְכָּז הָעִירָה, וּבִתּוֹךְ דְּבוּרָיו אָמַר
אִז: אָמְרוּ חַז"ל (שַׁבַּת פּוּחַ: יוֹמָא כַּג. גְּטִין לֹא):
"הַנְּעֻלְבִים וְאֵינָם עוֹלְבִים, שׁוֹמְעִים חֲרַפְתָּם
וְאֵינָם מְשִׁיבִים - עֲלֵיהֶם הַכְּתוּב אֹמֵר
(שׁוֹפְטִים ה', ל"א): 'וְאוֹהֲבֵי פְצַאת הַשָּׁמֶשׁ
בְּגַבְרֹתוֹ'."**

**וְשֶׁאֵל: "מָה אַעֲשֶׂה? אוֹתִי אֵין אִישׁ מְבַזָּה!
הִיכָן שְׂאֵנִי הוֹלֵךְ וּבָא, נוֹהֲגִים בִּי
כְּבוֹד! אִיךָ אִזְכֶּה גַם אֲנֹכִי לְהִיזוֹת מִן
"הַנְּעֻלְבִים וְהַשׁוֹמְעִים חֲרַפְתָּם" וְכוּ',
שֶׁעֲלֵיהֶם נֶאֱמַר: "וְאוֹהֲבֵי" וְכוּ' - כְּשֶׁאִישׁ
אֵינְנוּ מְבַזָּה אוֹתִי? - אֶלָּא שֵׁישׁ לְקַנּוֹת חֵלֶק
בְּאֲנָשִׁים כָּאלוֹ אֲשֶׁר אוֹתָם כֵּן מְבַזִּים, וְהֵם
שׁוֹתְקִים עַל בְּזִיוָנָם!**

**כָּאֵן בְּעִיר דֶּר אַחַד (וְהַזְכִּיר אֶת שְׁמוֹ שֶׁל מוֹהֲרַנ"ת
ז"ל) שֶׁכֵּלֶם מְבִישִׁים אוֹתוֹ מְאֹד, חָפֵץ
אֲנִי לְקַנּוֹת בּוֹ חֵלֶק לְעַצְמִי! - וּבְמָה אוֹכֵל
לְעִשׂוֹת בּוֹ קַנְיָן? - הִבִּיאוּ לִי סֵפֶר שֶׁהוּא
חֶבֶר!"**

[וְוַאס זָאל אִיךָ טָאן? מִיר פֿאַרשְׁעֶמט קִינְעֶר נִישְׁט! -
אוּוּאוּ אִיךָ קוּם, גַּעבֶטט מְעַן מִיר אָפּ כְּבוֹד! - וְוִי קַעַן אִיךָ
זֵיין פֿון דִּי "וְאוֹהֲבֵי", אַז קִינְעֶר פֿאַרשְׁעֶמט מִיךָ נִישְׁט?
- דָּאַרף מְעַן זִיךְ אֵינְקוֹיפֿן אֵין דִּי מְעַנְטשֶׁן וְוַאס זֵי אֵיז
מְעַן יֵא מְבַזָּה!

דָּא אֵיז דָּא אֵינְעֶר (עַר הָאט דַּעַרמאַנט רַבֵּי נְחוּסִים נְאֻמְעֵן) וְוַאס
יַעֲדֶער אֵיז אִים מְבַזָּה שְׁטאַרַק, וְוִיל אִיךָ זִיךְ אֵינְקוֹיפֿן אֵין
אִים! - מִיט וְוַאס? - בְּרַעַנְגט מִיר זֵינְעֶם אַ סֵפֶר!].

**וְתַכְּפָה רָץ ר' שְׁלֹמֹה רְאוּבֵן זְלַאטְע'ס,
וְהִבִּיא לּוֹ אֶת הַסֵּפֶר 'לְקוּטֵי-תְּפִלוֹת',
וְשָׂמַח בּוֹ רַבֵּי מְרַדְכֵי מְאֹד, וּמָסַר לּוֹ סֵךְ רַבָּל
אַחַד שֶׁהָיָה סְכוּם רַב, פִּי עֶשְׂרִים וַיּוֹתֵר לְעַרְךָ
הַסֵּפֶר.**

**וְאָמַר הַצַּדִּיק רַבֵּי מְרַדְכֵי: "בְּזֹאת קוֹנֶה אֲנִי
לְעַצְמִי חֵלֶק, בִּיהוּדִי זֶה שְׁמֵבְזִים
אוֹתוֹ!" [אֵין דָּאס. קוֹיף אִיךָ זִיךְ אֵיין אֵין דַּעַם אֵינְדִּן וְוַאס
אִים פֿאַרשְׁעֶמט מְעַן].**

שבת שירה' אצל רבנו ז"ל

לְטַשְׁעֵהֲרִין וְלִטְרַהוּוּיָצַע' פֵּעַם־אַחַת בְּחֶרֶף,
וַיֵּשֶׁב שָׁם עַל הַשְּׁלֹש־סַעֲדוֹת, וְאָמַר שְׁתִּי
פְּעָמִים תּוֹרָה - הֵינּוּ: בְּשַׁבַּת־שִׁירָה, וְעוֹד
אֵיזָה שַׁבָּת. וְגַם בְּקוֹץ הָיָה נוֹסֵעַ לְשָׁם, אָבֵל
לֹא אָמַר תּוֹרָה רַק פֵּעַם־אַחַת בְּטַשְׁעֵהֲרִין,
בְּשַׁבַּת־נַחְמוּ.

כָּלֵל הַדְּבָר: שָׂאֵלוּ שְׁשָׁה פְּעָמִים הַנֵּ"ל,
הֵינּוּ: שְׁלֹשׁ פְּעָמִים בְּבֵיתוֹ,
וְשְׁלֹשׁ פְּעָמִים בְּדֶרֶךְ - הָיָה אוֹמֵר תּוֹרָה
בְּקַבִּיעוֹת. וְחוּץ מִזֶּה לֹא הָיָה לוֹ שׁוּם קַבִּיעוֹת
לְאִמִּירַת תּוֹרָה - כִּי לֹא הָיָה יוֹשֵׁב עִמָּנוּ עַל
הַסַּעֲדָה־שְׁלִישִׁית כָּלֵל, רַק בְּאֵלוֹ הַשַּׁבָּתִים
הַנֵּ"ל וְכוּ'.

ב.

(שיח־שׁוֹרְפֵי־קֶדֶשׁ ח"א רלח)

פֵּעַם־אַחַת סֵפֶר רַבְּנּוּ ז"ל מֵעַנְיָן עוֹלָם
הַתְּהוֹו', וְאָז אָמַר עֵצָה לְזֶה:
שִׁישְׁבַע בְּנִקִּיטַת חֶפֶץ כָּשֶׁר: "שְׁכַל יְמֵי חַיָּו
לֹא יַעֲבֹר עָלָיו אֶחָד מִשְׁלֹשָׁה זְמָנִים הַקְּבוּעִים
לְהֵיוֹת אֲצִלוֹ.

הֵינּוּ: עַל 'רֵאשִׁי־הַשָּׁנָה, וְעַל 'שְׁבוּעוֹת,
וְעַל 'שַׁבַּת־חֲנֻכָּה"! - כִּי אִזּוֹ הָיָה זְמַן
קַהֲלָה לְכָל.

וְהַשְּׁנִי זְמָנִים אַחֲרֵים ('שְׁבוּעוֹת' וְשַׁבַּת־חֲנֻכָּה) -
הָיָה הַחַיּוּב רַק עַל 'אוֹתָם שְׂאִינָם
רְחוּקִים מִמְּקוֹמוֹ כָּל־כֶּד.

וְהַרְחוּקִים' - הָיָה לָהֶם זְמָנִים אַחֲרֵים,
הֵינּוּ: 'שַׁבַּת שִׁירָה, וְשַׁבַּת־
נַחְמוּ. כִּי אִזּוֹ הָיָה רַבְּנּוּ ז"ל נוֹסֵעַ אֵלֵיהֶם.

מִפְתַּח הַתּוֹרוֹת הַקְּדוֹשׁוֹת מִסֵּפֶר־הַקְּדוֹשׁ
לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן שְׁנֵאמְרוּ בְּשַׁבַּת שִׁירָה'

[א] ח"א ט - "תְּהִמַּת יְכַסִּימוּ" - שַׁבַּת
שִׁירָה תַקֵּס"ג (חַיִּי־מוֹהַר"ן ג; נט).

[ב] ח"א לח - "מִרְכַּבַּת פְּרַעָה" - שַׁבַּת
שִׁירָה תַקֵּס"ב (חַיִּי־מוֹהַר"ן נט).

[ג] ח"א סב - "וַיִּסַּב אֲלֵקִים" - שַׁבַּת שִׁירָה
תַקֵּס"ה (חַיִּי־מוֹהַר"ן כה; נט).

[ד] ח"ב עא - "הַבָּלִים נָפְלוּ לִי בַנְּעָמִים" -
שַׁבַּת שִׁירָה (חַיִּי־מוֹהַר"ן מז; נט).

- עַנְיָנֵי 'שַׁבַּת שִׁירָה' אֲצֵל רַבְּנּוּ ז"ל -

א.

(חַיִּי־מוֹהַר"ן קכו)

הַרַבְּנּוּ הָיָה: לְהֵיוֹת אֲצִלוֹ עַל 'רֵאשִׁי־
הַשָּׁנָה' וְעַל 'שַׁבַּת־חֲנֻכָּה'
וְעַל 'חֲגֵי־הַשְּׁבוּעוֹת'. וּבְאֵלוֹ הַשְּׁלֹשָׁה זְמָנִים
הֵינּוּ אֲצִלוֹ תָמִיד, מִיּוֹם שֶׁקָּבַע דִּירְתוֹ פֹּה
בְּרַסְלָב.

וְהָיָה מְצוּהָ וּמִזְהִיר: לְהֵיוֹת אֲצִלוֹ בְּאֵלוֹ
הַשְּׁלֹשָׁה זְמָנִים. וְהָיָה תָמִיד אוֹמֵר
תּוֹרָה נִפְלְאָה בְּאִרְיָכוֹת גְּדוֹלָה בְּאֵלוֹ הַזְּמָנִים
וְכוּ'. אֵךְ בִּיּוֹתֵר וַיּוֹתֵר הַזְּהִיר: לְהֵיוֹת אֲצִלוֹ
עַל 'רֵאשִׁי־הַשָּׁנָה' וְכוּ'.

וְעוֹד שְׁלֹשׁ פְּעָמִים בְּשָׁנָה, אָמַר תּוֹרָה
בְּקַבִּיעוֹת. הֵינּוּ: שְׁהָיָה נוֹסֵעַ

ג.

(שיח-טרפיקדש ח"ב קנה)

פידוע: הִיָּה נְהוּג לְהִתְקַבֵּץ אֶצֶל רַבְּנוּ ז"ל שָׁשָׁה פְּעָמִים בַּשָּׁנָה.

שָׁלֹשׁ פְּעָמִים בַּשָּׁנָה - הָיוּ נוֹסְעִים אֶל רַבְּנוּ אֵלָיו בְּזִמְנִים הַקְּבוּעִים, דְּהֵינּוּ: לְרֵאשֵׁי-הַשָּׁנָה, וְשַׁבַּת-חֲנֻכָּה, וְשַׁבּוּעוֹת.

וְשָׁלֹשׁ פְּעָמִים בַּשָּׁנָה - הָיָה רַבְּנוּ ז"ל לְאֲנָשֵׁי-שְׁלוֹמֵנוּ, דְּהֵינּוּ: בְּשַׁבַּת-שִׁירָה הָיָה נוֹסֵעַ לְמַעְדָּוֵדֵיבְקַע' אוֹ לְטַשְׁעֵהָרִין וְלְטַרְהוּוִיצַע', וְכֵן בְּשַׁבַּת-נַחְמוֹ, וְעוֹד שַׁבַּת אַחַת בַּחוּרְף (שֵׁיש־אוֹמְרִים שֶׁהֵיְתָה זֹאת, 'שַׁבַּת שְׁקָלִים', שֶׁהָיָה נוֹסֵעַ אֶז לְטַעַפְלִיק).

ד.

(חי-מוהר"ן כה)

בַּחוּרְף בַּשָּׁנָה תַּקְס"ה, נָסַע רַבְּנוּ ז"ל לְמַעְדָּוֵעֵדִיוּקַע' עַל 'שַׁבַּת-שִׁירָה', לֵאמֹר שֵׁם תּוֹרָה בְּמִנְהַגּוֹ.

בְּאוֹתָהּ הָעֵת - הָיְתָה 'בֵּיתוֹ חִיָּה' שֶׁהֵיְתָה אֶז בַּקְּהֵלָה קְדוֹשָׁה הַנִּלְוֵל, חוֹלָה עַל הָעֵינַיִם, שֶׁגָּדַל לָהּ עַל הָעֵינַיִם מֵהַ שְׁקוֹרִין בִּילְמָא [יבֵלַת], וְכִמְעַט שֶׁנִּסְמִית בְּעֵינֶיהָ.

וּכְשָׁבָא רַבְּנוּ ז"ל לְמַעְדָּוֵעֵדִיוּקַע' - נוֹדַע לוֹ, וְאָמַר אֶז הַתּוֹרָה: "וַיִּסַּב אֱלֹקִים" הַנְּדַפְּסָת בְּלִקוּטֵי א' בְּסִימָן ס"ב, שְׁמוּבָא שֵׁם מֵאֹמֵר ה'זֶה-הַקְּדוֹשׁ': "עַל־מֵתָא שְׁפִירָתָא דְלִית לָהּ עֵינִין!" - וְנִתְרַפְּאָה עַל-יְדֵיָהּ!

וּכְשָׁבָא לְבֵיתוֹ, סִפֵּר לְפָנָי זֹאת הַמַּעֲשֵׂה בְּעֶצְמוֹ! - וְהַבְּנֵתִי מִתְּנוּעוֹתָיו הַקְּדוֹשׁוֹת: שֶׁהָיָה אֶצְלוֹ דְּבַר גָּדוֹל וְנִפְלָא עֲנִין זֶה, שֶׁהִמְשִׁיךְ לָהּ רְפוּאָה, עַל-יְדֵי דְבִּוּר מִתּוֹרָתוֹ הַקְּדוֹשָׁה וְכוּ'.

ה.

(חי-מוהר"ן מז)

הַתּוֹרָה הַנְּדַפְּסָת בְּלִקוּטֵי-תַנְיָנָא בְּסִימָן ע"א, הַמִּתְחַלֵּת: "דַּע שֵׁישׁ מַחִין שֶׁל אֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל" - נֶאֱמָרָה בְּלִיל שַׁבַּת-שִׁירָה, לְעֲנִין הַשִּׁיחָה שֶׁהֵיְתָה בַּשָּׁעַת הַסְּעָדָה - לְעֲנִין ה'מַחְלֶקֶת הַגְּדוּלָּה' שֶׁהָיָה אֶז בֵּין הַמְּפָרְסָמִים אוֹדוֹת הַמַּעוֹת שֶׁל אֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל וְכוּ' וְכוּ'.

וּבְעֲנִין זֶה הָיוּ מְשִׁיחִים וּמְדַבְּרִים עִמּוֹ הַרְבֵּה כִּמְעַט בְּכָל הַסְּעָדָה שֶׁל 'לִיל שַׁבַּת-קֹדֶשׁ' הַנִּלְוֵל.

אַחֲר־כֵּן פָּתַח פִּיו וְאָמַר כָּל הַתּוֹרָה הַנּוֹרְאָה הַנִּלְוֵל: "שֵׁישׁ מַחִין שֶׁל אֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל, וַיֵּשׁ מַחִין שֶׁל חוּץ-לְאֶרֶץ, וְשַׁעֲקָר הַמַּחְלֶקֶת אֵין שִׁיךְ רַק בַּחוּץ-לְאֶרֶץ" וְכוּ'.

ו.

(חי-מוהר"ן נט)

מֵאֹמֵר "תְּהִמֵּת יִכְסִימוֹ" 'סִימָן ט' - נֶאֱמַר בְּשַׁבַּת-שִׁירָה' תַּקְס"ג.

מֵאֹמֵר "מִרְכַּבַּת פְּרַעָה" 'סִימָן ל"ח' - נֶאֱמַר בְּשַׁבַּת-שִׁירָה' תַּקְס"ב.

מֵאֹמֵר "וַיִּסַּב" 'סִימָן ס"ב' - נֶאֱמַר בְּשַׁבַּת-שִׁירָה' תַּקְס"ה.

'סִימָן ע"א' "הַבָּלִים נִפְלוּ לִי בְּנַעֲיָמִים" - 'שַׁבַּת-שִׁירָה'.

ז.

(חי-מוהר"ן סט)

הַשִּׁיחָה הַנְּדַפְּסָת בְּסוֹף 'סְפוּרֵי-מַעֲשֵׂי'וֹת' (שיחות-הַר"ן נח) הַמִּתְחַלֵּת: "יֵשׁ דְּבַר שְׁפוּרָח בְּמַחְשָׁבָה" - זֹאת הַשִּׁיחָה שֶׁמַּעֲתִי מִמֶּנּוּ עַל הַעֲגָלָה קֹדֶם שֶׁאָמַר הַתּוֹרָה שֶׁל:

"דיו לעבד להיות פרבו, בחינת דיו על הספר", בלקוטי א' בסימן קצ"ב.

ומעשה שהיה כך היה: שנסעתי עמו על העגלה ללוחותו, **פשנסע** לטשעהרין על 'שבת-שירה', ואז בדרך אמר: שפרח לפניו באותו הרגע איזה דבר, ואמר אז ענין הנ"ל.

ואז דבר עמי הרבה, וחזק אותי, ונחם אותי אז הרבה בדברים ערבים ונעימים, והשיב את נפשי מאד, ואמר לי: "הלא הכל יתבטלו לפני הנחת-רוח שיהיה לה, וכי זה מלאכה לעשות טובה להאדם בעולם-הבא לבד, אלא שגם בעולם-הזה יהיה טוב לו!"

עד שמרבויה ההתקרבות שקרב אותי אז, והתגלות האהבה בדברים מתוקים שדבר עמי - נתעוררו אצלי דמעות לבבות מחמת שמחה.

ת.

(חיי-מוהר"ן סנו)

נמצא למעלה בתחלת עניני 'שבת-שירה' אצל רבנו ז"ל.

ט.

(חיי-מוהר"ן סכז)

פעם-אחד נסע ל'מעדוועדיווקע', ונתעבב בדרך ולא הגיע על 'שבת', והכרח לשבות בכפר 'האלאווקיוקא' סמוך ל'מעדוועדיווקע'.

כי הסוסים נתיגעו, ולא היו יכולים לילך. ונתאחר, עד שבא סמוך ל'הדלקת-גרות' ממש, לכפר הנ"ל.

ואחר-כך כשבא לביתו לכאן, ספר לפנינו כל המעשה הזאת באריכות גדול.

ואמר: שבעת שהלכו הסוסים סמוך לערב, והוא היה רוצה שירוצו במהירות גדול, אבל הם לא רצו לילך.

ואמר: שהיה דומה כמו שפורחין בחלום, שנדמה להאדם שצריך לברח, ואי-אפשר לו לברח בשום אופן, כך היה לו אז, והיה לו צער גדול מאד, שלא יבא לידי 'חלול שבת' חסוֹשֶׁלום.

ונדמה לו בשעת נסיעתו: "כמו שמוליכין את האדם לגיהנם!" - שאז בודאי ה'פחד' גדול עד אי-סוף, בן ממש 'פחד' זה היה עליו מחשש 'חלול שבת' חסוֹשֶׁלום וכו'.

והמעשה הזאת היתה בחרף קדם 'שבת שירה'. ויש בזה ספור שלם -

כי עכוב של רבנו ז"ל לא היה דבר ריק, בפרט בעת שנסע על 'שבת-שירה', וכבר היו אנשיו מקבצים שם מפמה עירות, והוא היה צריך לומר תורתו הקדוש והנוראה מאד, ולעשות ולתקן מה שהיה עושה ומתקן בתורתו הקדושה ועסקו עם אנשיו.

ואמר: שבכל עת הקבוץ שהוא צריך לומר תורה לפני אנשיו - אזי ממש הרעש והפחד שיש על כלל-ישראל בערב-יום-כפור' לעת ערב בעת שהולכין לבית-הכנסת, ממש פחד ורעש זה נופל עליו באותו השבת או יום-טוב שהוא צריך לומר תורה ברבים.

ואחר הרעש הגדול הזה שכבר היה מוכן לבוא על 'שבת-שירה', בדרך מפמה שנים, ופתאום נתעבב, ושבת בכפר הוא ואנשיו שנסעו עמו, ועוד קצת אנשים שכבר באו לקראתו, בלם הכרחו לשבת בכפר הנ"ל.

וְלֹא הָיָה לָהֶם מָה לֵאכֹל וְלִשְׁתּוֹת, וְהִכְרַחוּ לֵאכֹל 'חֶלֶה שֶׁל דָּגָן, וְלִקְדַּשׁ עַל ה'חֶלֶה'. כִּי לֹא הָיָה שָׁם 'כּוֹס' לִקְדַּשׁ עַל ה'יַיִן-שָׂרָף, וְאִפְלוּ 'סַפִּיחַ' וְשׁוֹם 'כְּלִי-אֲבִילָה' לֹא הָיוּ לָהֶם. וְהוּא ז"ל סִפֵּר אַחֲרֵכֶּךָ כָּל סֵדֵר הַשַּׁבָּת שֶׁהָיָה שָׁם בְּאֲרֵיכוֹת.

אַחַר שַׁבַּת נָסַע לְמַעְדוֹוְעֵדִיוֹקַע, וּבִיּוֹם-שְׁנֵי הָיָה 'חֲמִשָּׁה-עָשָׂר-בְּשַׁבָּט', וְעָשׂוּ 'סַעֲדָה', וַיֵּשֶׁב אַזְּ עִם אֲנָשָׁיו, וְאָמַר אַזְּ הַתּוֹרָה שֶׁהָיָה צָרִיךְ לֵאמֹר לְפָנֵיהֶם וְכוּ'.

וְנִזְרָאָה מְאֹד, בְּכָל עֵינָן בְּפָנֵי-עַצְמוֹ, הֵן בְּה'נְסִיעָה, הֵן בְּה'כְּבוֹד' וְכוּ' פִּנ"ל.

יא.

(חיי-מוהר"ן קנא; ימי-מוהרנ"ת ח"א יז)

בְּאוֹתוֹ הַחֲרָף (שְׁנַת תַּקס"ז), **בְּעַת שֶׁהָיָה ב'טַשְׁעֵהֲרִיךְ עַל 'שַׁבַּת-שִׁירָה', וְאַחֲרֵכֶּךָ בְּקָרִימֵינְטְשָׁאק - 'כְּדַרְכּוֹ בְּכָל שָׁנָה' - אַזְּ נוֹלַד נִכְדּוֹ רַבִּי יִשְׂרָאֵל ז"ל, בֶּן בְּתוֹ הַצַּדִּיקַת מֵרַת שָׂרָה. וְלִדְתוֹ הָיְתָה, קֹדֶם שֶׁנָּסַע רַבְּנוֹ ז"ל הַנְּסִיעָה הַזֵּה, וְכוּ' וְכוּ'.**

יב.

(עלים-לתרופה, אור ליום ו בשלח תקצ"ט)

הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ יִזְכְּנוּ לְשִׁמְחַ ב'שַׁבַּת-שִׁירָה' הַבְּאֵ-עֵלֵינוּ לְטוֹבָה. לְהַרְגִישׁ 'יְצִיאַת-מִצְרַיִם' וְקָרִיעַת יַם-סוּף' מִחֲדָשׁ.

לְקַיֵּם בְּאַמַּת בְּכָל יוֹם 'זְכָרוֹן יְצִיאַת-מִצְרַיִם' בְּלֵב, וְלִרְאוֹת בְּכָל יוֹם כְּאִלוֹ הוּא יֵצֵא מִמִּצְרַיִם, וְעוֹבֵר עַל הַיָּם, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (הַגָּדָה שֶׁל פֶּסַח): "בְּכָל דּוֹר וְדוֹר חָיֵב אָדָם לִרְאוֹת אֶת-עַצְמוֹ כְּאִלוֹ הוּא" וְכוּ'.

וְכִי שֶׁמִּסְתַּכֵּל מְעַט עַל יְשׁוּעַת-הַשֵּׁם - רוֹאֵה נְסִיִּים נִפְלְאִים בְּעִמְקֵי הַגְּלוּת, יוֹתֵר מ'קָרִיעַת יַם-סוּף', כְּמִבְּאֵר בְּכַמָּה סְפָרִים. וְכִמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (יומא סט): "הֵן הֵן גְּבוּרֹתָיו הֵן הֵן גּוֹרְאוֹתָיו" וְכוּ'. וּבְזֶה יְכוּלִים לְהַחֲיוֹת אֶת-עַצְמוֹ בְּכָל-עַת "כִּי לֹא יִטַּשׁ ה'" וְכוּ' (תהלים צד, יד).

יג.

(עלים-לתרופה, ב בשלח תר"ב)

ו'שַׁבַּת-שִׁירָה' מִמְשַׁמֵּשׁ לְבוֹא. הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ יִזְכְּנוּ לְהַרְגִישׁ מִחֲדָשׁ: "מִשָּׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל לָךְ עָנּוּ שִׁירָה בְּשִׁמְחָה רַבָּה וְאָמְרוּ כֻלָּם".

י.
(חיי-מוהר"ן קנח)

אַחַר שֶׁבָּא מ'לְעַמְבַּעֲרָג, לֹא נָסַע עוֹד עַל ה'אוֹקְרִיִינַע' לֵאמֹר תּוֹרָה כְּדַרְכּוֹ מִקֶּדֶם, מִחֲמַת הַחוּלְאֵת.

וּפְעַם-אַחַת הָיָה מְסַפֵּר ב'שַׁבַּת-שִׁירָה': מַעֲנִין שְׁבִימִים הַקּוֹדֵמִין הָיָה נוֹסַע עַל הַמְדִינָה בְּעֵתִים הַלְלוֹ, וְהָיָה אוֹמֵר שָׁם תּוֹרָה נִפְלְאָה וְכוּ'.

וְהָיָה מְסַפֵּר כְּמַתְגַּעְגַּע, וְאָמַר: שֶׁשֶּׁהָיָה יוֹשֵׁב עַל הַעֲגָלָה, הָיָה עֵינָן מִיַּחַד. וְכִשְׁהָיָה בָּא לְעִיר שֶׁנָּסַע לָשָׁם, וַיֵּצְאוּ לִקְרֹאתוֹ, וְעָשׂוּ לוֹ כְּבוֹד, הָיָה נֶעֱשֶׂה עֵינָן אַחֲרָי.

כְּשֶׁנִּכְנַס אֶל הָעִיר, הָיָה עֵינָן אַחֲרָי. כְּשֶׁאָמַר תּוֹרָה שָׁם, הָיָה עֵינָן אַחֲרָי.

אַחֲרֵכֶּךָ כְּשֶׁקִּבַּל מְעוֹת, הָיָה עֵינָן אַחֲרָי. וְחָשַׁב כִּיּוֹצֵא בְּזֶה כְּמָה עֵינָיִם, שֶׁבְּכָל-פְּעַם הָיָה עֵינָן אַחֲרָי. וְהַמּוֹבָן מְדַבְּרִיו: שֶׁהָיָה לוֹ בְּעֵינָן ה'נְסִיעָה', עֲבוּדָה מִיַּחַדָּת נִפְלְאָה

לקוטי תפלות

פרשת בשלח

מפתח התפלות

[א] "וַיֵּשֶׁב הַיָּם לַפְּנוֹת בַּקָּר לְאִיתָנוּ", "דָּא בַּקָּר דְּאַבְרָהָם"; "קָשִׁין מְזוֹנוֹתֵינוּ בַּקָּרִיעַת יַם-סוּף". [ב-ג] "וַיֵּאֱמִינוּ בַּה' וּבַמָּשָׁה עֲבָדוּ". [ד] "אֲזַיִּשִׁיר מִשֶּׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַשִּׁירָה הַזֹּאת לֵאמֹר". [ה] "כָּל הַמַּחְלָה אֲשֶׁר שִׁמְתִּי בַּמִּצְרַיִם לֹא אֲשִׁים עֲלֵיךְ, כִּי אֲנִי ה' רַפְּאֵךְ". [ו-ז] "לֶחֶם מִן הַשָּׁמַיִם", "אֲכִילֶת הַמָּן". [ח] "דְּבַר יוֹם בְּיוֹמוֹ". [ט] "לֶחֶם מִשְּׁנָה". [י-יא-יב-יג] "וְלֹא הֶעֱדִיף הַמַּרְבֵּה, וְהַמְמַעֵיט לֹא הֶחְסִיר, אִישׁ לְפִי אָכְלוּ לֶקְטוֹ"; "שָׂטוּ הָעַם וְלָקְטוּ - בְּשָׂטוֹתָא". [יד-טו-טז] "אֲכַלְהוּ הַיּוֹם כִּי שַׁבַּת הַיּוֹם לֵאמֹר". [יז] "אֵל יֵצֵא אִישׁ מִמְּקוֹמוֹ בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי". [יח-יט] "מִלְחָמָה לֵאמֹר בְּעַמְלָק מִדֹּר דָּר".

רבונו של עולם, אתה ידעת, כי קשין
מזונותינו בקריעת ים-סוף, אבל
גדול אתה ורב כח, ובכחך הגדול
ובחסדיך הרבים, גם קריעת ים-סוף קל
לפניך, כי מי יאמר לך מה תעשה, ואין
דבר נמנע ממך.

על-בין רחם עלינו בזכות אבינו
הראשון אברהם איש החסד,
ועשה למען אהבתו, ותן לנו פרנסותינו

א] לקוטי-תפלות ח"א עה

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א רי, 'משא ומתן באמונה')

"וַיֵּשֶׁב הַיָּם לַפְּנוֹת בַּקָּר לְאִיתָנוּ" (שמות יד, כז)

"דָּא בַּקָּר דְּאַבְרָהָם" (זהר תרומה קע:)

"קָשִׁין מְזוֹנוֹתֵינוּ בַּקָּרִיעַת יַם-סוּף" (פסחים קיח:).

ותרחם עלי ותזמין לי פרנסתי ברוח,
ותתן לי כל צרכי וכל צרכי
אנשי ביתי קדם שאצטרך להם, בלי
גיעה וטרח ועמל כלל.

בְּהִרְחֹבָה גְדוֹלָה, בְּלִי יִגְיעָה וְטֶרַח וּבְלִי שׁוּם טְרָדָא כָּלֵל.

וּנְזֻכָּה לְהֶאֱמִין בָּךְ וּבְצַדִּיקֶיךָ-הָאֱמִתִּים, בְּאֲמוּנָה-שְׁלֵמָה.

וְאֵל תִּצְרִיכֵנִי לֹא לִיְדֵי מִתְנַת בְּשָׁר-וֹדָם, וְלֹא לִיְדֵי הַלְוָאָתָם, בְּאִפְן שְׂאֲזֻכָּה לְשֹׁמֵר מִצְוֹתֶיךָ, וְלַעֲשׂוֹת רְצוֹנְךָ, וְלַעֲסֹק בְּתוֹרָתְךָ תָּמִיד כָּל יְמֵי חַיֵּי, אֲנִי וְזַרְעִי וְזַרְע זַרְעֵי, וְכָל זֶרַע עִמָּךְ בֵּית-יִשְׂרָאֵל, מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם.

וְתִהְיֶה הָאֲמוּנָה זָכָה וְנִכּוֹנָה צָחָה וְנִקְיָה, בְּלִי שׁוּם פְּגָם וּבְלִי שׁוּם בְּלָבוּל בְּעוֹלָם חֵס וְשְׁלוֹם-כָּלֵל.

וַיִּקְרָא בִּי מִקְרָא שְׁכָתוּב: "הַשְּׁלַךְ עַל יְהוָה יִהְיֶה יִהְבָּךְ וְהוּא יִכְלַכְלֶךָ, לֹא יִתֵּן לְעוֹלָם מוֹט לְצַדִּיק. עֵינַי כָּל אֶלְיָךְ יִשְׁבְּרוּ, וְאַתָּה נוֹתֵן לָהֶם אֶת אֲכֻלָּם בְּעֵתוֹ. פּוֹתַח אֶת יָדְךָ, וּמִשְׁבִּיעַ לְכָל חַי רְצוֹן."

וּנְזֻכָּה בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים, שְׁתַּהַיְהוּ אֲמוּנָתָנוּ חֲזָקָה כָּל-כָּף, כְּאִילוֹ אֲנִי רוֹאִין בְּעֵינֵינוּ אֱלֹהוֹתְךָ וְהַשְׁגַּחְתָּךְ וּכְבוֹדְךָ אֲשֶׁר מְלֵא כָּל הָעוֹלָם.

אָבִי אָב הִרְחַמְן, פְּרַנְסֵנִי וְכִלְכְּלֵנִי בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים לְבַד, לֹא כִמְעָשִׂי וּכְרַע מַעֲלָלִי, רַק כְּחֶסֶדְךָ עֲשֵׂה עִמִּי, כְּמוֹ שְׁכָתוּב: "נוֹתֵן לָחֵם לְכָל בָּשָׂר כִּי לְעוֹלָם חֶסֶדוֹ."

וְנִהְיֶה דְבָקִים בָּךְ תָּמִיד, בְּאֲמַת וּבִתְמִימוֹת, וּבִדְעָה נִכּוֹנָה וּמִישְׁבַּת, בְּלִי שׁוּם תַּעֲרֻבַת פְּסֻלַת כָּלֵל.

כִּי "אַתָּה הַחֲלוֹת לְהִרְאוֹת אֶת עַבְדְּךָ אֶת גְּדֻלָּתְךָ וְאֶת יָדְךָ הַחֲזָקָה, אֲשֶׁר מִי אֵל בְּשָׁמַיִם וּבָאָרֶץ אֲשֶׁר יַעֲשֵׂה כִמְעָשֶׂיךָ וּכְגְבוּרוֹתֶיךָ". וְגִלִּית אֱלֹהוֹתְךָ וּמְלֻכוֹתֶיךָ עָלֵינוּ.

וְאֵל תַּעֲזֹבֵנִי וְאֵל תִּטְשֵׁנִי. עֲזָרְנִי כִּי עֲלִיךָ נִשְׁעַנְתִּי. "אֵל תַּעֲזֹבֵנִי יְהוָה אֱלֹהֵי, אֵל תִּרְחַק מִמְּנִי. חוֹשָׁה לְעֲזָרְתִּי אֲדַנִּי תְּשׁוּעַתִּי."

כִּי הוֹצֵאתָנוּ מִמִּצְרַיִם, וּפְדִיתָנוּ מִתַּקָּה גְלוּתָם, "מִתּוֹךְ כּוֹר הַבְּרָזֵל, מֵעַמְקֵי הַקְּלָפוֹת, וְהוֹצֵאתָ אוֹתָנוּ מִנּוּן שְׁעָרֵי טוֹמְאָה, וְהִכְנַסְתָּ אוֹתָנוּ בְּנוּן שְׁעָרֵי קִדְשָׁה.

וְעָשִׂיתָ נְסִים וְנִפְלְאוֹת בְּמִצְרַיִם, וְעַל יָם-סוּף, וְשִׁבְרַת וְהִכְנַעְתָּ כָּל אֱלִילֵי מִצְרַיִם, וְשִׁדְדַת הַמַּעֲרָכוֹת, וְשִׁנִּיתָ הַטָּבַע, וְעִקַּרְתָּ וּבִטַּלְתָּ כָּל מִינֵי כַפִּירוֹת, וְכָל מִינֵי אֲמוּנוֹת-כְּזָבוֹת שֶׁל פְּרַעַה וּמִצְרַיִם, שְׁרָצוּ שִׁישְׁתַּקְעוּ בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל בֵּינֵיהֶם חֶסֶד-וְשְׁלוֹם, שִׁיתְּגַבְּרוּ עַל יִשְׂרָאֵל חֶסֶד-וְשְׁלוֹם, בְּמִינֵי כַפִּירוֹת וְאֲמוּנוֹת-כְּזָבוֹת שֶׁלָּהֶם, אֲשֶׁר זֶה הִיָּה תַקָּף גְלוּתָם.

⊙ [ב] לְקוֹטֵי-תַפְלוֹת ח"א ז ⊙
 (על-פי לקוטי-מוֹהַר"ן ח"א ז, ז'אֵלָה הַמְשַׁפְּטִים - אֲמוּנָה)
 "וַיֵּאֱמִינוּ בַּה' וּבַמָּשָׁה עַבְדּוֹ" (שְׁמוֹת יד, לא)

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, שֶׁתִּרְחַם עָלֵינוּ וְעַל כָּל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל, וְתַטַּע אֲמוּנָתְךָ בְּלִבֵּנוּ,

וְאֶתְּהָ בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים לֹא עֲזַבְתָּ אוֹתָנוּ
 בֵּינֵיהֶם, וּמִהֲרַתְּ לְהוֹצִיא אוֹתָנוּ
 מִתּוֹכָם, וְהִכְנַעְתָּ וְשַׁבַּרְתָּ וְעַקַּרְתָּ כָּל מִינֵי
 כְּפִירוֹת שְׁלָהֶם, עַל-יַדֵּי הַנְּסִים וְהַמוֹפְתִים
 הַגְּדוֹלִים וְהַנּוֹרְאִים שֶׁעָשִׂיתָ בָּהֶם, וְגַלִּיתָ
 אֶל־הוֹתֶךָ וְאֶדְנוּתֶךָ לְכָל בְּאֵי עוֹלָם.

וּמֵאִזְ נִדְבְּקוּ יִשְׂרָאֵל בְּךָ לְעוֹלָם,
 וְהֶאֱמִינוּ בִּיהוָה וּבַמֶּשֶׁה עַבְדּוֹ.

כֵּן בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים, תִּזְכְּנוּ לְהֶאֱמִין בְּךָ
 וּבְצִדִיקֶיךָ-הָאֱמֵתִים, תְּמִיד,
 בְּאֱמוּנָה-שְׁלֵמָה וְחֻזְקָה וּנְכוּנָה.

וְתִזְכֹּר אֶת עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל לְהוֹצִיאֵם
 מִתַּקְּףָ גְלוּתָם, אֲשֶׁר גָּלִיתָ אוֹתָנוּ
 זֶה כַּמָּה שָׁנִים, וְתִמְהַר וְתַחֲיֵשׁ לְגַאֲלָנוּ,
 וְנִזְכֶּה לָשׁוּב לְאַרְצֵנוּ, וְתִבִּיא לָנוּ אֶת
 מְשִׁיחַ צְדָקָנוּ בְּמַהֲרָה.

וַיִּקְרָא מִקְרָא שְׁכָתוּב: "וְהָיָה צְדָק אֲזוֹר
 מִתְנִינוּ, וְהֶאֱמוּנָה אֲזוֹר חֲלָצִינוּ.
 אֶמֶת מֵאַרְץ תִּצְמַח, וְצְדָק מִשָּׁמַיִם
 נִשְׁקָף". וְקִיָּם לָנוּ מִקְרָא שְׁכָתוּב: "תְּבוֹאֵי
 תְּשׁוּרֵי מְרֹאֵשׁ אֲמָנָה", בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ
 אָמֵן.

⊗ [ג] לְקוּטֵי-תַפְלוֹת ח"א קיג ⊗

(על-פי לקוטי-מוֹהַר"ן ח"א קכג,
 'הַעֲקֵר לְקֹשֶׁר עֲצָמוֹ לְהַצְדִּיק')

"וַיֶּאֱמִינוּ בַּה' וּבַמֶּשֶׁה עַבְדּוֹ" (שְׁמוֹת יד, לא)

תְּמִימִים. רַחֵם עָלַי, וְזַכְּנֵי לְתַמִּימוֹת
 בְּאֶמֶת, וְאַזְכֶּה לְקֹשֶׁר אֶת-עֲצָמֵי בְּאֶמֶת
 וּבְתַמִּים, לְצַדִּיקִים וּכְשָׁרִים וְתַמִּימִים
 אֱמֵתִים שְׁבַדוֹר, אֲשֶׁר זָכוּ לְשִׁמְשׁ
 צִדִּיקִים-אֱמֵתִים, וְלִקְבַל מֵהֶם דֶּרֶךְ הָאֶמֶת
 וְהַיֶּשֶׁר.

וְאַזְכֶּה לְסַלֵּק וּלְבַעַר וּלְבַטֵּל כָּל חֲכָמָתִי
 וְשִׁכְלִי וְדַעְתִּי נִגְדָם, כְּאֵלוֹ אֵין
 לִי שׁוֹם שְׁכָל כָּלֵל, רַק לְקִיָּם כָּל הַיּוֹצֵא
 מִפִּיהֶם, וְעַל כָּל אֲשֶׁר יֹאמְרוּ כִּי הוּא זֶה,
 וְלֹא אֶסוּר יָמִין וּשְׂמָאל.

רַחֵם עָלַי בְּעַל הַרְחָמִים, וְהַצִּילָנוּ מִכָּל
 מִינֵי בִלְבוּלִים, וּמִכָּל מִינֵי חֲכָמוֹת
 שֶׁל הָעוֹלָם שְׂאִינָם אֱמֵתִים, רַחֵם עָלֵינוּ
 וְהַצִּילָנוּ מֵהֶם, אֵל יִשְׁעוּ אֵל דְּרַכִּיָּהֶם לְבִי.

וְלֹא אֶסוּר מֵאֲמֵרֵי-פִיהֶם שֶׁל הַצְּדִיקִים
 הַקְּדוּשִׁים אֱמֵתִים, הַמְּנַהֲלִים
 אוֹתָנוּ בְּרַחֲמִים בְּאֶמֶת וּבְתַמִּימוֹת, עַל-פִּי
 דְּרַכִּי הַתּוֹרָה שֶׁקִּבְּלָנוּ מִפִּי מֹשֶׁה רַבֵּנוּ
 עַל-יּוֹ-הַשְּׁלוֹם. שְׁמֵרָנוּ וְהַצִּילָנוּ, מִכָּל מִינֵי
 כְּפִירוֹת וּבִלְבוּלֵי-אֱמוּנָה הַבְּאִים מִחֲכָמוֹת
 הָאֵלֶּה.

רַחֵם עָלַי לְבַל אֶטְעָה בְּעֲצָמֵי בְּשׁוֹם
 חֲכָמוֹת שֶׁל הָעוֹלָם הַמְּבַלְבְּלִין
 הַרְבֵּה, רַק אֲזַכֶּה לְקִיָּם בְּאֶמֶת וּבְתַמִּימוֹת
 כְּכֹל הַיּוֹצֵא מִפִּי רַבּוֹתֵינוּ הָאֱמֵתִים,
 וּלְבַטֵּל דַּעְתִּי וְשִׁכְלִי נִגְדָם לְגַמְרֵי, כְּאֵלוֹ
 אֵין לִי שׁוֹם שְׁכָל כָּלֵל, כְּאֲשֶׁר הוּא בְּאֶמֶת.

רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, מְלֵא רַחֲמִים, הַתְּמִים
 בְּמַעֲשָׂיו, הַתֵּם וּמִתְמָם עִם

☪ [ד] לקוטי-תפלות ח"א סד ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א סד, 'בא אל פרעה')

"אז ישיר משה ובני ישראל את

השירה הזאת לה" (שמות טו, א)

וּזְבַנּוּ בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים, וּשְׁלַח לָנוּ צְדִיקִים אֲמִתִּים הַמְּפַלְגִים בְּמַעֲלָה מְאֹד מְאֹד, שִׁיְהִיו בְּבַחֲיַנַּת מֹשֶׁה רַבְּנוּ עָלֵינוּ-הַשְּׁלוֹם, שִׁיְהִיָּה לָהֶם כַּח לְהַפְנִס בְּאֵלוֹ הַחֲקִירוֹת הַנִּמְשָׁכִין מִחֲלָל-הַפְּנוּי, וּלְשַׁבְּרָם וּלְבַטְלָם וּלְעַקְרָם וּלְכַלּוֹתָם לְגַמְרִי, וּלְהוֹצִיא מִשָּׁם כָּל הַנְּשָׁמוֹת שֶׁנִּפְּלוּ לְשָׁם בְּעוֹנוֹתֵיהֶם.

וַיְהִיָּה לוֹ כַח, לְעוֹרֵר וּלְגַלּוֹת הַנִּגּוֹן וְהַשִּׁיר הָעֲלִיּוֹן וְהַמְּבַחֵר עַל כָּל הַשִּׁירִים וְהַנִּגּוֹנִים שְׁבָעוּלָם. וְעַל-יְדֵי-זֶה יוֹצִיא לְשָׁלוֹם, כָּל הַנְּשָׁמוֹת שֶׁנִּפְּלוּ בְּטַעוֹתֵיהֶם וּמְבוֹכוֹת וְאֶפִיקוֹרְסוֹת הַנִּמְשָׁכִין מִחֲלָל-הַפְּנוּי, כִּי אַתָּה לְבַד יוֹדֵעַ גְּדֹל הַרְחֲמָנוּת שְׁעָלֵיהֶם.

וּזְבַנּוּ לְשִׁיר וּלְרִנָּן וּלְנִגּוֹן לְפָנֶיךָ שִׁירִים וְנִגּוֹנִים קְדוּשִׁים, לְנַצַּח בְּשִׁירִים וְנִגּוֹנִים הַנִּמְשָׁכִין מֵאֲמוֹנַתְךָ הַקְּדוּשָׁה.

אֲשֶׁר יֵשׁ לָהֶם כַּח לְהַמְשִׁיךְ עָלֵינוּ אֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, וּלְבַטֵּל מִן הַלֵּב כָּל מִיּוֹנֵי עַקְמִימִיּוֹת וּכְפִירוֹת וּמְבוֹכוֹת שְׁבָלֵב, וְכָל מִיּוֹנֵי בְּלִבּוֹל-הַדַּעַת, וּלְעוֹרֵר וּלְהַמְשִׁיךְ הַלֵּב בְּאַמֶּת אֵלֶיךָ וּלְתוֹרַתְךָ וּלְעִבוּדְךָ הָאֲמִתִּיית. "עוֹרָה כְּבוֹדִי עוֹרָה הַנִּבֵּל וְכִנּוֹר אֶעִירָה שָׁחַר".

וְתִשְׁפִיעַ וְתִמְשִׁיךְ וְתַגְּלָה לָנוּ, שִׁירִים וְזַמִּירוֹת וְנִגּוֹנִים קְדוּשִׁים הַנִּמְשָׁכִין מִ"רֹאשׁ אֲמָנָה", מֵהַנִּגּוֹן וְהַשִּׁיר

הָעֲלִיּוֹן שֶׁל מֹשֶׁה רַבְּנוּ עָלֵינוּ-הַשְּׁלוֹם, אֲשֶׁר כָּל הַשִּׁירוֹת וְהַנִּגּוֹנִים שְׁבָעוּלָם נִמְשָׁכִין מִמֶּנּוּ.

וְעַל-יְדֵי-זֶה נִזְכָּה לְאֲמוּנָה-שְׁלֵמָה בְּאַמֶּת, וַיִּקָּים בָּנוּ מִקְרָא שְׁכָתוֹב: "תְּבוֹאֵי תְּשׁוּרֵי מִרֹאשׁ אֲמָנָה".

☪ [ה] לקוטי-תפלות ח"ב א ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב א, 'תקעו ממשלה')

"וַיֹּאמֶר אִם שָׁמוֹעַ תִּשְׁמַע לְקוֹל ה' אֱלֹהֶיךָ, וְהִישִׁיר בְּעֵינָיו תַּעֲשֶׂה, וְהִאֲזַנְתָּ לְמִצְוֹתָיו, וְשִׁמְרַתָּ כָּל חֻקָּיו, כָּל הַמִּחְלָה אֲשֶׁר שִׁמַּתִּי בְּמִצְרַיִם לֹא אֲשִׁים עֲלֶיךָ, כִּי אֲנִי ה' רַפְּאֵךְ" (שמות טו, כו)

אֲדַנִּי שְׁפָתַי תִּפְתָּח וּפִי יִגִּיד תְּהִלָּתְךָ. תִּכְיֶן לְבִי תִקְשִׁיב אֲזַנְךָ. עֲזַרְנוּ מְלֹא רַחֲמִים, יוֹשֵׁב תְּהִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, שְׁתַּהַיֶּה תִּפְלָתְנוּ שְׁגוּרָה בְּפִינוּ תְּמִיד. וַיִּקָּים מִקְרָא שְׁכָתוֹב: "בּוֹרָא נִיב שְׁפָתַיִם, שְׁלוֹם שְׁלוֹם לְרַחוּק וּלְקְרוֹב, אָמַר יְהוָה וּרְפָאתֵינוּ".

וְנִזְכָּה בְּכַח תִּפְלוֹתֵינוּ, לְהַכְנִיעַ, וּלְהַשְׁפִּיל, וּלְשַׁבֵּר, וּלְבַטֵּל - כָּל הָרְפוּאוֹת הַטְּבָעִיִּים שֶׁל הָרוּפְאִים. וְיִתְגַּלֶּה הָאַמֶּת בְּעוֹלָם - שְׁאִין שׁוֹם רוּפֵא בְּעוֹלָם יוֹדֵעַ כָּלֵל לְרְפָאוֹת שׁוֹם חוֹלָאֵת.

רַק כָּל הָרְפוּאוֹת בְּלֹן, הֵן רַק עַל-יְדֵי דְבַר יְהוָה לְבַד, עַל-יְדֵי תִפְלוֹת וּבִקְשׁוֹת וְתַחֲנוּנִים שֶׁל הַצְּדִיקִים בְּעַלְי-הַתְּפִלָּה, הַמִּתְפַּלְלִים עַל יִשְׂרָאֵל, וּמְרַצִּין

וּמְפִי־סִין אוֹתָךְ, וּמִמְשִׁיכִין רְפוּאוֹת
בְּעוֹלָם.

כִּי כָל הַעֲשׂוּבִים וְהַסְּמִים שֶׁל הַרְפוּאוֹת,
וְכָל הַפּוֹכְכִים וּמְזוֹלוֹת הַמְּמַנִּים
עֲלֵיהֶם, כָּלֵם מְקַבְּלִים כַּחַם מֵהַמְּלֹאכִים
אֲשֶׁר עֲלֵיהֶם, וְאֵלּוּ הַמְּלֹאכִים מְקַבְּלִים
כַּחַם מֵהַמְּלֹאכִים הַגְּבוּהִים עֲלֵיהֶם, וְכָלֵם
מְקַבְּלִים וְלוּוִין זֶה מְזַה וְזֶה מְזַה, עַד
לְמַעְלָה לְמַעְלָה.

עַד שֶׁכָּלֵם מְקַבְּלִים כַּחַם מֵהַמְּלוֹה
הַגְּדוֹל, שֶׁהוּא הַבַּעַל-תְּפִלָּה שְׁזוֹכָה
לְדַבֵּר יְהוָה שֶׁהוּא שָׂרֵשׁ כָּל הַבְּרִיאָה כְּלָה
מִרֹאשׁ וְעַד סוּף, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: "בְּדַבֵּר
יְהוָה שָׁמַיִם נַעֲשׂוּ, וּבְרוּחַ פִּיו כָּל צְבָאִים".

עַל-כֵּן אֵי-אֶפְשֶׁר לְהַמְשִׁיךְ שׁוֹם רְפוּאָה
בְּעוֹלָם, כִּי-אִם עַל-יְדֵי תְּפִלָּה
וְתַחֲנוּנִים לְבַד. וְתַזְכְּנוּ לְדַעַת זֹאת בְּאַמְת־
גְּמוּרָה וּבְאַמוּנָה-שְׁלֵמָה. וּבְרַחֲמֵיךְ הַרְבִּים
נִזְכָּה לְהַמְשִׁיךְ וּלְקַבֵּל כָּל הַרְפוּאוֹת, לָנוּ
וּלְכָל עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל, עַל-יְדֵי דְבַר יְהוָה שֶׁל
הַתְּפִלָּה לְבַד.

וְתִרְפְּאֵנוּ בְּרַחֲמֵיךְ רְפוּאָה-שְׁלֵמָה
בְּגוּף וּנְפֶשׁ, לְכָל רַמ"ח
אֲבָרֵינוּ וְשֵׁס"ה גִּידֵינוּ, כִּי אַתָּה לְבַד יוֹדַעַת
אֵת כָּל מַכְאוּבֵינוּ, וְאֵת מַחְלוֹתֵינוּ הַגְּלִיּוֹת
לָנוּ וְהַנְּסֻתוֹת מֵאַתָּנוּ.

אָנָּה יְהוָה, רְפְּאֵנוּ יְהוָה וְנִרְפָּא,
הוֹשִׁיעֵנוּ וְנוֹשְׁעָה כִּי תִהְלֹתֵינוּ
אַתָּה, וְהַעֲלֵה רְפוּאָה שְׁלֵמָה לְכָל
תַּחֲלוּאֵינוּ וּלְכָל מַכְאוּבֵינוּ וּלְכָל מַכּוֹתֵינוּ.

וּבְכֵן תִּרְחַם עָלֵינוּ גּוֹאֵל חֲזָק, וְתִגְאָלֵנוּ
מִהֲרָה מִשְׁלַשׁ עֲבוֹדוֹת רְעוֹת,
שֶׁהֵן: עֲבוּדָה-זָרָה, וּגְלוּי-עֲרִיּוֹת,
וּשְׁפִיכוֹת-דָּמִים.

חֲנֻנֵי יְהוָה, רֵאֵה עָנְיִי מִשְׁנֹאֵי, מְרוֹמְמֵי
מִשְׁעָרֵי מוֹת". גְּאֲלֵנִי מִשַּׁחַת,
פְּדֵנִי מִמּוֹת, הוֹצִיאֵנִי מִבֵּית עֲבָדִים, פְּדֵנִי
מִשְׁלַשׁ עֲבוֹדוֹת הַלָּלוּ, הַצִּילֵנִי מִפְּגַם-
אַמוּנָה, וּמִפְּגַם-הַבְּרִית, וּמִבְּזוּי-אַנְשֵׁים.

וְנִזְכָּה עַל-יְדֵי תְּקוּן שְׁלַשׁ מִדּוֹת אֱלֹהֵינוּ,
לְתַפְּלָה בְּשִׁלְמוֹת. וְתַעֲזְרֵנוּ
לְהַתְּפַלֵּל תְּפִלָּתֵנוּ לְפָנֶיךָ כְּרֹאוּי בְּתַכְלִית
הַשְׁלֵמוֹת, עַד שְׁנִזְכָּה עַל-יְדֵי הַתְּפִלָּה,
לְהַמְשִׁיךְ רְפוּאָה-שְׁלֵמָה, לָנוּ וּלְזַרְעֵנוּ
וּלְכָל עַמְּךָ בֵּית-יִשְׂרָאֵל (וּבְפֶרֶט לְפִלוֹנֵי בֶן
פִּלוֹנִי), כִּי אֵל מֶלֶךְ רּוֹפֵא נֹאמָן וְרַחֲמָן
אַתָּה.

וְנִזְכָּה לְקַבֵּל מֵאַתָּה רְפוּאָה-שְׁלֵמָה,
בְּעֵת צְמִיחַת הַמַּחֲלָה, בְּעֵת
שֶׁהַחֹלֵאֵת סָתוּם וְטָמוּן בְּקַרְבָּנוּ וְאִין
יוֹדְעִים מִמֶּנּוּ כָּלֵל, כִּי אַתָּה לְבַד יוֹדַעַת כָּל
הַתְּעַלּוּמוֹת שֶׁבְּקַרְבָּנוּ.

רַחֲמֵינוּ עָלֵינוּ בְּרַחֲמֵיךְ הַרְבִּים, וְתִקְדִים
רְפוּאָה לְמַכָּה, וְתִרְפְּאֵנוּ קֶדֶם
צְמִיחַת הַמַּחֲלָה, בְּעֵת שֶׁמִּתְחִיל אֵיזָה
מַחוּשׁ לְהַתְּגַדֵּל וּלְצַמַּח מִמֶּנּוּ מָה שִׁיִּצְמַח
חֲלִילָה.

אַתָּה בְּרַחֲמֵיךְ לְבַד תִּרְפְּאֵנוּ מִכָּל זֶה, כִּי
אִין אָנוּ יוֹדְעִים שׁוֹם עֲצָה
וְתַחֲבוּלָה וְשׁוֹם רְפוּאָה לְשׁוֹם מַחֲלָה
וּמַכָּה וּכְאֵב, הֵן בְּעֵת שֶׁנִּסְתַּרְהָ הַמַּחֲלָה,

אֲשֶׁר שִׁמְתִי בַמִּצְרִים לֹא אֲשִׁים עֲלֶיךָ, כִּי
אֲנִי יְהוָה רַפְאֵךְ.”

❁ [ו] לקוטי-תפלות ח"א כט ❁

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א כט,
'האי גברא דאזל בעי אתתא')

”הנני ממטיר לכם לחם מן השמים”
(שמות טז, ד)

”ובני ישראל אכלו את המן ארבעים שנה,
עד באם אל ארץ נושבת” (שמות טז, לה)

וְרַחֵם עָלַי וְהוֹשִׁיעֵנִי, וְתֵן לִי פְרִנְסָתִי
מִן־הַשָּׁמַיִם קֹדֶם שְׁאֲצַטְרֹךְ לָהּ.
וְתֵתֵן לִי וּלְבֵיתִי ”לֶחֶם לֶאֱכֹל וּבִגְד לְלַבֵּשׁ,
לֶאֱכֹל לְשִׁבְעָה וּלְמַכְסָה עֲתִיק”.

וְתִזְמִין לִי פְרִנְסָתִי, בְּלִי שׁוּם טְרָחָא
וַיִּגִיעָה כָּלֵל, בְּכַבּוּד וְלֹא בְּבִזּוּי,
בְּהִתֵּר וְלֹא בְּאִסּוּר, בְּנִחַת וְלֹא בְּצַעַר,
מִתַּחַת יָדְךָ הִרְחַבָּה וְהַמְלֵאָהּ, וְאֵל
תְּצַרִיכֵנִי לֹא לִיָּדֵי מִתְנַת בְּשֶׁר־וֹדֵם וְלֹא
לִיָּדֵי הַלּוֹאֲתָם.

וּבְשֵׁם שְׁנַתָּה מְזוּן וּפְרִנְסָה לְעַמְךָ
יִשְׂרָאֵל בְּמִדְבָּר אַרְבָּעִים שָׁנָה,
וְהוֹרֵדְתָּ לָהֶם אֶת הַמֶּן מִן־הַשָּׁמַיִם,
וְשִׁמְלַתָּם לֹא בְּלִתָּה מֵעֲלֵיהֶם, כֵּן תִּרְחַם
עָלֵינוּ, וְתִפְתַּח לָנוּ אֶת אוֹצְרֶךָ הַטּוֹב מִן־
הַשָּׁמַיִם, וְתִזְמִין לָנוּ פְרִנְסוֹתֵינוּ בְּנִקְל בְּלִי
שׁוּם טְרָח, בְּרוּחַ גְּדוּל.

וְתִצְלִל אוֹתָנוּ תְּמִיד, מִכָּל מִיָּנִי דְאָגוֹת
פְּרִנְסָה, וְתִשְׁפִיעַ לָנוּ שְׂכָל וְדַעַת
מֵאֲתָךְ לְבִטָּח בְּךָ תְּמִיד. וְאֲתָה תְּכַלְכְּלֵנִי

הֵן בְּעֵת שְׁכַבְר נִתְגַּלָּה חֲלִילָה, בְּכָלֶם אֵין
לָנוּ שׁוּם תְּקוּנָה עַל שׁוּם רְפוּאָה שְׁבַעוּלָם
בְּדַרְךְ־הַטָּבַע.

כִּי אָנוּ יוֹדְעִים וּמְאֲמִינִים בְּאֲמוּנָה־
שְׁלֵמָה, שְׁאֵין מוֹעִילִים כָּלֵל שׁוּם
רְפוּאוֹת שֶׁל כָּל הַדְּאִקְטוֹרִים, הֵן רוֹפְאֵי
אֵלִיל ”כָּלֶם תַּהוּ”, ”הֵמָּה מֵהֶבֶל יָחַד”,
”לֹא יוֹעִילוּ וְלֹא יִצְלוּ כִּי תַהוּ הֵמָּה”.

כִּי־אִם עָלֶיךָ לְבַד אָנוּ נִשְׁעָנִים,
וְלְרְפוּאוֹתֶיךָ אָנוּ מְקוּיִם
וּמִיִּחְלִים, כִּי אֲתָה רוֹפֵא נְאֻמָּן, רוֹפֵא
אֲמֵת, רוֹפֵא חָנּוּם, בְּחֶסֶד וּבְרַחֲמִים.

וְתַעֲזֹר וְתוֹשִׁיעַ וְתִגַּן עָלֵינוּ וְתִרְחִיקֵנוּ
מִרוֹפְאִים וְדְאִקְטוֹרִים תְּמִיד,
וְתִכְנִיעַ וְתַפִּיל וְתִשְׁפִיל כָּל הַדְּאִקְטוֹרִים
עִם כָּל הַרְפוּאוֹת שְׁלָהֶם.

כִּי אֲתָה יְדַעְתָּ, אֲשֶׁר הֵם מְזִיקִים הָעוֹלָם
מְאֹד מְאֹד, וְהוֹרְגִים נַפְשׁוֹת רַבּוֹת
בְּכָל יוֹם וּבְכָל שָׁעָה בְּשׁוּגַג וּבְמִזִּיד.

הַצִּילֵנִי מֵהֶם אָבִינוּ שְׁבַשְׁמַיִם, שְׁמַרְנוּ
מֵהֶם, אוֹתָנוּ, וְאֶת זְרַעֲנוּ, וְאֶת
זְרַע זְרַעֲנוּ, וְאֶת כָּל זְרַע עַמְךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל,
מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם.

וּבָנוּ לְקַבֵּל כָּל הַרְפוּאוֹת שְׁבַעוּלָם עַל־
יְדֵי תַפְלָה לְבַד, וְתִתְגַּלָּה הָאֲמֵת
בְּעוֹלָם, שְׁאֵין שׁוּם רְפוּאוֹת בְּעוֹלָם כִּי־אִם
עַל־יְדֵי תַפְלָה לְבַד.

וְנִזְכָּה לְקִיָּם מִקְרָא שְׁכַתוֹב: ”וַיֹּאמֶר
אִם שָׁמוֹעַ תִּשְׁמַע לְקוֹל יְהוָה
אֱלֹהֶיךָ, וְהִיָּשֶׁר בְּעֵינָיו תַּעֲשֶׂה, וְהִאֲזַנְתָּ
לְמִצְוֹתָיו, וְשִׁמְרָתָ כָּל חֻקָּיו, כָּל הַמְּחַלָּה

מִן־הַשָּׁמַיִם, אוֹתִי, וְאֶת בֵּיתִי, וְאֶת זְרַעִי,
וְאֶת כָּל אֲשֶׁר לִי.

וְתִשְׁפִיעַ לִי כָּל מַחְסוּרֵי קֶדֶם שְׂאֲצָטְרֶךָ
לָהֶם, בְּאִפְּן שְׂאוּכַל לַעֲסֹק
בְּתוֹרָתְךָ וְעִבּוּדְתְךָ תָּמִיד בְּאֵמֶת בְּכָל לֵב
וּנְפֶשׁ, וְלֹא יִבֵּא עָלַי שׁוֹם בְּלִבּוֹל בְּעוֹלָם
מִטְרֵדַת הַפְּרִנָּסָה כָּלֵל.

כִּי אֲנִי מִשְׁלִיךְ יְהִי עָלֶיךָ לְבַד, וְאַתָּה
תְּכַלְכְּלֵנִי, כְּמוֹ שְׂפָתוֹב: "הַשֶּׁלֶךְ עַל
יְהוָה יְהִיבָה, וְהוּא יְכַלְכְּלֶךָ."

⊗ [ז] לקוטי תפלות ח"א נו ⊗

(על-פי לקוטי מוהר"ן ח"א נו, ז'ביום הבפורים)
"הַנְּנִי מִמַּטִּיר לָכֶם לֶחֶם מִן הַשָּׁמַיִם"
(שמות טז, ד)

"וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל אָכְלוּ אֶת הַמֶּן אַרְבַּעִים שָׁנָה,
עַד בָּאָם אֶל אֶרֶץ נוֹשְׁבַת" (שמות טז, לה)

וְתִתֶּן לָנוּ פְּרִנָּסָה טוֹבָה מִן־הַשָּׁמַיִם.
וְכֹשֶׁם שֶׁכָּל־כֶּלֶת אֶת עַמְךָ יִשְׂרָאֵל
בְּמִדְבָּר אַרְבַּעִים שָׁנָה, וְנָתַתָּ לָהֶם מֶן
לֶאֱכֹל, וְכָל דְּבַר לֹא חָסְרוּ, כִּי הִסְפַּקְתָּ
לָהֶם כָּל צָרָכָם. כֵּן תַּחֲמַל עָלֵינוּ בְּחִסְדֶּיךָ,
וְתִשְׁפִיעַ לָנוּ פְּרִנָּסָה טוֹבָה מִן־הַשָּׁמַיִם,
וְתִתֶּן לָנוּ כָּל מַחְסוּרֵינוּ, בְּלִי שׁוֹם יִגִיעָה
וְטִרְחָא וְטִרְדָּא כָּלֵל.

בְּאִפְּן שְׂנוֹזָה לַעֲשׂוֹת רְצוֹנְךָ, וְלִשְׁמֹר
חֻקֶיךָ וּמִשְׁפָּטֶיךָ, וְלַעֲסֹק בְּתוֹרָתְךָ
תָּמִיד יוֹמָם וְלַיְלָה, בְּלִי שׁוֹם בְּטוֹל כָּלֵל.
כִּי כָּל יְמֵי חַיֵּינוּ הֶבֶל, וַיְמִינוּ כְּצֵל עוֹבֵר,
וְאֵם לֹא עֲכָשׂוּ אִמְתִּי.

⊗ [ח] לקוטי תפלות ח"א קו ⊗

(על-פי לקוטי מוהר"ן ח"א ערב,
'היום אם בקלו תשמעו')

"וַיֵּצֵא הָעָם וְלָקְטוּ דָבָר יוֹם בְּיוֹמוֹ" (שמות טז, ד)

"בֵּאוּ נִשְׁתַּחֲוֶה וְנִכְרַעַה נִבְרָכָה לְפָנַי
יְהוָה עֲשֵׂנוּ. כִּי הוּא אֱלֹהֵינוּ
וְאִנְחָנוּ עִם מְרַעִיתוֹ וְצֹאן יָדוֹ, הַיּוֹם אִם
בְּקוֹלוֹ תִשְׁמָעוּ."

מִלֵּא רַחֲמִים, אֲדוֹן הַנִּפְלְאוֹת, הַמְּחַדֵּשׁ
בְּטוֹבוֹ בְּכָל יוֹם תָּמִיד מַעֲשֵׂה
בְּרֵאשִׁית, אֲשֶׁר בְּתִבּוּנְתְךָ אַתָּה מְשַׁנֵּה
עֵתִים וּמַחְלִיף אֶת הַזְּמַנִּים.

עֲזָרְנִי וְהוֹשִׁיעֵנִי בִישׁוּעָתְךָ הַגְּדוֹלָה
וְהַנִּפְלְאָה, שְׂאֲזַכֶּה לְחַדֵּשׁ אֶת־
עֲצָמַי בְּכָל יוֹם, בְּתוֹסֶפֶת קִדְשָׁה וְטְהָרָה
בְּאֵמֶת, שְׂאֲזַכֶּה בְּכָל יוֹם לְהִתְחִיל מִחְדָּשׁ
בְּעִבּוּדְתְךָ הַקְּדוֹשָׁה, כְּאִלוֹ נוֹלַדְתִּי הַיּוֹם.

וְלֹא אֶחְשַׁב מִיּוֹם לְחִבְרוֹ כָּלֵל, וְלֹא
יִוָּכְלוּ לְבַלְבֵּל אֶת דַּעְתִּי כָּלֵל מִיּוֹם
לְחִבְרוֹ, הֵן מִהָעֵבֶר, הֵן מִהָעֵתִיד. וְלֹא
יִכְבִּידוּ עָלַי אֶת הָעִבּוּדָה, עַל־יְדֵי הַיָּמִים
הַבָּאִים וְהַשְּׁעָה הָעֵתִידָה.

וְלֹא אֶסְתַּכַּל וְלֹא אֶחְשַׁב בְּדַעְתִּי, כִּי אִם
אוֹתוֹ הַיּוֹם, וְאוֹתָהּ הַשְּׁעָה וְהַרְגַע
שְׂאֲנִי עוֹמֵד בָּהּ אַז, בְּאִפְּן שְׂאוּכַל לַעֲסֹק
בְּעִבּוּדְתְךָ בְּאֵמֶת בְּתַמִּימוֹת, בְּלִי שׁוֹם
בְּלִבּוֹלִים וּפְחָדִים וּכְבֻדוֹת וְעֲצָלוֹת.

רַק אֲזַדְרֹז בְּעִבּוּדְתְךָ בְּכָל יוֹם מִחְדָּשׁ,
וְלֹא אֲשִׁים לְנֶגֶד עֵינַי, כִּי אִם אוֹתוֹ
הַיּוֹם וְהַשְּׁעָה וְהַרְגַע לְבַד, לְמַעַן אֶתְחַזַּק
עַל־יְדֵי־זֶה בְּעִבּוּדְתְךָ בְּאֵמֶת, וְלֹא יִהְיֶה

כָּבֵד עָלַי שׁוּם דְּבַר עֲבוּדָה שֶׁהוּא רְצוּנְךָ
בְּאַמֶּת, כִּי עַל יוֹם אֶחָד יְכוּלִין לְסַבֵּל כָּל
הָעֲבוּדוֹת שֶׁבְּעוֹלָם.

וְכֵן לֹא אֲבַלְבֵּל אֶת דַּעְתִּי בְּפִרְנִסְתִּי
וְהֶצְטַרְכוּתִי הַמְרַבִּים מִיּוֹם לַחֲבֵרוֹ
כָּלֵל, רַק אֲבַטַח בִּיהוָה בְּאַמֶּת, אֲשֶׁר הוּא
מִשְׁפִּיעַ לָנוּ כָּל הֶצְטַרְכוּתֵנוּ בְּכָל יוֹם וַיּוֹם.

וְאַתְּ הָיָה רְגִיל לֹמַר בְּכָל-עֵת: "בְּרוּךְ
אֲדֹנָי יוֹם יוֹם יַעֲמֵס לָנוּ, הָאֵל
יִשׁוּעָתֵינוּ סֵלָה". וְתַצִּילֵנוּ מִמַּחֲסְרֵי-אַמְנָה
הַדּוֹאֲגִים וְחוֹשְׁבִים: "מָה יֵאָכְלוּ
לְמַחֵר"! וְ"מַה יִּכְנָן יְבוֹא הֶצְטַרְכוּתָם
הַמְרַבָּה לְמַחֵר!

רַק אֲבַטַח בְּשֵׁם יְהוָה, וְאֲשַׁעַן בְּאַלְהֵי.
"הָאֱלֹהִים הָרוּעָה אוֹתִי מֵעוֹדֵי",
הוּא יִשְׁפִיעַ לִי כָּל טוֹב "דְּבַר יוֹם בְּיוֹמוֹ".

הַמְּלִךְ הַטוֹב וְהַמְטִיב לְכָל בְּכָל יוֹם
וַיּוֹם, הוּא הַטִּיב, הוּא מְטִיב,
הוּא יֵיטִיב לָנוּ, וַיִּפְרִנְסֵנוּ וַיַּכְלִיכֵנוּ תָמִיד
בְּכָל יוֹם וּבְכָל-עֵת וּבְכָל שָׁעָה בְּאֵין מַחֲסַר
דְּבַר, "וְגַם עַד זְקֵנָה וְשִׁיבָה אֱלֹהִים אֵל
יַעֲזֹבֵנוּ" וְאֵל יִטְשֵׁנוּ עַד עוֹלָם.

מִלֵּא רַחֲמִים, חֲמַל עָלַי, וְזַכֵּנִי לְבֹא
לְכָל זֶה, לְבַל תִּבְלַבֵּל אוֹתִי
הַמַּחֲשֶׁבֶה כָּלֵל מִיּוֹם לַחֲבֵרוֹ בְּשׁוּם דְּבַר
שֶׁבְּעוֹלָם.

בְּאַפֵּן שְׂאֵזְפָה לְכַנֵּס בְּקִדְשְׁתֶּךָ,
וְלִהְתַּקְרַב אֵלַיךָ בְּאַמֶּת,
וְלִהְתַּחַדֵּשׁ בְּכָל יוֹם לְטוֹבָה, וְלִהְיוֹסִיף בְּכָל
יוֹם וּבְכָל-עֵת וּבְכָל שָׁעָה תּוֹסְפוֹת קִדְשָׁה
וְטַהֲרָה וַיִּרְאֵת יְהוָה וְעֲבוּדָתוֹ בְּאַמֶּת.

וְלֹא אֲטַעֵה אֶת-עַצְמִי, וְלֹא אֲדַחֵה אֶת
הָעֲבוּדָה מִיּוֹם לַחֲבֵרוֹ כָּלֵל, רַק
אֲחֻשֵׁב בְּכָל יוֹם: "כָּאֵלוֹ אֵינִן לִי בְּעוֹלָמִי,
כִּי אִם אוֹתוֹ הַיּוֹם וְאוֹתָהּ הַשָּׁעָה לְבָד!"

וְאֲשַׁתְּדֵּל וְאֲתַאמֵץ בְּכָל עֵז בְּכָל יוֹם,
לְצִאת חוֹבַת הַיּוֹם, בְּיוֹמוֹ
דִּיקָא, כָּכֵל אֲשֶׁר תִּמְצָא יָדִי לַעֲשׂוֹת בְּכַחֵי
בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם וְאוֹתָהּ הַשָּׁעָה דִּיקָא, וְלֹא
אֲפַטֵּר אֶת-עַצְמִי מִיּוֹם לַחֲבֵרוֹ כָּלֵל, לְמַעַן
לֹא אֲבוֹשׁ וְלֹא אֲכַלֵּם לְעוֹלָם וָעֶד.

"וַיְהִי דְבַרֵי אֱלֹהִים אֲשֶׁר הִתְחַנַּנְתִּי לִפְנֵי
יְהוָה, קָרַבִּים אֵל יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
יוֹמָם וְלַיְלָה, לַעֲשׂוֹת מִשְׁפַּט עֲבָדוֹ,
וּמִשְׁפַּט עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל, דְּבַר יוֹם בְּיוֹמוֹ.
לְמַעַן דַּעַת כָּל עַמֵּי הָאָרֶץ, כִּי יְהוָה הוּא
הָאֱלֹהִים אֵין עוֹד."

⊗ [ט] לְקוּטֵי-תַפְלוֹת ח"א נח ⊗

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א נח, 'תַּלְתָּ נִפְקִין מַחֲד')
"וְהָיָה בְּיוֹם הַשִּׁשִּׁי וְגו', וְהָיָה מִשְׁנָה
עַל אֲשֶׁר יִלְקָטוּ יוֹם יוֹם" (שְׁמוֹת טז, ה)
"וְהָיָה בְּיוֹם הַשִּׁשִּׁי, לְקָטוּ לֶחֶם מִשְׁנָה"
(שְׁמוֹת טז, כב)

וּבְכֵן תִּזְכְּנוּ בְּרַחֲמֵיךָ הַרְבִּים, לְחַדֵּשׁ
חֲדוּשֵׁיךָ דְּאוֹרֵייתָא בְּשַׁבַּת עַל חַד
תְּרִין, חֲדוּשֵׁיךָ-אֲמִתִּיִּים דְּקִדְשָׁה, חֲדוּשֵׁיךָ
שִׁיחֵיךָ לְנַחַת וְלִרְצוֹן לְפָנֶיךָ.

וְנִזְכָּה לְהַשְׁפִּיעַ "לֶחֶם מִשְׁנָה" בְּיוֹם
הַשַּׁבַּת, שֶׁהוּא "מִשְׁנָה תוֹרָה".
וְתִזְכְּנוּ לְשַׁפַּע כְּפוּלָה, לְהַמְשִׁיךְ שַׁפַּע

כְּפוּלָהּ 'מִשְׁנֵה-תּוֹרָה', בְּיוֹם הַשַּׁבָּת-
קָדֵשׁ. וְעַל-יְדֵי קִדְשַׁת שַׁבַּת, יִהְיֶה נִמְשָׁךְ
הַשְּׁפַע לְכָל הָעוֹלָמוֹת.

וְתִמְשִׁיךְ חַן וְחֶסֶד וְהוֹד וְהָדָר
וְתִפְאָרֶת, עַל כָּל כְּשָׁרֵי-הַדּוֹר
הָאֲמִתִּיִּים, וְתִתֵּן לָהֶם חַן וְחֶסֶד וּרְחֻמִּים
בְּעֵינֶיךָ וּבְעֵינַי כָּל רוּאָם, וְתִרְפָּאֵם מִכָּל
תַּחֲלוּאֵיהֶם וּמִכָּל מַכְאוּבֵיהֶם, וְיִהְיוּ
מִכְבָּדִים בְּעֵינַי הַבְּרִיּוֹת.

וְכָל אֶחָד וְאֶחָד לְפִי כְשָׁרוֹתוֹ, כֵּן יִקְבַּל
לְפִי וְהָדָר וְיִתְגַּדֵּל בְּעֵינַי הַבְּרִיּוֹת.
וְעַל-יְדֵי-זֶה יִהְיֶה נַעֲשֶׂה אֲצִלָּם כְּלִי וְצִיּוֹן
לְקַבֵּל בְּתוֹכָם "מִשְׁנֵה תּוֹרָה", חֲדוּשֵׁי-
דְאוּרֵייתָא, לְחַדֵּשׁ בַּשַּׁבָּת חֲדוּשֵׁי-תּוֹרָה
בְּכַפְלִים.

וְתִשְׁבְּעֵנִי מְטוֹבָךְ, וְתִזְכְּנֵנִי לְטַעַם טַעַם
קִדְשַׁת שַׁבַּת הַמְּחִיָּה אֶת כָּל
הָעוֹלָמוֹת, כְּאָמֹר: "טוֹעֲמֵיהָ חַיִּים זָכוּ".

⊙ [י] לְקוּטֵי-תַפְלוֹת ח"א כג ⊙

(על-פי לקוטי-מזרח"ן ח"א כג, 'צוית צדק')

"וְלֹא הֶעֱדִיךָ הַמְרַבֵּה, וְהַמְמַעִיט לֹא הֶחְסִיר,

אִישׁ לְפִי אֲכָלוּ לְקָטו" (שמות טז, יח)

"שְׁטוֹ הָעַם וְלָקְטו" (במדבר יא, ח)

"בְּשִׁטוֹתָא" (והר בשלח סב:)

בִּיגִיעוֹת גְּדוּלוֹת וּבִטְרָחוֹת עֲצוּמוֹת חֶסֶד-
וְשָׁלוֹם.

רַק תִּשְׁפִּיעַ עָלַי בְּרַחֲמֶיךָ, וְתִטַּע וְתִקְבַּע
בְּלִבִּי, אֲמוּנָה וּבִטְחוֹן שָׁלוֹם בְּאֵמֶת,
וְאֶהְיֶה בּוֹטַח בִּיהוָה לְבַד.

וְאֲדַע וְאֲאֱמִין בְּאֵמֶת, "כִּי לֹא מִמוּצָא
וּמִמַּעַרְב וּמִמְדַּבֵּר הָרִים, "כִּי לֹא
בִּכְחוֹ יִגְבֵּר אִישׁ, וְאִין יִכְלֹת כָּלֵל בְּכַחֵי
וְעֲצָם-יְדֵי לַעֲשׂוֹת חֵיל וְעֲשִׁירוֹת כָּלֵל, רַק
הַכֹּל מֵאֲתָךְ לְבַד, "וְהַעֲשֵׂר וְהַכְּבוֹד
מִלְּפָנֶיךָ, וְאֲתָה מוֹשֵׁל בְּכָל".

וְאֲאֱמִין בְּאֵמֶת וּבְאֲמוּנָה-שְׁלֵמָה,
שְׂאֲתָה יָכֹל לְהַזְמִין לִי פִּרְנָסָתִי
בְּשִׁלְמוֹת בְּסִבָּה קְלָה, בְּלִי שׁוּם יִגִּיעוֹת
וּטְרָחוֹת וּטְרָדוֹת כָּלֵל, וְלֹא אֲבַלְבֵּל אֶת
מַחְשַׁבְתִּי בְּשִׁבִּיל טְרַדַּת הַפִּרְנָסָה כָּלֵל, רַק
אֲזַכֵּה לְהִיּוֹת חֲזָק בְּמִדַּת הָאֲמוּנָה
וְהַבִּטְחוֹן בְּךָ יִתְבָּרֵךְ תָּמִיד.

"אֲדַנִּי שְׁמַעָה בְּקוֹלִי, תִּהְיֶינָה אֲזִנֶּיךָ
קְשׁוּבוֹת לְקוֹל תַּחֲנוּנָי". שְׁתַּעֲלֶה
וְתִקֵּים אוֹתִי, לְהִיּוֹת חֲזָק וְאֲמִיץ, לַעֲמֹד
עַל מַעֲמַד הָאֲמוּנָה וְהַבִּטְחוֹן, לְהֵאֱמִין בְּךָ
בְּאֵמֶת וּבְאֲמוּנָה-שְׁלֵמָה.

עַד שְׂאֲזַכֵּה לְשַׁבֵּר תַּאוֹת-מָמוֹן לְגַמְרִי,
וְלֹא אֶטְרִיד אֶת דַּעְתִּי כָּלֵל בְּפִרְנָסָתִי,
וְלֹא אֶסְמַךְ עַל שׁוּם סִבָּה וְעַל שׁוּם עֶסֶק
כָּלֵל, רַק אֲשִׁים בְּטַחוּנִי עֲלֶיךָ, וְאֶסְמַךְ
וְאֶתְחַזֵּק בְּבִטְחוֹן בְּהַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ לְבַד.

וְאֲתָה תִּרְחַם עָלַי, וְתִשְׁפִּיעַ עָלַי בְּטוֹבָךְ
הַגְּדוֹל, שְׁפַע טוֹבָה וּבִרְכָּה,
מִמְקוֹר וְשִׂרְשׁ הַהַשְׁפָּעוֹת שֶׁבְּקִדְשָׁה.

וְתִצְיַלְנִי בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים, שְׁלֹא אֶהְיֶה
נִבְהָל לְהוֹן, וְלֹא אֶטְרִיד אֶת
דַּעְתִּי לְרִדְף אַחַר הַפִּרְנָסָה חֶסֶד-וְשָׁלוֹם,

ותזמין לי פרנסתי קדם שאצטרך לה,
בסבה קלה, בלי שום יגיעה ועצבות כלל.
ואזכה לשפע עשירות דקדשה, להיות
שמח בחלקי תמיד.

ותזמין לי פרנסתי בסבה קלה, בלי
שום הלואה מאחרים כלל,
ותשלח ברכה והצלחה והרוחה בכל
מעשי ידי. ותזכני להיות ממעט בעסק,
רק לעסק בתורה ועבודת יהוה באמת כל
ימי חיי, אני, וזרעי, וזרע זרעי, וכל עמך
בית ישראל, מעתה ועד עולם.

אליה, ומשתוקקים לרוממותך, באמת
ובאמונה-שלמה.

עד שאזכה לחכמה שלמה דקדשה,
לחכמה-תפאה, ולחכמה-עלאה,
עד שאזכה להשיג תמיד השגת-אלהותך,
באמת ובאמונה-שלמה.

☪ [יב] לקוטי-תפלות ח"א סב ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א סב, זיטב אלקים)

"ולא העדיף המרבה, והממעיט לא החסיר,

איש לפי אכלו לקטו" (שמות טז, יח)

"שטו העם ולקטו" (במדבר יא, ח)

"בשטו ונתא" (זהר בשלח סב:)

ותזכנו ברחמיך הרבים, לאמונה
ובטחון באמת ובלבב שלם,
ונשליך כל יהבנו וכל מחסורנו עליך
לבד.

ונהיה חזקים במדת-הבטחון בשלמות
תמיד, ולא נתלה שום דבר,
בשום סבה ובשום אמצעי כלל.

רק נדע ונאמין, שהכל בהשגחתך לבד,
הן פרנסה, ובנים, ורפואה, וכל
שאר הדברים שבפעולם, בכלם לא
נשתמש ולא נתלה בשום סבה כלל.

ונדע ונאמין ונבטח באמת, שאתה יכל
להזמין לנו פרנסה בשלמות, בלי
שום סבה של המשא-ומתן וכיוצא בזה.
וכן אתה יכל לשלח לנו רפואה-שלמה,
בלי שום עסקי רפואות וסמים, פי אתה

☪ [יא] לקוטי-תפלות ח"א ל ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א ל, מישראל דספינא)

"ולא העדיף המרבה, והממעיט לא החסיר,

איש לפי אכלו לקטו" (שמות טז, יח)

"שטו העם ולקטו" (במדבר יא, ח)

"בשטו ונתא" (זהר בשלח סב:)

והגן בעדי, ושמרני והצילני מתאות-
ממון, שלא יעלה על לבי שום
חמדה ותאוה לממון כלל.

ואזכה להיות "שונא בצע", לשנא את
הממון בתכלית השנאה,
ותצילני מטרת הפרנסה, ומיגיעת
ורדיפת העולם-הזה, ולא אבליבל את
דעתי, ולא אטריד את מחשבתי, בשום
דבר מעסקי העולם-הזה כלל.

רק כל מחשבותי, וחכמתי, ובינתי,
ודעתי, ולבי, ונפשי, וגופי - יהיו
תמיד חבוקים ודבוקים בך, ותאבים

הוא יהוה אלהינו עלת כל העלות וסבת כל הסבות.

ואפלו כשאנו מכרחים לפעמים כפי רצונך הטוב לעסק באיזה סבה בשביל פרנסה וכיוצא, נזכה להאמין בך לבד, ולא לעשות מהסבות עקר חס-ושלום.

ותמחל ותסלח לנו, ולכל עמך ישראל, על כל הפגמים שפגמנו עד הנה באמונתך הקדושה, במה שהיינו תולים הדברים בסבות של דרך-הטבע.

ומעתה תחזק את לבנו, ולבב כל עמך ישראל, וכל באי עולם, שיזכו כלם לידע ולהאמין, כי אתה הוא יהוה האלהים בשמים ובארץ, והכל מתנהג בהשגחתך לבד, וכל הסבות הכל מאתך לבד.

כל הקדשות והניצוצות הנפולין מעמקי הקלפות, לנשאם ולהרימם ולחזר ולהשיבם ולתנם אל מקומם.

☉ [יד] לקוטי-תפלות ח"א נז ☉
 (על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א נז,
 'שאלו את רבי יוסי בן קסמא'
 "ויאמר משה, אכלהו היום כי שבת היום לה",
 היום לא תמצאהו בשדה" (שמות טז, כה)

ובכן יהי רצון מלפניך יהוה אלהי ואלהי אבותי, שתעזרני ותושיעני ותזכני ל'ענג שבת' בשלמות באמת.

ואזכה לקבל שבתות בקדשה גדולה, ובשמחה וששון וחדוה רבה ועצומה, ולהתענג על יהוה בשבת-קדש בכל מיני ענג, ולהרבות בסעדת שבת בכל מיני מעדנים, בקדשה ובחדוה גדולה.

ולא יהיה אצלי שום קפדא על הוצאות שבתות וימים טובים. "תעריך לפני שלחן נגד צוררי, דשנת בשמן ראשי כוסי ריזה".

ותחנני מאתך ברחמיך הרבים, ותעזרני ותושיעני ותזכני מהרה לאכילה דקדשה, שיהיה אכילתי תמיד בקדשה גדולה בבחינת 'ענג שבת'.

ועל-ידי-זה אזכה ברחמיך, להכניע ולהשפיל ולשבר ולבטל כל השונאים והאויבים, "להשבית אויב ומתנקם". וכל הקמים עלינו לרעה, כלם

☉ [יג] לקוטי-תפלות ח"א קמח ☉
 (על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א רפ, 'מי שאריך לדון בדין-תורה')
 "ולא העדיף המרבה, והממעיט לא החסיר,
 איש לפי אכלו לקטו" (שמות טז, יח)
 "שטו העם ולקטו" (במדבר יא, ח)
 "בשטותא" (זהר בשלח סב)

ותתחזקני בהאמונה והבטחון, לידע ולהאמין באמת: "כי לא ככח יגבר איש. פי לא ממוצא וממערב ולא ממדבר הרים", כי הכל מאתך לבד.

רק רצונך, שנעסק באיזה משא-ומתן בשביל פרנסה, כדי לברר ולהעלות

יכרעו ויפלו, ותפר עצתם ותקלקל
מחשבתם מהרה.

ותזבני, שתהיה אכילתי בקדשה
גדולה תמיד בבחינת 'ענג
שבת', עד שלא יהיה להסטרא-אחרא
שום חלק מאכילתי.

☪ [טו] תפלות-ותחנונים ח"א טז ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א קכה, 'אכלהו היום')

"ויאמר משה, אכלהו היום פי שבת היום לה',

היום לא תמצאהו בשדה" (שמות טז, כה)

רבנו של עולם, זכנו לקבל קדשת
שבת פראוי, ואזכה לקים מצות
אכילת שלש סעודות בכל שבת ושבת,
ולקיים מצות 'ענג שבת' פראוי, לאכול
ולשתות ולהרבות בתענוגים לכבוד שבת,
כי אתה יודע גדל מעלת יקרת קדשת
אכילת שבת.

ותזבני לקיים בשלמות מה שכתוב
לענין אכילת שבת: "אכלהו
היום פי שבת היום ליהוה, היום לא
תמצאהו בשדה", אשר מזה למדו
רבותינו זכרונם לברכה: "שחיב אדם
לאכול שלש סעודות בשבת, פי תלתא
היום פתיבי".

ותזבני לאכל הסעודות של שבת
בקדשה גדולה. ואכון בכל
סעודה וסעודה: "שאינ אני אוכל עכשו
בשביל תענוגי הגוף, או כמו שאני אוכל
בששת ימי החל".

שאז דרך האדם לאכל שלא לשם
מצוה, כי הם סעודות הרשות, רק
שהוא אוכל למלאת רעבונו, ולפעמים
אוכל בשביל שהוא רעב מאתמול,
ולפעמים בשביל שלא יהיה רעב למחר.

אבל בשבת אזכה לכון בכל סעודה:
שאני אוכל רק בשביל כבוד
היום, בשביל כבוד שבת, שזה בחינת:
"אכלהו היום כי שבת היום ליהוה".

ועל-ידי-זה לא יהיה לימי החל שום
אחיזה ושליטה בקדשת
האכילה של שבת, מאחר שאני אוכל רק
לכבוד שבת, לקיים מצות סעודת שבת,
ולא בשביל שלא אהיה רעב בימי החל.

ואזכה להרבות במאכלים ומשקאות
טובים לכבוד שבת.

ואדע ואאמין באמונה שלמה: כי
אכילת שבת הוא ענין אחר
לגמרי מאכילת ימי החל, ואין
להחיצונים שום אחיזה כלל באכילת
שבת, כי אכילת שבת היא פלה אלהות
פלה קדש, פאשר הודעת לנו על-ידי
חכמיך הקדושים זכרונם לברכה.

ואזכה להמשיך קדשה מקדשת אכילת
שבת, גם על אכילת ימי החל,
וכמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה על
שמאי הזקן: "שהיה אוכל כל ימיו
לכבוד שבת".

ואזכה לאחז גם במדתו של הלל הזקן
שהיה אומר: "ברוך אדני יום

יום", ולא אחשב ולא אדאג מיום לחברו כלל.

ותזכני להרבות ב'אכילת שבת', עד שאזכה על-ידי-זה, לתקן כל פגם 'חלול שבת' שפגמתי מעודי.

☪ [טז] לקוטי-תפלות ח"א קז ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א רעז, 'צדיק בתמר יפרח')

"ויאמר משה, אכלהו היום כי שבת היום לה,

היום לא תמצאהו בשדה" (שמות טז, כה)

☪ [יז] לקוטי-תפלות ח"א פא ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א עט, 'בטח בה')

"אל יצא איש ממקומו ביום השביעי" (שמות טז, כט)

וזכני ברחמיך הרבים, לקבל שבתות כראוי, מתוך רב שמחה, ומתוך עשר וכבוד, ומתוך מעוט עונות.

באתי להפיל תחנתי לפניך יהוה אלהי ואלהי אבותי, מלא רחמים, שתמציא לי ברחמיך מנוחה והשקט, ותזכני בתשובה שלמה לפניך באמת.

ואזכה להרבות באכילת שבת, ולא יהיה אצלי שום קפדא על הוצאות שבת ויום-טוב. רק אתחזק ואתאמץ בכל עז, להרבות בכל מיני מעדנים ומאכלים ומשקאות טובים לכבוד שבת-קדש, ולאכל הרבה בשבת-קדש.

"אל שדי יתן לי רחמים", האומר לעולמו די יאמר לצרותי די. האומר לים "עד פה תבא", הוא יגעור בהיצר-הרע שלי, ובכל הרודפים אותי, שישתלקו ממני ויתבטלו ממני, ויניחוני לעבדו בקביעות באמת ובלב שלם. בשובה ונחת אושע, "בהשקט ובבטחה תהיה גבורתי".

כמו שהזרת אותנו בתורתך הקדושה, כמו שכתוב: "אכלוהו היום". וכאשר הזהירו אותנו חכמיך הקדושים הרבה: לענג את השבת בכל עז, פי אכילת שבת בלו אלהות, בלו קדש, ועולה למקום אחר לגמרי מאכילת הל.

ולא אלך עוד עמך בקרי ובמקרה חס-ושלום, ולא אהיה פגלגל החוזר חס-ושלום, כמטה המתהפף, פעם פשר ופעם פסול, פעם טהור ופעם טמא, חס-ושלום.

ואזכה על-ידי אכילת שבת-קדש, לתקן פגם 'חלול שבת'. פי אתה יודע, שקשה מאד לבשר-ודם להיות נזהר ונשמר בשלמות מ'חלול שבת'. רק אתה לבד תשמרני ותצילני מכל מיני 'חלול שבת' שבעולם.

רק אזכה ברחמיך, לעשות תורתך קבע, ולקבע עצמי בקביעות גמור בתוך קדשתך באמת מעתה ועד עולם, ולעשות תשובה שלמה באמת, ולעבד אותך תמיד יומם ולילה, בכל לב ונפש, בשני יצרי באמת.

וְתַעֲלֵנִי מֵהָרָה, מִטְמְאָה לְטְהָרָה, מֵחַל לְקֹדֶשׁ, מִשֶּׁשֶׁת יָמֵי הַחַל לְקֹדֶשֶׁת שַׁבַּת-קֹדֶשׁ.

וְתִזְכְּנֵנִי לְקַבֵּל שַׁבַּת-קֹדֶשׁ, בְּשִׂמְחָה גְדוֹלָה, וּבְחֻדוּה רַבָּה וְעֲצוּמָה, וּבְכָל מִינֵי כְבוֹד וְעִנּוּג שַׁבַּת, וּקְדוּשָׁה וְטְהָרָה גְדוֹלָה, כְּרִצוֹנָה הַטּוֹב בְּאַמֶּת.

וְאַזְכֶּה לְהַפְלִיל בְּקֹדֶשֶׁת שַׁבַּת תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד, וְלִהְיוֹת הַקְדוּשָׁה שֶׁל שַׁבַּת לְשֶׁשֶׁת יָמֵי הַחַל.

וְאַזְכֶּה לְתִשׁוּבָה שֶׁל שַׁבַּת-קֹדֶשׁ, וְלִנְוָח מֵעַתָּה מִכָּל עֲנִינֵי חַל, וְלִהְיוֹת פָּנֵי לְגַמְרֵי מִתְאוֹת עוֹלָם הַזֶּה וְהַבְּלָיו, וְלִקְבַע עֲצָמֵי בְּאַמֶּת בְּתוֹךְ הַקְדוּשָׁה, בְּמִנוּחָה וְהַשְׁקֵט, בְּמִנוּחַת אֶהְבָּה וּנְדָבָה, מְנוּחַת אֶמֶת וְאַמוּנָה, מְנוּחַת שְׁלוֹהַּ הַשְׁקֵט וּבְטַח, מְנוּחָה שְׁלֵמָה שְׁאַתָּה רוֹצֵה בָּהּ, וְלֹא יִהְיֶה בְרוּחֵי רַמְיָה כָּלֵל, וְלֹא אֲשׁוּב עוֹד לְכִסְלָה לְעוֹלָם.

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, עֲשֵׂה עִמִּי פְּלֵא לְחַיִּים, לְבַל אֶהְיֶה כְּמֵת בְּחַי חֶסֶד-וְשָׁלוֹם, עֲשֵׂה מָה שֶׁתַּעֲשֶׂה בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים, בְּאַפֵּן שְׁאַזְכֶּה לְתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה לְפָנֶיךָ בְּאַמֶּת, לְתִשׁוּבָה שֶׁל שַׁבַּת-קֹדֶשׁ.

וְאַזְכֶּה לְקַבַּע עֲצָמֵי עַל הַתּוֹרָה וְעַל הָעֲבוּדָה, וְלִהְיוֹת כָּל יָמֵי בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה בְּקַבִּיעוֹת גְּדוֹל, וְלִהְפָּלֵל תָּמִיד גַּם בְּשֶׁשֶׁת יָמֵי הַמַּעֲשֶׂה בְּקֹדֶשֶׁת שַׁבַּת-קֹדֶשׁ.

וְאַזְכֶּה עַל-יְדֵי קֹדֶשֶׁת שַׁבַּת-קֹדֶשׁ, לְרִאוֹת שְׁפָלוּתִי בְּאַמֶּת, וְתִזְכְּנֵנִי

לְעֲנוּה אֲמִתִּיית, וְאַהֲיָה שְׁפָל בְּעֵינֵי לְמִטָּה מִמְדַּרְגְּתֵי הַשְּׁפָלָה מְאֹד.

וְעַל-כָּל-פָּנִים לֹא אֵצֵא מִמְקוֹמִי, וְלֹא אֲטַעַה חֶסֶד-וְשָׁלוֹם בְּעֲצָמֵי. וְאַהֲיָה מִפִּיר אֶת מְקוֹמִי הַשְּׁפָל וְנִמְוֶךְ מְאֹד, בְּלִי שְׁעוֹר וְעֶרְךָ וּמִסְפָּר. וְלֹא יִהְיֶה בְּלִבִּי גְאוּה טְמוּנָה חֶסֶד וְשָׁלוֹם, וְתִצְלִלֵנִי מִגְּאוּת וּגְבָהוּת וּמִגְּסוּת-הַרוּחַ תָּמִיד.

אָבִי שֶׁבְּשָׁמַיִם, זַכְּנֵנִי לְעֵין שֶׁל שַׁבַּת, עַד שְׁאַזְכֶּה לְרִאוֹת שְׁפָלוּתִי בְּאַמֶּת תָּמִיד.

כִּי אֶתָּה יוֹדֵעַ עֲצָם שְׁפָלוּתִי בְּלִי שְׁעוֹר, וְאַף-עַל-פִּי-כֵן מִבְּלִבְלִים יִדְעָתִי מִיָּד בְּפָנִיּוֹת וּגְאוּת בְּלִי שְׁעוֹר, וְאַיִנִּי יוֹדֵעַ שׁוֹם דְּרֹךְ מְדַרְכֵי הָעֲנוּהָ.

יְהוָה אֱלֹהִים, אֶתָּה יֹדֵעַת אֶת לִבִּי, "אֶתָּה יֹדֵעַת אֶת חֲרָפְתִּי וּבְשִׁפְתֵי וּכְלִמָּתִי נִגְדָּךְ כָּל צוֹרְרֵי". הַחֲזִירֵנִי בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה לְפָנֶיךָ בְּאַמֶּת, וְהִצִּילֵנִי מִגְּאוּת וּגְבָהוּת וּמְרָמוֹת-רוּחָא.

וְזַכְּנֵנִי לְעֲנוּה אֲמִתִּיית, עַד שְׁאַזְכֶּה לְרִאוֹת שְׁפָלוּתִי, וּגְדֻלוֹת וְחִשְׁבּוֹת יִשְׂרָאֵל עִם קְדוּשָׁה, וְלִמְסַר נַפְשִׁי עֲבוּרָם תָּמִיד.

מִלֵּא רַחֲמִים, קְרַבְנֵנִי אֵלֶיךָ בְּאַמֶּת, וְזַכְּנֵנִי לְלַכֵּת בְּדַרְכֵי יִשְׂרָאֵל לְפָנֶיךָ. הִפְכֵנִי מֵרַע לְטוֹב גָּמוּר, הֵט לְבָבִי אֵלֶיךָ בְּאַמֶּת, זַכְּנֵנִי לְטוֹב אֲמִתִּי, לְטוֹב הַנְּצָחִי.

הֲקָם "עַל סִלְע רִגְלֵי כּוֹנֵן אֲשׁוּרֵי", שְׁאַזְכֶּה לְהִיּוֹת קְבוּעַ לְנִצְחָה

בְּעִבּוּדְתְּךָ וּבְתוֹרַתְךָ וּבִירְאָתְךָ בְּאֵמֶת וּבְלֵב
שָׁלֵם. "בְּנֵאוֹת דָּשָׁא יִרְבִּיצְנִי, עַל מִי
מְנוּחוֹת יִנְהַלְנִי. נַפְשִׁי יִשׁוּבָב, יִנְחֲנִי
בְּמַעְגְלֵי צֶדֶק לְמַעַן שְׁמוֹ".

❁ [יח] לקוטי-תפלות ח"א נח ❁

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א נח, 'תלת נפקין מחד')

"מלחמה לה' בעמלק מדור דור" (שמות יז, טו)

וּבִבְּנֵי תִזְכְּנִי בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּיּוֹת, בְּזִכּוֹת
שְׁלֵשֶׁת אָבוֹתֵינוּ אַבְרָהָם יִצְחָק
וְיַעֲקֹב, וּבְכַח מֹשֶׁה רַבְּנוֹ עֲלִיּוֹ-הַשְּׁלוֹם,
וּבְזִכּוֹת כָּל הַצְּדִיקִים הָאֱמִתִּיִּם. וְתַעֲזְרֵנִי
וְתוֹשִׁיעֵנִי מֵעַתָּה, שְׁאֵזְכָּה לְשִׁמִּירַת-
הַבְּרִית בְּאֵמֶת, בְּקִדְשָׁה וּבְטָהֳרָה גְדוֹלָה.

וְתַעֲזְרֵנִי רַחֲמֵי הַצְּדִיקִים-הָאֱמִתִּיִּם,
שְׁיִרְחַמוּ עָלֵינוּ עַל חֲלוּשֵׁי כַח
כְּמוֹנֵנוּ, וְיִלְחַמוּ בְּעַדְנוּ, וְיִכְנִיעוּ, וְיִשְׁבְּרוּ,
וְיַפִּילוּ, וְיִבְטְלוּ, כָּל הַצָּרִים הַרוֹדְפִים
אֲחֵרֵינוּ הַנִּלְחָמִים עִמָּנוּ בְּכָל-עֵת.

וְיִכְנִיעוּ וְיִבְטְלוּ וְיִבְטְלוּ 'קִלְפַת עַמְלָק'
שֶׁהוּא 'פְּגַם-הַבְּרִית', מִמֶּנִּי,
וּמֵעַל כָּל עַמֵּי בֵּית יִשְׂרָאֵל.

❁ [יט] לקוטי-תפלות ח"ב יד ❁

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב יט, 'עקר

התכלית לילך בפשיטות ובתמימות')

"מלחמה לה' בעמלק מדור דור" (שמות יז, טו)

תוֹמֵךְ תְּמִימִים הוֹשִׁיעָה נָא, תִּקְיֵךְ לְעַד
הַצְּלִיחָה נָא, תְּמִים בְּמַעֲשָׂיו עֲנֵנוּ

בְּיוֹם קִרְאָנוּ. תָּם וּמִתְמָם עִם תְּמִימִים,
זַכְּנִי לְעַבְדְּךָ אוֹתְךָ בְּאֵמֶת, בְּתִמְיוֹת
וּבְפִשְׁטוֹת גָּמוּר בְּלִי שׁוּם חֲכָמוֹת כָּלָל.

שְׁמֵרְנִי וְהַצִּילְנִי בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּיּוֹת,
מִחֲקִירוֹת וּחֲכָמוֹת חִיצוֹנִיּוֹת
וְזָרוֹת. רַחֵם עָלַי וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל, וְזַכְּנֵנוּ
בְּחֶסֶדְךָ הָעֲצוּמִים לְתִמְיוֹת בְּאֵמֶת,
כְּאֲשֶׁר אַתָּה יֹדְעַת דְּרָכֵי הַתְּמִימוֹת בְּאֵמֶת
לְאֵמֶתוֹ, כְּרִצּוֹנְךָ הַטּוֹב, וְכְרִצּוֹן צְדִיקֶיךָ
הַיְרָאִים וְהַתְּמִימִים בְּאֵמֶת.

וְרַחֵם עָלֵינוּ, וְעַל זְרַעֲנוּ, וְעַל כָּל זֶרַע
עַמֵּךְ בֵּית-יִשְׂרָאֵל, וְתִשְׁמֹר וְתַצִּיל
אוֹתָנוּ מִכָּל מִיַּיִ חֲקִירוֹת וּחֲכָמוֹת-
חִיצוֹנִיּוֹת.

וְלֹא נָשִׂים עֵינַי, וְלֹא נִבְיִט, וְלֹא נִסְתַּכַּל
כָּלָל, בְּשׁוּם סֵפֶר הַמִּסֵּד עַל-פִּי
דְּרָכֵי הַמַּחְקָרִים, אֲפִלוּ בְּסִפְרֵים שֶׁחֲבָרוּ
קִצַּת מִבְּנֵי-יִשְׂרָאֵל עַל-פִּי הַהִקְדָּמוֹת
וְהַסְּבָרוֹת שֶׁל חֲכָמוֹת-הַחִיצוֹנִיּוֹת
שֶׁנִּמְשָׁכִין וּבָאִין מֵהַעֲבוּרִים, אֲשֶׁר לֹא
נִכְנָסוּ בְּדַת יִשְׂרָאֵל הַקְּדוֹשׁ, כִּי "לֹא בָּאָה
חֵלֶק יַעֲקֹב".

שְׁמֹר רַגְלֵנוּ מִלְּנַגֵּף חֲסוֹ-שְׁלוֹם בְּאַבְנֵי
נֶגֶף שְׁלָהֶם הַמְּנַחִים בְּכָל
חֲכָמוֹתֵיהֶם הַכְּלוּלִים בְּשִׁבְעַת חֲכָמוֹת,
אֲשֶׁר בְּכָל מִנַּח קִלְפַת וְזִהְמַת עַמְלָק,
שֶׁהוּא הָאָבֶן נֶגֶף שֶׁבְּכָל הַחֲכָמוֹת, אֲשֶׁר
עַל-יָדוֹ נִכְשָׁלִים וְנוֹפְלִים כָּל הַנִּכְנָסִין
בָּהֶם, וְיוֹצְאִין מֵעוֹלָמָם, וּבָאִין לִיַּדֵּי
כְּפִירוֹת וְאַפִּיקוֹרְסִית גָּמוּר רַחֲמָנָא-לִיִּצְלָן,
רַחֲמָנָא-לִישׁזְכֵן מֵהֶם וּמֵהַמוֹנָם.

הַצִּילֵנוּ נָא אֲבִינוּ שְׁבַשְׁמִים, עֲזָרְנוּ
וְהוֹשִׁיעֵנוּ וְזַכְּנוּ, בְּזָכוֹת מִשֶּׁה
רַבְּנוּ, וּבְזָכוֹת כָּל הַצְּדִיקִים-אֲמִתִּיִּם
שֶׁלַחְמוּ מִלְחָמַת עֲמֶלֶק, שֶׁנִּזְכָּה לְקַבֵּל כַּח
מֵהֶם, לְהַנְצִיל גַּם עִתָּה מִ'קִּלְפַת עֲמֶלֶק',
שֶׁהוּא פִּילוֹסוֹפוּיָא וְחֻכְמוֹת-חִיצוֹנִיּוֹת.

וְתַעֲזָרֵר לֵב צְדִיקֵי-אֱמֶת שְׁבַדוֹר הַזֶּה,
וְכָל הַצְּדִיקִים שׁוֹכְנֵי-עֶפְרָי, וְיִשְׁפִּילוּ,
וְיִשְׁפָּלוּ, וְיִשְׁבְּרוּ, וְיַעֲקְרוּ, אֶת 'קִלְפַת
עֲמֶלֶק' וְחִילּוֹתָיו, לְבַל יִהְיֶה לָהֶם שׁוֹם
כַּח, לְהַכְנִיס חֶסֶד-וְשָׁלוֹם דְּרַכִּיָּהֶם
וְדַעוֹתֵיהֶם הָרַעוֹת וְהַמְרוֹת בְּלֵב עַמְּךָ בֵּית-
יִשְׂרָאֵל.

גּוֹאֵל חֶזֶק, הַצֵּל וּמַלֵּט וּפְלֵט אֶת
שְׂאֵרֵי עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל, מֵהַצָּר
הַמֵּר וְהַצּוֹרֵר הַזֶּה, מֵהָאוֹיֵב הָאֶכְזָר הַזֶּה,
הוּא "אִישׁ צָר וְאוֹיֵב הַמֵּן-עֲמֶלֶק הָרַע
הַזֶּה", יִמַּח-שְׁמוֹ וְנִמַּח-זְכָרוֹ.

שֶׁהוּא הַקִּלְפָּה וְהַזְּהָמָה שֶׁמְכַנְסֶת
בְּעוֹלָם חֻכְמוֹת-חִיצוֹנִיּוֹת,

וְאֶפִּיקוֹרְסִית וְחֻקֵּי-רִוָּת כְּנֶגֶד הַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ,
שְׂרוּצָה לְהַתְגַּבֵּר עִתָּה חֶסֶד-וְשָׁלוֹם
בְּעַקְבוֹת-מְשִׁיחָא, לְהַכְנִיס גַּם בְּיִשְׂרָאֵל
כְּפִירוֹת וְאֶפִּיקוֹרְסוֹת חֶסֶד-וְשָׁלוֹם, עַל-יַדֵּי
שְׁמֵמֵשִׁיכִין אוֹתָם לְלַמֵּד סִפְרֵיהֶם
וְחֻכְמוֹתֵיהֶם וּלְשׁוֹנוֹתֵיהֶם.

רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, אֲתָה לְבַד יָדַעְתָּ אֶת
עֲצָם הַצָּרָה הַזֹּאת, אֲתָה לְבַד
יָדַעְתָּ כִּי אֵין מִי שֶׁיַּעֲמִד בְּעַדֵּינוּ.

עַל-כֵּן יִהְיוּ מַעֲיָד וְרַחֲמֵיךָ עָלֵינוּ, וְעַל
כָּל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל, שְׁמֵךְ
הַגָּדוֹל יַעֲמִד לָנוּ בְּעֵת צָרָה. חוּס וְחַנּוּנוּ
וְרַחֵם עָלֵינוּ וְהוֹשִׁיעֵנוּ, כִּי אֵלֶיךָ עֵינֵינוּ.

וְזַכְּנוּ בְּרַחֲמֵיךָ הַרְבִּים, לְאֲמוּנָה-שְׁלֵמָה
בְּאֱמֶת, בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְשִׁיטוֹת, בְּלִי
שׁוֹם חֻקֵּי-רִוָּת וְחֻכְמוֹת-זָרוֹת כָּלֵל, רַק נִזְכָּה
לְעַבֵּד אוֹתְךָ בְּאֱמֶת, לְקַיֵּם מִצְוֹתֶיךָ,
וְלַעֲסֹק בְּתוֹרָתְךָ בְּעוֹבְדָא וּבְמַלּוּלָא,
בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְשִׁיטוֹת כָּל יְמֵינוּ לְעוֹלָם.

חמשה עשר בשבט

יום 'חמשה-עשר-בשבט' | 'אכילת פרות' ו'ברפת ההנהיג' |
ענייני 'ראש-השנה לאילנות', וענייני 'שדה' ו'אילנות'

- יום 'חמשה-עשר-בשבט' -

א.

(חיי-מוהר"ן פט)

סדר הזמנים של כל השנה, דהיינו:
ראש-השנה, יום-כפורים,
ספות, הושענא-רבא, שמני-עצרת, חנכה,
ופורים. ומקדם לו: 'חמשה-עשר' [בשבט],
פסח, שבועות וכו'.

בכל זמן מאלו הזמנים, אין אני כמו
מקדם! - אז ס'קומט די צייט, בין
איך נישט דאס וואס פריער!.

המובן מדבריו היה: שבכל אלו הזמנים
הוא בא על השגה ודעת חדש
לגמרי, ואינו עובד השם-יתברך באלו
הזמנים, עם העבודה שעבד כבר באלו
הזמנים בשנים שעברו, רק בכל שנה ושנה,
הוא בא על השגה חדשה לגמרי, ויש לו
עבודה חדשה.

ב.

(חיי-מוהר"ן קכז)

אחר שבת נסע ל'מעדוועדיווקע', וביום-
שני היה 'חמשה-עשר-בשבט',
ועשו 'סעדה', וישב אז עם אנשיו, ואמר אז
התורה שהיה צריך לומר לפניהם וכו'.
(המשך הספור נמצא ב'פרשת בשלח' בענייני 'שבת-
שירה').

ג.

(ימי-מוהרנ"ת ח"א א)

בשנת תק"ם נולדתי בקהלת קדש
נעמירוב, ב'חמשה-עשר-בשבט'.

ד.

(ימי-מוהרנ"ת ח"ב טז)

העמדותי את הדפוס ביום 'חמשה-
עשר-בשבט' תקפ"א.

ה.

(ימי-מוהרנ"ת ח"ב לה-לו-לז)

ואז עשה רבי דב' סעדה עבורי, בליכה
השיך ליום רביעי, שהוא ליל
'חמשה-עשר-בשבט', שהוא זמן לדתי,
והזמין כל אנשי-שלומו החשובים וכו',
והיינו בלנו מסבין אצלו.

ודברנו על השלחן הרבה מרבנו ז"ל,
וספרנו מנפלאות הספר הנורא
שצוה לשרף בעונותינו-הרבים, ועוד שארי
דברים נפלאים מרבנו הנורא ז"ל וכו'.

אחר-כך באו 'בני-הנעורים' מאנשי-
שלומו שלא היו על הסעדה,
ונגנו כמה נגונים, והיינו בשמחה קצת,
ונמשכה הסעדה עד אחר 'חצות-ליילה'.

ביום רביעי 'חמשה-עשר-בשבט' עשה
רבי יעקב יוסף סעדה בביתו וכו',
והיו אצלו כל הנ"ל, ורבי דב גרוי-איר וכו'.

– 'אכילת פרות' ו'ברכת הנהנין' –

"ועל הנחל יעלה על שפתו מזה ומזה כל עץ מאכל, לא יבול עלהו ולא יתם פריו, לחדשיו יבבר, כי מימיו מן המקדש המה יוצאים, והיה פריו למאכל, ועלהו לתרופה" (יחזקאל מז, יב)

ז.

(ח"ב פח)

צריך לזהר מאד: שלא לאכל פרי שלא נתבשלה כל צרפה. וכמו "שאסור לקץ איכון בלא זמנו" (בבא-בבא כו), בן אסור לתלש פרי קדם בשוליה, וכן אסור לאכלה.

והאוכל פרי קדם גמר בשוליה, יכולה להזיק לו מאד לנשמתו – פי יוכל לאבד נפשו על-ידי-זה.

פי ה'פרי', כל-זמן שצריכה להתגדל, יש לה 'פח המושד' שמושכת יניקתה וחיותה, פי היא צריכה חיות להתגדל, וכשתולשין אותה קדם זמנה, קדם שנתבשלה עדין כל צרפה, עדין יש לה 'פח המושד' למשד חיות.

ועל-כן זה האוכל קדם גמר בשוליה, תוכל הפרי למשד לעצמה חיות הנפש של זה האדם, מאחר שעדין יש להפרי 'פח המושד' פנ"ל, על-כן תוכל הפרי למשד לעצמה חיות נפשו, ויוכל לאבד נפשו.

ועם-כל-זה: אם מברך הברכה של הפרי, בכונה וביראת-שמים – אזי יוכל להנצל מזה.

וגם אם הוא חזק ביותר בעבודת-השם – יוכל גם-כן להוציא עוד חיות מהפרי, ולמצא שם אבדות. פי יש דברים אבודים, ויש בזה דברים נפלאים, סודות נסתרים ונוראים מאד, רזין עלאין.

וגם באותה הסעדה ספרנו קצת מרבנו ז"ל, ונמשך עד הערב.

ואחר-כך התפללנו מנחה וערבית, וכבר הייתי יגע מאד, כי לא ישנתי בלילה כפי צרפי, וגם ביום לא ישנתי כלל, ועל-כן הנחתי עצמי תכף לישן.

והייתי מרצה לבלי להתעורר משנתי לאכל סעדת הערב, אך קמתי קדם סעדת הערב אבל לא רציתי לאכל, כיון מעט דמעט, ואחר-כך נזפרתי: "שעבר יום חמשה-עשר-בשבט", בלי שמחה כראוי!"

והתחלתי לשמח עצמי, והיה שם רבי ישעיה מטשערקאס אחד מאנשי-שלומו, וחספתי אותו לתוך השמחה, ורקדתי עמו בעל-פרחו.

ובתחלה לא היה מרצה כלל, אבל אני הכרחתי אותו הרבה, ולא היה יכול לשנות רצוני, ועל-ידי-זה נמשך עליו 'שמחה' אחר-כך באמת וכו'.

ואלו מעט הרקודין והשמחה באותו הלילה, היה יקר בעיני מאד מפז ומפנינים! – פי נתאשתי מלשמח באותו העת, כי כבר נרדמתי, והשם היה בעזרי לבוא לשמחה אז, שהוא אצלי דבר גדול וכו' וכו'.

ו.

(עלים-לתרופה, חמשה-עשר-בשבט תר"ב)

מכתבך קבלתי עתה בהיותינו מסבים על "השלחן אשר לפני ה'" (יחזקאל מא, כב), בזה היום 'חמשה-עשר-בשבט'.

– עניני 'ראש השנה לאילנות' –
ועניני 'שדה' ו'אילנות'

ט.

(ח"א סה, א)

דע: פי יש שדה, ושם גדלים אילנות
ועשבים יפים ונאים מאד. וגדל יקר
יפי השדה וגדוליו, אי-אפשר לספר, אשרי
עין ראתה זאת. ואילנות ועשבים – הם
בחינת נשמות קדושות הגדלים שם.

ויש כמה וכמה נשמות ערמות, שהם נעים
ונדים מחוץ לשדה, וממתינים
ומצפים על תקון, שיוכלו לשוב ולכנס אל
מקומם וכו'. והם כלם מבקשים ומצפים על
בעל-השדה, שיוכל להתעסק בצדק תקונם
וכו'.

ומי שרוצה לחגר מתניו, להכניס עצמו
להיות הוא ה'בעל-השדה' – צריך
להיות איש אמוד ותקוה, וגבור חיל, וחקם,
וצדיק גדול מאד. כי צריך להיות אדם גדול
ומפלג במעלה מאד וכו'.

ובשזוכה לתקן הנשמות ולהכניסם – אזי
טוב ויפה מאד להתפלל, כי אזי
התפלה על תקונה.

וזה ה'בעל-השדה' – הוא משגיח
ומשתדל תמיד להשקות האילנות
ולגדלם, ובשאר תקוני השדה, ולהרחיק
האילנות זה מזה הרחקה הראוי, שלא
יכחיש אחד את חברו – כי לפעמים צריך
להראות למקרב גדול הרחקה גדולה, כדי
שלא יכחיש את חברו וכו'.

והעקר: שהאדם צריך לזהר מזה מאד,
שלא לאכל פרי קדם שנתבשלה
כל צרכה.

ודע: כי גם בשמשלין הפרות בביתו
אינו מועיל לזה.

אבל אם הפרות שלא נתבשלו כל צרכן
על האילן, הם מנחים איזה זמן עד
שנעשין מבשלין מאליהן בתלוש – זה
מועיל, ומתר לאכלן.

וזה דומה: כמו האדם שהוא יגע, והוא
מרחף רחיפות הרבה בפיו (שקורין סאפו)
עד אשר ינוח, כמו-כן אלו הפרות שנתלשו
קדם שנתבשלו כל צרכן, צריך להמתין עד
שינוחו מרחיפתו, ואז יש התר לאכלן.
והדברים סתומים.

[לקוטי-עצות, אכילה נד: בשמברך הברכה על הפרי
בכונה גדולה וביראת-שמים פראוי – על-ידי-זה זוכה
להנצל שלא לאבד נפשו על-ידי הפרי שלא נתבשל.
ומאד צריכין לזהר ב'ברכת-הנהניו', בפרט ב'ברכת-
הפרות' – כי יש בהם אבדות הרבה שאריכין לבררם
ולהעלותם].

ת.

(ספר-המדות, עניני ברכת-הנהנין)

[א] מי שאינו נזהר ב'ברכת-הנהנין' תחלה
וסוף, פחדים באים עליו (פחד יד).

[ב] ב'הליכה' שהולך אצל 'תלמיד-חכם',
בזה הוא מתקן פגם שפגם ב'ברכת-הנהנין'
(צדיק כז).

י.
(ח"א סו. א)

ה'תלמידים' הם עם ה'צדיק' משרש אחד, רק שהם תלויים בו בענפים' באילן, שה'אילן' יונק חיותו משרשו, וה'ענפים' יונקים החיות דרך ה'אילן'.

ויש בזה כמה בחינות, כי יש 'תלמידים' שהם בבחינת 'ענפים', ויש שהם בבחינת 'עלים', וכן שארי הבחינות וכו'.

אך כמה בחינות יש ב'תלמידים'. ומי שמקשר מאד בה'צדיק', כמו 'ענפים' באילן' ממש - דהינו: שהוא מרגיש בעצמו כל עליות וירידות שיש להצדיק, אף-על-פי שאינו אצל הצדיק. כי ראוי לו לה'תלמיד', להרגיש בעצמו כל עליות וירידות של הצדיק, אם הוא מקשר באמת כראוי - כמו 'ענפים' באילן'.

כי ה'ענפים' מרגישים כל העליות וירידות שיש לה'אילן', ועל-כן בקיץ הם גדלים, ויש להם חיות.

כי ה'אילן' יונק חיותו משרשו, על-ידי הגידין שיש בו, שיונק דרך שם חיותו משרשו, דהינו שיש בו 'חללים' שיונק דרך שם חיותו.

ועל-ידי-כן בחרף שנתפש הלחלוחית ונתפוצץ ה'חללים' - נתפוצצים גם כל ה'ענפים', ומחמת-זה נופלים ה'עלים' אז, וכן להפך בקיץ, כנ"ל.

ומי שהוא מקשר אל הצדיק כמו-כן - דהינו: שהוא מרגיש כל העליות וירידות של הצדיק וכו' - אזי יכול לזכות ל"פי שנים" (דברים כא, ז), בעת ההסתלקות וכו'.

יא.
(ח"א סט)

וכל אדם ואדם באשר הוא בא לעולם, הוא בא עם 'בת-זוגו' המיוחדת לו, ועם 'סכום ממון' הקצוב לו, שיהיה לו בזה העולם, וכמה 'פרות', הינו 'בנים', שיהיו לו בזה העולם.

והם בחינת 'אילן' ו'ענפים' ו'פרות'. הינו: ש'אור נפשה', הוא בחינת 'עקר האילן', שממנו יוצאים ומתפשטים 'ענפים', הינו: 'התנוצצות והתפשטות אורה', הינו בחינת ה'ממון', הוא בחינת 'ענפים' של ה'אילן'. ועל ה'ענפים' אלו, גדלים ה'פרות' - הינו: ה'בנים' וכו'. [עין עוד בפנים].

יב.
(ח"א קסא)

ה'מחלקת', מגביה ומרים את האדם, "כי האדם עץ השדה"
(דברים כ, יט).

והנה: 'עץ' המנח על הארץ, אי-אפשר לו להגביה את-עצמו, כי-אם על-ידי שבאין עליו 'מים שוטפין', אזי ה'מים' מרימין ונושאין את ה'עץ'. וה'מחלקת' נקרא 'מים', כמו שכתוב (תהלים פח, יח): "סבוגי כמים כל היום הקיפו עלי יחד".

יג.
(ח"א קכד)

אפלו הרחוקים מן הצדיק, מקבלין חיות והארה מן הצדיק, על-ידי שמכסה עליהם.

כמו ה'אילן', שיש לו 'ענפים' ו'קלפה' ו'עליו', וכלם שואבין חיות מן ה'אילן'. ויש 'עשבים' שרחוקים מן ה'אילן',

וּנְדָמָה שְׁאִין מְקַבְּלִין חַיּוֹת מִהָאֵילָן -
וּבְאַמַּת גַּם הֵם מְקַבְּלִין חַיּוֹת מִמֶּנּוּ, כִּי הָאֵילָן
מִגֵּן עֲלֵיהֶם וּמְצִילָן מִן הַשֶּׁמֶשׁ.

כן יֵשׁ אֶצֶל הַצְּדִיק בְּחֵינַת 'עֲלִיךְ' וְ'עֲנָפִים'
וְכוּ', כִּמּוֹ שֶׁמִּבְּאֵר בְּמָקוֹם אַחֵר (ח"א סו,
א), וְאֶפְלוּ הֶרְחוּקִים מְקַבְּלִין חַיּוֹת מִמֶּנּוּ עַל-
יְדֵי שֶׁמְכַסֶּה עֲלֵיהֶם, כִּמּוֹ הָאֵילָן.

י

(ח"ב מח)

וְדַע: שֵׁישׁ אֵילָן, שֶׁגְּדֹלִים עָלָיו 'עֲלִים',
שֶׁכָּל עֵלָה צָרִיךְ לִהְיוֹת גְּדוֹל מְאֹד
שָׁנִים, וְהוּא נִמְצָא בַּפְּרָדֵסִים שֶׁל הַשָּׁרִים,
וְקוֹרִין אוֹתוֹ בְּלִשׁוֹנָם: "מְאָה שָׁנִים".
וּמִסְתַּמָּא כִּשְׁגָדֵל 'מְאָה שָׁנִים', בּוֹדְאֵי עוֹבֵר
עָלָיו מֶה שֶׁעוֹבֵר.

וְאַחֲרֵכֶּךָ בְּסוֹף הַמְּאָה שָׁנִים, הוּא יוֹרֵה
בְּקוֹל גְּדוֹל כִּמּוֹ 'קִנֵּי שֶׁרְפָה'
שֶׁקוֹרִין 'אוֹרְמַאטֵי' ע'. וְהֵבֵן הַנֶּמְשֵׁל הַיֵּטֵב.

ט

(סְפָר־הַמִּדּוֹת, עֲנִינֵי 'אֵילָנוֹת')

[א] יִשְׁמַר אָדָם אֶת-עֵצָמוֹ, מִלְּקַץ אֵיזָה
אֵילָן בְּלֹא זְמַנָּה, כִּי זֶה מִזִּיק לְגְּדוֹל־בָּנִים'
(בָּנִים כ).

[ב] כָּשֶׁם שֶׁאֲסוּר לְהַרְגַּ אָדָם, כֵּן אֲסוּר לְקַץ
אֵילָן מִאֲבָל קִדָּם זְמַנּוֹ (בָּנִים כג).

[ג] צָרִיךְ לְהַזְהֵר בְּבִנְיַי הַבַּיִת, שֶׁלֹּא יִהְיֶה
בְּבִנְיָנוּ, עֵץ מֵאֵילָנֵי הָעוֹשִׁין פְּרוֹת (בֵּית ח"ב ד).

טז

(ח"י-מוֹהֵר"ן מו)

הַמְּקַרְבִּים שֶׁלָּנוּ, בְּהַכְרַח שִׁיאִירוּ
בְּחַבְרֵיהֶם וְתִלְמִידֵיהֶם. וְכָל
אֶחָד מִכֶּרַח שֶׁיַּעֲשֶׂה אֵיזָה פְּעֻלָּה וְיֵאִיר

בְּחֶבְרוֹ, וְחֶבְרוֹ בְּחֶבְרוֹ. כִּי יֵשׁ עֲנָפִים לְהָאֵילָן,
וּמֵאלּוֹ הָעֲנָפִים יוֹצְאִין עוֹד עֲנָפִים, וְכֵן לְהֵלֵךְ
יֹתֵר וְכוּ'.

יז

(ח"י-מוֹהֵר"ן קסד; עֲלִים-לְתִרּוּפָה,
מִכְּתָב רַבְּנּוֹ ז"ל לְאַחֵיו רַבֵּי יַחֲיָאֵל)

כִּמּוֹ שֶׁאֵי-אֶפְשָׁר לְכָל מִינֵי 'זְרַעוֹנִים', לְבֹא
לְתַכְלִית גְּדוּלָם, אֲלֹא עַד שְׁנוֹתַנִּין
מִתְחַלֶּה ה'זְרַעִין' בְּעֶפֶר, וְאַחֲרֵכֶּךָ ה'זְרַעִין'
נִתְבַּלֶּה, וְאַחֵר בְּלוֹתוֹ יֵצֵץ וַיִּפְרַח וַיַּעֲשֶׂה
'אֵילָן גְּדוֹל'.

כֵּן תִּדְבַר הַזֶּה: שֶׁעַל-יְדֵי שֶׁמִּשְׁפִּילִין אוֹתָךְ
עַד עֶפֶר, עַל-יְדֵי-זֶה תִתְגַּדֵּל וְתֵצֵץ
וְתִפְרַח בְּעוֹלָם.

יח

(ח"י-מוֹהֵר"ן רמה)

עָנָה וְאָמַר: "אֲנִי אֵילָן נָאָה וְנִפְלָא מְאֹד,
עִם עֲנָפִים נִפְלָאִים מְאֹד, וְלִמְטָה אֲנִי
מִנָּח בְּאַרְץ מִמֶּשׁ!"

יט

(ח"י-מוֹהֵר"ן תא)

ה'צְדִיק' נִקְרָא 'אֵילָן', וַיֵּשׁ לוֹ 'שָׁרָשִׁים'
וְ'עֲנָפִים'.

כ

(ח"י-מוֹהֵר"ן תב)

יֵשׁ דְּבָרִים כְּאֵלוֹ, שֶׁאֵי-אֶפְשָׁר לְבּוֹא
אֲלֵיהֶם, רַק עַל-יְדֵי 'מַחְלֶקֶת'
שֶׁחוֹלְקִין עָלָיו וְכוּ'. וְאָמְרוּ רַז"ל (סְנֵהֲדִין ז):
"הָאֵי תִגְרָא דְמִיָּא לְבַדְקָא דְמִיָּא [ה'מַחְלֶקֶת'
דוֹמָה לְזָרָם מִים הַיּוֹצֵא מִן הַנְּהָר בְּעַת שְׁעוּלָה עַל גְּדוּתָיו,
וְאִם אֵינּוּ סוֹתְמוֹ מִיָּד, הוֹלֵךְ וּמִרְחִיב וְשׁוֹב אֵינּוּ יָכוֹל
לְסוֹתְמוֹ], שֶׁנֶּאֱמַר (מִשְׁלֵי יז, יד): 'פּוֹטֵר מִים
רֵאשִׁית מְדוּן" וְכוּ'.

וכתיב (דברים כ, יט), **"כי האדם עץ השדה"**.
ועץ השדה' (שקורין: 'ביימל'), כל מה
ששופכין מים סביבו ביותר, הוא גדל ביותר.

שגדלים בו פמה וכמה אילנות, הינו נשמות!
- כי כל הנ"ל אינם נחשבים לכולם פענן
המשל הנ"ל.

נא.

(חיי-מוהר"ן תסד)

מענין הספור מבארדיטשוב, שפפרו
לפניו פמה מיני מעשיות של פמה
מיני בני-אדם, מעשירים, ושאר אנשים,
ומפרסמים של עכשו וכו'.

ענה ואמר: אם נצרה יחד כל אלו
המעשיות של פמה מיני בני-אדם
הנמצאים בבארדיטשוב, עם כל הצדיקים
הכלו, הינו המפרסמים הנ"ל - הכל אינו
כלום.

וכמו שיש אילן שגדל בפרדס או בשדה,
ושם גדלים פמה וכמה אילנות, וגם
באילן אחד יש פמה שנויים, יש שנכמשו
עליו באיזה ענף, ויש שנתקלקל הגרעין
שנכנס תולעת שם, ויש באיזה ענף, שהפרי
סמוך לראש נתקלקל, וכן פמה וכמה
שנויים וקלקולים פיוצא בזה שנמצאים
באילן אחד בעליו ובפרות וכיוצא.

ואף-על-פי-כן האילן הוא אילן. מכל-
שכן הפרדס בלו, שיש
בו פמה וכמה אילנות.

והנמשל מובן קצת למבין: כי אף-על-פי
שנמצאים עכשו בעולם מה
שנמצאים, הרבה שהם מקלקלים לגמרי,
יש שהם פשרים קצת, ואף-על-פי-כן יש
בהם פמה וכמה מיני קלקולים, ומהם
המפרסמים של שקר.

אבל אף-על-פי-כן: האילן-הקדוש' הוא
אילן! - מכל שכן הפרדס' בלו,

נב.

(חיי-מוהר"ן תקג)

על-ידי המחלקת שחולקין על האדם,
עושין לו טובה - כי על-ידי זה
יכול לגדל ולצמח.

כמו פשנוטעין גרעין בארץ, אם הייתה כל
הארץ אדוקה יחד, לא היה באפשר
שיגדל ויצמח מהגרעין אילן, ובהכרח
שתחלק הארץ קצת, כדי שיהיה מקום
להאילן להתגדל.

כמו-כן על-ידי המחלקת שחולקין - על-
ידי-זה נותנין לו מקום להתגדל
ולצמח.

נג.

(חיי-מוהר"ן תקלה)

מעשה שהיה: בעת שהיה בדרך, שהיה
ישן בחוץ על מטה, והתחיל
לצעק מאד בתוך השנה, ורצו כלם אליו,
והקיץ. ונכנס לבית, ופתח ספר, ואמר:
שמצא שם מבאר אותו הענין.

כי אותו הבית, הינו: קרעטשמע [אכסניא] -
היה בנוי מחדש, מעצים יונקים שלא
נזקנו עדין.

ואמר: שפתח את אותו הספר, במדמה
שהיה מדרש, והיה פתוב במקום
זה: "בשקוצצין אילן קדם זמנו, באלו
הורגין נפש" (עין בבא-בתרא כו.).

ומעשה שהיה כך היה: שבשישן, חלם
לו: שמנחים סביביו הרוגים,
ונתפחד מאד. בתוך-כך הסתכל, וראה:

שְׁמֹנְחִים אֶצְלוֹ וְכוּ', וְהִתְחִיל לְצַעֵק מְאֹד, עַד
שֶׁנִּתְקַבְּצוּ כָּלֶם אֵלָיו.

כד.

(חיי-מוהר"ן תקמג)

הָיָה מְדַבֵּר הַרְבֵּה עִמָּנוּ, וְהִזְהִיר אוֹתָנוּ
מְאֹד: לְקָרֵב נַפְשׁוֹת לְהַשְׁמִיטָבָרָה
וְכוּ', וְזָרַז אוֹתָנוּ לָזֶה מְאֹד בְּכַמָּה מִיָּנִי
לְשׁוֹנוֹת, וּבְכַמָּה פְּעָמִים הָיָה מְבַזֶּה אוֹתָנוּ
בְּבִזְיוֹנוֹת עַל שְׂאֵנוּ מִתְּעַצְלִים בְּזֶה!

וּפְעַם-אַחַת קָרָא אוֹתָנוּ 'עֲצִים יְבִשִׁים',
עַל שְׂאִין אָנוּ מוֹלִידִים
נַפְשׁוֹת שִׁיתְקַרְבוּ לְהַשְׁמִיטָבָרָה עַל-יְדֵינוּ!
(עֵינֵי-שֵׁם בְּפָנִים בְּאֵרִיכוֹת).

כה.

(לְקוֹטִי-הַלְכוֹת, בַּח-וְהַרְשָׁאָה ד', יג)

יֵשׁ אֵילָן, וְעֲנָפִים, וְעֲנָפִים לְעֲנָפִים וְכוּ'.
וְהַ'צַּדִּיק' הוּא 'גּוֹפֵא דְאֵילָנָא',
וְהַנַּפְשׁוֹת שֶׁמִּתְקַרְבִּין הֵם בְּחִינַת 'עֲנָפִים'.

וְצָרִיד שִׁיֵּצְאוּ מֵהֶם עוֹד 'עֲנָפִים' וְכוּ', עַד
שִׁיֵּצְמָחוּ עוֹד עִמָּהֶם בְּמָה וּבְמָה
'אֵילָנוֹת', עַד "שֶׁתִּתְמַלֵּא פָּנֵי תֵּבֵל תְּנוּבָה"
(עַל-פִּי יִשְׁעִיהָ כז, ו).

כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים קז, לו'): "וַיִּזְרְעוּ שָׂדוֹת,
וַיִּטְעוּ כְרָמִים, וַיַּעֲשׂוּ פְרִי תְבוּאָה,
וַיְבָרְכֵם וַיִּרְבוּ מְאֹד".

כו.

(ספורי-מעשיות, מעשה ג מחגר)

מַעֲשֵׂה בְּחָכְם אַחַד: קִדְּם מוֹתוֹ קָרָא אֶת
בָּנָיו וּמִשְׁפַּחְתּוֹ, וְצִוָּה אוֹתָם:
לְהִשְׁקוֹת אֵילָנוֹת! - גַּם יֵשׁ לָכֶם רְשׁוּת
לְעַסֵּק בְּשָׂר פְּרִנְסוֹת, אֲבָל בְּזֶה תִּשְׁתַּדְּלוּ:
לְהִשְׁקוֹת אֵילָנוֹת!

כז.

(ספורי-מעשיות, מעשה ג מחגר)

וְהָיָה הַשֶּׁמֶשׁ קוֹבֵל לְפָנָי הַיָּרֵחַ: בְּאֶשֶׁר
שֵׁישׁ 'אֵילָן' - שֵׁישׁ לוֹ עֲנָפִים רַבִּים,
וּפְרִיָו, וְעֵלָיו. וְכָל עֲנָף וְעֲנָף וּפְרִי וְעֵלָה, יֵשׁ
לוֹ סִגְלָה מִיְחַדָּת - שְׂזֵה מְסֻגָּל לְבָנִים, וְזֶה
מְסֻגָּל לְפְרִנְסָה, וְזֶה מְסֻגָּל לְרְפוּאָת-
חוֹלְאָת, זֶה וְזֶה לְחוֹלְאָת אַחֲרָת, כָּל אֶחָד
וְאֶחָד מְסֻגָּל לְדַבֵּר אַחֵר.

וְזֶה הַ'אֵילָן' הָיוּ צָרִיכִין לְהִשְׁקוֹתוֹ, וְאִם
הָיוּ מְשַׁקֵּין אוֹתוֹ, הָיָה מְסֻגָּל מְאֹד. וְלֹא
דֵי שְׂאִין אָנִי מְשַׁקָּה אוֹתוֹ, אֲלֵא שְׁעַל-יְדֵי
שְׂאֵנִי מְזַרִיחַ עֵלָיו, אָנִי מִיֵּבֵשׁ אוֹתוֹ.

[בְּסוֹף הַמַּעֲשֵׂה: סוּד מַעֲשֵׂה זוֹ מְרַמֵּז בְּתַהֲלִים (א, ג):
"וְהָיָה כְּעֵץ שֶׁתּוֹל עַל פְּלָגֵי מַיִם, אֲשֶׁר פְּרִיָו יִתֵּן בְּעֵתוֹ
וְעֵלָהוּ וְכוּ', וְכָל אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה יִצְלִיחַ" - הַיְנוּ: הָאֵילָן הַנִּלְכָּה.
שְׁכָל פְּרִיָו וְעֵלָיו, הַכֹּל כְּאֲשֶׁר לְכָל מְסֻגָּל מְאֹד, כְּנ"ל].

כח.

(ספורי-מעשיות, מעשה ג מחגר)

וַיֵּשׁ 'אֵילָן', שְׂאֵם הָיָה 'אוֹתוֹ הָאֵילָן' נִשְׁקָה,
לֹא הָיָה נִשְׂאָר מִמֶּנּוּ (הַיְנוּ: מִן הַשְּׂדִים)
כְּלוּם.

עַל-כֵּן עוֹמְדִים יוֹם וְלַיְלָה מֵאֲתָנוּ,
שְׁחוּפְרִים וְאֵינָם מְנִיחִים מִיָּם
לְהָאֵילָן וְכוּ'. כִּי-אִם לֹא הָיָה הָאֵילָן כְּלָל,
הָיָה טוֹב לָנוּ מְאֹד.

וּמַחֲזִק [הַמֶּלֶךְ שֶׁל הַשְּׂדִים] לָבוֹ מְאֹד כְּדִי
לְעַקֵּר הָאֵילָן כְּלוּ. וּכְשָׁבָא אֶל
הָאֵילָן, אָזִי הָאֵילָן צוֹעֵק מְאֹד, וְאָזִי נוֹפֵל
עֵלָיו פֶּחַד וְחוֹזֵר לְאַחֲרָיו וְכוּ'.

פְּעַם-אַחַת נַעֲשֶׂה מְלַךְ חֲדָשׁ בִּינְיָהֶם וְכוּ',
וְעֵשָׂה לְעַצְמוֹ 'אֲבִירוֹת-לֵב'
מְאֹד, וְאָמַר: לְעַקֵּר אֶת הָאֵילָן כְּלוּ לְגַמְרִי.

וַיֵּצֵא לְטִיֵּל עִם שָׂרְיוֹ. וְחִזַּק לְבָבוֹ מְאֹד, וַרְץ לְעֶקֶר הָאֵילָן לְגִמְרֵי. וּכְשָׁבָא אֵלָיו, נָתַן קוֹל גָּדוֹל, וְנָפַל עָלָיו פָּחַד, וְחָזַר לְאַחֲזָרְיוֹ, וּבָא בְּכַעַס גָּדוֹל, וְחָזַר וְכוּ'.

פַּעַם־אַחַת וְכוּ', וְהָרַג הַמֶּלֶךְ אֶת הַמְּדַבְּרִים, וְחָרָה לְהַמְּדַבְּרִים הַנִּשְׁאָרִים, וְהָלְכוּ וַעֲשׂוּ מְרִידָה בֵּין כָּל הַמְּלָכִים.

וְהָיָה בֵּין הַשָּׂדִים: רָעַב, וְחִלְשׁוֹת, וְחָרַב, וְדָבַר, וְנַעֲשֶׂה מְלַחְמוֹת בֵּין כָּל הַמְּלָכִים, וְעַל־יְדֵי־זֶה נַעֲשֶׂה 'רַעֲיֵדֵת־הָאָרֶץ', וְנִפְלָה הָאָרֶץ כְּלָה, וְנִשְׁקָה הָאֵילָן כְּלוֹ, וְלֹא נִשְׁאָר מֵהֶם כְּלָל, וְנַעֲשׂוּ כְּלֹא הָיוּ. אָמֵן.

כ.ט.

(ספורי-מעשיות, מעשה יג משבעה בעטלערס - יום ב' הבעטלער החרש)

יֵשׁ מְדִינָה שֶׁהָיָה לָהֶם 'גָּן', וְהָיָה בְּאוֹתוֹ הַגָּן, פְּרוֹת, שֶׁהָיָה לָהֶם כָּל מִינֵי טְעָמִים שֶׁבְּעוֹלָם.

גַּם הָיָה שָׁם כָּל מִינֵי רִיחוֹת שֶׁבְּעוֹלָם, גַּם הָיוּ שָׁם כָּל מִינֵי מְרָאָה כָּל הַגִּזְוִינִין וְכָל הַ'קְנוֹי־אֵטִין' [פְּרִיחִים] שֶׁבְּעוֹלָם - הַכֹּל הָיָה שָׁם בְּאוֹתוֹ הַגָּן.

וְהָיָה עַל הַגָּן - 'גִּנְנִי' אֶחָד (שְׁקוּרִין: 'אגראדניק'). וְהָיוּ בְנֵי אוֹתוֹ הַמְּדִינָה חַיִּים 'חַיִּים־טוֹבִים' עַל יְדֵי 'אוֹתוֹ הַגָּן'. וְנִאָבַד שָׁם הַגִּנְנִי'.

וְכָל מָה שֶׁהָיָה שָׁם בְּאוֹתוֹ הַגָּן, בְּוַדַּאי מְכָרַח לְהִיּוֹת כְּלָה וְנִפְסַד, מֵאֲחֵר שְׂאִין שָׁם הַמְּמֻנָה, דְּהִינּוּ הַגִּנְנִי. אָבַל אַף־עַל־פִּי־כֵן הָיוּ יְכוּלִים לְחַיּוֹת מִן הַסְּפִיחִים שֶׁבָּגָן.

וּבָא עֲלֵיהֶם 'מֶלֶךְ־אֲכָזָר' עַל אוֹתָהּ הַמְּדִינָה, וְלֹא הָיָה יְכוּל לַעֲשׂוֹת לָהֶם

דְּבַר. וְהָלַךְ וְקַלְקַל אֶת הַ'חַיִּים־טוֹבִים' שֶׁל הַמְּדִינָה שֶׁהָיָה לָהֶם מִן הַגָּן.

וְלֹא שֶׁקַּלְקַל אֶת הַגָּן - רַק שֶׁהִשְׁאִיר שָׁם בְּאוֹתָהּ הַמְּדִינָה 'שְׁלֹשׁ פְּתוֹת עֲבָדִים', וְצוּהָ עֲלֵיהֶם שֶׁיַּעֲשׂוּ מָה שֶׁפָּקַד עֲלֵיהֶם. וְעַל יְדֵי זֶה קַלְקְלוּ אֶת הַטַּעַם וְהָרִיחַ וְהַמְּרָאָה וְכוּ'.

וּבְנֵי הַמְּדִינָה הַנִּלְכָּל, הִינּוּ: הַמְּדִינָה שֶׁהָיָה שָׁם הַגָּן הַנִּלְכָּל - הַתְּחִילוּ לְפַקַּח עַל תַּקּוּן הַמְּדִינָה שֶׁנִּתְקַלְקַל אֲצֵלָם הַטַּעַם וְכוּ' וְהַתְּחִילוּ לְתַקֵּן אֶת הַמְּדִינָה וְכוּ', וְחָפְּשׂוּ אַחֲרֵי הָאֲנָשִׁים שֶׁל הַמֶּלֶךְ הָאֲכָזָר הַנִּלְכָּל, וְגִרְשׁוּ אוֹתָם, וְתַקְּנוּ הַמְּדִינָה.

בְּתוֹךְ־כֵּךְ נַעֲשֶׂה רַעַשׁ: אֶפְשָׁר אַף־עַל־פִּי־כֵן כֵּן זֶה הַמְּשַׁנֵּעַ שֶׁהוֹלֵךְ וְאוֹמֵר: "שֶׁהוּא הַגִּנְנִי!" וְכָל אֶחָד מְחַזֵּק אוֹתוֹ לְמַשְׁנָע, וְזוֹרְקִין אַחֲרָיו אֲבָנִים וּמְגַרְשִׁין אוֹתוֹ, אֶפְשָׁר אַף־עַל־פִּי־כֵן: "אוֹלֵי הוּא הוּא הַגִּנְנִי בְּאֵמֶת!"

וְהָלְכוּ וְהִבִּיאוּ אוֹתוֹ לְפָנֵיהֶם (לְפָנֵי אֱלֹהֵי שִׁיבּוֹי וְתַקְּנוּ הַמְּדִינָה. וְגַם הַחֲרַשׁ שֶׁמְסַפֵּר כְּלִזֶּה הָיָה שָׁם), וְאוֹמְרֵתִי: "בְּוַדַּאי זֶה הוּא הַגִּנְנִי בְּאֵמֶת!"

ל.

(ספורי-מעשיות, מעשה יג משבעה בעטלערס - יום ה', הבעטלער ההויקער שְׁהָיָה לוֹ חֲטוּטָרוֹת)

פַּעַם־אַחַת הָיוּ כַּת אַחַת שֶׁהָיוּ חוֹקְרִים: בְּאֶשֶׁר שֶׁכָּל חֵיָה יֵשׁ לָהּ 'צֶל' מִיָּחָד, שֶׁבְּזֶה הַצֶּל דִּיקָא הִיא רוֹצָה לְנוּחַ שָׁם. וְכֵן יֵשׁ 'צֶל' מִיָּחָד לְכָל חֵיָה וְחֵיָה. כִּי כָּל חֵיָה וְחֵיָה בּוֹחֶרֶת לָהּ אֵיזָה צֶל, וּבְאוֹתוֹ הַצֶּל דִּיקָא הִיא רוֹצָה לְשַׁכֵּן שָׁם, כְּפִי הַצֶּל הַמִּיָּחָד לָהּ. וְכֵן יֵשׁ לְכָל עוֹף וְעוֹף 'עֲנָף' מִיָּחָד, שֶׁבְּאוֹתוֹ הָעֲנָף דִּיקָא הוּא רוֹצָה לְשַׁכֵּן.

וְעַל־כֵּן חָקְרוּ: אִם יְכוּלִים לִמְצֹא אֵינְךָ בְּזֶה, אֲשֶׁר בָּצְלוּ יִשְׁפְּנוּ כָּל הַחַיּוֹת - שֶׁכָּל הַחַיּוֹת יִהְיוּ בּוֹחֲרִים וַיִּתְרַצּוּ לְשִׁבְךָ בָּצֵל אוֹתוֹ הָאֵינְךָ, וְעַל עֲנַפְיֹ (שֶׁל אוֹתוֹ הָאֵינְךָ) יִשְׁפְּנוּ כָּל צִפְרֵי שָׁמַיָא! - וְחָקְרוּ: "שֶׁנִּמְצָא אֵינְךָ בְּזֶה!"

וְרָצוּ לִילְךָ לְשֵׁם אֵל אוֹתוֹ הָאֵינְךָ - כִּי הֶעֱנַג הַמַּפְלָא שֶׁיֵּשׁ שֵׁם אֶצֶל אוֹתוֹ הָאֵינְךָ אֵין לְשִׁיעָר. כִּי יֵשׁ שֵׁם כָּל הָעוֹפּוֹת וְכָל הַחַיּוֹת, וְשֵׁם אֵין שׁוֹם הַזֶּק מִשׁוֹם חַיָּה. וְכָל הַחַיּוֹת וְכוּ' מֵעֲרָבִים שָׁם, וְכֻלָּם מִשְׁחַקִּים שָׁם, וּבּוֹדָאֵי הוּא תַעֲנוּג מִפְּלֶג מְאֹד לַחַיּוֹת שֵׁם אֶצֶל אוֹתוֹ הָאֵינְךָ.

וְחָקְרוּ: לֹאִיזָה צַד צְרִיכִים לִילְךָ לְבּוֹא אֵל אוֹתוֹ הָאֵינְךָ. וְנִפְּל מַחֲלַקַת בִּינֵיהֶם עַל־זֶה, וְלֹא הָיָה מְכַרִיעַ בִּינֵיהֶם. כִּי זֶה אָמַר: שֶׁצְרִיכִים לִילְךָ לְצַד פְּלוֹנֵי לְמַזְרָח! וְזֶה אָמַר לְמַעְרָב! וְזֶה אָמַר לְכָאן! וְזֶה לְכָאן! וְכוּ' - עַד שֶׁלֹּא הָיוּ יְכוּלִים לְהַכְרִיעַ לֹאִיזָה צַד צְרִיכִים לִילְךָ לְבּוֹא אֵל אוֹתוֹ הָאֵינְךָ.

וּבֹא חֲכָם אֶחָד, וְאָמַר לָהֶם: לָמָּה אַתֶּם חוֹקְרִים: "בֹּאִיזָה צַד לִילְךָ אֵל הָאֵינְךָ?" - חָקְרוּ מִתְחַלְּהָ: מִי וְמִי הָאֲנָשִׁים שֶׁיְכוּלִים לְבּוֹא אֵל אוֹתוֹ הָאֵינְךָ - כִּי אֵל אוֹתוֹ הָאֵינְךָ, לֹאֵן כָּל אָדָם יְכוּל לְבּוֹא אֶצְלוֹ, כִּי אִם מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ הַמְדוּת שֶׁל הָאֵינְךָ!?

כִּי זֶה הָאֵינְךָ יֵשׁ לוֹ שְׁלֹשָׁה שְׂרָשִׁים: (א) שְׂרָשׁ אֶחָד: הוּא 'אֲמוֹנָה'. (ב) וְהַשְּׁנִי: הוּא 'רְדָאָה'. (ג) וְהַשְּׁלִישִׁי: הוּא 'עֲנִיּוּת'. וְ'אֲמַת' - הוּא 'גּוּף הָאֵינְךָ'. וּמִשָּׁם יּוֹצְאִים עֲנַפִּים. וְעַל־כֵּן אֵי־אֶפְשֶׁר לְבּוֹא אֵל הָאֵינְךָ - כִּי אִם מִי שֶׁיֵּשׁ בוֹ מְדוּת הַלְלוֹ הַנְּ"ל.

וְאֵלוֹ הַכַּת הַנְּ"ל, הָיָה בִּינֵיהֶם אַחַדוֹת גְּדוּל מְאֹד, וְלֹא רָצוּ לְהִתְפַּרֵּד זֶה מִזֶּה, שֶׁקִּצְתָם יִלְכוּ אֵל הָאֵינְךָ, וְקִצְתָם יִשְׁאָרוּ - כִּי לֹא הָיוּ כָּלָם רְאוּיִים לְבּוֹא אֵל הָאֵינְךָ, כִּי לֹא נִמְצָא בִּינֵיהֶם כִּי אִם קִצְתָם שָׁהִיוּ בָּהֶם מְדוּת הַנְּ"ל, אֲבָל הַשְּׂאָר לֹא הָיוּ בָּהֶם אֵלוֹ הַמְדוּת.

וְעַל־כֵּן נִתְעַכְּבוּ כָּלָם - עַד שֶׁיִּהְיוּ יֹגְעִים וְטוֹרְחִים שְׂאָר אַנְשֵׁי הַכַּת הַנְּ"ל, עַד שֶׁיִּהְיוּ בָּהֶם גַּם־כֵּן הַמְדוּת הַנְּ"ל, כִּדִּי שֶׁיִּהְיוּ כָּלָם רְאוּיִים לְבּוֹא אֵל הָאֵינְךָ.

וְכֵן עָשׂוּ - וַיִּגְעוּ וְטָרְחוּ, עַד שֶׁבָּאוּ כָּלָם לְאֵלוֹ הַמְדוּת הַנְּ"ל. וְאִזִּי כִּשְׁבָּאוּ כָּלָם לְאֵלוֹ הַמְדוּת הַנְּ"ל, אִזִּי בָּאוּ כָּלָם עַל דַּעַת אַחַת, וְהִסְפִּימוּ כָּלָם עַל דְּרָךְ אַחַת, לִילְךָ בְּאוֹתוֹ דְּרָךְ אֵל הָאֵינְךָ הַנְּ"ל. וְהִלְכוּ כָּלָם.

וְהִלְכוּ אִיזָה זְמַן, עַד שֶׁהָיוּ רוֹאִים (מִרְחוֹק) אֵת הָאֵינְךָ. וְהִסְתַּכְּלוּ וְרָאוּ: וְהִנֵּה אֵין הָאֵינְךָ עוֹמֵד בְּמָקוֹם כָּלָל, כִּי אֵין לְאֵינְךָ מָקוֹם כָּלָל! - וּמֵאַחַר שֶׁאֵין לוֹ מָקוֹם, אֵיךְ אֶפְשֶׁר לְבּוֹא אֵלָיו!?

וְאַנִּי (הַיְנוּ זֶה הַחֹיִקְעַר) הָיִיתִי גַם־כֵּן שָׁם עִמָּהֶם. וְאָמַרְתִּי לָהֶם: אֲנִי יְכוּל לְהִבִּיא אֶתְכֶם אֵל הָאֵינְךָ וְכוּ', כִּי זֶה הָאֵינְךָ אֵין לוֹ מָקוֹם כָּלָל, כִּי הוּא 'לְמַעְלָה' מִהַמָּקוֹם' לְגַמְרֵי וְכוּ', וּבְחִינַת "מַעֲט מַחְזִיק אֵת הַמְּרַבֵּה" שֶׁיֵּשׁ לִי (הַיְנוּ: לִיבַעַל־הַחֲטוּטוֹרוֹת), הִיא בְּחִינַת 'סוּף־הַמָּקוֹם' לְגַמְרֵי, שֶׁמִּשָּׁם וְלְמַעְלָה אֵין מָקוֹם כָּלָל וְכוּ' - עַל־כֵּן אֲנִי יְכוּל לְשֹׂא אֵת כָּלָם אֵל הָאֵינְךָ שֶׁהוּא 'לְמַעְלָה־מִהַמָּקוֹם' לְגַמְרֵי.

וְלִקְחֹתִי אוֹתָם, וְנִשְׂאֹתִי אוֹתָם לְשֵׁם אֵל הָאֵינְךָ הַנְּ"ל. (בְּשִׁבְלִיזָה הָיָה נִדְמָה

כ'בעל-חטוטרות', כי הוא נושא עליו הרבה, כי הוא בחינת "מועט מחזיק את המרבה".

ואז הסטרא-אחרא מקיאה כל הקדשה וכל הדעת שבלעה.

ואזי זוכה הצדיק-האמת בחינת משה, לדעת גדול, דהינו התנלות-התורה. ועל-ידי זה יכול להוכיח את ישראל וכו' (עין בפנים).

וזוה בחינת (ראש-השנה ב): "ארבעה ראשי שנים הן" - כי בכל ראש-השנה, אז התפלה בבחינת-דין, פנזכר במאמר הנ"ל לענין עקר ה'ראש-השנה'.

ובן בכל ה'ארבעה ראשי-שנים' שהם ימי דין, כי עקר ברור הדינים, הוא על-ידי ה'מח' שהוא ה'ראש' - כי "בכל במחשבה את-בריו" (זהר פקודי רנד:).

ועל-כן בכל ה'ראשי-שנים' שהם בחינת 'ראשים' בחינת 'מח', אז צריכין להמתיק דינים, דהינו לברר ולהוציא כל חיות הקדשה מן הקלפות. שזהו עקר ה'מתקת-הדינים' - כש'מבטלין אחיזת הקלפות ש'נאחזין בהם'.

ועקר הברור, הוא על-ידי ה'תפלה-בבחינת-דין' של ה'בעל-פח'.

ואז זוכין ל'שיר פשוט כפול משלש מרבע'.

וזוהו בחינת: "ארבעה ראשי שנים" - בחינת 'שיר פשוט כפול משלש מרבע', שזוכין על-ידי ה'תפלה-בבחינת-דין' של ה'בעל-פח', ש'משתמשין עם זאת התפלה ב'ארבעה ראשי-שנים', כדי לברר ה'דעת-דקדשה' מן הקלפות, כדי לתקן ולהשלים ה'דעת-דקדשה', שהוא בחינת 'ראש', בחינת 'ראשי-שנים', כנ"ל.

לא.

(לקוטי-הלכות, ערלה ג, ה'יא-יב - על-פי לקוטי-מורה"ן ח"ב ת, 'תקעו תוכחה')

ראש-השנה לאילנות, הוא בשבט, שהוא חדש האחד-עשר - כי אז יכולין לברר ולתקן 'הטא אדם הראשון' שפגם ב'עץ-הדעת', שתקונו על-ידי 'אחד-עשר סמני הקטרת', שעל-ידם מבררין כל הניצוצות הקדשה מן הקלפות, שהוא בחינת 'תפלה בבחינת דין'.

ועל-כן אז הוא ראש-השנה לאילנות - כי הטאו היה במין אילן. על-כן אז בשבט בחדש האחד-עשר, אז זמן התקון.

כי ה'קדשה' - הוא לעולם בבחינת 'עשרה', כי "אין דבר שבקדשה בפחות מעשרה" (ברכות כא:).

אבל 'חיות הקלפות' הוא בבחינת 'עשתי עשרה', כידוע - שזהו בחינת "אחד עשר אלופי עשו" (בראשית לו), בחינת "עשתי עשר יריעות עזים" וכו' (שמות כו, ז; לו, יד), כמובא (ספר-הלכות, פ'רשת האזינו).

ועל-כן "אז הוא ראש-השנה לאילנות" לענין 'ערלה ונטע-רבעי'" (ראש-השנה י) - כי 'ערלה ונטע-רבעי', הוא 'תקון עץ-הדעת' וכו'.

ועל-כן אז "בעשתי עשר חדש הואיל משה באר את התורה, אחרי ה'פתו' וכו' (דברים א, דה) - כי אז היא עקר התקון של 'מלחמת עוג', שהוא על-ידי ה'תפלה-בבחינת-דין', שהוא בחינת 'אחד עשר סמני הקטרת'.

וְזֶה בְּחִינַת מַה שְּׁקוֹרִין 'שִׁירַת הַיָּם'
לְעוֹלָם בְּיַחַד שְׁבֻט', דְּהֵינּוּ: סְמוּךְ
לְחַמְשָׁה־עָשָׂר בְּשֻׁבֹט, שֶׁהוּא 'רֵאשִׁי־
הַשָּׁנָה לְאֵילָנוֹת' - כִּי 'חַמְשָׁה־עָשָׂר בְּשֻׁבֹט',
הוּא סְמוּךְ לְעוֹלָם לְשִׁבְתַּת שִׁירָה; וְלַפְעָמִים
חָל שִׁבְתַּת שִׁירָה בְּחַמְשָׁה־עָשָׂר בְּשֻׁבֹט
בְּעֶצְמוֹ.

כִּי 'חַמְשָׁה־עָשָׂר בְּשֻׁבֹט, שֶׁהוּא 'רֵאשִׁי־
הַשָּׁנָה לְאֵילָנוֹת' לְעִנְיַן 'עֲרֻלָּה וְנִטְעֵי־
רְבִיעִי, שֶׁהוּא בְּחִינַת 'תְּקוּן הַטָּא אָדָם־
הָרֵאשׁוֹן, עַל־יְדֵי הַקּוֹל הַמְּשַׁקָּה אֶת הַגֹּן,
שֶׁהוּא 'שִׁיר פְּשׁוּט כַּפּוֹל מְשַׁלֵּשׁ מְרַבֵּעַ וְכוּ',
שֶׁזֶה זֹכֵין עַל־יְדֵי הַתְּפִלָּה־בְּבְחִינַת־דִּין' שֶׁל
הַ'בַּעַל־בַּח' וְכוּ' וְכַנ"ל.

כְּלִזְזָה הוּא בְּחִינַת 'קְרִיעַת יַם־סוּף',
בְּחִינַת (תְּהִלִּים ע"ד, יג): "אַתָּה פּוֹרְרֵת
בְּעֶזְרֵךְ יָם" וְכוּ', כַּמְבָאָר הַיָּטֵב בַּמֶּאמָר הַנ"ל.

וְזֶהוּ בְּחִינַת 'שִׁירַת הַיָּם' - כִּי עַל־יְדֵי
הַ'מְּטָה עֵז', שֶׁעַל־יְדֵי הִיָּה 'קְרִיעַת
יַם־סוּף' - עַל־יְדֵי־זֶה זֹכֵין לְשִׁירָה, בְּחִינַת
'שִׁיר פְּשׁוּט' וְכוּ' הַנ"ל.

וְעַל־כֵּן קוֹרִין 'שִׁירַת הַיָּם', בְּשֻׁבֹט הַסְּמוּךְ
לְחַמְשָׁה־עָשָׂר, שֶׁהוּא 'רֵאשִׁי־
הַשָּׁנָה לְאֵילָנוֹת', שֶׁהוּא בְּחִינַת תְּקוּן זֶה,
כַּנ"ל.

לב.

(לקוטי־הַלְכוּת, עֲרֻלָּה ה.ו - עַל־פִּי לְקוּטִי -
מוֹהַר"ן ח"א יד, לְהַמְשִׁיךְ שְׁלוֹם בְּעוֹלָם')

זֶה בְּחִינַת 'חַמְשָׁה־עָשָׂר בְּשֻׁבֹט, "שֶׁהוּא
'רֵאשִׁי־הַשָּׁנָה לְאֵילָנוֹת' לְעִנְיַן דִּינֵי
'עֲרֻלָּה וְנִטְעֵי־רְבִיעִי" (רֵאשִׁי־הַשָּׁנָה י).

כִּי "שְׁנַיִם־עָשָׂר חֲדָשֵׁי הַשָּׁנָה, הֵם כְּנֻגָד
שְׁנַיִם־עָשָׂר שְׁבֻטֵי יָה" (תְּנַחֲמוּא וְיַחֲזִי טו),

וְנִקְרָאִים בְּשֵׁם 'שְׁבֻטִים', כִּי הֵם בְּחִינַת
'שְׁבֻטִים' וְ'עֲנָפִים' הַיּוֹצְאִים מִהָ'אֵילָן־
הַקְּדוֹשׁ, שֶׁהוּא בְּחִינַת 'יַעֲקֹב' שֶׁהוּא 'גּוֹפָא
דְּאֵילָנָא' - כִּי "כָּל נִשְׁמָתִין, מֵאֵילָנָא־רְבִירְבָא
נִפְקִין" (זֹהַר מְשֻׁפְּטִים צ"ט).

וְ"אֵלוֹ הַשְּׁנַיִם־עָשָׂר שְׁבֻטִים, כְּלוּלִים
בְּ'אַרְבָּעָה מַחְנוֹת הַשְּׂכִינָה, שֶׁהֵם
בְּחִינַת 'אַרְבָּעָה דְגָלִים, וְכְנֻגָדָם הֵם אַרְבַּע
תְּקוּפוֹת הַשָּׁנָה" (מַעֲרַכַת־הָאֲלָקוֹת פ"ד).

וְכָל אֵלוֹ הַ'אַרְבַּע בְּחִינּוֹת, יּוֹצְאִים מְ'אַרְבַּע
אוֹתִיּוֹת הַשֵּׁם, שֶׁמִּשָּׁם נִמְשָׁכִין
הַ'אַרְבָּעָה מַחֲזִין, וּמִשָּׁם הַ'אַרְבָּעָה יְסוּדוֹת,
שֶׁהֵם בְּחִינַת "תְּלַת גְּוִנִין דְּעִינָא וּבַת־עִין"
(תְּקוּנֵי־זֹהַר קכ"ז).

וְכְנֻגָדָם בְּקַלְפָּה - הֵם בְּחִינַת 'אַרְבַּע
קַלְפּוֹת, שֶׁהֵם בְּחִינַת: 'שְׁלֹשׁ
קַלְפּוֹת הַטְּמֵאוֹת, וְ'נִגְה' - שֶׁהֵם בְּחִינַת 'שְׁלֹשׁ
שְׁנֵי עֲרֻלָּה, וְנִטְעֵי־רְבִיעִי, כַּנ"ל.

וְכַמוֹ שֶׁבִּפְקֻדָּשָׁה יֵשׁ בְּחִינַת "תְּלַת גְּוִנִין
דְּעִינָא וּבַת־עִין", וְעַקֵּר הוּא נִקְדָּת
הַ'בַּת־עִין, שֶׁמִּשָּׁם כָּל הַהִסְתַּכְּלוֹת וְהַיְדִיעָה
בְּעִינֵי הַשֶּׁכֶל, עַל־יְדֵי הַ'תְּלַת־גְּוִנִין הַמְּאִירִין
לְשָׁם.

כְּמוֹ־כֵן לְהַפֵּךְ "אַתָּה זֶה לְעַמַּת זֶה" (קַהֲלַת ז,
יד) - גַּם בְּקַלְפָּה, עַקֵּר אַחִיזַת כָּל
הַקַּלְפּוֹת, עַל־יְדֵי בְּחִינַת 'נִגְה', שֶׁהוּא כְּנֻגָד
בְּחִינּוֹת 'בַּת־עִין, שֶׁמִּשָּׁם כָּל יְנִיקָתָם, כַּיְדוּעַ.

וּבְכָל 'אַרְבַּע תְּקוּפוֹת הַשָּׁנָה' - צְרִיכִים
לְבַרֵּר הַטּוֹב מִהָרַע, וְלְשַׁבֵּר הַ'אַרְבַּע
קַלְפּוֹת הַנ"ל, שֶׁהֵם כְּנֻגָדָם.

וְהֵנָּה הַ'אַרְבַּע תְּקוּפוֹת' הֵם מִתְּחִילִין
מִנִּיסָן. נִמְצָא: שֶׁ'תְּקוּפַת טִבַּת, הִיא

ה'תְּקוּפָה הַרְבִּיעִית', שֶׁהוּא כְּנֶגֶד בְּחִינַת 'בֵּת-
עֵינ' הַנ"ל, שֶׁשָּׁם עֵקֶר הַיְרֹוֹר כִּנ"ל.

וְה'תְּקוּפָה' הִיא 'שְׁלֹשָׁה חֳדָשִׁים', שֶׁהֵם:
'טֵבֵת, שְׁבֹט, אָדָר'. נִמְצָא:
ש'חֲמִשָּׁה-עָשָׂר בְּשֹׁבֹט', הוּא נִקְדָּת אֲמִצְעִית
הַתְּקוּפָה, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת נִקְדָּת הַבֵּת-עֵינ'.

וְעַל-כֵּן אִזּוּ הוּא 'רֵאשִׁי-הַשָּׁנָה לְאֵילָנוֹת',
שֶׁשָּׁם עֵקֶר הַיְרֹוֹר מֵה'גָּאוֹת',
שְׁפוּלָל כָּל ה'מִדּוֹת-דָּעוֹת' - כִּי עֵקֶר הַיְרֹוֹר,
בְּבְחִינַת 'נִקְדָּת בֵּת-עֵינ' הַנ"ל, שֶׁהֵם בְּחִינַת
ה'מִדְרָגָה הַרְבִּיעִית שֶׁל שְׁפָלוֹת', שֶׁהוּא
שִׁיחָה שְׁפָל וְעָנּוּ לְמִטָּה מִמִּדְרָגַת עֲצָמוֹ, עַד
שִׁיחָה בְּבְחִינַת 'מָה'.

וְאִזּוּ נִכְלָל ב'בֵּת-עֵינ' דִּקְדָּשָׁה, שֶׁהִיא בְּחִינַת
הַנִּקְדָּה-הָאֲמִתִּיּוֹת דִּקְדָּשָׁה, שֶׁדָּרָךְ שָׁם
נִכְלָל בְּמָקוֹם שֶׁנִּכְלָל לְמַעְלָה לְמַעְלָה.

כִּי עֵקֶר הָעֲלִיָּה וּכְלָלוּת לְמַעְלָה לְמַעְלָה
ב'אֹר הָאֵינ-סוּף', הוּא עַל-יְדֵי 'עֲנּוּה
וְשְׁפָלוֹת', וְהָעֵקֶר כְּשֶׁמִּגִּיעַ לְבְּחִינַת 'שְׁפָלוֹת
הַרְבִּיעִית' הַנ"ל, שֶׁהוּא 'תְּכֵלֶת הָעֲנּוּה',

בְּחִינַת 'שְׁפָלוֹת שֶׁל מֹשֶׁה רַבֵּנוּ, הַצַּדִּיק-
הָאֲמֵת.

שֶׁזֶה זֹכֵיךְ עַל-יְדֵי שֶׁהָעֹלָם הַפְּרוֹת
לִירוּשָׁלַיִם, שֶׁשָּׁם 'תְּכֵלֶת הָעֲנּוּה' -
כִּי שָׁם ה'בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ', שֶׁשָּׁם 'נִקְדָּת הָאֶבֶן-
שְׁתִּיָּה', "שֶׁמֶשֶׁם יוֹצֵא גִידִין לְכָל הָאָרְצוֹת"
(רש"י קהלת ב, ה; תנחומא קדושים י).

כִּי 'נִקְדָּת הָאֶבֶן-שְׁתִּיָּה', הוּא בְּחִינַת 'תְּכֵלֶת
הָעֲנּוּה וְהַשְׁפָּלוֹת' - כִּי ה'שְׁפָלוֹת' הוּא
בְּחִינַת 'עֶפְרָי', וְעֵקֶר קִדְשָׁת ה'עֶפְרָי', הוּא
ב'אֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל' וִירוּשָׁלַיִם, וְהָעֵקֶר ב'בֵּית-
הַמִּקְדָּשׁ' ב'נִקְדָּת הָאֶבֶן-שְׁתִּיָּה', שֶׁשָּׁם "שֶׁעַר
הַשָּׁמַיִם" (בְּרֵאשִׁית כח, יז).

כִּי אִי-אֶפְשָׁר לְעֲלוֹת לְשָׁמַיִם שֶׁהוּא
לְמַעְלָה מֵעֵלָה, כִּי-אִם עַל-יְדֵי 'עֲנּוּה
וְשְׁפָלוֹת', כִּי בְּגִשְׁמִיּוֹת בּוֹדָאֵי אִי-אֶפְשָׁר
לְעֲלוֹת לְמַעְלָה אֶפְלוּ פִּרְסָה אַחַת, מְכַל-שֶׁבֶן
לְשָׁמַיִם. אָבֵל עַל-יְדֵי 'עֲנּוּה וְשְׁפָלוֹת' שֶׁהוּא
בְּחִינַת 'אֵינ' - יָכוֹל לְעֲלוֹת לְשָׁמַיִם וּלְמַעְלָה
מֵעֵלָה.

לקוטי תפלות

חמשה עשר בשבט

מפתח התפלות: [א] שְׁנֵזֶכָה לְשִׁמּוֹר עֲצָמֵינוּ שְׁלֵא לְאָכַל פְּרֵי קֳדָם שְׁנֵתַבְשִׁילָה; וְשֵׁנֵזֶכָה לְבִרְךְ 'בְּרַפְת־הַנְּהַנִּין' ו'בְּרַפְת־הַפְּרוֹת' בְּכוּנָה גְדוּלָה | [ב-ג] שְׁנֵזֶכָה שִׁיְהִיָּה לָנוּ אֶתְרוּג נָאָה וּמִהֲדָר בְּחַג הַסְּפוּת.

וְעֲזָרְנוּ וְהוֹשִׁיעֵנוּ וְזַכְנוּ תָּמִיד, לְבִרְךְ 'בְּרַפְת־הַנְּהַנִּין', וּבִפְרֹט 'בְּרַפְת־הַפְּרוֹת', בְּכוּנָה גְדוּלָה וְעֲצוּמָה. וְלֹא נִזְרַק בְּרַכָּה מִתּוֹךְ פִּינוּ חֶסֶד וְשָׁלוֹם.

רַק נִזְכָּה תָּמִיד לְהַתְגַּבֵּר וּלְהַתְחַזֵּק בְּכָל עֵז, בְּכָל עֵת שֶׁנִּרְצָה לְאָכַל אֵיזָה פְּרֵי, אוֹ לְהַנּוֹת מִהָעוֹלָם-הַזֶּה אֵיזָה הִנָּאָה, לְבִרְךְ הַבְּרָכָה בְּכוּנָה גְדוּלָה פְּרָאוּי, בְּאִפְן שְׁלֵא יִזִּיק לְנַפְשֵׁנוּ כָּלֵל כָּל מָה שֶׁנֶּאֱכַל וּנְשַׁתָּה וְנִהְיָה מִמֶּנּוּ.

רַק אֲדַרְבָּא, נִזְכָּה לְהַשְׁלִים אֶת נַפְשׁוֹתֵינוּ, וּלְהוֹסִיף בְּנַפְשֵׁנוּ חֵיווֹת דְּקַדְשָׁה וְהָאָרָה גְדוּלָה, עַל-יְדֵי כָּל דְּבָר שֶׁנֶּאֱכַל וּנְשַׁתָּה וְנִהְיָה מִמֶּנּוּ.

וְתַעֲזָרְנוּ וְתוֹשִׁיעֵנוּ, שְׁיִהְיוּ כָּל אֲכִילוֹתֵינוּ וְשִׁתְיוֹתֵנוּ, וְכָל

⊙ [א] לְקוּטֵי-תַפְלוֹת ח"ב מד ⊙

(על-פי לקוטי-מוזק"ן ח"ב פח, 'שלא לאכל פרי שלא נתבשלה כל צרכה')

שְׁנֵזֶכָה לְשִׁמּוֹר עֲצָמֵינוּ שְׁלֵא לְאָכַל פְּרֵי קֳדָם שְׁנֵתַבְשִׁילָה - וְשֵׁנֵזֶכָה לְבִרְךְ 'בְּרַפְת־הַנְּהַנִּין' ו'בְּרַפְת־הַפְּרוֹת' בְּכוּנָה גְדוּלָה

וְרַחֵם עָלֵינוּ וְהוֹשִׁיעֵנוּ, שְׁנֵזֶכָה לְשִׁמּוֹר עֲצָמֵנוּ תָּמִיד, שְׁלֵא לְאָכַל שׁוֹם פְּרֵי קֳדָם שְׁנֵתַבְשִׁילָה, וְגַם שְׁלֵא נִתְלַשׁ שׁוֹם פְּרֵי קֳדָם זְמָנָה.

כִּי אַתָּה גְּלִית לָנוּ עֲצָם הַהַפְּסָד וְהַחֲזֵק שְׁיוּכַל לְהַגִּיעַ לְהָאָדָם עַל-יְדֵי-זֶה, כִּי יוּכַל לְאָבֵד אֶת נַפְשׁוֹ חֶסֶד וְשָׁלוֹם עַל-יְדֵי-זֶה.

רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, רַחֵם עָלֵינוּ וְשַׁמְרֵנוּ וְהַצִּילֵנוּ מִזֶּה בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים וּבְחֶסְדֶיךָ הָעֲצוּמִים.

הנאותנו, בקדשה ובטהרה גדולה לשמך ונהיה בכלל הצדיקים האוכלים לשבע
לכד, בלי שום הנאת-הגוף כלל. נפשם דקדשה.

– תפלות לזכות לאתרוג נאה בחג הסוכות –

כשר ומהדר בכל מיני הדור בתכלית השלמות

[המנהג להתפלל על-זה בחמשה עשר בשבט]

בדריכהם, לעשות רצונך באמת כל
ימיהם לעולם.

☪ [ב] לקוטי-תפלות ח"ב לג ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב סז, בראשית לעיני כל ישראל')

ותזכנו לקיים מצות אתרוג ומינו
בשלמות בזמנו כראוי.

ונזכה שיהיה לנו תמיד אתרוג נאה,
וכשר ומהדר בכל מיני הדור,
בתכלית השלמות וההדר.

ותגלה פאר הדרת קדשת עמך ישראל
בעולם, ובפרט פאר הדרת יפי
קדשת הצדיקים והכשרים האמתיים.

עד אשר ישתוקקו ויכספו כל באי
עולם לכלל בהם, ולהכליל בשמם
ותפארתם, וישובו כל באי עולם לילך

☪ [ג] לקוטי-תפלות ח"ב נז ☪

(על-פי שיחות-הר"ן פז, לפי הבכיה
בימים-הנוראים כן יש לו אתרוג נאה)

וזכנו לאתרוג נאה בחג הסוכות
הקדוש, שיהיה לנו אתרוג נאה
וכשר באמת, ומהדר בכל מיני הדור,
ולוב וחדס וערכה פשרים ונאים
ומהדרים.

ונזכה לקיים מצות נטילת ארבע מינים
בזמנו, בתכלית השלמות,
בקדשה ובטהרה גדולה, באהבה
וביראה, בשמחה וחדוה רבה ועצומה.

